

شۆره شا ئەیلوولی
دیتن و بۆچوون

ئىنسكلۆپىدىيا پارتى دىموكراتى كوردستان

سەنتەرى بېشكجى بۆ فەكولتېن مروفایەتى

سەنتەرى فەكولتېن جىنوسايدى

زنجیره پەرتوكىن ۶۰ سالیا شۆره شا ئەیلوولۆ (۱۹۶۱ - ۱۹۷۵)

(13)

كۆنفرانسى زانستى نىقدەولەتیی

شۆره شا ئەیلوولۆ وەرچەرخانەك د دىرۆكا سىياسى يا كوردى دا

۱۹۷۵/۳/۶ - ۱۹۶۱/۹/۱۱

شۆرهشا ئەيلوولى

دیتن و بۆچوون

نقىسىن:

نەجمەدىن يوسفى

وەرگىران ژعەرەبىي:

مصلح حمزه

دھۆك - 2021

● ناپ و نيشانى پەرتووگى: شۆرەشا ئەيلوولى دىتن و بۆچوون

● نقيسەر: نەجمەدىن يوسفى

● وەرگىران ژەەرەبىي: مصلح حمزە

● دەرھىنانا ھونەرى: خالد توفىق ئامىدى

● دەرھىنانا ھونەرى يا بەرگى: ناسر مەنبەرى

● وەشانگەر: ئىنسكلۆپىدىا پارتى دىموكراتى كوردستان و زانكۆيا دھۆك

● ژمارا سپاردنى: ل پەرتووكلخانىت پارىزگەھا دھۆكى (D/۲۴۷۷/۲۱) ل ۲۰۲۱/۷/۲۶

ماڤىن چاپ © و بەلاڤكرنى بۆ بۆ زانكۆيا دھۆك و ئىنسكلۆپىدىا پارتى دىموكراتى كوردستان دپاراستىنە

● uod.ac/besikci-center

 besikci.center.uod.ac

 Besikci center for humanities studies BCHS

 +964 750 736 27 97

سەنتەرى بېشكچى بۆ قەكۆلىنېن مرقۇفايەتى / زانكۆيا دھۆك - كومەلگەھا زانكۆيى -

جادا زاخۆ ۳۸ - ئاڤاھىي پەرتوكلخانا مەلبەندى - قاتنى سىي

دیاریه بۆ:

گیانێ پاکێ شه هیدین ریا ئزادین.

دایک و ک هس و کارین شه هیدین بزاقا رزگاربخازا کوردی.

پیشمه رگه و قاره مان و به شداربووین شور هشا ئ هیلوول و گولانێ

هه و النامه‌ی کتیب

ناقه روك

- ۹ پەيشەك
- ۱۱ دەستپىك
- ۱۳ پشكا ئىكى : شۆرەشا ئەيلوولى قۇناغ و دە ستكه فتى
- ۱۸ قۇناغائىكى
- ۲۳ سە روبە رى ساخله مپى
- ۲۳ سە روبەرى لەشكرى وشەر دگهل دۆژمنى
- ۲۵ قۇناغا دووى
- ۲۹ قۇناغا سىي
- ۳۵ قۇناغا چارى
- ۴۳ قۇناغا پىنجى
- ۵۸ قۇناغا شەشى
- ۶۹ پشكا دووى : شۆرەشا ئەيلوولى ل دە قەرا بادىنان
- ۸۵ ژلايى ساخله مپى قە
- ۸۶ سە روبەرى ھاولاتيىن كورد ل دە قەرىن ژىر دە سەھلاتا حكۆمەتى
- ۸۷ سە روبەرى لە شكە رى
- ۹۲ رىكخستنا پارتايەتى
- ۹۴ لە شكە رى شۆرەشكىرى كوردستانى
- ۹۴ ليژنىن چاره سەركرنا ئاريشا

۹۴ بنگه هين ساخلمه مي
۹۵ تاميرين په يوه نديکړني
۹۵ ژيانا روژانه يا هاولاتيان
۹۶ هاتنا پارتا به عس وسه رده مي رهش
۹۹ ته وهري ټيکي
۹۹ ته وهري دووي
۹۹ ته وهري سي
۱۰۰ ته وهري چاري
۱۱۵ فيرکرن
۱۲۱ گوندي سوريا
۱۳۹ سه روبهري په نابهره ل ټيران
۱۴۵ په يقه کا پيتي
۱۴۷ ټيننيا دوماهي
۱۴۹ پاشگو

هدو النامهي کتیب

په یڅه

شوره‌شا ئه‌یلوولې دهیته هژمارتن ئیک ژ شوره‌شین هه‌ره مه‌زن و دیرۆکی یین ملله‌تی کورد و ل هه‌ر چار پارچین کوردستانې فخر و شانازی پې دهن سهره‌رای کۆ جه و رویدانین وی ل سهر ئیک پارچا کوردستانې بوویه ئه‌وژی کوردستانا باشوره، و ئه‌م دشیین بیژین شوره‌شه‌کا سهرانسهری بوویه چۆنکی گه‌له‌ک ژ به‌شداربووین وی وه‌ک پيشمه‌رگه و کادر و تا سهرکرده ژی ژ پارچین دیتر یین کوردستانې بووینه (باکۆر- رۆژه‌لات - رۆژناڤا) ئانکو شوره‌شه‌کا نه‌ته‌وه‌یی بوویه و نه بتنی خه‌لکی کوردستانا باشور به‌شداري تیدا کریه.

ژ هوکاريین ئه‌ز پالدايم و رازیبوویم په‌رتوکا (پوره ایلول المجدیده) یا نقيسه‌ر و پيشمه‌گه‌هی شوره‌شا ئه‌یلوولې خوددی ژي رازی (نه‌جمه‌دين يوسفی) ژ زمانې عه‌ره‌بی وه‌رگيرم بۆ زمانې کوردی و ب زاراقی ساده یی کرمانجیا ده‌فه‌را مه‌ ئه‌وژی کۆ نقيسه‌ری نافرې ئیک ژ پيشمه‌رگه و کادر و شورشگيرین ئه‌فی شوره‌شی بوویه هه‌ر ژ ده‌ستپیکي تا ب دو‌ماهيکهاتن و شکه‌ستنا وی ژ ئه‌نجامی ریککه‌فتناما خيانه‌نتکارا جه‌زائير ل ئادارا سالا ۱۹۷۵، ئانکو نقيسه‌ری ب شیوی پراکتیک دناڤ رویدان و لیكدان و روی ب رویبووین شوره‌شی دا بوویه. نقيسه‌ری رویدانین سیاسی و له‌شکه‌ری یین هه‌ر قوناغه‌کا شوره‌ش تیدا دبووری ب شکه‌ستن و سهرکه‌فتن وی قه‌ ب راستگویی و ب وه‌فاداری د په‌رتوکا خودا تو‌مار کرینه نه‌خاسمه ل ده‌می دان و ستاندن دهاتنه کرن دناڤه‌را سهرکرديه‌تیا شوره‌شی و حکوماتین عیراقی ل وی سهرده‌می دگه‌ل دیارکرنا هوکار و ئه‌نجامان، زیده‌باری وی چه‌ندی دی بینین کۆ نقيسه‌ر وه‌ک که‌سه‌کی بی لایهن و ره‌خه‌گر بوویه د شروفه‌کرتین خودا بۆ رویدانین شوره‌شی نه‌خاسمه ژلایي سیاسی قه، ئانکو ره‌خه‌ل هنده‌ک سهرکرده و شورشگيرین شوره‌شی ب شیوه‌کی زانستی و لوجیک گرتیه .

ديسان ژبه‌ر کۆ زۆربه‌ی قوتابی و خویندکاریین ده‌سته‌ین ئه‌فی سهرده‌می ژلایي زمانین بیانی قه‌ د لاوازن نه‌خاسمه ژلایي زمانې عه‌ره‌بی قه‌ و دا بیته جهی مفا وه‌رگرتنی بۆ هه‌ر که‌سه‌کی، له‌وا من پتر چه‌ز هه‌بوویه ئه‌فی په‌رتوکي بۆ زمانې کوردی وه‌رگيرم و لدویف داخازیا نقيسه‌ری په‌رتوکي من په‌رتوک ب شیوی (وه‌رگيران وه‌ک خود) وه‌رگيرايه ب تنی هنده‌ک زیده‌هی نه‌بن وه‌ک زیده‌کرنا هنده‌ک پیزانینان ژلایي من قه‌ ب شیوی په‌روایز هاتینه دیارکرن، هه‌لبه‌ت ئه‌ف زیده‌هی و رۆنکرین ژلایي من قه‌ هاتینه نقيسین ب رازه‌مه‌ندیا خودی ژي رازی (نجمه‌دين يوسفی) بووینه کول وی ده‌می د ژيانی دا ما‌بوو و دگۆته من تو یی ده‌ستویردای هنده‌ک پیزانینان خودی ل زیده‌که‌ی کۆ باه‌ت پتر ده‌وله‌مه‌ند بییت .

چاپا ئىككى ژ پەرتۆكا (شۆره شا ئەيلوولى - ديتن و بۆچوون) ل سالا ۲۰۱۶ ھاتبوو چاپكرن و ژبەر چەند ئەگەرەكان بتنى (۲۵۰) دانە ژى ھاتبوونە چاپكرن و بەلاقكرن، لەوا و ژبەر داخازيا خاندەفانان لسەر پەرتۆكى ژبو بكارئىنانا وى وەك ژىدەركى دىرۆكا كوردان و گریدای مەزنتىن شۆره شا كوردى يا ھەفچەرخ و ب ھارىكارى و پشتهفانيا (دەزگای ئىسكلوبىدىا پارتى ديمۆكراتى كوردستان) چاپا دووى ژ ئەفى پەرتۆكى ھاتە چاپكرن. ھىقىدارم ب ئەفى كارى بچويك ئەز شىابم خزمەتەكى پيشكىشى دىرۆكا مللەتى مە يى ھەفچەرخ كرىت، و ۋەرگىرانا من بىتە جەن رازىبوونا خاندەفانىن ھىژا.

ۋەرگىر

ھەوالنامەى كىتب

دەستپىك

بىناقى خۆدى يى مەزن ودلوفان

ل سالا ۱۹۶۱ شۆرەشا ئەيلوولۇ دەستپىكر وەك ئەنجامەكى بىنر يىن وان كاودانىن كوردستان تىدا دىبۇرى، ژنەگەرى ئەوئى سىياسەتا شوفىنى يا پرى كەرب وكىن ژدايى حكۆمەتا (عبدالكرىم قاسمى) قە دژى مللەتى كورد وبزاقا رزگاربخازا كوردى ئەوا پارتى دىمۆكراتى كوردستان نوپنەراتيا وئى دكر ب سەرۆكاتيا مستەفا بارزانى.

شۆرەش بۆ ماوهى پتر ژ سىزده سالا بەردەوامى كر، دەستپىكا وئى خەباتەكا خۆبناوى وپرى گيانى قۆربانىدان وبەرگى وداستانىن قارەمانانە ب سەرپەرشتى وراسپاردىن سەركردايەتياەكا زيرەك وەكيمانە، نافەرەستا وئى ھەمى سەرکەفتى وگورانكارىين ئەرىنى بوون، ودوماھىكا وئى دەسكەفتى و وەرچەرەخانەكا مېژووئى بوو دىخەباتا گەلنى كوردستانى دا وپالدانەك بوو بۆ بزاقا رزگاربخازا كوردى، وئاف ونىشانىت رابوون وەخەباتا وئى سەركردى وئى بوويه، لەوما خۆراگى وبەرخودانا وئى بوويه جەئى فەخرو شانازيا مللەتى كورد، و ب پىلانەكا نىف دەولەتى وخیانەتكارانە دژى بزاقا رزگاربخازا كوردى شۆرەش ب دوماهىكەتياە دگەل شكەستن و دەستپىكا نەخۆشىين وئیرانە، و ب راستى شۆرەشا ئەيلوولۇ قۆتابخانەكا پرى وانە ورسەرپور بوويه.

پشتى شكەستنى ول دوماهىكا سالىن ھەفتيان دا وپشتى سەرۆبەر ھاتتيا گھورين وکەسانين كەرب وكىن د دلى دا ئەف چەندە بخۆ ب دەليشە ديتن وكىليين خۆ قىچكرن ژبو بەلاقكرنا گيانى تولقە كرنى زىدەبارى لاوازرنا شيانين بارزانى د سەركردايەتيا بزاقا رزگاربخازا كوردى دا ھەر ژ دەستپىكا ژيى وى يى بچووويك و تاكو شۆرەشا سالا ۱۹۴۳ ورۆلى وى د دۆرستكرنا كۆمارا مەھاباد دا، ورتى پىقانا وى بۆ ئىكەتيا سوڤىتى ول دويفدا سەركردايەتيا وى بۆ شۆرەشا ئەيلوولۇ دگەل وان سەرکەفتى و دەسكەفتيا، ھەرۈەكى شۆرەشا ئەيلوولۇ ل دەقەرەكا دەستىشانكرى رويدايە وەكى شۆرەشىين ديتىر يىن كوردستانى و يا سۆردار بوويه وبۆ ماوهكى قەكىشايە وچ ئارمانج ب دەست خۆقە نەئىنايە ژبەر لاوازيا سەركردايەتيا وئى وشكستى ئىنايە وسەركردى وئى ب سالۆخەتەكى خراب ل قەلەم دايە، لى ب ھەمى نەخۆشى و قۆربانى وئەنجامين خۆقە چووويه د دىرۆكى دا لەوما من ئەف پەرتۆكە ل سەر شۆرەشا ئەيلوولۇ وسەركردى وئى

نقىسىيە ودىبىت يا قالا نه بيت ژ كىماسىيىن رىنقىس و دارىشتن ورىزمانى وددۇبارە سالۇخەت دانى ورويدان وشروۇقەكرنى و دبىت هندەك بۇچوون نه دجھى خۇداىن بەلكۇ مەرەم ژى بەرچاقرنا راستىي يە وپىشكىشكرنا هزرى وبابەتى يە د وى قۇناغا تەنگاڧ ونه يا ئارام ژلايى سىياسى قە بۇ گۇرەپانا قەكۆلىنى ودان وستاندنى و تاكو راستيا ئەقى شۇرەشى بۇ مللەتى مە وجيھاننى ئاشكەرا ببىت، وبۇچوونىن درۆست نههينە قەشارتن، چۆنكى سەرۆبەر ل وى سەردەمى ول دويفدا يى پرى رەخنىن دژوار وگۇنەهبارىين ژ درەو بوويه. وژبەر شيانين من يين مادى دلاواز بوون ل وى سەردەمى نههاتبوو بەلاقەكرن كۆ تا پتر مفايى خۇ هەبىت وپىشتى سەرهلدانا پىرۆز نقىسىيىن ب شيوەكى بەرفرەه دەستپىكرىه ل سەر شۇرەشا ئەيلوولى وكەساياتىين وى و سالۇخەتتين سەركردى وى بارزانى، لەوما گەلەك راستى ئاشكەرا بووينه وەك سالوخەت دان وبەرز راگرتنا رويدانا. وئەز ل هيقيه كا مۆكم كۆ پاشه رۆژ و بارودوخين گۇرانكار وسەربۇرين نهخۇش ئەوين دوير ژ هزركرنى دى دووپاتىي كەت ل سەر گەلەك ژ وى ئەوا د ئەقى پەرتوكى دا هاتتە خارى .

ئەقە وپىشتەقانيا مە بخۇدى يە

نەجمەدىن يوسف

۱۹۹۴

پشکا ئیکی :

شۆره‌شا ئەیلوولی قۇناغ و دەستکەفتی :

شۆره‌شا ۱۴ تیرمه‌ها سالا ۱۹۵۸ یا نشتیمانی ئەوا حۆکمى پاشاتی ل عیراقى ب دوماهیک ئینای ول جهى وى حۆکمى کۆمارى راگه‌هاندی، دەستکەفتیین گرنگ ب دەست خوڤه ئیناینه وهك دەرکونا عیراقى ژ پهیمانین لەشکری و دەسه‌هلاتا بیانی و راگه‌هاندنا نازادیا دیمۆکراسی و دەستویریا درۆستکرنا کۆمەل و پارتین سیاسی یین نشتیمانی و پیشکەفتنخاز و دەرکون و جیبه‌جیکرنا یاسا چاکسازیا چاندنی.... هتد، و سه‌بارەت مللەتی کورد ب شیوه‌کی تایبەت بەرگی ژماره‌ سی ژ دەستوری عیراقی یی بەروه‌خت دبیژیت ((کورد و عەرەب هە‌فیشکن د عیراقی دا)). ئە‌ڤه و رازمه‌ندی ل سەر ڤه‌گه‌ریانا بارزانیی نەمر و هه‌ڤالین وی یین خه‌باتا ری پیتانا دیرۆکی ل سالا ۱۹۴۷ بۆ ناڤ مللەتی ب سەر بلندی و سه‌رفه‌رازی، و پیشوازی گه‌رم و ئیکجارج زۆر و کیم وینه لیه‌تیه کرن ژلای دەسه‌هلاتی و خه‌لکی عیراقی ب کورد و عەرەب ڤه .

بارزانى ڤه‌گه‌ریا عیراقی د دەمه‌کی دا کۆ پارتی د کاودان و سه‌رۆبه‌ره‌کی نازک دا دەرپاز دبوو، ژلاوازی و پینگافین د سەر ری داچوونى و لادانا پارتی ژ خه‌باتا نه‌ته‌وايه‌تی ئەوا کۆ ل دەستپیکى بۆ هاتیه دەستنیشانکرن و دویفچوونا وى بۆ سیاسەت و هزرا پارتا شیوعی و چه‌پ ره‌وین تۆندره‌و ژنه‌گه‌ری دەسه‌هلاتا هندەك ژسەرکردین چه‌پ ره‌و و هه‌له‌په‌رستا (الانتهازیین).

بارزانى شیا ل سەر راستی و سه‌رروبه‌ری پارتی و سه‌رکردایه‌تیا وى یا لاواز و نه‌ساخ ب راوه‌ستیت، له‌وما بریاردا ب له‌ز کۆنفرانسى پارتی به‌یته‌ گریدان ل خۆزه‌یرانا سالا ۱۹۵۹، د ئەڤى کۆنفرانسى دا چه‌ند سه‌رکرده‌ و کادرین به‌رز ناماده‌بوون ژبلی مه‌کته‌با سیاسى و هندەك سه‌رکردین تونده‌ره‌ بايکۆتا کۆنفرانسى کرن. و ژ گرنگترین بریارین کۆنفرانسى دویر ئیخستنا که‌سانین بايکۆتا کۆنفرانسى کرین، ول دویفدا بریارا گریدانا کۆنگری چاری هاته‌ دەرکون ل پاییزا سالا ۱۹۵۹. کۆنگره‌ی بریارا لادانا وان دناڤ ریزین پارتی دا راگه‌هاند و پارتی هاته‌ ڤافارتن ژ ره‌گه‌ز و که‌سانین دەست داهیلای (متخاژل) و دوباره‌ پارتی ڤه‌گه‌ریا سەر ریك و به‌رنامى خو یی نشتیمانی و نه‌ته‌وايه‌تی یی درۆست، و ئە‌ڤه ئیکه‌م گونگره‌ بۆ بارزانیی نەمر تیدا ناماده‌بووی، له‌وما به‌شداربووین کۆنگره‌ی ب ویره‌کی و دلیرانه‌ شیان بریارین د خزمه‌تا مللەتی و پارتی دا ب راگه‌هینن، و پشتی چه‌ند هه‌یڤه‌کا ول دویف یاسایا کۆمەل و پارتین سیاسی

دەسلەتتە دەستویری دا پارتی دیمۆکراتی کوردستان ئەوا بارزانی دامەزرینەر و سەرۆکتی وی تاکو ب
 ئاشکەرایە خەباتی بکەت وەک پارتین دیتین عیراقی یین پیشکەفتنخاز و هاتە هژمارتن پارتەکا ئیکانە
 سەرکردایەتیا بزاقا رزگاربخازا کوردی دکر ل کوردستانا عیراقی، و د کاوادان وماوی ئەوان سەرکەفتن
 و دەستکەفتین شۆرەشا ۱۴ تیرمەها نشتیمانی ب دەست خوڤە ئینان پارتی کۆنگرێ خو ی پینجی ل
 بەغدا گریدا ل دویف یاسایا پارتین سیاسی ل بهارا سال ۱۹۶۰ کۆنگرە ی بریارین گرنگ راگەهاندن ل
 سەر ئاستی نافخوویی و عیراقی و دەرەکی، و پارتی روژناما خو یا نافەندی بەلافەکر و درویشمی ((علی
 صخرە الاخوہ العربیە الکوردیە تتحکم مؤامرات الاستعمار و عملائهم)) بەرز و بلندکر، ئانکو رامان ژ
 ئەفی درویشمی ب کوردی ((ب مۆکمیا برایەتیا کورد و عەرەبا هەمی پیلانین داگیرکەر و دویتقەلانکین
 وان دی هینە ژنافەرن)) و گرنگی دابوو ب مۆکمرن و پیشکەفتن پە یوہندیین خەبات و بەرخووانی
 دناقبەرا نەتەوا کورد و عەرەبی دا، هەر وەسا دناقبەرا وان و پارتین نشتیمانی و پیشکەفتنخار دگەل
 پەرژەوہندیین هەفیشک ل عیراقی، و دگەل ئەقان پارتا و ب پیکفە بەرسینگی پیلانین پاشکەفتی
 ولایەنگەر و دویتقەلانکین داگیرکەر و کەرب دارپتیا بگرن. لەوما پارتی و سەرۆکتی وی باوہری ورازەمەندیا
 خەلکی کوردستان وەرگرت زیدەباری پیشکەفتن هەوا شورشگری و جەماوہری و هەستەکی نەتەواپەتی
 ی بەرز. و ورچەرخانەکا نوی بوو دخەباتا مللەتی کورد دا ژ پێخەمەت ب دەستقەئینانا مافین
 نەتەواپەتی یین رەوا و پیکفە ژیان دگەل براین خوین عەرەب ل عیراقی.

دەسەلاتی هەول دا بارزانی دەسەردابەت پشتی زقرینا وی ژ ئیکەتیا سوڤیتی ب هەرتشتەکی ئەو
 حەز بکەت وەک پلە و پارە و جەین گرنگ و بەرز د دەولەتی دا بەلی رازی نەبوو، چونکی کەسەکی
 وەکی وی وەفادار وزانا و خووان گیانەکی پاقر چ گرنگی نادەتە دەسکەفتین مادی بتنی خزمەت
 و خوگۆریکرنا مللەتی دھزرا وی دابوو، ل دویف بنما و ہزرین ئاینی خو و بەرژەوہندیا مللەتی و هەمی
 وان مللەتین چاڤەری ئازادی و داد پەرورەیی، ئەو گورانکاری و پیشکەفتن چوین مە ل سەری بەحس لی
 کرین بووینە هۆکاری پەیدا بوونا ہندەک کار و ہزرین پاشکەفتی ب دیتنەکا شوڤینزم و ب کەرب و کینەکا
 کۆرە دگەل پەیدا بوونا هیڤین سەرکیشی ژلای ہندەک کەسا فە ب پالدان و پشتەقانیا دەرەکی لەوما
 پاشکەفتیان دەست ب هەول دانا پیلان و کۆدەتایا کرن وەک ئەوا ژلای ژمارەکا ئەفسەرا فە ئەوا بەرنیاس
 ب (پیلانا شەوافی ل موئسل) ہاتیە درۆستکرن، و ئەفی پیلانی تاکو باژیری کەرکۆکی ژئی فەگرت و ب

مخابنی قه تاوانین کۆشتن وتالان وسیداره دانئ ژێ رویدان، شین تیل و قهژن کارئ وان بو ماوی چهن دین
سالاد بهرچاف و ئاشکه را بوون.

راست رهوین نه ته وه یی و به عسیان پیلان د داریشتن ژبو گهورینا ری رهوا نشتیمانی وشوره شگیریا
شوره شا ۱۴ ی تیرمه هئ زیده باری لیدانا بزاڤا رزگاربخازا کوردی نهوا پارتی و بارزانی سه رکیشیا وی ذکر
وهه ولدان نهوی روی گهش و پاقرئ شوره شا کوردی ب شیلن و ئاشوپه بکهن و وهک حهزا خو ب
پاشکهفتی و چهپ رهو و جو دابوونئ ل قه له م د دان و ژههرا خویا دژوار ب ریکا گوتارا و روژناما (الپوره)
دا نهوا (یونس الگانی) سه رنقیسه ری وی وهک نهوی گوتارا ب ناڤ و نیشان ((حه لاندنا نه تهوا کوردی
دناڤ نه تهوا عه ره بی دا)) نه قئ روژنامئ په سه ند و پشته قانی ژ هندهک مهزنه بهرپرستین حکومه تی
وهردگرت نهوین (بیزنگا) شوره شی ژئ نه گرتین ونه هاتینه لادان، لهوما کاودان هاتنه گهورین د
بهرژه وهندیا شوڤینزم ولایه نگرین وان دا پشتی پیلانا لیدانا (عبدالکریم قاسم) ی ل جادا ره شید ل به غدا
ودهست داهیلانا وی هیدی هیدی ژ بنه ما و پرنسیپ و ئارمانجین شوره شا ۱۴ ی تیرمه هئ، لهوما
پاشکهفتیان مایتیکرن د ریفه بهرنا کار و سیاسه تا دهوله تی دا دکرن وشیان جه و سه نته ری ب هیز دناڤ
دام و دهزگایین حکومه تی دا ب دامه زرین و بووینه دهزگایین ته په سه رگرتی دژی ملله تی وهیزیین
نشتیمانخاز و خه باتا پارتین سیاسی. و پارتی دیموکراتی کوردستان پتر و به راهیک پارتین سیاسی تۆشی
نه قئ دژایه تی بوویه، ودانانا ئاسته نگا به رامبه ر پیشقه چوون و خه باتا وی دگه ل دهسته سه رکرنا کادرین
وی یین بهرز و دویر ئیسختنا هندهک ژوان بو باشوری عیراقئ و کارین دویفچوونئ و سیخوری دژی
ئه ندامین پارتی دهاته کرن، ههروه سا ده سه لاتئ دهست ب چه ککرنا کوردین پاشکهفتی و خیانه تکار
دکر وهک وان سه روک عه شیره تین دۆژمناتیا ملله تی کرین هه ر ژکه فن دا دگه ل پیشکیشکرن و به لافکرنا
پاره کئ زور ل سه ر وان کو هه رده م نه قه هیڤیا وان بوویه، ودهاتنه پالدان ژبو دژایه تیا پارتی
دیموکراتی کوردستان و سه روکئ وی.

سه رکر دایه تیا پارتی دچاڤیکه فتنین خودا دگه ل مهزنه بهرپرستین دهوله تی و نه فسه ری ن ئازاد نهوین
خو ب پیشکهفتن خازی و وه فاداری ولایه نگره ریا (عبدالکریم قاسم) ددانه نیاسین هه می شیان
دمه زاخن تاکو دهست ژ سیاسه تا دژایه تیا پارتی و سه رکر دایه تیا وی به رده ن به لئ چ مفا سه رنه گرت به لکو
دبیت نه فسه ری ن ئازاد د دهست گریدای بوون و چ شیان نه بووینه. نه قه و پشتی سه رکر دایه تیا پارتی
چه ندین یاداشت پیشکیشی ئه فان لایه نا و (عبدالکریم قاسم) ی کرین وهوشداری دایه وان کو

(پاشکەفتی و ئمپریالیەت) پالدهرین ئەفقی جوړه سیاسەتی نه چونکی دی بیته هوکارتی ژدهست دانا دهسکهفتیین شوړهشا ۱۴ ی تیرمه هی و مال ویرانکرنه که بو نهتهوا کورد وعه رهبا وبتنی دی خزمهتا بهرژهوهندیین دۆژمین مللهتی کهت بهلی ئەف ههول وپینگاڤه هه می دبی مفا بوون وچ سهر نهگرت ودهسهلات یابهردهوام بو ل سهر سیاسهتا ژ ری ده رئیخستنن و دژاتیا ب رومهت. لهوما سهرکردایهتیا پارتی نهچاره بوویه بهری کادرین خو بدهته دهفهرین چیا ی وین دویر ژ چافین گروپین سیخوړ وپوليسان ئەوین بهردهوام دویفچوونا وان دکر، وهندهک لیکنان چي ببوون ل هندهک دهفهرین کوردستانی، لهوما سهروبهه ل کوردستانی ئالوز بوو وکهفتبوو د کاودانین مهترسیدار دا کو خو ل بهر ناهیته کرتن، بو بارزانی دووپات بو کو دهسهلات یا بهردهوامه ل سهر سیاسهتا خو یا دۆژمنکارانه وپاشکەست بوویه ژ برنسیپین شوړهشا ۱۴ ی تیرمه هی، و ل دوماهیکی پاشکەفتیین عیراقي وکوردستانی دهست ب سهر کاودانین عیراقي دا گرتیه. بارزانی ل ئادارا سالا ۱۹۶۱ ههست کر کو ژيانا وی یا د مهترسیی دا لهوما ب نهینی و ب ههر هیجهتهکا هه بیت بهغدا ب جه دهیلت و بهرف بارزان فه دچیت و بی زقرین تاکو مرنا وی وئو باشتین کار بو کری و دبهرژهوهندیا ملهتی کوردا بوویه و ب سه رکیشیا وی و ب شیوهکی ئیکجار زور مللهت رابوویه ول هه مان سال ئاگرئی شوړهشی گهش بوویه بی راههستیان، وهه ر بارزانی هیمای رابوون وپیشکەفتنا شوړهشی یه، وپشتی لیکۆلینهکا هویر ژلای پارتی فه بو فان کاودانین مهترسیدار ل سهر پاشه روژا بزافا رزگاربخازا کوردی ژ نهگه ری بهردهوامیا عه شیرهتین کوردی یین دهو روبه ری بارزان ل سهر دژایهتیا بارزان وپارتی ب پشتهفانیا پاشکەفتیین عیراقي، لهوما پارتی نهچار بوویه خهباتا چه کداری ب راگه هینیت کو ئەو دوماهیکی ریکه مللهتین بن دهست بکار دینن وهک بهرقانیکن ژ هه بوونا خو وب دهسته ئینانا مافین رهوا. ب ئەفقی چهندی شوړهشا ئهیلوولا مللی ل ۱۹۶۱/۹/۱۱ رویدایه وبو ماوهی سیژده سال ونیفا بهردهوامی کریه تاکو ۱۹۷۵/۳/۱۹.

ودئەفقی ماوی دهستنیشانگری دا پینچ کابینین حکومی دهسهلات ل عیراقي وهرگرتیه و ب فی

شیوهی:

- حکومهتا (عبدالکریم قاسم) ی ومایه ل سهر حۆکمی تاکو بهعسیان ب دوماهیکی ئینای ل

۱۸/شواتا /سالا ۱۹۶۳.

- حکۆمهتا به عسیان دهستییکریه ل ۸/شواتی/سالا ۱۹۶۳ تاکو تۆشی شکهستنی بووی ل سهر دهستی (عبدالسلام عارف) ی ل نیسانا سالا ۱۹۶۳ وحوکمی وی فهکیشایه تاکو دفروکتی دا هاتیه سوتن ول دویف دا برایی وی (عبدالرحمن عارف) ی جهی وی گرتی.

- حکۆمهتا (عبدالرحمن عارف) ی دهسهلات وهرگرتیه ل عیراقتی تاکو (عبدالرزاق النایف، ابراهیم الداوود وسعدون غیدان) دگهل حزبا به عس شیان ل ۱۷/ تیرمههی/۱۹۶۸ حۆکمی وی ب دوماهیك بینن، وبه عسیان ل ۳۰/۷/۱۹۶۸ دهسهلات بتنی وهرگرتیه وئهفان حکۆمهتا تیک ل دویف تیک شهرین مهزن و ویرانکارانه دگهل مللهتی کورد کرینه.

ئهم دشیین ئهقی ماوی شۆرهش تیدا تیپهری و د وماوی دهسهلاتا ئهفان حکۆمهتا بکهینه شهش قوناغ، وههر قوناغهکی کاودان وسهروبههر وگۆرانکاری وپیشقهچوون وساخلهتین خو هه نه ودی ههول دهین شۆفهکرنه کا کۆرت دهینه ههر قوناغهکی ورویدانین ل دویف خۆرا هیلاین، وسهبارهت ب دوماهیك هاتنا شۆرهشی ژ نیشکهکی فه و دماوی کیتر ژ دوو ههفتیان دا لهوما ناهیته هژمارتن قوناغهک ژقوناغین شۆرهشی، بهلکو وهکی لیدانا (دلی بوویه) ژ نیشکهکی فه.

کۆماری ئێهرانی نامهی کتیب

قۇناغا ئىككى :

قۇناغا ئىككى ژ شۆرەشى دەھتە ھژمارتن ژماوى دەستپىكرنا شۆرەشى ل ۱۱ / ئەيلوولى ۱۹۶۱ تاكو ب دوماھيك هاتنا ھوكمى عبدالكریم قاسم ل ۸ / شواتا ۱۹۶۳.

ل دەستپىكى مە ئاماژە پى دايە كو سەركردايەتيا پارتى بىزار ببوو ژ ھەمى ھەولدانىن ھو دگەل دەسھەلاتى ژبۇراستقەكرنا سىياسەتا ھو يا دوژمنكارانە دگەل پارتى وبزاقا رزگاربخازا كوردى، لەوما ژنەچارى شۆرەش راگەھاندىە دگەل دەستپىكرنا ژفانى دەستپىكرنا وى ل ۱۱ / ئەيلوولى ۱۹۶۱ كو ل دەقەرا ھەر لقەكا پارتى ئەندامەك يان پتر ژ ئەندامەكى لىژنا نافەندى لى ئامادەبببون ھەر ل روژىن دەستپىكا شۆرەشى مللەتى شۆرەشگىر شيان چەندىن بنگەھىن پوليس ولەشكەرىن عىراقى وسەنتەرىن ناحيا و زۆربەى قەزايان ل كوردستانى دەستەسەر بگەن وبىخنە ژىر دەستى ھو دگەل ئازادكرنا دەقەرىن بەرفرەھ ئەوین ل ژىر دەسھەلاتا ھوكمەتى ئەوا كو ھەر ل دەستپىكى نەشاي بەرسىنگگرتنا شۆرەشى بگريت كو ل سەرانسەرى كوردستانى رویداى، لەوما دەسھەلاتى دەست ب رىكىن ھوقانە ونەمروفايەتى كر ژبو بەرسىنگگرتنا مللەتى كوردى شۆرەشقان ۋەك ھىرشىن ئەسمانى وتۇپبارانكرنەكا چر ل سەرگوند و دەقەرىن كوردى يىن پرى ئاكنجى ژ ژن وزاروك ودان عەمرا، وبوويە ئەگەرى قۇربانيدانين گيانى وزيانين مادى يىن مەزن ل وان گوند و دەقەرا ۋەك خرابكرن ھەرفاندنا خانيا وكۆشتنا تەرش وكەوالى وسوتاندنا باخچىن چاندى وليدانا بنگەھ وبەرىن شۆرەشى ب تۇپخانى وتانك وزىپووش وفرۆكىن جەنگى ب شەف و روژ ل وى دەمى كو شۆرەشگىرا بتنى چەكى وان چەكەكى سقك بوويە ۋەك (تقەنكىن كلاشىنكوڤ ورەشاشە) ئەوین ب دەست ھوقە ئىناين دشەرىن ھو دا دگەل دەسھەلاتى.

بەرسىنگگرتنا لەشكەرى عىراقى يا بەردەوام بوو وژبەر لاوازی ونەبوونا شيانا زۆربەى سەركردايەتيا لقىن حزبى تاكو ب رولى ھو يى سەركردايەتى رابن ل دەقەرىن كوردى ب شىوى پىتقى وزالەھيا وان بو سەرۆبەرى وكىم شارەزاييا وان يا لەشكەرى وچەوانيا بەرسىنگگرتنا چەكى دەسھەلاتى يى قۇرس وكۆژەك وویرانكار وشيانين وى يىن مەزن بەرامبەر شيانين شۆرەشى يىن لاواز وسنوردار، ئەقە ژلايەكى قە و ژلايەكى دى قە عەشیرەتین كوردى زالەھى وفەرمان ل سەر گەلەك ژ تەخىن مللەتى ھەبوويە پتر ژبنەمايىن حزبى ونەتەوايەتى كو نە د خوجەبوون ددلى وان دا ب شىوہكى درۆست.

لهوما شۆرهش تۆشى شكهستنه كا لهشكرى بېوو ل زۆر بهى ده قهرا وهيزين وى ژنه چارى خو قه كيشانه ده قهرين چيبي بين ناسى، و دووباره حكومهت ده سههلاتا خو ل سهر زۆر بهى وان ده قهرين رزگارگرى سه پاند وههر ژنه چارى خهلكى وان ده قهرا لايهنگه ريا خو بو حكومهتى دهربرين. وئەفە چەندە بوويه ئەگه رى دوو بهرەكەي پەيدا بوونا كاودانەكى خراب دنافە خەلكى كوردستانى دا وريكخستنا حزبي ژى تا رادهكى لاواز بېوو، لهوما ئەفە كاودانە بوويه ئەگرى به لاقبوونا بزاقين پاشكەفتى ب شيوه كى گشتى ويا كوردى ب تايهتە و هه ر ژ دهستپيكي شۆرهش كهفتيه د قوناغه كا مهترسيداردا دگهل پەيدا بوونا كاودانەكى نهخوش وئالۆز وههستكرن ب شكهستنه كا مەزن و چاره نقيسه كى رهش، ووهسا دهاته پيشبيني كرن كو مەشخهلا شۆرهشى يا بهرهف قهراندنى قە دچيت ئەوا ژين وى هه يقهك تا دوو هه يف، لهوما و ژ بهر پيشبيني پارتى و بزاقا رزگاربخازا كوردى بخو وانا ژ سهر بۆرى شۆرهشين كوردى بين پيش وهخت و هردگريت ئەوژى ئەگه ر هات تۆشى شكهستنى بوون دى بيته هوكارى قوربانى و ويرانكرنه كا مەزن و پيژارى و دوو دليى دنافە مللهتى كوردا. ئەفە و دنافە قان كاودانين بهرتهنگ دا بارزانى ب رۆلى خو يى سهرگردايهتى و نهته وه يى رابوو وهك سهرۆك و سهركرده ده مى خو هافيتيه مرئى و سهر كيشيا هيزه كا چه كدارى كرى ژكەسانين خوشتقى و وهفادارترين چه كدار ژده قهرا (بارزان، شىروان، دهوله مرى، مزورى ژورى و گهردى)، ئەو يىن برياردان به شدارين دگهل بارزانى دا بكه ن دخوشى و نهخوشيان دا كو ژمارا وان نيزيكى (۳۰۰) چه كدارا بوون و كهسه كى دى ژبلى ئەقى ژمارا چه كدار به شدارى نه كر ژ بهر مهترسيا كاودانين وى سهرده مى.

وب باوهريه كا بهرز ومۆكم ب كيشا خو يا راسته قينه و پالپشتيا وى ب ئەقى هيزا بچوو يك ئەوا بتنى خودان بىرو باوهر وب چه كه كى سقك قه وهندهك ژوان د بى چهك بوون بارزانى دهست ب رى پيئانا خو يا شۆرهشگيرى كر و دهاته هژمارتن دووه مين رى پيئان پشتى رى پيئانا وى يا ئيكى ل سالا ۱۹۴۷ ده مى بهرف ئيكهتيا سوڤيتى قه چووى، ئەقى رى پيئانى بو نافر كوردستانى دهست پى كر ژبو بهرسينگگرتنا ئاستهنگه كا مەزن ئەوژى كارقهژنا خهلكه كى بو كو دووهى شۆرهشگيربوون وئەفروكه لايهنگه رين ده سههلاتى نه ب چه كى خو قه وب ژيانه كا بى سهرۆبه ر و بهرەلايى ژ ئەگه رى وان شكهستنا ل بهروكين شهرى، و پيشوازيا ئەقى خهلكى بو بارزانى وئاماده بوونا وان ژبو كاركرنى دبن فهرمانا وى دا و دوو باره لايهنگه ريا وان بو شۆرهشى دى ب چ شيوه بيت ؟ يان ل جهن وى چەندى ميينه دگهل ده سههلاتى ؟ ئەو بو ئەقى خهلكى هه مى قيانا خو بو بارزانى دياركرن و فەخرو شانازى پى دبر وهيشيا

وان ئەو بوو بارزانی ب چاف ببینن ول بن سەرکردایه تیا وی خهباتی بکهن، ئەو بوو بارزانی دەست ب ری پێشانا خو یا شورشگیری کر ژ ده‌قهرا بارزان بهرف بادینان قه د کاودانه‌کی دا کو یا ب زه‌حمهت بوو خو ل بهر مه‌ترسیا وی هاتبا گرتن ئەگەر بتنی مروڤین خودان بیرو و باوریه‌کا مۆکم نه‌بن وئارمانجا ب ده‌ستقه ئینانا ئازادی و مافین ره‌وا. ئەف هیزه سهره‌رای هه‌می کاودانا گه‌هشتنه ده‌قهرا ئامیدی ل روژ هه‌لاتا ده‌قهرا دوسکی ژوری ئەو بوو خه‌لکی ئەقی عه‌شیره‌تی وعه‌شیره‌تین (نیره‌ه ریکان) گه‌هشتنه بارزانی وئاماده‌یا خو ژبو قوربانیدانی دهربرین ژپه‌خه‌مهت ملله‌تی ب چه‌ک وگیانی خوڤه‌ه وب سینه‌گه‌کی به‌رفیه‌ه وکارکن دگه‌ل بارزانی ب شانازی دزانین، له‌وما پتر باوه‌ری وخوراگری دناف هیزا بارزانی دا په‌یدابوو، ئەفه و خه‌لکی ده‌قهرا به‌رواری بالا وئامیدی وده‌وک و زاخو وشیخان وعه‌شیره‌تا (گۆلی) ئەوین ل پيش وه‌خت نه‌گه‌هشتینه ناف ریزین ده‌سه‌لاتی په‌یوه‌ندی ب ریزین شوره‌شی کرن ولایه‌نگه‌ری وئاماده‌باشیا خو بوو بارزانی دهربرین و به‌رده‌وام خه‌لکه‌کی دیتر په‌یوه‌ندی ب ریزین شوره‌شی دکرن ژه‌می ده‌قه‌رین کوردستانی. هیزین شوره‌شی شیان هنده‌ک سه‌رکه‌فتین به‌لافه‌ه وگرنگ ل سه‌ر کریگرتیا تۆمار بکه‌ن (الجوش) ل هنده‌ک ده‌قه‌رین ئامیدی وده‌وک و زاخو چونکی هیزین دۆژمنا شیان نه‌بوون به‌رسینگی پيشمه‌رگین شوره‌شی بگرن ئەوین به‌رنیاس ب زیره‌کی وقاره‌مانی وقوربانیی، وقه‌نجیا ئەفان سه‌رکه‌فتنا بوو سه‌روک بارزانی دزفريت چونکی ئەفه هه‌ر ئەو شوره‌شقان بوون ئەوین ل پيش وه‌خت تۆشی شکستنا بووین به‌رامبه‌ر هیزین دۆژمنا به‌لی ئەفرۆکه سه‌روبه‌ر هاتیه‌ه گهورین ول ژیر سهرکردایه‌تی وسه‌رپه‌رشتیا سه‌روک بارزانی ب شیوه‌کی ئیکسه‌ر بوویه، وئەف هیزه ده‌اته هژمارتن ب هیزه‌کا چاف نه‌ترس و به‌رده‌وام ترس ئیخستبوو ددلی هیزین دۆژمنا دا ئەوین هه‌رده‌م ره‌ف کاری وان بوویه.

هه‌روه‌سا تانک وزریپوشین دۆژمنا نه‌دشیان خو ل به‌رسینگی پيشمه‌رگین بارزانی بگرن ل سه‌ر ریکا (ده‌وک - زاخو) وسه‌رکه‌فتنا هه‌ره مه‌زن وبناف وده‌نگ ل دو‌ماهی‌کا پاییزا سالا ۱۹۶۱ ل (لومانا) ئەوا ل سه‌ر ریکا ده‌وک سیاره‌تی‌کا، کو د ئەقی شه‌ری دا دۆژمن تۆشی شه‌سته‌نه‌کا مه‌زن ببوو، سه‌ره‌رای چه‌کی وان یی گران ژ فرۆکین جه‌نگی وتانک وزریپوشا به‌رامبه‌ر چه‌که‌کی سقک و ب(ووره‌یه‌کا) به‌رز وپاوه‌ریه‌کا مۆکم شیان ژماره‌کا مه‌زن ژه‌یزین دۆژمنا ژناقبه‌ن، له‌وما ئەف شه‌ره بوویه خاله‌کا وه‌رچه‌رخان د ری یا شوره‌شی دا دگه‌ل به‌رزبوونا شیانتین ته‌کنیکی وله‌شگری دناف ریزین وی دا وپه‌یدابوو باوه‌ری ب لیدانا هه‌ر هیزه‌کا چه‌کدار ب که‌فیه‌ته درتی یا شوره‌شگیران دا وخوگۆریکرن

وگرنگیدان ژبو به راهیک لیدانا هیژین دۆژمنی، وب فهخرو شانازی دزانین نهگه گیانی خو ب که نه قۆربانی د ری یا نازادیا ملله تی وبنه ما وئارمانجین شۆره شی.

هیژین شۆره شی شیان و دچهند هه یقه کین کیم دا زۆربه ی ده قهرین سهرب قهزایین ئامیدی - زاخو - دهوکی قه رزگار بکه ن، ول ده سته پیکه ساله ۱۹۶۲ بارزانی فه رمان دا ژبو قه کرنا چهند باره گایین له شکره و حزبه ی ل وان ده قهرین رزگارکرین و دامه زراندا چهند سه رکره دین وه فادار ئه وین مل ب مل دگه ل بارزانی ل روژین نه خو شی و به رته نگ دا و بارزانی ل شواتا ساله ۱۹۶۲ دگه ل هیژه کا لیدر به رف ده قه را شیخان و ئاکری قه چوون و شیان هنده ک ده قهرین به رفیه ه رزگار بکه ن دگه ل قه کرنا باره گا و دامه زراندا سه رکره ل ده قهرین نافری و ل دو یف دا بارزانی به رف ده قهرین (باله ک وسیده کان) قه چوو.

و پشته رامالینا زۆربه ی وان ده قه را ژ هیژین دۆژمنی بارزانی دگه ل هیژین خو یین خودان شیان به رف ده قهرین دیتر یین هه ولیری قه چوون، دق ده می دا سه رکره دیه تیا پارتی خودایه دگه ل بارزانی ئه وین ل پیش وه خت بتنی ل ده قه را (چه می ریژان) بوون ول دو یفدا هیژین (م.س) به رف ده قهرین سلیمانیه قه چوون، ل ئه قی ده می دا په یوه ندیگر ب ریژین شۆره شی به رف زیده بوونی قه بوو، تا کو ئه ندایین پارتی ئه وین دنا قه ده زگایین پولیس وله شکه ری عیرا قی دا کار دکرن په یوه ندی ب شۆره شی کرن زیده باری قۆتابی و فه رمان به ران ژ، ژمارا پیشمه رگه ی به رده وام به رف زیده بوونی قه بوو سه ره رای چه ک و ته قه مه نه کی کیم وه ک تله نگ و هاونا ئه وین ب ریکا شه را ده سته سه رکرین.

و ژبو به رچا قکرنا راستیه و دیرۆکی پیتقی یه ئه م رۆلی سه رکره دیه تیا بارزانی یی کارتیکه ر و جیاواز رۆن و ئاشکه را بکه یین د سه ر ئیخستنا شۆره شی دا و به رف ره ه بوونا بیاقی خه بات و خو راکریا وی به رامبه ر (پیل و بایین عه شیره تین دژوار) دگه ل بنه جه کرنا بنچینه و بنه مایا و خو راکریی وه ک چیا به کی به رز به رامبه ر هیژین دۆژمنی و کریگرتیا، ملله تی کورد و کیم نه ته وین دیتر گه هشتبوونه باوه ریه کا مۆکم ب زیره کی و شاره زاییا سه رکره دیه تیا شۆره شی و سیاسه تا وی یا راسته قینه، وب راستی بارزانی سه رکره کی ژیهاتی بوو و روژین به رته نگا قیا به لگه و دیده قانن هه ر ژ ری پیقانا وی یا ئیکی بو ئیکه تیا سو قیتی ویا دووی ل کوردستان دژی (۶۰) سالیی دا تا کو دو ماهیکا دان و ستاندا دگه ل حکومه تا (عبدالسلام عارف) ی ل ساله ۱۹۶۵. دئه قی ماوی ژین خودا هه می دگه ل پیشمه رگه ی دبو راند و به شداری دسه ر په شتیا شه ران دا دکر، و روژانه ل به ری سپیدی ژگۆندا ده ر دکه فت و پشته روژنا ق بوونی چاره کا

دی دزقری ڤه. ژيانا وی ژيانه کا ساده بوو ب دريژاھيا روژي بتني خارنا وی نان و ماست بوو، پلانيں وی بو شهرا دسهرکه فتیانه بوون، شروفه کړنن وی بو کاروبارا د راست و دروست ودهویرين بوون، بريارين وی ب لهز دهاتنه جيپه جيکړن بيی دوو دلی. یی وه فادار بوو ل سوزين خو دگه ل هه ڤالين خه باتی، ل خوښيین سهرکه فتنا د سهردا چوون ل دهف نه بوويه، ل تنگافيا بيزاری ودهست داهيلان نه کړيه به لکو باوهری ب کيشا ملله تی پتر ددلی وی دا خوچه بوويه وڅودان رهوشته کي بهرز بوويه.

بياقی شوره شی پتر بهر فیه ه بوو، و تاکو دوماھيکا سالا ۱۹۶۲ گه لهک ده ڤه ل کوردستاني هاتنه رزگارکرن وهک ل پيش وهخت مه ناماژه پی دای، ههر ده ڤه ره کا هاتبا رزگار کرن باره گايهک بو دهاتنه ڤه کرن دگه ل دانانا سهرکردا، ههروه سا بريار هاتنه دان ژبو دووباره دروستکړنا لقين حزبی وليژنين نافخووی ودروستکړنا ريکخراوين حزبی دناف جه ماوهری وپيشمه رگه ی دا ل ده ڤه رين رزگارکری پستی نه وی ڤه قتيانن دناف بهرا ريکخستن ودهزگايين حزبی و پيشمه رگه ی دا ل گه لهک ده ڤه را ژ نه گه ری وان کاودانين بهرته نگ وشکه ستين دروست بووين.

ل ده ستپيکا شوره شی ول دويڤدا ژوربه ی کادرين ريکخراوين حزبی ژ زانايين نايینی بووينه وروله کي بهرز وکارينگر گيرايينه دناف بهرا پيشمه رگه ی جه ماوهری دا وگه لهک جارن بهر سفا (فتوی) يين زانايين نايینی د دان نه وين کړيگرتی ژلايی ده سه لاتی ڤه ل ده می کوشتنا پيشمه رگه ی وشه رکن دگه ل شوره شی ب کاره کي رهوا وپيروژ ل قه لهم د دان و ب کارنی (جهادی) ده ژمارتن نانکو خوگوريکرن ژ پيخه مهت نايینی خودی، و بهرام بهر وان کادرين پارتی ژ زانايين نايینی بو جه ماوهری و پيشمه رگه ی دووپات دکرن کو خه بات و بهره ڤانی ژخوو وڅاک و نيشتمانی کاره کی (شهرعی) یه و نايینی بيروزی ئيسلامی ل سهر مؤسلمانان سه پانديه بهره ڤانين ژخو وماليهت ونشتمانی خو بکهن وناياتين قورنانا بيروز وگوتنين پيغهم بهری مه (سلاڤين خودی لی بن) دکرنه به لگه ل دور نه ڤی چهندي.

ليژنين نافخووی وريکخراوين حزبی دووباره دهست ب ريکخستن خو کړن دناف پيشمه رگه ی و خه لکي کوردستاني دا ل وان ده ڤه رين رزگارکری، ههروسا دناف باژيران دا دگه ل قوتابی وزه حمه تکيش وهيزين له شکه ری عيراقی و فهرمان بهرين دهوله تی، و تا دناف ريزين خو فروشا ژي ريکخستن پارتی هه بوينه، و ژکارين ليژنين نافخووی نه و ژي گريدانا کوړ وسمينار و به لافکرنا نه ده بیات وچاپه مه نيین حزبی بوويه، وپالدا نا جه ماوهری کوردستان ل سه ربه رده واما بهره ڤانينکړنی ژڅاک ونشتمانی وهوشیاری ژ پيلانين دوژمنی وسيخورا ههروه سا بکاری کو مکرنا به خشيینی رادبوون ل دويڤ بريارا سهرکردايه تيا

شۆرهشی ئەوژی وەرگرتنا زەکات (العشر) ژ بەرھەمەین چاندنی یین ھاولاتیان و وەرگرتنا تاپوی ژ مەزنە مۆلکدارین جۆتیار و مەزاختنا ئەفی پارە ل سەر پێشمەرگە ی و خیزانین شەھید و زەرەرمەند و دەربەدەر، دیسان لیژنەن نافخووی ب ھەفکاری دگەل سەرکردایەتیا لەشکەری و ھەر ئیک ل جە و دەقەرا کاری خۆ لیژنەن ھەفیشک درۆست کرن ژبو چارەکرنا گلە و گازندە و ئاریشین خەلکی ل دویف بئەمایین ئایینی ئیسلامی و ئەف چەندە بوویە جەھن دلخۆشیا خەلکی دەقەری.

سەرۆبەری ساخلەمی :

ژنەپیتەدانا دەسھەلاتی ب کەرتی ساخلەمی ل دەقەری کوردستانی، خزمەتگۆزاریین ساخلەمی زۆر دکیم بوون و پستی راگەھاندنا شۆرهشی پزیشکین کورد رازی نەبوون پەیوەندی ب ریزین شۆرهشی بکەن و خزمەتا پێشمەرگە ی بکەن ژبەر خۆشی و دەستکەفتیین خۆ ل وی سەردەمی سەرەرای ئەوی پیتقی شۆرهشی و خەلکی کوردستانی ب کاری وان ھە ی، و سەرکردایەتیا شۆرهشی بەردوام داخازا ژ وان کریە و پیتقیانیا خۆ ل دویف شیانا بو وان تەرخان بکەت، بەلی بی مفا بوویە، لەوما سەرکردایەتیا شۆرهشی ژ نەچاری بریاردنا کارمەندی ساخلەمی و ھەک برینیچین خۆدان شیان و سەربوور بکاربیخن ژبو خزمەتا پێشمەرگە ی و جەماوەری دەقەری رزگارگری، و وان ژ ی ب سینگەکی بەرفرەھ داخازا شۆرهشی ب جەئینابوو، و شیان بکاری خۆ ی نشتیمانی و مروفایەتی رابن و ھەک دەرمانکرنا برینی پێشمەرگە ی ل وان بارەگایین ساخلەمی ئەوین شۆرهشی بو وان درۆست کرین، سەرەرای کیماسیا کەل و پەلین ساخلەمی ل وی سەردەمی و ب دەست ئیخستن و پەیداکرنا دەرمانین پیتقی ژکاری قۆرس بوویە و گەلەک جارن دەرمانین گیایی بکاردئینان ژبو دەرمانکرنا برین و نەخۆشیا، لەوما کارمەندی ساخلەمی ببوونە جەھن ریز و بەرز راگرتنی دناف پێشمەرگە ی و خەلکی کوردستانی دا.

سەرۆبەری لەشکری و شەر دگەل دۆزمنی :

ژنەگەری وان شەری خویناوی یین بەردەوام ل کوردستانی ب درێژایا سالا ۱۹۶۲ و دەستپیکا سالا ۱۹۶۳ و وان زیانین مەزن ئەوین ب ھیزین لەشکری و خۆفروشا کەفتین و ژدەست دانا حکۆمەتا ۱۴ تیرمەھی ب بنچینا خوو یا جەماوەری و تیکداننا رەوشا ئازادی و دیمکراسیەتی ل عیراقتی و پالپشتیا وی بو

لايه نين پاشكەفتى ورەگەز پەرست، پارتا بەعس شيا ب كۆدەتاي خۆ يارەش رابيت ل سېدەھيا ۸ شواتى ۱۹۶۳ و (عبدالكریم قاسم) ى و دەستەكا وى وەك ئەفسەرین ئازاد ژناڧ بەن ئەوین بووینە قۆربانى سىاسەتا وى دژى پارتى ديمۆكۆراتى كوردستان، لەوما بەرپرساتيا نشتيمانى و دىرۆكى سەبارەت ئەو دەرد و نەخۆشى وشەر و كارین ویرانە ئەوین ب سەرى مللەتى عىراقى ھاتین ب گشتى وتا ئەفرۆكە ژى (عبدالكریم قاسم) و دەستەكا وى پى دگونەھبارن چۆنكى ئەو خۆدان بریارا ئىكى و دوماھىكى بووینە.

و ئەگەر بنتى پىگىرى ب بنەماين شۆرەشا ۱۴ تىرمەھى ھاتبا كرن ژلايى وان قە ئەوین ل دەستپىكا وى ھاتینە راگەھاندن وەك ئازاديا بىرۆرا و پارتین سىاسى و ديمۆكراسى و دانانا دەستورەكى ھەمىشەيى بۆ عىراقى و ھەلبژارتین پەرلەمانى ب بەشداريا ھەمى تەخ و چينین گەلى عىراقى ھاتبانە كرن ب شىوہكى راست و درۆست دگەل بەشداريا نەتەوہ و كىم نەتەوہ پىن دىتر، (عبدالكریم قاسم) تا ھىتە ھژمارتن سەرۆكى ئىكانە ل عىراقى و ئەفسەرین ئازاد بنە سەرکردىن بەرز و پارتین نشتيمانى و پىشكەفتنخاز بنە پەرژانەك بەرامبەر پىلانین نەحەز و شوفىنزمان ھەرەسا پىكشە ژيانا ھەمى ئۆل و نەتەوا ل سەرانسەرى عىراقى و ژدەرڧەي عىراقى تا ب شىوہكى دىتر بيت.

پشتى پارتا بەعس (عبدالكریم قاسم) و حكۆمەتا وى و ئەفسەرین ئازاد ژناڧبرین ھەر ئازادىكە يان كارەكى ديمۆكراسى ما بيت گەلى عىراقى ژى بى بەھرەر، و ھىقى و ئۆمىدین خەلكى بنبركرن ب ڧەمراندنا مەشخەلا شۆرەشا ۱۴ تىرمەھى ئەوا بووینە جەن خىبەتيا دۆژمن و خيانەتكارا، لەوما ھاتنا بەعسيان بۆ سەر حۆكمى ل عىراقى وەك عەورەكى رەش بووینە ل سەر گەلى عىراقى ب گشتى نەخاسمە ھەر ل دەستپىكى ب كارین تۆند و توپژى رابوون دگەل ھەر كەسەكى ل پىش وەخت و ل دويفدا كار ب ھزر و و بنەماين وان يین شوفىنى نەكربان و ب بریارەكا فاشى ئەوا ژمارا (۱۳) تىدا ھاتتە كۆ پارتا شىوعيا عىراقى بەھتە ژناڧبرن لەوما تاوانین مەزن ھاتنە ئەنجامدان پتر ژ ئەوین ھۆلاگوى كرىن وەك كۆشتن و گرتن و تالانكرن و كارین بى رومەت دگەل خەلكەكى بى گونەھ و دویر ژھەمى بنەماين مروڧايەتپى.

قۇناغا دووی :

پشتی قۇناغا ئیکتی ب دوماھیک هاتی وقۇناغا دووی ب هاتنا بهعسیان بۆ سەر دهسهلاتی دهست پی کری و ژئگهری لاوازی وترستی ژحوکمی وان پی خراب وکاودانهکی ههستیار وبهرتهنگ ل روژین دهستیکی ژحوکمی و ژبو مفا وهرگرتنی ژدهمی وبنهجهکرنا دهسهلاتا خو بهعسیان ب فەر دیت دهرگهھی دان وستاندنی دگهل سهرکردایهتیا شورهشی فهکن بناقی (دان وستاندنی)، سهرکردایهتیا شورهشی یا ناگهدار بوو ل دور فاشیهتا بهعسیان بهلی نهوی ژی ب فەر دزانی تاکو شهر بهیته راوهستاندن هەر چ نهبت بو ماوهکی کیم ژی ژبو وی چهندی تاکو دووباره ریکخستین هیژین خو بکته ولینیرین بهیته کرن ل سهرۆبهری خو وی کوردستانی وسهرۆبهری پيشمهگرگی وخیزان وکس وکارین وان نهوین بو ماوی سال ونیفا ل بن فشارا چهکی گران وویرانکه لوما سهرکردایهتیا شورهشی رازی بوو ل سهر راوهستاندنا شهری ودهست پی کرنا دان وستاندنا.

وپشتی چار ههقیین دان وستاندنی سهرهراي کو ماوهکی کیم بوویه بهلی مفاقی خو ههبوویه ژبو بهین فهدانی ودویر کهفتی ژ شهری. ل سپیدههیا روژا ۱۰ خوزیرانی ۱۹۶۳ ئیزکی دهنگی حکومهتا بهعسیان ب فهرمی بهیاناما شهری دژی کوردستانی راگههاند ول ههمان دهه دا نهندامین شاندى کوردی پی دان وستاندنا ل بهغدا دهسته سهرکرن ورهوانه یزیدانی کرن ودهست ب هیرشین بهرفرهه کرن ل سهر کوردستانی ب شیوهکی هوڤانه وب ههمی جوړین چهکی گران وههمی کهرب وکینا خو ل سهر کورد وکوردستانی ب شیوهکی ئاشکرا دیارکرن وراگههاند، هیرش وههوین لهشکهری ونهسمانی ل سهر هندهک دهقهرین کوردستانی ب شیوی مژویلکرنی و د سقک بوون بهلی ل هندهک دهقهرین دیتر وهک دهقهره بادینان وچونکی سهرۆکی شورهشی ل ویری ئامادهبوویه هیژین عیراقي ب ههمی شیانیین خو یین پهیاده وتانک وزریپوش وچهکی نهسمانی هیرش دکرنه سهر وسهرهراي نهقی ژی حکومهتا عیراقي ههوارا خو گههاند قولا (ناتو) وهندهک دهولهتین عهرهبی وهک سوریا ومسر ونوردن ژبو هاریکاری ولیدانا بزاقا رزگاربخازا کوردی، نهفه وبهریتانیا چهک و تهقهمنی و کهل وپهلین لهشکهری پیشکیشی لهشکهری عیراقي کرن، دیسان پاکستانی بومبین (ناپام) ههروهسا تورکیا و ئیرانی هیژین خو یین لهشکهری ل سهر سنوری کوردستانی بهرههفکرن وههر دهولهتهکی نهفسهرهک دهست نیشانکر ژبو پهیوهندیکنی و ههماههنگی دگهل لهشکهری عیراقي زیدهباری لهشکهری سورین ژی گههسته باژیری

دهوكی ژبو وی چهندی تاكو لهشكه رین هه رچار دهوله تا ب پیکه هیرشی بکه نه سهر کوردستانی وشوره شا کوردی ژناف ببن، ئەف هیرشا هه فیشک ب بریارا قولیا (الناتو) بوو ژبو ژنافرنا شوره شا کوردی ههروهسا ل بن نافیی بهرسینگرتنا به لاقبوونا مارکسیه تی بوویه.

ئەف قوناغه دهیته هژمارتن ب قوناغه کا بهرتهنگ وههستیار وچاره نقیس چونکی شیانی شوره شی ژلایی چه کی فه دلاواز بوون بتنی پالپشتیا پیشمەرگهی ل سهر چه کی سقک بوویه وهک تئهنگ وهاونین قهباره (۲، ۳) گری زیده باری دۆرپیچا ئابووری وراگه هاندنه کا په رده پۆش کری هاتبوو سه پانندن ژلایی دهوله تین هه فسنور فه دگهل نه بوونا خزمهت گوزاریین ساخله می وکهل وپه لین خارنی به رامبه ر دۆژمنه کی خودان هیژ وشیان ژ هه می لایه کی فه وب پشته فانی قولیا (النیتو) دقان کاودانا دا ئیکه تیا سوڤیتی هه لویسته کی باش ومروڤایه تی هه بوویه به رامبه ر کیشا کوردی ئەوژی هوشداری دایه قولیا) (النیتو) تاكو هیژین خو فه کیشن ژسنوری عیراقتی دماوه تی (۴۸) ده مژمیران دا ومایتیکرنی د شهری دا نه که ن دژی کوردستانی ههروهسا لهشکه ری وی ژی دهست ب مانورایین مه زن کرن ل ده ریایی رهش، لهوما تورکیا وئیران نه چاربوون هیژین خو ژ سنوری عیراقتی فه کیشن، دیسان سوریتی ژی لهشکه ری خو ژ ده فها دهوکتی فه کیشا پشتی تۆشی شکه سنه کا مه زن بووی ل سهر دهستی پیشمەرگهی وچه ندین کۆشتی ل دویف خورا هیلاین. ب درۆسهای ئەم زانین ئەو چ هۆکار بوون ئیکه تیا سوڤیتی ئەو هه لویستی مروڤایه تی وهرگرتی به رامبه ر کیشا کوردی به لیا یا ئاشکه را بوو ل ده می حزبا به عس ده سه لات ل عیراقتی وهرگرتی ب ریکا کۆده تیا شوات ۱۹۶۳ به یانناما ژماره (۱۳) ده رکر ئەوا گریدای ب کۆمونیستین عیراقتی فه وبنبرکن ودویفچوون وژنافرنا وان، ئەو بوو شوره شا کوردی ئەندامین کۆمینیست ب ریژگرتن فه هواندن سه ره رای هه لویستی وان به رده وام یی هه فدژ بوو بو پارتی وسه روکتی وی ب درژاهیا حۆکمۆ (عبدالکریم قاسم) ی.

لهوما په یوه ندین عیراقتی دگهل قولیا ئشتیراکی تیکچوونه ک ب خو فه گرت نه خاسمه ئیکه تیا سوڤیتی کو ل پیش وهخت په یوه ندین مۆکم دگهل ئیک هه بوون، ول گۆر که سه کی نیزیکی بارزانی بناڤتی (محمد عیسی) دبیزیت: بارزانی نامه کا وه ریچای ب زمانی روسی بو بالیوزی روسیا ل ته هران هنارت ب ریکا پارتا دیمۆکراتا کوردستانا ئیرانی وئەف نامه دشیان دا بوو بهیته داعیران (خارن) ل ده می مه ترسی وداخاز ژهه لگری وی کر ب وه فاداری وب له ز بگه هینته بالیوزی نافبری، ول ته هران نامه رادهستی بالیوزخانا روسیا کر ب ریکا ئیک ژ که سایه تین کورد وپشتی هه فتییه کی ول روژا

دەستىشانى كرى ھەلگىرى نامى ئامادە بوو وباليوزى داخاز ژى كر تاكو بارزانى ئاگەھدار بكتە و سوڭباھى دويىچوونا بەرسفا ناما خو بكتە كو دى ھىتە راگەھاندن ب رىكا ئىزگى موسكو، ئەو بوو ل رۇزا پاشتر ئىكەتيا سوڭىتى ھۆشداريا خو راگەھاند ومللەتتى كورد ب دلخۆشى وسوڭاسى ڧە پىشوازيا ھەلوئىستى سوڭىتى كر، ھەروسا ھەژى يە بىژىن كو كۆمارا (مەنغوليا مللى) ژى ھەلوئىستەكى باش ومروڭايەتى ھەبوو يە بەرامبەر كىشا كوردى ئەو ژى ل دەمى ياداھتەكا نەرازىبوونى ل ھاڧىنا سالا ۱۹۶۳ پىشكىشى نەتەوئىن ئىكگرتى كرى وتىدا داخاز ژى كرى ب لەز مايتىكرنى بكتە ژبو راوستاندا شەرى بنبركرنى ژلايى بەعسيان ڧە دژى كوردستانى بەلى ژبەر فشارا دەولەتتىن عەرەبى منغوليا ياداھتا خو ڧەكىشا ودووسىيا كىشا كوردى ھاتە پىچان ل نەتەوئىن ئىكگرتى بى كو بشىت رۆلى خو ببىنىت ئەوژى ژبەر چۆنكى يا ل بن كارتىكرن ودەسھەلاتا دەولەتتىن زل ھىز بوو يە.

وب راستى شەرەكى ھوڧانە وكۆم كوژ بوو يە دژى كوردستانى بى كو ھىچ پىتەكى ب دەتە ياسا وپەيمانىن نىڧ دەولەتى وچەندىن تاوانىن كۆم كوژ ل دەڧەرىن كوردستانى ھاتنە ئەنجامدان وەك ئەوا ل (سلىمانىي) ھاتتە رويدان وچەندىن كەس ب ساخى ھاتنە بن ئاخ كرن ب فەرمانا تاوانبار فەرماندى لەشكەرى (سەدىق مستەڧا)ى لەوما بو بەعسيان قوئاغەكا خوئىناوى و مەترسىدار وچارنڧىس بوو وھەرەسا بو شۆرەشا كوردى ژى كو پىتقى بوو ئىك ژوان ببىتە قوربانا ئەڧى شەرى بەلى ب خوڭراگرى وقوربانيا مللەتى وپىشمەرگەى وپارتى شيان بەرامبەر دوژمنى ب راوەستن ب تايبەت ل دەڧەرىن بارزان ودھوك وچىايى مەتىنى. و ژئەگەرى كەرب وكىنا مللەتى عىراقى دژى كرىارىن بەعسيان و ژدەست دانا وان بو بنچىنا خو يا مللى ھەرەسا پىشتەڧانیا دەزگايىن حكۆمى وب تايبەت يىن لەشكەرى ئەوا دوو بەرەكى دناڧبەرا وان دا چى بووى (دناڧبەرا ھىزىن لەشكەرى وپاسەوانىن نەتەوھىي (الحرس القومى) ژلايەكى ڧە ودناڧبەرا ھىزىن خو فروشا ژلايەكى دى ڧە)، لەوما ئەڧ ھۆكارە ژلايەكى ڧە بوو يە ئەگەرى شكەستنا گشت ھىرشىن دوژمنى وتۆشى زىانتىن مادى وگىانى وئابوورى يىن مەزن بوون و ژلايەكى ڧە ئەڧ كاودانە بوو يە خوڭ دەلىڧە بو سەرۆك كۆمار (عبدالسلام عارف)ى تاكو ب كۆدەتا يا خو ياسپى رايىت ل ۱۹۶۲/۲/۱۸ ئانكو دەسھەلاتا بەعسيان بتنى بو ماوھى سالەكى ڧەكىشا بەلى ئەڧ سالە يا پرى تاوان وخوئىناوى بوو تاكو (عبدالسلام عارف) بخو ژى سەرەراى دل رەشى وتاوانىن وى بەلى تاوانىن ماوئى دەسھەلاتا بەعسيان ب خالەكا رەش ل ناڧ چاڧىن وان ل قەلەم ددا.

وبۆ زانین پەرتوکەك كەفتە بازاری بناقئى (العهد الاسود) ئانكۆ ب كوردى (ماوى دەسھەلاتا رەش) تىدا تاوان وكريارپن خراب يىن بەعسيان دەرھەقى مللەتى عىراقى ئاشكەرا كرىه، و عبدالسلام عارف بخۆ ژى نەدشیا خوۆ بى تاوان ب هەژمىريت چۆنكى كەسەكى هەفېشكى وان تاوانا بوويه ژبەر پلە وبەپرسايەتيا وى د دەسھەلاتى دا. پشتى (عبدالسلام عارف)ى دەسھەلات ژ دەستى بەعسيان ئىنايه دەر دەرگەھى دان وستاندنى دگەل شۆرەشا كوردى قەكر، ئەوبوو سەرکردايەتيا شۆرەشا كوردى رازى بوو وبازىركى رانيه كره بنگەھى دان وستاندنا و بەردەوام شاندنپن حكۆمەتى قەستا ئەفى جھى دكرن ژبو مەرەما ناقرى.

لەوما قۆناغەكا دى يا شۆرەشى دەستپىكر ئەوژى قۆناغا سىى بوو كۆ ب سەرکەفتيانە ژى دەر باز ببوو وعەورپن رەش ل ئەسمانى كوردستانى قەرەقین ومللەتى كورد پى شاد ببوو و ژتەنگاڤيەكا مەترسیدار دەر باز دبیت پشتى بۆرینا دوو قۆناغپن پيشىي يىن پرى كاودانپن سەخت ودژوار هەر ژدەستپىكا شۆرەشى وتا دوماھيكا دەسھەلاتا بەعسيان ل كۆدەتا يا (عبدالسلام عارف)ى.

كەوالنامەى كىتب

قۇناغا سېلى:

ئەف قۇناغا دەستېدكەت پشتى راوستاندا شەرى و دەستېيكرنا دان وستاندا دگەل حكۇمەتا (عبدالسلام عارف)ى وئەفە دەھاتە ھژمارتن وەك سەركەفتەكا مەزن بۇ شۆرەشى وپىنگافەك بوو ژبۇ بنەجھكرنا بىنجىنئىن وئى و بەلگەيە ل سەر راستيا مافىن مللەتى سەرەراى پىلانئىن دۆژمن وپاشكەفتيان وپتر باوهرىا مللەتى كورد ب شۆرەشى ھات، لەوما ھەمى ھەقال و وەفادارا داخازا سەركەفتىن بۇ دكر، بەلى دبرامبەردا بى زارى و بى ئومئىدكە ل نك دۆژمن ونەحەزا پەيدا بوو.

دان وستاندا پتر ژ سالەكى فەكئشا و د ئەقى ماوہى دا شۆرەش شيا ھندك كار و دەسكەفتىن مەزن ب دەست خۇفە بىنئىت وەك گرئدانا كۆنگرى شەشى يى حزبى ل دەستېيكا تىرمەھا ساللا ۱۹۶۴ ل (قەلغە دزى) كۆ ل وى دەمى مەزنىن دووبەركى و جۇدابوون پەيدا بوو دناق حزبى دا و ئەوئىن جۇدابووى كۆنفرانسى خۇ ل بەھارا ساللا ۱۹۶۴ ل دقەرا (ماوہت) گرئدان و برىاردان بارزانى لادەن ژھەمى پلە و بەرپرسايەتئىن وئى يىن حزبى ولەشكەرى و سەركردايەتى، لەوما پىتقى بوو كۆنگرە بەيتە گرئدان و دان وستاندىن دژوار ھاتنە كرن ل دۇر ئەقى جۇدابوونى و چەوانيا زقراندا وان و دووبارە ئىكگرنا رىزىن حزبى، و دناق روئىشتىن كۆنگرە دا بىرو و و بوچوون و پىشنىارئىن جياواز ھەبوون ژبۇ راگرنا ئەوى كاودانى مەترسىدار و ھەستىار ئەوا شۆرەشا كوردى تىدا دپورى و ژبۇ بەرژەو ھەندىا گشتى ياملەتى و شۆرەشى كۆنگرە برىاردا پشتى رازەمەندىا بارزانى شاندەكى بەنىرئىتە بنگەھى سەركردايەتيا فەقەتيايان تاكو بناقى كۆنگرە داخازى ژوان بگەن بەرژەو ھەندىا مللەتى و شۆرەشى ل بەرچاڧ و ھەربگرن دوئر ژناكۆكى و دووبەرەكئى و تىپەربوون ژ ھەر ئاستەنگەكى بەلى مخابن شاندى نافرئى زقرى دگەل ھندەك مەرجىن گران يىن كۆ جىبەجىكرنا وان دشان دا نەبىت وئەفە بەلگەيە ل سەر كەرب و كىن و رەگەز پە پەرستيا جۇدابوويان ونە پىتە دان ب بەرژەو ھەندىا گشتى يا شۆرەشى و كئشا كوردى. لەوما كۆنگرە برىارا لادانا ھەمى وان ئەندامئىن لىژنا نافەندى ئەوئىن بەشدارى دكۆمبوونا (ماوہت) دا كرىن ھەرەسا ئەو كادرئىن حزبى و بەرپرسئىن لەشكەرى ژى ئەوئىن خۇداينە دگەل جۇدابوويان. ژمارا ئەندامئىن لىژنا نافەندى چاردە ئەندام بوون وئەف چەندە بوويە ھۆكارئى ژناقچوونا ھىقىئىن پىكھاتنى دناقبەرا ھەردوو لايلا دا و د ئەقى دەمى دا بارزانى برىارا ژناقېرنا وان دەركر و پشتى چەند روژەكا نەچاربوون و بەرف ئىرانى فە كۆچبىن.

بەشداربووین کۆنگرەى سۆز و پەیمان ولایەنگەر یا خوو بو بارزانی دیارکرن پشتی هەلبژاتنێن لیژنا

ناڤەندی هاتینە ئەنجامدان وهه ڤالین سەرکەفتی ژى ئەڤه بوون:-

- 1) مصطفى بارزانی سەرۆک
- 2) صالح اليوسفى ئەندام
- 3) نعمان عيسى ئەندام
- 4) هاشم عقراوى ئەندام
- 5) حبيب محمد كريم ئەندام
- 6) د. محمود عيمان ئەندام
- 7) مقدم عزيز عقراوى ئەندام
- 8) د. فؤاد جلال ئەندام
- 9) يد الله كريم ئەندام
- 10) على سنجاری ئەندام
- 11) اسماعيل عارف ئەندام
- 12) اسماعيل ملا عزيز ئەندام
- 13) شيخ محمد هرسيني ئەندام
- 14) محمد امين محمد على ئەندام
- 15) عمر شريف ئەندام
- 16) رمچان عقراوى ئەندام
- 17) مصغفي قرداغى ئەندام

بريار هاته دان جڤاتا سەرکردایه تیا شۆره شی و نڤیسینگه ها جیبه جیکرنی بهینه درۆستکرن زیده باری

کارگیرین نافخوویی و دادگه ه ولیژنن ڤه کۆلینی، ئەڤ بریاره دگرنگ و درۆست و د جهی خودا بووینه

بو ئەوی قوناغا مه ترسیدار وئو کاودانین بهرتەنگ وئەڤه ژى به لگه یه ل دور سیاستا بارزانی یا

دویربین ئەووبو و دجفاتا سەرکردایەتیا شۆرەش دا کەسایەتیین نشتیمانی یین بەرز دامەزراندن زێدەباری سەرکردین حزبی ولەشکەری و دامەزراندنا دادگەها ژ کەسانین پەسپۆر و خۆدان شیان و رویەکی جفاکی هەمی لەوما ئەقە هەمی بووینە ئەگەر ژمارا جۆدابوو و قەقەتیایان بەینە سنۆردارکرن و کیمکرن و لاوازکرن و ان ونە پەبویندیکرنا خەلکی کوردستان دگەل وان و نە بینه دویتقەلانک بو تاخمی قەقەتیایان.

و هەر ل دەستپیکتی ئەقە مەرەما دەرکرنان بریارا بوویە، و هەمی وان دەزگایا دەست ب کار و ئەرکین خو کر ژبو ب ریفەبرنا کارۆبارین پێشمەرگەمی و هاوولاتیان ل گشت دەقەرین رزگارگری ب باشتین شیو و رۆلەکی باش گیراینە د ئەوی قونغا هەستیاردا، و پێشمەرگەمی پتر هاتە ریکخستن ب شیوی تیم و هیژ و بەتالیون و قولا ل دویتقە دەقەر و قەزایا و پەبویندی ژ هەمی تەخین جفاکی ب پێشمەرگەمی قە هەبوو لەوما ژمارا وان بەردەوام بەرف زێدەبوونی قەبوو ژ باوهریا وان ب پرنسیپ و ئارمانجین شۆرەش، هەروسا شۆرەش شیانین مەزن مەزاختن ژبو پێشئێخستنا بەلاقرنا ئیزگەمی ئەو ئیزگی ل سالا ۱۹۶۳ هاتیە دانان سەرەرای ئەوی بەربەرزەکرنی و تیکدانا ل سەرەمی (هانی هانی) (۱)، شیایە برۆگرام و دەنگ و باسین سەرکەفتن و رویدان و بەیاننامە و فەرمانا بەلاقە بکەت کۆ خەلکی کوردستان ب حەزەکا مەزن گوهدانا وی دکر.

ل دوماهیکا سالا ۱۹۶۴ ول دەستپیککا ۱۹۶۵ پەبویندی دناقبەرا دەسەلاتی و سەرکردایەتیا شۆرەش تیکچووون چۆنکی ل پێش وەخت حکۆمەتی دەرگەمی دان و ستاندنی قەکر بوو وەک تەکتیکەک ژبو وی چەندی تاکو پتر دەمی ب دەست خو قەبین و دووبارە ریکخستن و چەککرن و ب هیژکرن لەشکەری هیدی هیدی، و رۆژ بو رۆژی سەرۆبەر تیکچوو و تاوانبار (عبدالسلام عارف) ی و حکۆمەتا وی ل نافەرasta بهارا سالا ۱۹۶۵ شەر دژی شۆرەش راگەهاندی و هیژین لەشکەری و خووفروشا هیژین توند و هووقانە و ب هەمی جۆرین چەکی هیژش کرنە سەر دەقەرین کوردستان بەلئ بەلانسای هیژی د بەرژەوهندیا شۆرەش دا بوویە چۆنکی ل وی دەمی دەسەلات و هیژین وی دلاواز و د بیزار بوون ژ سەرۆبەری خو و ژ ئەقی شەری ب سالا قەکیشای بەرامبەر هیژین شۆرەش ب هیژو و وورەییەکا بەرز بوون زێدەباری چەکەکی چیتەر بەراوورد دگەل سالیین بۆری، لەوما هیژین حکۆمەتی ل زۆربەمی هیژین خودا تۆشی شکستن و زیانین گیانی و مادی یین مەزن بوون ونەشیان خو ل بەرسینگی دربین پێشمەرگەمی

(*) ئەقە پەیفە (هانی هانی) وەک تیکدان، ئانکو (تشیوش) دەهاتە بکارقینان ژلای دەزگایین شۆلەژی یین حکۆمەتا عیراقتی ژبو تیکدانا دەنکی ئیزگی شۆرەش و تاکو دەنگ ب شیوکی درۆست و زەلال نەهیتە بەلاقرن، (وەرگی).

بگرن وچ سەرکەفتنا ب دەست خو ڤه بین و نه چار بوون پالپشتیا خو پتر بداننه سەر هیژ وچه کی ئەسمانی و فرۆکین وان هیژشین چر و بەردەوام وب درێژاهیا روژی دبرنه سەر گۆندین کوردستانی وکۆشتنا خەلکی بی گونەه و تەرش وکەوالی و سۆتتا باخچه و باغا، و دەمی لەشکەری عیراقتی ل بەرەیه کی شەری تۆشی شکستنا ببا وەك تۆلقە کرن هیژشین خو بین ئەسمانی وب شیوه کی هۆفانه زێدەتر بەرفرەهتر لی دکرن، ئەڤ سەرۆبەرە یی بەردەوام بو تاکو ل ۱۳ / نیسانی ۱۹۶۶ فرۆکا (عبدالسلام عارف) ی هاتیە پەقاندن ل دەمی ب سەرەدانەکی بەرف باشوری عیراقتی ڤه چووی وئەو دگەل هەندەکی دیتەر تیدا سۆتین، ول هەمان دەم دا برایی وی عبدالرحمن عارف ب سەرەدانەکی ل ئیکەتیا سوڤیتی بوو. دیتن و بوچوون وەسا دەهاتنە گۆتن و ئاشکەراکرن کۆ سەرۆک وەزیر (عبدالرحمن البزاز) دی دەسەلاتی وەك سەرۆک کۆمار ل جهی (عبدالسلام عارف) ی وەرگریت چۆنکی ئەو مەزنتین و چیتین کەسایەتی بوو د دەولەتی دا ژبەر شیائین وی بین سیاسی وزانینا وی بو سەرۆبەری عیراقتی ب شیوه کی گشتی لەوما کاودان بو وی دبه رههڤ بوون و ههردوو جڤاتین سەرکردایەتیا شۆرەشی و جڤاتا وزیران ب پرانیا دەنگان وەك سەرۆک کۆمار هەلبژارت ل جهی (عبدالسلام عارف) ی، بەلی ژبەر فشار وگەڤین هەندەك ژ سەرکردین مەزن بین لەشکەری دەست بەردان بو (عبدالسلام عارف) ی کر وداخازا ژێ کر بزڤریتە ڤه عیراقتی و بوویە سەرۆک کۆمار ل جهی برایی خو. بەلی خوڤان کەسایەتیه کا لاواز و بی هیژ بوویە وشیائین حۆکمرانیی ل دەف نەبووینە و ژبەر ئەڤی چەندی عبدالرحمن بزاز دەهاتە هژمارتن کەسی دەسەلاتدار د ریفه برنا دەولەتی دا ب نایبەت بەری وپشتی ریککەفتنما ۲۶/خۆزیرانی ب ماوه کی وداخازا دووبارە زڤراندنا دان وستاندنا دگەل شۆرەشی کر چۆنکی وی باش دزانی سەرۆبەری حۆمەتی ژلایی ئابووری ولەشکەری و بنەمایین مللی وپه یوه نندیین دەرەکی یی لاوازه.

دیتن و بوچوون و شروڤه کرنین (عبدالرحمن بزاز) ی دجیاواز بوون ژ بین سەرۆک کۆمار ولایه نین لەشکەری دچەوانیا بەرسینگرتنا شۆرەشی دا، و دگەلەك هەلکەفتان دا دان پیدان کریه کۆ بنه جهبوون و بەرقەرار بوونا ئیمناهی جیبه جی نایب ل عیراقتی هەکه خو (۵۰) کەس ژێ بتنی میننە دگەل بارزانی و دشیان دا نینە بهینە بنبرکن ب ریکین لەشکەری، بەلی لایه نین لەشکەری د رژدبوون ژبو بەرسینگرتنا شۆرەشی ب هیژی و لەشکەری دوپاتی ل سەر سەرکەفتان دکرن. و دەست ب هیژشەکا مەزن کر وب هەمی شیائین خوڤه ل خۆزیرانا سالا ۱۹۶۶ ل سەر دەڤهرا (گەلاله) ئەوا شۆرەشی ل دەستییکا ۱۹۶۵ کریه بنگه هەکی سەرەکی وەك قەب خاستنەك دژی بوچوونا حۆمەتی کۆ سەرکەفتن باهرا لەشکەری

یه. وپشتی شهرین دژوار و خویناوی پيشمه‌رگه‌ی ب زیره‌کی وقاره‌مانی و خوراگیا خو شیان مه‌زنترین زیان وشکه‌ستنی بگه‌هیننه هیرشبه‌را ل چیاپین (هندرین وزوزک) وئەف شکه‌ستنه دو‌ماهیکه‌کا ته‌عل ونه‌خوش بوویه بو هیزین حکومه‌تی، وب که‌رب وکین فه لایه‌نی له‌شکه‌ری راده‌ستی بوچوونا (عبدالرحمن بزاز)ی بوون ئەوی بوویه که‌سه‌کی پراکتیکی وجیبه‌جیکار د ده‌وله‌تی دا ل ده‌مه‌کی دا کو حکومه‌ت وله‌شکه‌ری وی د بیزاری وبی هیقیی دا بوون و حکومه‌ت نه‌چار بوویه دان پیدانی ب ئەوی سه‌رۆبه‌ری خو یی خراب بکه‌ت، ئەو بو(عبدالرحمن عارف)ی و ب له‌ز داخا‌زا دان وستاندا کر دگه‌ل سه‌رکردایه‌تیا شۆره‌شی وده‌ستپیکرنا گفتووگویا و ژئه‌نجامی وان دان وستاندا به‌یاناما ۲۹/خۆزیرانی/۱۹۶۶ ژ ئیزگی به‌غدا هاته‌ راگه‌هاندن وتیدا هاتیه (پیدانا حۆکه‌کی نه‌یی نافه‌ندی) بو کوردان وئەفه‌ دبیته‌ ده‌ستپیکا قوناغه‌کا نوی ئەوژی قوناغا چاری یه‌ ژ شۆره‌شی.

سه‌رکردایه‌تیا جو‌دابووین ئەوین ل (هه‌مه‌دان) ئاکنجی بووین دووباره‌ زفرینه‌ فه‌ کوردستانی پشتی بارزانی لی‌بۆرینه‌کا تاییه‌ت بو وان ده‌رکری ل سالا ۱۹۶۵ وده‌فه‌را (دوله‌ ره‌ق) کرنه‌ بنگه‌هی خو تاکو به‌ارا سالا ۱۹۶۶ ول دویف دا ب جه‌ هیلاینه‌ وره‌قینه‌ وبریار داینه‌ په‌یوه‌ندیی ب حکومه‌تی بکه‌ن وچه‌کی هه‌لکرن وه‌ک خو‌فروش دژی شۆره‌شی کاربکه‌ن. و چه‌ند هیز و به‌تالیونین پيشمه‌رگه‌ی ب شیوه‌کی تاییه‌ت ل ده‌فه‌را سوله‌یمانیی وکه‌رکۆکی و هنده‌ک هیزین به‌ربه‌لاف ژده‌فه‌ری هه‌ولیر وده‌وکی گه‌هسته‌نه‌ دناف ریزین حکومه‌تی دا، له‌وما هنده‌ک هیقی وئومید بو حکومه‌تا (عبدالرحمن عارف) چی بوون ئەوی ژ برایی خو (عبدالسلام عارف)ی (حجی مشن)ی^(۱)، بن فام تر یی کو ده‌سه‌ه‌لاته‌کا لاواز هه‌ی ل سه‌ر هه‌می ده‌زگایین حکومه‌تی نه‌خاسمه‌ ل سه‌ر ده‌زگایین له‌شکه‌ری و حکومه‌تی وه‌سا هزر دکر کو گروپ وه‌یزین جو‌دابوووی و فه‌قه‌تیا‌ی ستوین وه‌یزا شۆره‌شی بوون ول دویف وان سوژ و په‌یمانیین داینه‌ حکومه‌تی کو دشیانین وان دایه‌ شۆره‌شی و سه‌رگردایه‌تیا وی ژ ناقبه‌ن. له‌وما حکومه‌ت پاشکه‌فت دجیبه‌جیکرنا ئەوی ریکه‌فتنما دگه‌ل شۆره‌شی مۆرکری هه‌روه‌سا سه‌رۆک وه‌زیر ژی ژ پۆستی وی هاته‌ لادان ول جه‌ی وی سوپا سالار (ناجی گالب) هاته‌ دانان. سه‌رکردایه‌تیا شۆره‌شی ل پيش وه‌خت دزانی کو ل دووماهیی چاره‌نقیسی گفتووگوو ودان وستاندا هه‌ر شکسته‌نه‌ ومه‌ره‌ما ئەفی حکومه‌تی

(۱) (حجی مشن) ئەو ناسناف بوو ئەوی خه‌لکی عیراقتی دایه‌ سه‌ر سه‌رۆک کۆمار (عبدالسلام عارف)ی پشتی فه‌رمان دای بکارئینا (کوکا کولا) ل عیراقتی به‌یتته‌ قه‌ده‌غه‌کرن ژ به‌ر کو دگۆت ژیدەر و خۆدانین چیکرن و درۆستکرنا وی (ئسرائیل)ه. و ل جه‌ی وی (مشن) به‌یتته‌ بکارئینان وه‌ک ته‌زیاتی بو قه‌خارنی. (وه‌رگیر).

وحكۆمهتتین بهری وی ژى ب دهستقئینانا پتر دهمی بوویه ول دویدا لاواز کرن و ژناقبرنا وی و نابیتته نهگهری چارهسهرکنا کیشا کوردی وپیدانا مافین نهتهوایهتی چونکی نهو حکۆمهتتین پاشکهفتینه وخۆدان دیتنهکا رهگهز پهستن باوهری ب مافین نهتهوهیی وديمۆکراسيهت وئازادی و دادپهروهريا جفاکی نینه بهلی سهرکردایهتیا شۆرهشی ژى ئارمانجین خو ههبوون ژنهقان دان وستاندنا نهوژی نهغه نه:-

1- ژبهر کو بهردهوامیدان ب شهرى بارگرانیهك بوو بو مللهتی و لاوازرنا هیزى و بیزارى پهیدا دکهت.

2- مهبهستا ههره گرنگ بو شۆرهشی ژ راوهستاندا شهرى ودهستپیکرنا دان وستاندنا نهوژی ژبو کارین راگههاندنی بوویه، چونکی حکۆمهتی راگههاندنهکا پهردهپوش کری ب شیوهکی ب هیز ودژوار ل سهر شۆرهشی دانابوو بهرامبهر شیائین راگههاندنا شۆرهشی یین لاواز، زیدهبارى دۆرپیچا ل سهر سنۆرین وی ههی ژههمی لایا فه و حکۆماتین عیراقی ئیک ل دوید ئیک چ جارن ل دهمی شهرى دان پیدان نه دکر کو شۆرهشهك یان بزاقهکا چهکداری یا ل کوردستانی ههی بهلکو رادگههاندن کو هندهك کهسائین پشتهری نه وهاتینه ژناقبرن وتهنها هندهك یاساپیچ و دز ماینه ل دهقهرین چیایی وخو ئاسپیکرینه وب کارین دزی وتالانکرنی رادبن ل دهمی دهلیقه دیتنی. ودگهل دهستپیکرنا ههقهیهقینا نهوان حکۆماتا ب ریکیخو یین راگههاندنی بهیاناما شهر راوهستاندن ودهستپیکرنا دان وستاندن وگفتوگۆیان دگهل شۆرهشی را دگههاندن، زیدهبارى بریار وبهیانامین ل دوید را ب ری یا ئیزکی بهغدا وئهغه ژى دان پیدانا وان بوویه کو شۆرهشهکا کوردی یا ههی، لهوما نهوان بخو درهویخو ئاشکهرا دکرن.

3- راوهستاندا شهرى ودهستپیکرنا ههقهیهقینا دگهل سهرکردایهتیا شۆرهشی ورازیبوون ل سهر هندهك داخازی ومافین مللهتی کورد ب ری یا ئیزگی وان سهرهراى کو بتنی نقیسینهك بوویه ل سهر کاغهزا نه زیدهتر بهلی ل ههمان دهه دا وهك پیدانهکی بوویه ب دادیا کیشا کوردی وپتر شۆرهش ب هیز کهفت و باوهریهکا مۆکم بو مللهتی چی بوو کو ل دوماهیى سهرکهفتن ههر باهرا شۆرهشی یه.

- 4- شۆرهشى راوستاندا شەرى ب دەلىقە دىت وەك بەين قەدانەك بۆ پېشمەرگەى وخەلكى ئاكجى ل دەقەرېن رزگاركرى ژباركرانى ونەخۆشېين شەرى ودووبارە ئاڧاكرا خانېين خرابكرى وسۆتى وژيانى بۆ ماوەكى ب تەناھيى بېنە سەرى.
- 5- ھەرەسا وتاكۆ پتر دەلىقە ھەبىت خەلك ب كارى كۆمكرنا ئازۆقە وكەل پەل و پېتقېين ژيانى رابن، زېدەبارى كۆمكرنا چەك وتەقەمەنىي ژبۆ وى چەندى ئەگەر شەر دووبارە بىت ديسان تا ھاولاتيېن نەخۆش وبريندار وپەككەفتى ژى بەينە چارسەركرن.
- 6- سەركردايەتيا شۆرهشى داخازا حكۆمەتى ژبۆ ھەقپەيىقنا وراوستاندا شەرى ب دەلىقە دىت تاكۆ داخازى ژى بكت ھەمى ئەو گرتى و زىندانىين سىياسى وئىخسىر بەينە بەردان وئەقە داخازا سەرەكيا شۆرهشى بوويە دگەل حكۆماتىن عىراقى چۆنكى ژمارا وان ب ھزاران بوويە د گرتىخانېن وان دا ۋەھردەم ئەقان حكۆماتا رازىبوونا خۆ دياركرى ل سەر بەردان وزقرىنا وان بۆ ناڧ. كەس وكارىن خۆ و وەك دەسكەفتىەكى گرىگ بۆ شۆرهشى دەتە ھژمارتن.

قۇناغا چارى:

ل پېش وەخت مە دياركر كۆ ئەنجاميېن ھەقپەيىقنىن دگەل حكۆمەتا (البزاز)ى ئەو ژى راگەھاندا بەيانناما ۱۲۹ / خۆزەيرانى بوويە، تېدا ھاتىە ھۆكەمكى (نەيى ناڧەندى) بۆ مللەتى كورد بەيتە دان، ھەرەسا مە ديار كربو ئەق. بەياننامە بتنى نقتىسېن بوويە ل سەر كاغەزى بەلى سەركردايەتيا شۆرهشى بخۆ ب دەلىقە دىتە ژبۆ ب دەستقە ئىنانا ھندەك دەست كەفتيا ژھەمى لاياقە وەك:-

- 1- بوويە رېكخۆشكەرەك شۆرەش بەرف ئاسوئەكى دى قە بچىت و د رېكا وى را شىايە ئەوئى دۆرپېچا ل سەر كوردستانى سەپاندى بشكىنىت و دەنگى خۆ بگەھىنتە جىھانا ژدەرڧە دگەل دياركرنا ئېش ونازارېن مللەتى و وان تاوانىن دۆژمنى بكاردئىنان د وان سالىن چوويى ژ شەرى ئەوژى ب رېكا شاندى وپەيامنېر و رۆژنامەڧانان ئەوئېن پەيوەندى وسەردانا بنگەھ وسەركردايەتيا شۆرهشى دكرن وبەرورفاژى شاندىن شۆرهشى سەرەدانا ژدەرڧەى كوردستانى دكرن.
- 2- سەركردايەتيا شۆرهشى ھەول دا پەيوەندىين خەباتا خۆ مۆكم وب ھىز بېخىت دگەل بزاف وپارتىن نشتىمانخاز ل جىھانا ژدەرڧە ودگەل دەولەتىن سۆشالىست وپېشكەفتنخاز، ھەرەسا

سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ ئه‌وا سەرکردایه‌تیا حزبێ (پارتی) بخۆ دکر پیته‌کێ مه‌زن دابوو خۆرتکرنا په‌یوه‌ندیین برانه‌ دگه‌ل ده‌وله‌تین عه‌ره‌بی وپارتین نیشتمانی وپیشکەفتنخاز ل عیراقێ، دیسان گرنگی دابوو مۆکمکرنا په‌یوه‌ندیا دگه‌ل رێکخراوا رزگاربخازا فه‌له‌ستینێ ئه‌وژی ژ باوه‌ری ب دادیا کیشا ملله‌تێ وی، ئه‌فه‌ه و سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ ئه‌ف- پینگافه‌ ب پراکتیک ديارکر ل ده‌می (شه‌ری شه‌ش روژی) رویدای دناقبه‌را ئسرائیلی وده‌وله‌تین عه‌ره‌بی ل سالا ۱۹۶۷ سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ فه‌رماتین خۆ ل سەر هه‌می بنگه‌ها به‌لافه‌کرن ژبو وی چه‌ندی تاكو ژلايێ خۆ فه‌ه ب هه‌یج کاره‌کی له‌شکه‌ری نه‌رابن بیه‌ته‌ ئه‌گه‌ری تیکدانا ره‌وشا ئیمناهی ل عیراقێ وده‌فه‌ری سهره‌رای ئه‌وی سه‌روبه‌ری تیکچوووی دگه‌ل حکومه‌تی، وژبه‌ر ئه‌فی چه‌ندی سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ ب ریکا برۆسکه‌کێ ده‌سه‌لاتا به‌غدا ئاگه‌هدار کریه‌ کۆ شۆره‌ش یا پیگیره‌ ب ئاگر به‌ستا دناقبه‌را وان دا د ماوی شه‌ری دگه‌ل ئسرائیلی و مه‌به‌ستا شۆره‌شێ ژنه‌فی پینگافی ئه‌وژی تا ده‌سه‌لاتا به‌غدا هه‌بوونا شۆره‌شێ ل کوردستانی بخۆ نه‌که‌ته‌ هه‌یجه‌ت و به‌شداریی د شه‌ری دژی ئسرائیلی دا نه‌که‌ت و زیده‌باری ئه‌فی چه‌ندی سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ هه‌مان هه‌لوسته‌ی نیشتمانی هه‌بوویه‌ د شه‌ری ئسرائیلی دگه‌ل ده‌وله‌تین عه‌ره‌بی ل سالا ۱۹۷۳، سهره‌رای ئه‌وی فشار و ریکین دسه‌ره‌دابرنی ئه‌وین ل سەر شۆره‌شێ هه‌ی وئه‌فه‌ ژ ی به‌لگه‌یه‌ کۆ شۆره‌ش شۆره‌شه‌کا سه‌ربخوویه‌ و خۆدان په‌یره‌وکێ راست ودرۆسته‌ ژنه‌گه‌ری ئه‌وی سیاسه‌تا راست وحه‌کیمانه‌ یا سه‌رۆک و سەرکردایه‌تیا شۆره‌شێ و بوویه‌ هوکاری ب لایه‌نیا ملله‌ت و ده‌وله‌تین عه‌ره‌بی به‌رامبه‌ر شه‌ری عیراقێ دگه‌ل شۆره‌شا کوردی هه‌ر ژ دو‌ماهیکا سالا ۱۹۶۳ تا ریککه‌فتنما ره‌شا جه‌زائیری ل ۱۹۷۵.

3- دماوی ئه‌قان دان وستاندن وریککه‌فتنما دا هیژین شۆره‌شێ شیان دربین مه‌زن بدانیته‌ وان خۆفروش وکری گرتین فه‌قه‌تیا ی ئه‌وین بتنی هنده‌ک هاریکاریین کیم وقه‌شارتی ژ هیژین حکومه‌تێ وه‌ردگرتن وب ئه‌فی چه‌ندی شۆره‌شێ سه‌رکه‌فتین مه‌زن وگرنگ ل سەر وان تومارکینه‌.

4- پارتی شیا روژناما خۆ یا نافه‌ندی ل به‌غدا بناقی (التی‌خی) به‌لافه‌بکه‌ت وئه‌فه‌ ده‌اته‌ هژمارتن وه‌ک ده‌سه‌که‌فته‌کێ گرنگ، روژنامی رو له‌کێ به‌رچاف وکارا دگیرا ل سەر ئاستی نافخوویی وده‌ره‌کی وده‌نگ فه‌دانا خۆ یا به‌یژ هه‌بوویه‌ ده‌رگی هه‌ر نیشتمان په‌روه‌ره‌کی دا و بوویه‌

ھۆكاری پېشئېخستنا پەيوەندىيىن شۆرەشگىرى دناقبەرا ھەردوو مللەتان دا^(۱)، ودگەل بۇزاقىن رزگاربخازىن جىھانى وپارت و دەولەتتىن پېشكەفتنخاز ھەروەسا رۆژنامە شىايە روى و ھەلوئىستى شۆرەشى يى نشتىمانى و پەيرەوى وى يى رزگاربخازى و دادى و پىرۆژى خەباتا چەكدارىا مللەتى كورد بەرچاق. بگەت دگەل كىمە نەتەوئىن دىتر ل كوردستانى ژبو ب دەستقە ئىنانا مافىن خو يىن رەوا، ھەروەسا ھەز وئامادەبوونا شۆرەشى يا خۆرست و ژدل ژبو چارەسەركرنا كىشا كوردى ب رىكىن ئاشتىانە زىدەبارى پىگىرى ب سىياسەتا پاراستنا خوينا ھەردوو مللەتتىن كورد و ھەرەب يىن برا، بەلكو بتنى دۆژمىن ھەردوو مللەتان مفاى ژ شەرى وان دىبن زىدەبارى مەزاختنا داھاتى وئابوورى عىراقى بى مفا و بى بەرامبەر.

5- شۆرەشى ھندەك كار و دەسكەفتىن دىتر ئەنجامدان ل سەر ئاستى نافخوويى دماوى دان وستاندان دا:-

- 1) شۆرەشى گىرنگىەكا تايبەت دابوو رىكخستنا پىشمەرگەى يىن كو بەردەوام بەرف زىدەبوونى قە دچوو ژنەگەرى ئەوى پەيوەندىا ئىكچار زۆر وئەندامبوون دناق رىزىن پىشمەرگەى دا. دىسان كاركرن ژبو چەككرن ب باشرىن چەكى نوى وئا رادەكى يى گران.
- 2) سەركردايەتيا شۆرەشى ھەول ددا حزبى ورىكخستنا وى ب ھىز بىخن ول دەمى دىتى كاودانىن ھەفپەيشىنا دگۆنجاى بوون ب دەلىقە دىت كۆنگرى ھەفتى يى پارتى گرىدەن ل (گەلالە) ل پايىزا سالا ۱۹۶۶، وپشتى راوہستىان وەك رىزگرتن ل سەركىاننى پاكى شەھىدىن كوردستانى ئامادەبووئىن كۆنگرەى قارەمانى وقۆربانى وزىرەكىا پىشمەرگەى وخۆراگىا مللەتى كورد ساخ كرنەقە، ئەندامىن كۆنگرەى برىارىن گىرنگ دەركرن كۆ گەلەك لايەن بخۆقە دگرتن ول سەر ھەمى ئاستا و دگۆنجاى بوون بۆ وان كاودانا، ول دويفدا ئامادەبووئىن كۆنگرەى پشتهقانىا خو يا بى سنۆر وب پرانىا دەنگان بۆ بارزانى راگەھاندن و دووبارە سۆز و پەيمان و ھەفادارىا خو بۆ دىاركرن و جارەكا دىتر ھاتە پەسەندكرن وەك سەروكى حزبى وليژنا نافەندى ژى ھاتە ھەلبىژارتن دگەل بەرپىرساتيا سەركىشيا شۆرەشى

(۱) مەبەست ب ھەردوو مللەتان (مىللەتى كۆرد و ھەرەب)، (وەرگىر).

وليژنا (زېره ځاني وسه حكرن وليگه ريانې) (۱) ، و گريډانا كۆنگره ي ودهركنا برياران هيژ
وپالدانهك دايه شورەشې.

وئەفئین ل خاری دياركری نافیڼ ئەندامین لیژنا نافه نديا كۆنگرې هفتې نه:-

- (1) مصطفىي بارزانی سەرۆك
- (2) علي عبدالله ئەندام
- (3) صالح اليوسفی ئەندام
- (4) نوري شاوريس =
- (5) نعمان عيسى =
- (6) حبيب محمد كريم =
- (7) د. محمود عېمان =
- (8) مقدم عزيز عقراوی =
- (9) يد الله كريم =
- (10) علي سنجاری =
- (11) اسماعيل ملا عزيز =
- (12) سامی عبدالرحمن =
- (13) احمد جرجبس =
- (14) شفيق امين =
- (15) مجيد الاتروشي =
- (16) فاتح محمد امين =
- (17) شوكت عقراوی =

(3) ژكار وكريارين شورەشې د ئەفئ قوناغې دا ئەوژي به لافكرنا داديا جفاكي ل
كوردستانې ومۆكمكرنا دادگهها ب دامه زراندا كسانين خۆدان شيان وپيته دان ب

(۱) مه بهست ب په يئین (سه حكرن وليگه ريانې) ب زمانې عه ره بي (التفتيش)، (وه رگير).

خزمه تگوزاریین ساخله میی ودا اینکرنا ده رمانا وهه ولدان لدویف شیانا ژبو باشکرنا رهوشا ژيانا خیزانین شههید و پیشمه رگه وکادرین حزب.

(4) دیسان ژکریارین شوره شی د ئەقی قوناغی دا دیباقی فیکرینی دا ئەوژی دهستی شخه ریا وی ب فهکرنا قۆتابخانین سه رهتای ل هه می دهقه رین رزگارگری ودامه زراندا که سائین رهوشنیر ژ ئەندامین حزب وهک ماموستا ژبو فیکرنا زاروکی ب به هر ژ فیکرینی هه ر ژ دهستی کا شوره شی، چونکی زیانین مه زن ب دهقه ری که فتینه ژئه گه ری کاودانین شه ری یین گران. خاندنی دهستی کد ژورین ساده و بچوو یکه فه ول سه ر حیسیلا و د هنده ک ده مان دا ژده رقه ی گۆندا ول بن دارا ژ ترسا هیرشین ئەسمانی وتۆپخاننی پشتی نویبونا شه ری ل سه ر ده می به عسیان ل سالا ۱۹۶۹، سه ره رای هه می ئاسته نگ وکی میا شیانا به لی فه کرنا قۆتابخانا وکارنی ماموستایان یی به رده وام بوو دگه ل هه لگرتنا به رپرساتیا بارنی گران ب شیائین خو بخوو یی وحه زا زاروکی کوردستاننی وکس وکارین وان ژبو وه رگرتنا زانستی و فیکرینی و ژقه نجیا پیتهدانا پارتی بو که رتی فیکرینی هه می کار وشیان دقنی بیافی دا ب سه ر که فتیانه هاتنه پیش تاکو ری که فتناما ئادارا سالا ۱۹۷۰ کو ئاستی رهوشنیری و زانستی یی قۆتابیین قۆتابخانین شوره شی یی به رزتربوو ژئاستی زانستی یی قۆتابیین قۆتابخانین حکومه تی و ئەف چه نده ئاشکه را ودوپات بوویه پشتی ری که فتناما ئاداری و ئەف قۆتابیه دجیاواز بوون ل قۆناغین نافنجی ودووا نافنجی ژی، ویا گرنگ ئەو بوو کو قۆتابیین قۆتابخانین شوره شی وانه ل دور پیگه می شوره شی ورۆلی پارتی وگرنگیا رۆل وقوربانین پیشمه رگه ی وه ردگرتن، زیده باری پیگه می دیتر یین گشتی ژبوو په یدا کرنا هه ستی نه ته وایه تی هه ر ژ دهستی کا ژیی وان، له و ما ئەف ئارمانجه ب جه هاتیه ل ده ف ئەقی (دهسته یا)،^(۱) قۆتابیان.

(۱) دهسته، رمان ژنی ب زماننی عه ره بی (جیل ه)، (وه رگی ر).

أ. شۆره شى پىنگافه كا گرنگ د ئه فى قوناغى دا هاقىتته وبوييه جهى باوه ريا ته خا رىنجبه را ل ده مى دژى دهره به گىن ده فه را (پشدر) راهه ستيايين ئه وىن دكه فندا جوتيار وهك كويله ب كاردئينان وشۆره شى ده ست ب سهر ئه ردى وان داگرت ول سهر جوتياران به لاقه كر.

ب. ژكارىن دىتر يىن شۆره شى ل سهر ئاستى پارتايه تى ئه وژى فه كرنا خولپن كادرا بو جارا ئىكى ل دوماهيكسا سالا ۱۹۶۸ ل (چومان) تىدا (۳۰) كادرا به شدارى تىدا كرابوو وئەز ئىك ژبه شداربوويان بووم وتانوكه ژماره يهك ژدهرچوو يىن ئه فى خولى روله كى سهر كر دايه تى دناف ريزين پارتى وپارتين دىتر يىن كوردستانى دا دگىرن.

ت. شۆره شى گرنگى ب سهروبه رى ساخله ميبى د دا وده ست ب فه كرنا خولپن برىنپىچىيى كر ل (گه لاله) بو هه مى ده فهرين كوردستانى ژبه ر پىتفيا هه مى به ره يىن شه رى ل گشت ده فهرين كوردستانى ب كارمه ندين ساخله ميبى ژبو چاره سه ركرا برىندار ونه خو شان. په يوه نديين شۆره شى د ئه فى قوناغى دا نه دجىگير بوون ژنه گرى ئه وى دووبه ره كيا دناف پارتى دا چى بووى وپشته قانيا ده سه لاتى بو گروپى فه قه تياى پشتى په يوه ندى ب حكومه تى كرىن ودژايه تيا شۆره شى راگه هاندين، په يوه ندى جارن تىك دچوون وروى ب روپى ئىك دبوون وجاران كاودان ئارام دبوون ويدااشت وسهردان ئالوگوردكرن، وهه رلايه كى لايى دىتر وهك به رپرس وگونه هبار ددا زانين ل دۆر نه پىگىريكرن ب خال وراسپاردىن ئه وى ريكه فتننا دنافه را وان دا هه ي.

حكومه تا (عبدالرحمن عارف)ى حكومه ته كا لاواز وبى بنيا ت بوو و شيانين چاره سه ركرا ئالوزى وئاسته نگا ل ده ف نه بوويه وبه رده واميا شه رى ل كوردستانى ژ گرنگترين هوكارين ئاسته نگك وكاودانين نه خو ش يىن ل دويف ئىك بوويه، وچونكى سه رۆبه ر ب فى شيوه ي بوويه پىتفى بوو گهورينهك به يته ئه نجامدان ل سهر ئاستى ده سه لاتى ئه وا ب شيوى مروقه كى نه ساخ ده اته نياسين، ئه وبوو (عبدالرزاق النائف وابراهيم الداوود) ئه ف كاودانه بخو ب ده ليقه زانين ژبو ئه نجامدانا كو ده تايه كى ولادانا حكومه تا (عبدالرحمن عارف)ى وهوكارى هاريكار ژبو ئه نجامدانا مه رهم وئارمانجا خو ئه و ژى جه وپله يا وان يا له شكه رى يا هه ستيار بوو و پشتى په يوه ندى ب (سعدون غيدان)ى كرىن بو مه رهما نافبرى رازى دبىت ودگه هيه ته وان. و ژبو ئه نجامدانا پيلانى ئه فان هه رسى ئه فسه را وچونكى چ بنچينه كا جه ماوه رى نه بوويه پشته قانيا وان بكه ت ل روژا كو ده تايى په يوه ندى ب پارتا به عس كرن ژبو ئه فى

كارى مەترسیدار كو وان هزردكر پارتەكا لاوازه وهەر وهخته كى وان بقیت دى شین ئەقى پارتى ژجهین گرنگ وههستیار د دەسهلاتى دا دهنه پاش، وبۆ پاشەرۆژى ئەفان ئەفسهرا لایه نه كى دیتەر وچیتەر ژوان دەستینشانكریه. ئەقە هزرو بۆچوون وشروقه كرنین وان بوویه ل دۆر پارتا به عس، بهلى دبووچوونین خودا دخه لهت بوون وپشتى ماوهیه كى كیم باجا ئەقى چهندى دایه. وپشتى سهركردایه تیا به عسیان دناقبهرا خودا دان وستاندن ل دۆر داخازیا به شداریى دكۆده تایی دا كرىن رازیوونا خو دهربرین ودهزرا وان دابوو كو یا ب ساناهى یه هەر ده مه كى وان قیا دشیان دایه ههرسى ئەفسهرا لادن ودویربیخن چۆنكى وان چ بنچینه كا جه ماوهرى نینه ودبووچوونا خودا دراست و درۆست بوون.

ل سپیده هیا رۆژا ۱۹۶۸/۷/۱۷ هەر سى ئەفسهرا ب كۆده تایی رابوون وشیان دهست ب سهر دهسهلاتى دا بگرن ب شیوه كى ساناهى وب هاریكاریا پارتا به عس وجه ماوهرى شیان ئیمناهى وسه رۆبهرى ئارام بکهن ودهزگایین حكومه تى بیخنه ژیردهست وسهركردین لهشكهرى ژى پشته قانیا خو بۆ سهركردین كۆده تایی دهربرین.

سهركردین به عسیان مه ره مین خو یین تابهت وقه شارتى ناشكهر كرن ونه دقایان گه لهك ده م ب سهرفه بچیت ئەوژى ده مى (عبدالرزاق النایف) بوویه سهروك وهزیر سهركردین به عسیان داخاز ژى كر ل (جهزائیر) حازر بیت ژبو به شداریى دكۆمبونه كا وهلاتین عهره بى دا، به عسیان چوونا وى ب ده لیقه دیت وبریارا لادانا وى ل رۆژا ۱۹۶۸/۷/۳۰ راگه هاند وداخاز ژى كر نه زقریته قه عیراقتى ول هه مان رۆژ داخاز ژ (ابراهیم الداود) ی ژى كر ئەوئى بوویه وهزیرى به ره قانیى كو ل وى ده مى ب سه ره دانه كى چۆ بۆ ئوردنى نه زقریته قه، وبۆچوونه كا دى دبیتیت كو هاتبوو دهسته سهركرن وبه رف فروكخانئ قه بۆ ئوردنى هاته دویر ئیخستن، وسه بارهت (سعدون غیدان) ی كه سایه تیا وى یالاواز وترسناك بوو وژبه ر هندهك هزیرن تابهت مابوو ل سهر كارى خو وهك وهزیره تى نافخوویى. وهه مى تشت ب دوماهيك هاتن د بهرژه وهندیا به عسیان دا و پشتى (۱۳) سیزده رۆژا ژ كۆده تایی دهسهلات ب ئیكجاری كه فته ددهستى وان دا وب هه مان شیوى فیلبازیى به عسیان بریاردان پیگیرى ب راوهستاندا شه رى بکهن دگه ل سهركردایه تیا شۆره شى وبه رده وامیى بده نه هندهك دان وستاندین ته كتیكى ژبو ب ده ستقینانا ده مى ومۆكمكرنا ده سه له لاتا خو و ژنافبرنا كه سانین هه فدرى وان وهه ر كه سه كى گو مان ل ده ف هه بیت. رۆژین ل دویدا قى چهندى ناشكهر ا دكهت و باشرین كریار به عسیان دگه ل هه فدرین خوكرین ئەوژى ژنافبرنا گه لهك ژ سهركرده ومهزنه بهرپرسین حكومه تین بهرى وهك (رشید مصلح

وعقيلي وگردان تکریتی) وگهلهکین دیتر یین کیندار وتاوان د شهری دا دژی کوردستانی نهنجامداین سهره رای کو لادان وژناقبرنا کهسانین ناقبری نه ژبهر تاوانین وان بوویه دژی مللهتی کورد بهلی دبیزن (مصائب قوم عند قوم فوائد)،^(۱) لهوما ژ نهجمای تاوانین وان بهرامبهر مللهتی کورد یی زوملیتکری پیتهقی ب تیککی زالمتر ههیه ل سهر سهری زالمی وب فی شیوهی دیرۆکی حۆکم دانایه سهر زالم وتوندرهوا.

دان وستاندین بهعسیان دگهل سهرکردایهتیا شورهشی تا بهارا سالا ۱۹۶۹ فهکیشا بوو و دسهروبه رهکی نهیی ئارام وتیکچوووی ب بهرسینگگرتن ولیکدانین بهربه لاف دنابقههرا ههردولا دا، ودهمی بهعسیان خو دیتین ب باشرین سهرۆبه رویین خو یین تاوانی ونیهتین کهرب وکین وبنه مایین خو یین شوفینزم ورهگهز په رستی ئاشکرا کرن ودقیان جاره کا دیتر بهختی خو تاقیکه نهفه و بهلکی مهرمین خو یین پیس و چه په ل ب جهبینن وبخو مفا ژ سهربورئ شهری ۱۹۶۳ نه دیتن، نهو بوو ل دو ماهیکا بهارا سالا ۱۹۶۹ شهر دژی هه می ده فهرین کوردستانی راگه هاندن وهه می شیانین هیژی کۆمکرن ژله شکهری خو یی مه شقدا ی وخو فروشا ب پشته قانیا چه کی گران وهیژا نه سمانی بو نه فی شهری.

شهرین دژوار روویدان دنابقههرا هیژین شورهش ودوژمنی دا بهلی ب زیره کی وقاره مانیا پیشمه رگه ی وخو راگری وقوربانیدانا خه لکی کوردستانی شیان وانه کا دی بده نه هیژین دوژمنی وزیانین مه زن یین گیانی ومادی بگه هیننی وشیانین وان لاواز کرینه، سهره رای قوربانین پیشمه رگه ی وهاولاتیان ژی دزور بوون بهلی چه وانیا خو راگریا مللهتی کورد وناماده بوون ژبو پتر قوربانیدانی پیخه مهت کیشا وی یا دادپه روه رانه بو به عسیان دوپا تکریه، لهوما پارتا به عس و ژنه چاری خو بو بانگی راستی چه ماند و دووباره ده رگه هی دان وستاندنی ل دووما هیکا سالا ۱۹۶۹ دگهل سهرکردایهتیا شورهشی فه کره فه.

وژ نهجمای دان وستاندنا دگهل پیکۆلین خیرخوآز وناقبریقانا نهوژی ریکه فتناما ۱۱/ ناداری بوویه ل سالا ۱۹۷۰ وتیدا هاتیه حۆکمه کی ئوتونومی بو مللهتی کورد دگهل هنده ک خالین دیتر گریدای ب خو رتکرنا په یوه ندیین خه باتگیری دنابقههرا ههر دوو مله تین کورد و عه ره بان دا، ول قیتری قوناغا پینچی ژ ژیی شورهشی ده ستییدکه ت پشتی راگه هاندنا نه فی ریککه فتنامی.

(۱) ((مصائب قوم عند قوم فوائد))، نه فه گۆتته کا عه ره بی په دهیته گۆتن ل ده می مفا دیتن ژ نه خو شی ونازارین خه لکه کی دیتر، (وه رگیس).

قۇناغا يېنجى :

دەيتە نياسين ب قۇناغا سەرکەفتىن وب دەستقەئىنانا دەستكەفتيان چۆنكى رېككەفتنامە بخۆ دەيتە ھژمارتن وەك دەستكەفتەكئ مەزن بۆ مللەتئ كورد و وەرچەرخانەكا دىرۆكى دخەباتا وئى دا، ھەرەسا وەك كرىار و دەستكەفتەك بۆ پارتى وسەرکردايەتيا شۆرەشئ ژى دزفريت چۆنكى ئەو بەرھەمئ خەباتا سالىن نەخۆش و بەرتەنگ و پرى ئازار بوويە ديسان بەرھەمئ خۇراگرى وقوربانىيىن ھاولاتىيىن كوردستانئ وئەو داستانىن قارەمانانە يىن پېشمەرگەى وخوينا پاقزا ھزارا شەھيدا بوويە.

پارتا بەعس ئىكەم لايەن بوون دان پىدان ب ھۆكمئ ئۆتۆنۆمى بۆ مللەتئ كورد كرى، وگەلئ عىراقئ ب كورد وەرەب و ھەمى كىم نەتەويىن خۆفە پېشوازى و پىشتەفانيا خۆ بۆ رېككەفتناما (۱۱) ئادارى دياركر و ھەستى خۆ دەربرين د جەژن وئاھەنگ و قىستەقالين نەوروزا سالا ۱۹۷۰ دا ل سەرانسەرى عىراقئ، ديسان ھەقال ودوستان ژى ب بيروزباھى وب ريزگرتن پېشوازى ل بريارى كرن، بەلئ خيانەتكارين مللەتئ ژ پاشكەفتى وبازرگان ومفادارين شەرا وەك سەرۆك (فرسان)،^(۱) پى نەخۆش بوون وبىزارى وبئ ھىقىيەك ل دەف وان پەيدابوو، چۆنكى رېككەفتنامئ سنۆرەك بۆ خوین ريتنا گەلئ عىراقئ دانا وئەوي بەرەللاھيا مەزاختنا سامانئ عىراقئ بى مفا ئەو سامانئ گەلەك ژئ دەھاتە دزين و بەرزەكرن بناقئ شەرى وب ھزارا مەليون دەھاتنە مەزاختن بۆ كرينا چەكئ ويرانكەر و بكارئىنانا وى د كرىارين لەشكەرى دا ژبۆ كۆشتنا زارۆك و ژن ودان عەمرا ب شېوہكئ ھۆقانە وسۆتتا گۆند وباخچە ودارستانئ كوردستانئ ب تەر وھشكئ خۆفە كو مروقى ھزر نەدكر ئەفە ژكار وكريارين عىراقىانە دژى مللەتئ خۆ بكاردئىنن، تاوانئىن وان يىن ھۆقانە د دویر بوون ژ ھەمى بنەما وساخلەت و رەوشتىن مروقاہەتئ. ل قئرى پئتقى يە ئەم رۆنكرن وراستىەكئ بدەينە نياسين چۆنكى جياوازيەك ھەبوويە دناقبەرا خەلكئ عىراقئ يىن عەرەب ل باشورى وعەريين باكوورئ بەغدا ئەوژى زۆربەى خەلكئ باكوورئ بەغدا دناق ريزين لەشكەرى وكارگيريين كوردستانئ دا كاردكرن ب رەفتارەكا خراب وتۆند وپرى كەرب وكين دەھاتنە نياسين بەرامبەر خەلكئ كوردستانئ و تانۆكە ژى د بەردەوامن ل سەر ئەقى

(۱) (فرسان)، ناسناقئ وان كەسا بوويە يىن دگەل ھكۆمەتئ شەرى مللەتئ كورد دكرن ل ژير ھىزەكى وژلايئ سەرۆك عەشیرەتئ كوردان قە دەھاتە پىكئىنان، (وەرگير).

سالۆخەتی، بەروفاژی خەلکی باشوری عیراقتی ئەوین دناڤ لەشکەری وکارگیرین کوردستانی دا کار دکرن رەفتارین وان باشتەر بووینە ژ یین باکووری.

دشیان دا نینە گرنگی و بەرزیا نافەرۆکا ریککەفتناما ئاداری سەبارەت خەلکی عیراقتی ب کورد و عەرەب و کیم نەتەوین خۆڤە ب چەند ریزین نڤیسی دا ئاشکەرا بەکەین چۆنکی پیتقی ب دەمی و شۆڤەکرەنەکا تیر و تە سەل هەیه نەخاسمە ژلای (وورەیی) و سیاسی ڤە و دووبارە دی زڤرینە نافەرۆکا بابەتی و دیارکنا گرنگترین پینگاڤ هاتینە هاقیتین پشتی راگەهاندا ریککەفتنامی وەک ریک خۆشکرەنەک ژبو جیبەجیکرنا خالین وی :-

1- هیژین لەشکەری یین ریکخستی و نەرێکخستی ئەوین ل کوردستانی هاتنە ڤەکیشان بو جە و بنگەهین خۆ یین بەری.

2- ری رەوی خۆڤروشتنی (الفرسان) هاتە هەلوهشاندن دگەل ژچەککنا وان ویین ڤەڤەتیای.

3- ئیخسیرین شەری دناڤبەرا هەردوو لادا هاتنە ئالۆگۆرکرن، هەروەسا دەسهلاتی زیندانیین سیاسی ژی ئازاد کرن.

4- شۆرەشی بریارا لیبورین بۆ خۆڤروشا راگەهاندا و هەمی ئاسانکاری پێشکیشکرن تاکۆ دووبارە بزڤرنەڤە بۆ دەڤەرین خۆ یین رەسەن، لەوما ب هزارەها ژ خەلکی ئەڤ بریارە بخۆ ب دەلیڤە دیتن وری رەوی (خیانەتی) ب جە هیلان و گەهشتنە دناڤ ریزین شۆرەشی و گەلەک ژوان دڤزمتا شۆرەشی دا رۆلەکی بەرز دگیران تاکۆ شکەستنا سالا ۱۹۷۵ و ئەوی پیلانا خیانەتکارانە، لەوما بریارا لیبورین وەک سەرکەڤتنەکی بوو بۆ شۆرەشی ول هەمان دەم دا دربەکی ب هیژ بوو بۆ دۆژمنی.

5- نوینەرین شۆرەشی بەشداربوون دکابینا حکۆمەتا نافەندی دا.

6- کارگیریا لیوایین سولهیمانی- هەولیر- دھوک دگەل قەزا و ناحیین ب سەرڤە و قەزا و ناحیین کەرکۆکی دەهاتنە ب ریفەبرن ژلای شۆرەشی ڤە ژبلی دەزگا و ریفەبەرین ئەمنی مانە ددەستی دەسهلاتی دا بەلی چالاکیین وان تا رادەکی دلواز بوون.

7- ل سەر ئاستەکی بەرز لیژنا ناشیتی دناڤبەرا هەردوو پارتا دا هاتە پیکئینان ژبو چارەسەرکنا ئاریشین دناڤبەرا وان دا و سەرپەرشتیا جیبەجیکرنا خالین ریککەفتنامی.

8- سەردان و شاندا دناڤبەرا سەرکردین (بەعسیا و بەرپرین حکۆمەتی) دگەل سەرکردایەتیا شۆرەشی هاتنە ئالۆگۆرکرن و بەشداریا ب پیکڤە دەسەرەدانین ژدەرڤەیی ولاتی هاتنە ئەنجامدان.

9- ئىك ز خالىن ئەقى رىككەفتننامى ئەوژى ئەنجامدانا ئامار و رىفراندۆمەكى ل وان دەقەرئىن ناكۆكى ل سەر ھەى ژبۆ دەستىشانكرنا دەقەرا حۆكمى ئۆتۆنۆمى بۆ كوردستانى ب مەرجهكى ئامارا سالا ۱۹۵۷ بىتە بنەما بۆ ئەقى ئامارى، ئەو بوو ھەردوو لايەنا دەست ب قەكۆلىنا كرن ژبۆ دانانا پىنگاقتىن پىتقى بۆ ئامار و رىفراندۆما ناقتىرى.

10- ھەزارەتەك ھاتە درۆستكرن بناقتى (ھەزارەتا كاروبارىن باكور و ئاقەدانى)، و ھەزىرەكى كورد ھاتە دانان بۆ ئەقى ھەزارەت، و دەست ب قەرەبۆكرنا خەلكى كوردستانى كر ئەوئىن خانىيىن وان ھاتىنە سۆتن و خرابكرن ژئەگەرى شەرى، ھەروەسا ئاقاكرنا خانىا بۆ خىزانىن شەھىدا و ئاقاكرنا قۆتابخانا و بىنگەھىن ساخلىمىي ل دەقەرئىن كوردستانى و دابىنكرنا ئاقا پاقتى و ساخلىم بۆ گۆندا وگەلەك كارىن دىتر.

11- ھەمى خەلكى كوردستانى ئەوئىن بەشدارى دىشۆرەشى داكرىن و خزمەتا لەشكەرى نەكرىن ھاتە لىبۆرىن ژ خزمەتا ناقتىرى.

12- دووبارە زقراندانا ئەوى خەلكى ھاتىە لادان و ئەوئىن پەيوەندى ب شۆرەشى كرىن ژ (لەشكەرى وئىن سقىل) بۆ سەر كارىن وان دگەل ھژمارتا ماوئى پەيوەندىا وان ب شۆرەشى بۆ مەرەمىن (بەرزكرنى و خانەنشىنى).

ول سەر ئاستى نافخووى سەركردايەتيا شۆرەشى پىشتى رىككەفتننامى شىايە ھندەك كرىارىن باش ئەنجام بەدن ھەك:-

1) پارتى شىايە خۆلىن رەوشەنبىرى بۆ كادرىن خۆ قەكەت تىدا خاندن و فىركرن و پىزانىن گىنگ وب بها ھەرگىتەنە.

2) دووبارە دەركرن و بەلاقكرنا رۆژناما (التىخى) ل بەغدا و ئەقى رۆژنامى دەنگ قەدانا خۆ ھەبووىە ل سەر ھەردوو ئاستىن عىراقى و ژدەر قە ئەوژى ژبەر بەلاقكرنا راستىا و دىتن و بووچونىن پارتى و شۆرەشى ل دۆر ھەمى كىشە و بابەتا ب شىوەكى راستەقىنە و ئەقەژى رىككەكەك بوو ژبۆ بەرچاقتكرنا سىاسەتا شۆرەشى بۆ جىھانا ژدەر قە ويا ەرەبى ھەروەسا رىككەك بووىە ژبۆ ھندى تاكو مللەتى كورد و شۆرەش و ماقتىن وئى يىن رەوا بەدەتە نىاسىن، لەوما ئەو گونەھبارى وئى بەختى يىن بەرى نۆكە دەسھەلاتى دژىي شۆرەشى دا بەلاقە دكرن دژى شۆرەشى و مللەتى ھەمى ئاشكەرا بوون.

(3) سەرکردایه تیا پارتی پیتته کی مه زن ددا گریدانا گونگرین پارتایه تی کو گرنکیا وی دگله ک بیاقان دا بوویه نه خاسمه ژلای خورتکرن وگریدانا په یوه ندیا دناقبه را نوینه ری گونگری دا وئالوگورکنا راو و بووچونا وهه لسه نگاندا سیاست و سه رو بهر و په یوه ندیین حزبی وشوره شی وئو کاودانی تیدا دبورین دماوی دناقبه را دوو کونگرا دا دگله بهرز راگرتنا کارمه زاختی وقوربانین سەرکردایه تی ب شیوه کی گشتی. دیسان گهورینا پیتقیان ژپهیره و پروگرامی پارتی ل دویف کاودان و بهر ژه وه ندیا وهه لېژارتنا سەرکردایه تی که کی بو پارتی ب ری یا دهنگدانا نهینی تا کو بهر پرسیایه تیا سەرکردایه تیا شوره شی بکه ت، لهوما سەرکردایه تیا پارتی بریاردا گونگری خو یی هه شتی ل هافینا سال ۱۹۷۰ ل (ناوردان) گریده ت.

ل دهستیکی ئەندام ومی هقانین کونگری وهه ری زگرتن بو گیانی پاکتی شهیدان چهند خوله که کا راوه ستیان نهو شهیدین ب خوینا خو یا پاقر چیا و دوول ونهال و دار و بارین کوردستانی نه خشان دین وئاقدا یین، دیسان ئاماده بووین کونگری قاره مانی وقوربانین (پیشمه رگه ی وخه لکی کوردستانی بهرز راگرتن و ب گهرمی پشته قانیا خو بو به یاناما ۱۱/ئاداری دیارکرن دگله بهرز راگرتنا کارمه زاختیین ههردوو پارتا (دیموکراتا کوردستانی وپارتا به عس) وخیرخازان تا کو گه هشتینه ئەفی ری که هفتننما بهرز ئەوژی به لکو خوین ری تنا ههردوو ملله تین برا (کورد وعه ره با) ب دوماهیک بینیت.

ئەندامین کونگری داخاز ژ سەرکردایه تیا ههردوو پارتا کر ژبو مه زاختا هه می شیائین خو ژبو وی چهندی تا کو خالین ری که هفتننما د ژقانی خو یی چار سالی دا بهیته جیبه جیکرن ونه هیلانا ئاسته نگا وهوشیاری ژپیلانین خیانه تکار وپاشکه فتی وکهر ب وکین داریتیا کونگری هنده ک بریار وداخازیین گرنگ ده رکرن ل سهر ئاستی نافخوویا عیراقی وکوردستانی وژده رقه وهه پارتی د پروگرامی خودا پهیره وکری ئەوژی مافین کارگیری ورهوشنیری بو کیم نه ته وئا زادی بو هه می ئول وئایینا ل کوردستانی لهوما دهاته هژمارتن ژبریارین گرنگ وباشترین به لگه یه ل دور ره سانه تی و دیموکراسیا شوره شی و باوه ریا وی ب دادیا جقاکی. ئەفه وشوره ش دکوییتکا هیز وکهیف وخوشیین سهرکرفتین ئاداری دا بوویه به لی ب هیچ رهنگه کی توشی دسهرداچوونی دا نه بوویه وکا ب چ شیوه داخازا ماف وئا زادی ملله تی خو کریه ب هه مان شیوه هزر د مافین کیم نه ته وین ئاکنجین کوردستانی ژی دا کریه.

درویشنتنا دوماهیکی دا یاکۆنگرهی و دناڤه گهرم وگۆریا چهپله لیدانی دا ئامادهبووین
 گۆنگرهی دووباره باوهری وحهز ولایهنگهری وپشتهقانیا خو یا بی سنۆر بو سهرکرده مستهفا
 بارزانی دیارکرن وهك سهرۆکی پارتی دگهل ههلبژارتنا لیژنهکا ناڤهندی کو زۆرینهیا وان ل
 ئاستهکی بهرز یی نشتیمان پهروهری و وهفادار وخۆدان رهوشنبیری بوون، وئهڤین ل خاری
 دیارگری ناڤین وانن :

- 1- مصطفي بارزانی سهرۆك
- 2- علي عبدالله ئەندام
- 3- صالح اليوسفي ئەندام
- 4- ادريس بارزانی ئەندام
- 5- مسعود بارزانی ئەندام
- 6- نوري شاوريس ئەندام
- 7- د. محمود عيمان ئەندام
- 8- حبيب محمد كريم ئەندام
- 9- مقدم عزيز عقراوى ئەندام
- 10- يد الله كريم ئەندام
- 11- علي سنجارى ئەندام
- 12- اسماعيل ملا عزيز ئەندام
- 13- سامي عبدالرحمن ئەندام
- 14- فاخر ميرگه سوري ئەندام
- 15- فارس باوه ئەندام
- 16- رشيد سندي ئەندام
- 17- شكيب عقراوى ئەندام
- 18- عبدالوهاب ئەتروشى ئەندام
- 19- دارا توفيق ئەندام
- 20- عبدول سوران ئەندام

21- صدیق افندی ئەندام

22- زکیه اسماعیل حقی ئەندام

(4) پارتی گوڤارا (الکادر) بە لاقە کر یا کو ب ئاستە کێ بەرز دەهاتە هژمارتن ژبەر کو ناڤه روک و بابە تێن وی د دەوله مەند بوون ب بابە تێن پر مفا، لەوما رۆلە کێ بەرز گێرایه د پێگه هاندن وره و شنبیریا پارتیە تی دا.

(5) درۆستکرنا ئیکه تێن دیمۆکراسی و پیشه یی یین کوردستانێ و بە شداریا وان دگه ل ئیکه تی وریکخراوین ناڤه ندی یین عیراقی، وزۆر به ی وان وهه ر ئیک د بیافن تایبه ته ندی وکهرتی خودا رۆلە کی کارتیکه ر و سوپاسدار دگێرا د شروڤه کرن و ناساندنا کیشا ملله تی کورد دگه ل دیارکرنا ئەو زۆم و تاوانین دهره قی ئەفی ملله تی هاتینه ئەنجامدان ب درێژاهیا سالی ن شه ری ئەوژی ب ریکا گریدانا کۆر و سمینار و فیس ته ئالی ن جوړه و جور دناڤ عیراقی و ژ دهرڤه دا.

(6) ژ ئەنجامی وان په یوه ندین باش وهه قال دۆستانه یین شوړه شی دگه ل ده ولت و پارت ولایه نین ئشتیراکی شوړه ش شیا په ژماره کا باش ژ قوتابیان ره وان ه ی ده وله تین ناڤری بکته بۆ ته مامکرنا خاندنا بلند.

(7) بارزانی و سه رکر دایه تیا پارتی بریاره کا لیبورینی بۆ وان که سین ڤه قه تیای ژ پارتی و نه وین خو داینه دگه ل ده سه له لاتی دهر کر و ژماره کا به ربژی ر و خودان شیان کر نه دناڤ ری ز وریکخستین پارتی دا ل هه می لقا، سه ره رای کو بریاره کا ته عل و نه خو ش بوویه ل ده ف گشت خه لکی کوردستانێ به لی باشی و دویر دیتنا بریارێ ل پاشه روژی ئاشکه را بوویه.

ل پیش وهخت مه به حس ل سه ر بریارا لیبورینا خوڤروشا کر و زفراندنا وان بو ناڤ شوړه شی کو دهاته هژمارتن ژ ده سه که فتین گرنگ یین شوړه شا ئەیلوولی لهوما ئەم ب فه ر دبیین کیمه کێ لدۆر ئەڤی دیاردی ب راوستین دگه ل دیارکرنا ئەگه رین گرنگی و پیته دانا مه پێ وهژمارتن وه که ده سه که فتی بۆ شوړه شی و دربه که بۆ دۆژمان.

چ ملله ت نین دقوناغا خه باتا خو یا رزگاربخازی دا ژبو ب ده سه ته ئینانا مافین خو یین نه ته وایه تی بێ په یدابوونا هنده که که سین سه رد اچووی و دهره فته دیتیا یین کو دژی خه لک و ملله ت و نشیمانێ خو رادبن ب هه قکاریا دۆژمین ملله تی خو ژ ئەگه ری د سه ردابرنی ب هنده که چه ز ومه ره م

بەرژەوهندیڤن تاییەت، دیژنە ڤان کەسا (المترزقە)^(۱)، بەلئ ژمارا ڤان کەسا یا جیاوازه دناقبەرا جفاکەکی بۆ یئ دیتەر ئەوژنی ل دویف هەندەک ھۆکارین نافخوویی و کەتواری دا دمیڤیت و مللەتئ مە یئ کورد ژنی ئەوئ خەباتەکا رزگاربخازی ونەتەوہیی یا پری خویناوی وئاستەنگ و نەخۆشی دیتین کەفتیە دبن کارتیکرنا وان ھۆکارین خراب و نیگتیی لھوما دیاردا خوڤروشیئ د رئ رەوا خەباتا وئ دا پەیدا بوویە ل پيش نوکە ب سەدان سالان چۆنکی نەزانین یا بەرەلاڤوو دناق چقاکی کوردی دا ھەرەسا ھەڤال دوستی و مروڤ مروڤکانئ و عەشیرەتگەریئ کارتیکرنا خو ل سەر خەلکی ھەبوویە، ودییت گەلەک جارن وەک (فەخر و شانازی) پئ دبر، دیسان ئاغا و سەرۆک عەشیرەت و دەرەبەگا دەسھەلاتا خو ل سەر گەلەک دەڤەرا سەپاند بوو وئازادی و سېھانەتا خەلکئ وان بن دەست کربوو. ھەندەک ھۆکارین ئایینی یئ کارتیکەر ھەبوویە ئەوژنی ژبەر ئەوئ شوڤەکرنا خەلەت ونەدرۆست بۆ ناقەرۆک و بنەمایین وئ لھوما ئەڤان ھۆکارا ھەمیا ب پیکشە ب خرابی ونەریئ کارتیکرن ل سەر خەلکئ کوردستانئ کریە و دییت بخو کرینە ریک و ھیجەت ژبو خاپاندنا خو و خەلکەکی ساکار دگەل دا، و سەبارەت ھۆکارین دەرەکی دی بینین کو سیستمین ھۆکمرانیین شوڤینزم و رەگەز پەرستیا ھەریمی ئەوین ھۆکم و دەسھەلاتا خو ب سەدان سال ل سەر کوردستانئ د سەپاندن کاودانین مللەتئ کورد یئ نە دجیگیر بخو ب دەلیڤە دزانین و بکار دئینان بو بەرژەوهندیڤن خو یئ پيس وچەپەل لھوما دیاردا خوڤروشیئ بو دوژمنی د رئ رەوا خەباتا مللەتی دا پەیدا بوویە وەک ل بەری نوکە مەبەحس ل سەر کری و دییت ئەو دیاردا ل پيش وەخت ل وان بەیتە لیڤورین ئەوژنی ژبەر نەزانینا وان بو راستیا ریکا قورتالکرنئ بەلئ ل کوردستانا عیراقئ و ژ ئەگەری پەیدا بوونا شوڤەشیئ کوردی و شوڤەشا ۱۴ تیرمەھا نشتیمانی ل سال ۱۹۵۸ ریکا رزگارکرنئ بو کوردان ژقەید و بەندیڤن گریڤای روڤ وئاشکەرا بوویە.

ھەرەسا ڤەگەریانا سەرکرەدە مستەفا بارزانی ژ ئیکەتیا سوڤییتی ب سەرفەرازی و دووبارە پارتی دیموکراتی کوردستان بەردەوامی دایە خەباتا خو یا ئاشکرا ئەڤ پارتا نوینەراتی بەرژەوندیڤن کارکەر و جوٲتیاران دکەت یئ کو دەینە ھژمارتن تەخا ھەرە مەزنا زەحمەتکیشان ھەرەسا نوینەراتی بەرژەووندا رەوشەنبیر و شوڤەشگیر و کاسبکار ژنی دکەت دیسان بەرھنەگاریا نەزانین و ھەلپەرستی و بن

(۱) (المترزقە)، پەیقەکا عەرەبی یە دەیتە بکارئینان بو وان کەسین کری گرتی بەرامبەر کوژمەکی پارە یان ھەردەسکەفتیەکی دیتەر، ورامان و پەیوہندیا ئەڤئ پەیقئ ب بابەتئ مەڤە ژلایی زاراقئ ب زمانی کوردی ئەوژنی (خوڤروشی بو دوژمنی)، (وەرگیر).

دهستې دكەت وخهبات ژبو به لاقركنا داديا جفاكي وبهرهنگاريا بى كارې ودايېنكرنا خزمه تگوزايېن ساخلمې وگه له ك كارېن دېتر، وئەفە هەمى هوكارېن خهباتگېريا ئەرىنى يە ب پېكفە كاردكەن ژبو به لاقبوونا هەستې نەتەوايه تى دناف جفاكي دا وخو دویر ئىخستن ژ بهندېن دۆژمنى.

ول دەمى شوړه شا ئەيلوولا مللى رويداي ئەوا پارتي سهركىشيا وى دكر هەمى دەرگه ه فەبوون وړېك خو شېبوويه تاكو خهلكى كوردستانى وههر ئىك ل دويف شيانېن خو كار بكەت وبه شداريى دخهباتى دا بكەت ژبو ب دەستفەئينا نارمانجېن نشتيمانى ومروفايه تى وببېته كەسەكى كارتېكەر وخيرخاز دناف جفاكي دا وتاكو ب ئازادى وسهرفرازى وب سېهانەت بژيت. وئەو كەسى د شيان دا نەبېت به شداريى دخهباتى دا بكەت پېتقى يە نەبېته ئاستەنگ دريكا جيپه جيكرنا وى دا بەلى ئەويىن ب ئاشكەرا دژى نارمانجېن مللەتى دراوهستى ومل ب مل دگەل دۆژمنى كاردكەن ئەفە دەينه هژمارتن ب كەسانېن تاوانبار وخودان بهرژه وهنديين تايهت ومهژى هشك وپاشكەفتى دناف جفاكي دا چوونكى ئەو جياوازيى دناقبەرا ژيانا ب ئازادى وسهربلندى وب سېهانەت نايېن دگەل ژيانا بن دەست وسهershورى لهوما ژيانا وان يا ددهستى دۆژمنى دا وكاردكەن دژى مللەت وخهلكى خو، و دبېژنه فان جوړه كەسان خو فرشېن دۆژمنى.

دى فەگريپنه نافهروكا بابەتې ژبو روونكرنا راستيان وجهى داخى ودل تەنگيى يە پشتى رويدانا شوړه شا ئەيلوولا مللى ل ۱۹۶۱/۹/۱۱ ب كيمتر ژدوو ههيفا گروب گروب دەست ب پهيوهنديى ب حكومهتى كرن وخودانه دگەل سهروك عهشيرهت وئاغهواتين كريگرى ژلايى حكومهتى فە ول بن فەرمانين فان سهروك عهشيرهت وئاغهواتين خو فرشوش به شدارى مل ب مل دگەل دەسهلاتى ب ههويىن لهشكەرى رابوون وههردەم ل پيشيا تانك وزرپوشان شهر دژى مللەتى خودكرن وگوند وباخجه ب دەستين خو دسوتن ودورپيچا ئابورى د دانانه سهرگشت دهقەرېن كوردستانى وبهردەوام پيزانين ل دور بنگه ه وجهين پيشمه رگه ي پيشكيشى دۆژمنى دكرن وگه لهك جارن ب دره و وب بى بهختى بووينه تاكو دۆژمن وان گوند وبنگه ها توپبارن بكەت ب فروكه وتوپخانى وبووينه ئەگەرى كوشتنا هزاره ها ژخه لكەكى سقيل وبى گوننه ه زېدهبارى دزين ورامالينا سهروهت وسامانى خهلكى ل دەمى هپرش دكرنه سهر گوندا وداگير دكرن، وهەمى ئەف تاوانين مەزن بهرامبەر بهايه كى ئەرزان بوويه ژلايى دۆژمنى فە دهاته پيشكيش كرن وهك ريزگرتن بو خزمەتا وان وبهردەوامى بوونا وان درى رهوى خو فرشېن دا وهيج گرنگيه ك ل دەف وان وسهروكين وان نەبوويه سهبارەت جوړين خوكرانيى

وگورانکاریین وی، بو نمونە کا چەند جارەکی کۆدەتایەکی ل عیراقتی سەرھەلدا با و حکۆمەتە کا نوی هاتبا سەر دەسھەلاتی ئیکسەر لایەنگەر یا خو یا بئ سنۆر بو ئەوی حکۆمەتی دەر دبرین و دگەلدا دەھەقکار بوون بی بەند و مەرج و چەند قان حکۆمەتە تا دژایەتیا خو بو شۆرەشی و گەلی کورد دژوار تر لی کربا ئەوان پتر پئ خوشبوویە و پتر دل رحەتی ل دەف وان پەیدا بوویە، لەوما تاوانین خو ژێ پتر لی دکرن هەر وەکی ئەو نە ژھژمارا کوردان و دناف خا کا کوردستانی دا مەزن نەبوویە و مفا ژ سەر وەت و سامانی وی دیتینە و هەر وەکی ئەوان دووبارە پیتقی ب کوردستانی نینە دیسان وان ئەو هزر نەبوویە کۆ دۆژمن یی پارە یی پیشکیش دکەت و وان رادگریت کا چەند شۆرەش یا بەردوامە چ ب سەرکەفتن یان ژێ شکستن بیت دۆژمن دی ب کەرب و کین و تۆلفە کرنی رەفتاری دگەل کەت.

ل دەمی کاودان و سەر و بەری شۆرەشی پیش دکەفت و بەرەف باشی قەدچوو و ئیمناھی پتر جیگێردبوو و نشتیمانیەت و سەربخویا وی پتر بەرز دبوو پیتقی بوو دیاردا ری رەوی خو فرۆشی بو دۆژمنی نەما یا لەوما گەلەک ژ ئەقان کەسان ئەوین خو دان و وژدان هەست ب مەترسیا مانا خو دگەل دۆژمنی دکرن و دەسەردا چوون بو گولا خیانەتی و بەردەوامی دان ل سەر دژایەتیا مللەتی. لەوما کت کت و کۆم کۆم گەھشتە ناف ریزین نشتیمانی و شۆرەشی و ب تاییەت پشتی راگەھاندنا بەیاناما ۱۱/ ئاداری/ ۱۹۷۰ و سەرکردایەتیا شۆرەشی لیبۆرینا گشتی بو وان دەرکری ئەفە و ب هزارەھا بخۆ ب دەلیقە کا زیرین دیتن و پەپوینەدی ب شۆرەشی کرن و بەری لیلیین تھەنگین خو ژ سینگین پیشمەرگە ی قەگۆھاستن بو سینگی دۆژمنی و گەلەک ژ وان شیان بەرپەرەکی پری شانازی و قارەمانانە تۆماربکەن تاکۆ ژمارە کا بەرچاڤ گیانی خو ژێ کرینە قۆربانی خا کا کوردستانی بەلی سەرەرای ئەفا مە بەحس لی کری جھێ داخی یە ری رەوی خو فرۆشی بو دۆژمنی وەک خو ما دیسان ب هزارەھا دناف ریزین وی دا مان و دژی مللەتی کار دکرن و گەلەکین دیتر ژێ گەھشتە ئەقی ری رەوی خیانەتکار و بخۆ سەر بۆر ژ وانین شەری و تاوانین دۆژمنی ب دریزاھیا سالی شۆرەشی و ەرنەگرتن بەلکۆ مانە ل سەر دۆژمنکاریا خو و ژدل و ب وەفاداری و ب شانازی خزمەتکرنا دۆژمنی دکرن دگەل ئەنجامدانا ھندەک تاوانین دیتر وەک زیدەھییەک ل سەر تاوانین وان یین کەفن دژی مللەت و نشتمانی خو و د بەردەوام بوون تاکۆ شکستن ل سالا ۱۹۷۵ ب سەر مللەتی دا هاتی، لەوما روی رەشی و شەرمەزاری و نەفرەتین جەگەر سۆتی و ئیتیم و دەربەدەر و کۆچبەران باھرا وان بوویە، دیسان نەفرەتین مللەت و دیرۆک و دەستەیین داھاتی ژگەلی کوردستانی چۆنکی ئەو ئەگەرین سەرەکی و کاریگەر بوویە ل دۆر وان نەخۆشی و ئیش و ئازار و کاریین

خراب وویرانکەر یین ب سەر مللهتی دا هاتین وهەر ئەو بووینە ئەگەرئ بەردەوامی ودریژە پیدان ب شەری.

پیتقی بوو ل سەر فان کەسا باش هزر دگەل خو دا کران ل دۆر وان تاوانین ئەنجامداین، وهەر چەوا بیت روژ وکاودان دی وان بیککە کۆم کەن دگەل کۆر وباب ودهیک وبیژنن شەهید وپەککەفتیا وخودان گۆندین کۆچکری وقالا وخرابکری و کەلەخین پیرو وکالا وکۆره وزارۆکین بئ گونەه د لاندکی هاتینە ئەشارتن وپرتین کەلەخین گیانەوهرا وکەل وپەلین خودانا ل قیری ول ویراهه د بەلاقه بوون کۆ بەرهه مئ رەنج وکەدا وان وبابکین وان بووینە بۆ دەستەیین داهاتی لەوما دی بیژن دیتنا ئەوی روژی ل وان رەش وشەرمەزار بیت وپیتقی یە مللەت ب سەرکەشیت وپگەهیتە مافین خو، وئایە ئەو دزانن کا دی دیروک بۆ وان ل سەر بەرپەرین خو چ نقیسیت؟

ل پیش وەخت مە بەحس ل سەر گرنگترین کریار ودهسکەفتیین شۆرەشی کر ل سەر ئاستی نانخوویی، ودی زفرینە ئە ل دۆر سەرۆبەری دگەل حکۆمەتی وسیاسەت وپینگاقتن وی ل دۆر چەوانیا جیبەجیکرنا ریککەفتنناما ۱۱/ئاداری. هەمیا وەسا هزر دکر کۆ ئەف ریککەفتننامە دی سەردەمی نەخۆشیین خویناوی بۆ گەلی عیراقتی ب گشتی وگەلی کوردستان ب تایبەتی ب دوماهیک ئینیت، ب قی شیوهی هیقی وئۆمید دەهاتنە پیشبینی کرن و دیتن کۆ بەرەف ئاسویەکی گەش ئە دچوون بەلی جەهی داخا مەزن ئەو بوو هەمی ئەو هیقی وئۆمید وپیشبینی خیرازان دخەلەت و نە دجەهی خودا بوون ئەوژی پستی روژانین داهاتی دیارکری کۆ ئیمزاکرنا بەعسیان بۆ ئەفی ریککەفتننامی وەک فیلبازیە کا درۆستکری و بەرنامەگری بوو چۆنکی ل دەمی بئ زار و بئ هیقی بووین ب دەستفە ئینانا سەرکەفتنی د شەرین خودا ل سالا ۱۹۶۹ وخۆ ب دوماهیکەکا خراب وکریت دیتین وەک هەمان چارەنقیس ل سالا ۱۹۶۳ وچارەنقیسی حکۆماتین ل بەری وان هەولدان و بەرف کریارین فیلبازی ئە چوون ژبو ژناقبرنا شۆرەشی ب ریککین سیاسی وپیلانین خرابکار، لەوما بۆ دیروکی د بیژن و بۆ راستی دان پیدانی دکەین کۆ بەعسیان ب فیلبازی و ب بئ ئەختوباری وداق دۆزی و نەپیکریکرن ب سۆز وپەیمان سەرکەفتن ب دەست خو ئە ئینابوو.

پستی ریککەفتننامە ئیمزاکری پیتقی بۆ خالین وی دماوی چار سالان دا بەینە جیبەجیکرن و ئەفە بەلگە یە کو مەبەستا وان ب دەستفە ئینانا دەمی بووینە ول دویفدا دووبارە لیدانا شۆرەشی و ژبەر قی چەندی ب هوشیاری وب دوو دلی کار دگەل جیبەجیکرنا خالین سەرەکی و یین گرنگ دکرن، بۆ ئوونە

لې قەبوون دجېبه چېكرنا خالا دەستنيشانكرنا دەقەرا حۆگمى ئۆتۆنۆمى و چېكرنا ئامار و ريفراندۆمى ل دەقەرېن كوردستانى يېن ناكۆكى ل سەر هەى وەك بريار ل سەر هاتيه دان د رېككەفتننامى دا و ئامارا سالا ۱۹۵۷ بېتە بنەما بۆ ئامارا نوى ل دەقەرېن وەك (كەركۆكى وشېخان و شنگال و خانەقېنى و دەقەرېن دېتر)، و دەست ب درۆستكرنا هېجەتا كرن و ژنافرنا شېنوار و رەھ رېشالېن گرېداى ب كوردان قە ل دەقەرېن نافېرى هەرەسا دژايەتيا لايەنگەر و پېشتەفانېن شۆرەش ل وان دەقەرا ب شېوېن جۆرە و جۆر وەك درۆستكرنا ئاستەنگ و گېروگرفتا بۆ ژيانا خەلكى چ ب شېوەى گېرۆكرنا كارۆبار وگله وگازندا و كارۆبارېن كارگېرى يېن رۆژانە بېت يان ژى ب رېكا درۆستكرنا ئارېشا و دويفچوونا خەلكى وگرتنا وان ژلايى دەزگايىن ئېمناھىي قە تاكۆ نەچارېن و جە و دەقەرېن خۆ ب جە بېيلن وئەردى وان ل سەر خۆفروشېن كورد و بەعسيان دابەش بكەن. و دەست ب دەركرنا كوردېن (الگوياى و ئومريان) كر ل مويسل بۆ تۆركيا و يېن فەيلى بۆ ئيرانى و ب رېكېن ھۆفانە سەرەدەرى دگەلدا دەھاتەكرن، ديسان ھەمى ناف مال و كەل و پەل و خانىيېن وان دەھاتنە دەستەسەركرن، و بۆ زانېن كو زۆرەى وان ئاكنجىيېن عىراقى بوون بەرى درۆستبوونا دەولەتا عىراقى و دماوھى دناقبەرا ھەردوو شەرېن جېھانى دا.

پشتى ئېمزاكرنا رېككەفتننامى دەسھەلاتى دەست ب قەھاندنا پېلانا كر ب رېكا دەزگايىن خۆ يېن ئېمناھى و پاراستنى و كرى گرتيا ژ سەرۆك جاش و خيانەتكارېن خۆدان دلېن پرى كەرب و كېن و دابەشكرنا سېنارىو يېن پېلانا دناقبەرا خۆدا و ھەر ئىك ل دويف تايبەتەنديا وى، پشتى راگەھاندنا رېككەفتننامى ھندەك ژ خۆفروشېن چەكدار ھېرش كرنە سەر بارەگايى لېژنا ناوچا مويسل يا پارتى دېمۆكراتى كوردستان و بوويە ئەگەرئ شەھيدكرنا ئىك ژ ھەفالىن پارتى ول شنگالى ژى ھېرش كرينە سەر بارەگايى پارتى تېدا ئىك ژ ئەندام و ھەفالىن پارتى شەھيد كرينە، ھەرەسا ل ھەمان سال ھندەك خۆفروشېن جاش ھېرش كرنە سەر ترومبېلا خەباتكەر (ادريس بارزانى) ل دەمى شاندى شۆرەشى مژويلى دان و ستاندنا ل بەغدا بەلى خۆش بەختانە ئەو بخوو دناف ترومبېلى دا نەبوو لى مخابن ھەفالى حميد بروارى دناف ترومبېلى دا بريندار دبېت و پېيەكتى وى ب ئىكجارى تۆشى فالنجى دبېت و حكۆمەتى ئەف رويدانە بۆ ناكۆكيەكا جفاكى و عەشېرەتگەرى ل قەلەم دا، و پېلانا ھەرە فەيت ئەو بوو يا ل ۲۹/ئەيلوولئ/۱۹۷۱ رويداي دەمى دەسھەلاتى پېلانا خۆ يا چەپەل ئامادە كرى بۆ كۆشتنا بارزانى نەمر كۆ ھىشى و ئوميدېن وى ئەو بوويە دەمى چەند كەسەكېن مەشقداي ئامادەكرين ژ دەزگايىن خۆ يېن ئاسايشى و دگەل وان دا (الاعشمى) كۆ ئىك ژ زانانىيېن ئاينى بوو ل بەغدا (وئەفى كەسى ل پېش

وهخت سه‌ره‌دانا بارزانی کر بوو وریزگرتنا خو ل دهف هه‌بوویه) وئه‌ف دهسته‌که د رایپچای بوون ب
 که‌رستین بۆمب ریژگری تاکۆ خو ب بارزانی فه ب په‌قینن هه‌روه‌سا په‌قاندنا ئافاهیئ بارزانی تیدا ب
 هنده‌ک مۆشه‌کین گری‌دای ل بن ترومی‌یلین وان دگه‌ل بۆمی‌ین ده‌ستی. ئه‌رک وکار دنا‌قبه‌را وان دا د
 دابه‌شگری بوون وه‌ر ئیک دی ب کاری خو یی ده‌ست‌نیشانگری رابیت، ودبیت (الاعظمی) ئاگه‌هداری
 پیلانی نه‌بوویه. پیلان هاته‌ جیبه‌جی‌کرن ل ده‌می ئاماده‌بوونا بارزانی به‌لی خو‌دایئ مه‌زن ژ ئه‌قی پیلانی
 پاراست هه‌روه‌کی فه‌رمان کری وئاگری سوتنا (ئیه‌راهیم) پی‌غه‌مبه‌ری ته‌زاندی وبارزانی هاته‌ پاراستن ژ
 پیلانی و پیلانگی‌ر هه‌می هاته‌ن کۆشتن وئه‌و ژۆر وئا‌فاهیئ بارزانی تیدا خه‌لکه‌کی نافخوویی وده‌ره‌کی
 سه‌ر سورمان د بوون ل ده‌می سه‌ره‌دان و قه‌ست د کرنی، ول قی‌ری ئه‌م دشیی‌ن بیژین کۆ (کاری‌ن
 خرابکار وچه‌په‌ل هه‌ر ب سه‌ری خو‌دانی دا دشکیت). ده‌سه‌لاتی به‌رده‌وامی دا زی‌ده‌گافی‌ن یاسایی
 وخالین ری‌ککه‌فتننامی وده‌ست ب لادان وده‌رکنا کاره‌مه‌ندی‌ن کورد کر ئه‌وی‌ن ل کۆمپانیا گازا که‌رکۆکی
 کاردکرن دگه‌ل ژماره‌کا کاره‌مه‌ندی‌ن کیم نه‌ته‌وی‌ین دی‌تر ژ ی ول جهی وان که‌سین ره‌گه‌ز عه‌ره‌ب
 دامه‌زراندن ول دویدا خیزانی‌ن وان کاره‌مه‌ندا ژ ی بخۆرتی ژ که‌رکۆکی ده‌رکرن ب مه‌ره‌ما عه‌ره‌بکرنای
 وده‌قه‌ری‌ن دی‌تر یین کوردستانی. و ژ پینگافی‌ن دی‌تر یین مه‌ترسیدار ده‌سه‌لاتی ده‌ست پی کری وبووینه
 ئه‌گه‌ری پتر تیکچوونا سه‌رۆبه‌ری ئه‌وژی دووباره چه‌ککنا جاشان بوویه ل گه‌له‌ک ده‌قه‌ری‌ن هه‌ستی‌ار
 وناکۆکی ل سه‌ر هه‌ی ب تاییه‌ت ئه‌و ده‌قه‌ری‌ن ئاکنجیی‌ن وی تیکه‌ل ژ کیم نه‌ته‌وه‌ و ئۆلی فه‌ دگه‌ل
 پشته‌قانی وپالدان وه‌اری‌کاری بۆ گروپی‌ن خو‌فروشا ب مه‌ره‌ما په‌یدا‌کنا ئاریشا ودژایه‌تیا شو‌ره‌شی.
 زی‌ده‌باری قان زی‌ده‌گافی‌ن حکۆمه‌تی وپیلانی‌ن وی دژی ملله‌تی کورد ئه‌نجامداین ب شیوه‌کی
 داریشتی وبه‌رنامه‌گری وه‌ک مه‌ به‌ری نۆکه‌ به‌حس ل سه‌ر کری ل هه‌مان ده‌م دا ئه‌م نه‌شی‌ین ومه
 نه‌قی‌ت ئه‌م سه‌رکردایه‌تیا شو‌ره‌شی وده‌زگا وبه‌رپرسی‌ن وی ژ زی‌ده‌گافی‌ا بی گۆنه‌ه ب هه‌ژمیری‌ن ول
 دویدا پی‌زانی‌ن مه‌ ئه‌و خه‌له‌تی و زی‌ده‌گافی نه‌ ب ئیه‌یه‌ته‌کا خراب بووینه به‌لکۆ ژخه‌مساری و
 ژنه‌پی‌گیری‌ی بوویه وده‌سه‌لاتا خو ب شیوه‌کی درۆست نه‌ د سه‌پاند ل سه‌ر ده‌زگایی‌ن ب سه‌ر‌قه،
 هه‌روه‌سا ملله‌تی مه‌ ب سالۆخه‌تی دل ساخی وپا‌قزی‌ی وباوه‌ری ب سۆز وپه‌یمانای بی به‌رنیاسه. ملله‌تی
 کورد گه‌له‌ک ده‌رد ونه‌خۆشی ژوان سۆز وپه‌یمانین سه‌خته ودره‌و دی‌تینه د هه‌می ئاستان دا یین نی‌ف
 ده‌وله‌تی و یین ده‌سه‌لاتین حۆکمدار وده‌زگایی‌ن وی.

(ئىيە اللە گلفانى) راست گۆتتە دەمى دگوتنەكا خۇدا دىيىزىت ((ھەمى تىشت دىياسەتتى دا درۆستە تۆ بگەى))، ئانكۆ چ تىشتى ب رىكا سىياسەتتى را رویدەت ل ئارادايە ونە تىشتەكى سەيرە لەوما سەركردايەتيا شۆرەشى ھزر نەدكر كۆ حكۆمەتا بەعس و حكۆمەتا شاھى ل ئىرانى سەرەراى ئەوئى جوداھى و دویركەفتنا سىياسى دناقبەرا وان دا دى گەھنە ئىك ودى پىكھىن وەك برا ودى ھارىكاريا ئىك و دوو كەن بۆ ژناقېرنا شۆرەشا كوردى و د ئەنجامدا بىتە دوماھىكەكا وىرانكار بۆ مللەتتى كورد، ھندەك كرىار وخەلەتى دناق۔ سەركردايەتيا شۆرەشى دا ھەبوون ل سەر ئاستى كەسايەتى دەمى ھندەك ژ وان توشبووین وھاتىنە دەسەردابرن دگەل ئەو ھەستىن خۆشى پىشتى سەركەفتىن بەيانناما ئادارى وئەوئى پىشتەقانى و پىشوازىيا بى سنۆر ژلايى خەلكى وەفادار ل عىراقى قە بۆ وان ھاتتەكرن، ھەرەسا مخابن ھندەك ژوان ھاتنە دەسەردابرن ب رىكا ھندەك سۆز وجە وپلە و مالیەتى ژلايى دەسھەلاتى قە. وەك مە دياركرى ل دەستپىكى كۆ پىشتى ب سەرھەچوونا دەمى چ مخابنى پى نەقیت وسەرۆبەر بەرف تىكدان وليكداننى قە دچوو وەورپىن رەش وتارى ل ئەسماننى كوردستاننى كۆم قەدبوون وليكدان وتىكدان بەرەف زىدەبوونى قە بوو، وليژنا ئاشتىن بى زاربوو، ھەرەسا ھەقال ولايەتین خىرخاز ژى بى زار و بى ھىقى بوون ژشيان و پىكۆلپىن خۆ ژبۆ نىزىككرنا دىتن و بۆچونىن دەسھەلات و شۆرەشى. و وەك ل پىش وەخت مە دياركرى سەبارەت دەسھەلاتى ژ نەچارى رازەمەند بوویە و ئىمزاكرنا رىكەفتنامى تەكتىكى و بەرنامەكرى بوویە ل دويف ھندەك قۇناغا وسالا چارى ژ دان وستاندا قۇناغا دوماھىكى بوویە ژ رىكەفتنامى و دەسھەلاتى خۆ ب ھىز دىت ژبەر ھندەك ئەگەر وگۆرانكارى و پەيماننا و زىدەبارى چوونا پارتا (شىوعى) دگەل بەرەيى پارتا بەعس، و ھەرەسا گریدانا پەيماننا (ھەقال دۆستيا عىراقى سۆفیتى) بەلى حكۆمەتا عىراقى وەسا ھزر دكر ب رىكا ئەقى پەيماننى دى شىت شۆرەشى ب ئاسانى وب رىكىن لەشكەرى ژناقبەت. شۆرەشى ھەقسارى كاروباران ژدەست دا ژبەر وان ئەگەرپىن ل پىش وەخت مە بەحس لى كرىن و دىشان دا نەبوویە دووبارە باوهرى وكاودانا بزقرىنتە قە وەك ل دەستپىكا رىكەفتنامى ئەقە ژلايەكى قە و ژلايەكى دى قە ببوو ئىخسىرا داقىن (بى ھۆشى)، () وسەركەفتىننى وخۆ ب ھىز دىت ژبەر پالپشتيا وئى و ب باوهرى ل سەر ھىز وزىرەكيا لەشكەرى شۆرەشگىرى كوردستاننى وھىزپىن بەرگرى مللى، و ياراستگوو بوویە ب ئەقى باوهرى چۆنكى جھى فەخر وشانازى

(۱) مەرەم ژ پەيشا (بى ھۆشى)، وەك مروقى ئاگەھ ژ خۆ نە ژبەر وان كەيف و خۆشىن سەركەفتىننى و بەيانناما ۱۱ ئادارى، (وەرگىن).

وسه ربلندیا ملله تی بووینه به لی ژلای سیاسی وه ک پیتهی گرنگی پی نه هاتبوودان ودییت نیمچه پی ناگه نه بوویه ژ وان پیلاین دهاتنه فهانندن ل ده قهری، دیسان نه و سه ره لدا نا هه ره مه زنا خه لکی کوردستانی ل باژیران و په یوهندی ب شورشی کرین وه ک پشته فان ولایه نگه به لی ل دویدا بو وی بوویه بارگرنیه ک و ژ زه ره رمه ند بوویه هه ره سا په یوهندی وسوزین دهره کی کو چ گومان پی نه قییت نه و دهوله تین ده ورۆبه ری کوردستانی و عیراقی ب دیتنه کا شو فینی وره گه ز په رستی وب که رب وکین به ری خوو ددانه بزافا رزگارخازا کوردی وخاله کا هه فیشک دناقبه را وان دا هه یه دهرباره ی نه ته وا کورد دگه ل خورتکرنا سیخورکاری پی وپیلانا ژبو لاوازکرن وژناقبرنا وی، وقولپا (الناتو) باشتین به لگه یه، و ژبه ر وان نا کوکیین فان دهوله تین ده ورۆبه ر دگه ل عیراقی دهرباره ی سنورین دناقبه را وان دا لهوما فان دهوله تا نه ف کاودانه بخو ب ده لیقه د دیتن ژبو جیبه جیکرنا مه ره مین خو یین تاییه ت وسنورین خو هنده ک جاران بو شورشی فه دکرن دگه ل پیشکیشکرنا هاریکارین گیروبووی وگه له ک کیم، به لی پشتی که نگی پشتی ده م ب سه رفه چووی وهه ول ددان رازیوونه کی په یدا که ن کو نه و درژد ووه فادار وهاریکار و دراستگوونه دنیه تین خودا، تا کو مه ره مین وان ب جه به یین ودی ده ست ب فیلبازیا که ن کا چه وا ریقی فیلبازیا دکه ت و مار ب مروقی فه دده ن، دیسان دهوله تین زل هیژ ژی ده ست ژ به رژه وه نندیین خو به رناده ن وپه یوه نندیین خو ژی تیکناده ن دگه ل دهوله تین ده قهری ل دویدا خاست وپیتهیا.

بو ماوه کی دریز راستیا رویدان وکاودانا ل کوردستانی ب فی شیوه ی بوون لهوما سه رکرده یه تیا شورشی (نهوا ل هه مان ده م دا سه رکرده یه تیا پارتی ژی دکر) که فتبوو دناق فان دا فان دا چونکی باوه ری وپالپشتیا خو دانا بوو سه ر وان سوزین (هنگشین دای)، و تاراده کی هنده ک به رپرسان فه دگیران ودگوئن نه م دی به رسینگی حکومه تی گرین ودی ب هه مان جو ری چه کی وان شه ری دگه ل که یین لهوما وه ک دسه رداچوون وبی هوشیا سه رکه فتنی وچوونا به رف قالاتی فه زوربه یا سه رکرده یان فه گرتبوون.

بارزانی نه مر هه رده م شیره ت وهوشداری ل سه رکرده یه تی دکر ول دور نه فی چه ندا مه دیار کری داخاز ژ وان دکر ب هویریینی ته ماشه وفه دیتنا سه رۆبه ری وکادانا بکه ن، لهوما دیتن وبوچوون وشروقه کرتین وی ده هت خودا بوون (به لی زوربه ی سه رکرده و به رپرسان مه له فانی د رویباری بی هوشی دا دکرن). ول پاشه روژی دی بیژن نه گه ر بارزانی وحه زین وی یین چاره سه ریین ناشتیانه نه بان

هەر تشته كۆمە قىيا دا ب خۆرتى ژ دۆژمنى ستىنىن وسەربخوو بوون ژى بوو مە گەلەك يانيزيك بوو ،
 وئەفە ژى ژ ئەگەرى دىتتا وان يا بەرتەنگ بو سياستەت. ودوماهيك چاڤيىكەفتن دناقبەرا سەركردىن
 شۆرەشى وسەركردىن بەعسيان ل ناڤەراستا ئادارا سالا ۱۹۷۴ بوو ل بەغدا دەمى بارزانى كۆرى خۆ
 (ادريس) ھنارتى بو چاڤيىكەفتن دگەل سەركردىن بەعسيا ب مەرەما دووبارە زفراندنا ژيانى بو
 ريككەفتننامى سەرەراى كۆ ھىقى وئومىدىن دووبارە زفراندنا سەرۆبەرى وەك دەستپيىكىن ريككەفتننامى
 زۆر دلوازبوون وئەگەر بزقرىتە ڤە ژى دەيتە ھژمارتن نيمچە ژدەرڤەى شيانان، بەلى ژ پىتە دان
 وگرنگيدانا بارزانى ب ريككەفتننامى وبەرژەوھنديا گشتى وەسا دديت كو زەنگلا مەترسىي يا ليددەت،
 لەوما ئەو پىنگاڤ ھاڤىت ئەوا مەترسیدار ل سەر ژيانا كۆرى خۆ، بەلى وەك مە دياركرى يا بى مفاوو
 وپشتى دەم ب سەرڤەدچىت مخابنى ژى چ نائىنىت وھەميا دەليڤا پر بها ژدەست دا وپەيوەندى ب
 دوماھيكھاتن. و دەسھەلاتى دەست ب خرڤەكرنا لەشكەرى كر ل ھەمى دەڤەرىن كوردستانى وپتر
 گرنكى دا زیدەكرنا ژمارە وريڤخستنا خۆفروشا وب نھىنى ڤە دگەل سەرۆكىن وان (سەرۆك جاشا)
 ريككەفتن ژبو بكارئىنانا وان وەك زيرەڤانين سنورى بو ماوئى پىنچ سالا وئەگەر شۆرەش يا بەردەوام بوو
 دووبارە ريككەفتن دى ھىتە نوى كرن، وئەگەر شۆرەش ب دوماھيك ھات بەرى ماوئى پىنچ سالا ئەو دى
 مینن وەك زيرەڤانين سنورى ب چەك و موچين خۆڤە تاكو پىنچ سالىن وان ب دوماھيك دەين.

لەشكەرى عىراقى ھەول دا دەڤەرىن گرنگ وھەستيار داگير بکەت ب تايبەت ئەو جە وخالين
 بەرامبەر ھيزين شۆرەشى و د ئەڤى ماوئى ئالوز و كاودانين بەرتەنگ دا وەك مە ل پيش وەخت بەحس
 كرى خەلكەكۆ زۆر و ژھەمى تەخين جڤاكي و ژ ئەندام ولايەنگەرین پارتى وگشت خەلكى كوردستانى
 و ژ كيم نەتەوا ب شپوھكى بەرڤرەھ وبراين مە يين عەرەب ئەوين ھەڤڤڤى دەسھەلاتى پەيوەندى ب
 شۆرەشى كرن زیدەبارى قۆتابى وماموستايين زانكويى وەك زانكويى سۆليمانىي و زۆر بەى ڤەرمانبەرىن
 گشت كارگىريا وپوليس ب ھەمى كەل وپەلین خۆڤە، ھەر وەسا كاركەر وكاسبكار ولەشكەر وئەم دشيین
 بيژين تارادەكى گشت باژير و باژيركىن كوردستان ب ئيكجارى ھاتنە ڤالاکرن و دەھاتە ھژمارتن وەك
 سەرھلدانەكا جەماوهرى يا سەرانسەرى وئەگەر ئەڤە رامانەكى بگەھىنىت رامانا وئى چەندى يە كۆ
 شۆرەش ببوو جھى باوهرىا گشت ملەتى ژبەر رەسانەت ونشتمانىا وئى يا كۆ ئارمانجین وئى ژى ھەر ئەو
 حەز و خۆزى وھيڤين ملەتى كوردستانى ب تايبەتى وملەتى عىراقى ب گشتى بووينە، ئەو بوو ل
 دەستپيىكا نيسانا سالا ۱۹۷۴ حكۆمەتا عىراقى ب توندى ھيرشەكا سەرانسەرى برە سەر گشت دەڤەرىن

كوردستانى ب هەمى شيائىن خو يىن لەشكەرى قە وبكارئىنانا ھىزىن جاش وخوڧروشا وچەكى ئەسمانى
يى پىشكەفتى، شۆرەشى ب لەشكەرى خو يى شۆرەشگىرى بەرسىنگى ھىرشىن حكۆمەتى گرتن ب
چەكى سڧك وناقنچى وتوپىن گران وتوپىن بەرگىيا فرۆكا. ب راستى شيائىن شۆرەشى بەراوهرى دگەل
شيانىن حكۆمەتى چ وەكەھەڧىەك نەبووئە ئانكو شيائىن دەسھەلاتى گەلەك پتر بوون ژ يىن شۆرەشى ب
ژمارە وئامىرىن خوڧە.

قۇناغا شەشى:

قۇناغا شەشى ژ ژيى شۆرەشى يا ھەڧدەم بوو دگەل دووبارە دەستپىكرنا شەرى ب ھىرشىن
ئەسمانى وھەوئىن لەشكەرى وھەمى جورىن چەكى گران ب شىوھەكى تۆند وھوڧانە وب شەڧ و روژ
وھەك توپبارانكرنا باژىركى (قەلادزى) ب فرۆكا كو ل وى دەمى زانكويا سولەيمانى تىدا بوو و بووئە
ئەگەرى شەھىدبوونا پتر ژ (۱۳۵) كەسا ژ قوتابى وزاروڧ وئافرەت ودان عەمران ومامۆستايىن زانكوئى
زىدەبارى ب سەدان برىنداران ھەروەسا ل دەڧەرىن دىتر ژى يىن كوردستانى توپبارانكرنا فرۆكىن
لەشكەرى وتوپخانى يا بەردوام بوو وتاوانىن مەزن ھاتنە ئەنجامدان ژكۆشتن وسۆتن و وپرانكرن
ودەربەدەرىن، ئەڧە و شەرىن مەزن ودژوار ھاتنە كرن ل زۆربەى دەڧەرىن كوردستانى تىدا دۆژمن
تۆشى شكستى و زىائىن گىانى ومادى يىن مەزن ببوو زىدەبارى بارگىنيا دارايى ومەزاختىن شەرى تاكو
بووئە ئەگەرى لاوازبوونا ئابوورى عىراقى ھەروەسا شۆرەش ژى تۆشى زىائىن گىانى ببوو ژدەست دانا
گىانى پىشمەرگەى وسۆتن وخرابكرنا گۇندا وكۆشتنا تەرش وكەوالى ودەربەدەركنا خەلكى سڧىل وبى
گوننەھ بەلى سەرەراى ئەڧى شىوازى تۆند وھوڧانە يى دەسھەلاتى دگەل مللەتى كورد نەشيان
سەرکەڧتىن بەرچاڧ تۆمار بگەن ل گشت بەرۆكىن شەرى ئەوژى ژمىرخاسى وزىرەكى وخوراگىيا
پىشمەرگەى وھاولاتىن كوردستانى بووئە بەرامبەر دۆژمنى وپشتى ماوى سالەكى ژ شەرى بى ھىڧى
وبى ئومىدىيەك بو دۆژمنى پەيدابوو وبى زارى وسستاهى كەڧتە دناق رىزىن لەشكەرى دا لەوما
بەعسىان خو بەرامبەر مرنەكا مسۆكەر دىتن وھەك ئەوى سەرۆبەرى وان ل پىش رىككەڧتننما (۱۱) ئادارا
سالا ۱۹۷۰، ژبەر قى چەندى پىتڧى بوو وب لەز بخو سەحكەنە رىكەچارەكا قورتالكرنى ژ ئەوى
سەرۆبەرى بنبر و پىشتى شروڧەكرنا كاودانا سى بووچون يان دوو پىشنيار بو وان ھاتنە پىش :-

1- ئايە دېدەردەوام بن ل سەر شەرىن خۆ تا دوماھىكى و تاكو بهينه ژناقېرن ولادان وهك ئەوا ل سالا ۱۹۷۳ ب سەرى وان هاتى.

2- شەرى ب راوہستين و دووبارە بکەفنه ژير داخازيين شۆرەشى ودان پيدانى ب راستىي وسەرۆبەرى بکەن دگەل جيىبەجىکرن خالين ريککەفتنناما ئادارى ب درۆستاهى وب وهفادارى وئەو باشتين ريکە چارهسەرى بوو ژبو راگرتنا ريتنا خوينا هەردوو مللەتتەن کورد و عەرەب وکيم نەتەويىن ديتەر وراوہستاندنا مەزاختنا ئابوور و داراييى مللەتى بي مفا وئەفە دەليقەکا زيړين بوو ئەگەر بەعسيان ئەف ريکە هەلبژارت با وخۆ ژئەوي شوفينزىمى ورەگەز پەرەستى وکەرب وکينى قورتال کربا، وب ئينەتەکا دى ياساخلەم دگەل سەرکردايەتيا پارتى وسەرۆکى وي بارزانيي نەمر ب پيکقە چارهسەريا ئاشتiane نوى کربا فە و ب قى چەندى تا دشيان دايت عيراقەکا ديمۆکراسى وپيشکەفتى ئافاکەن وهەمى نەتەو وئول وکيم نەتەو تا ب برايانه وب خوشى وسەرفرازى تيدا ژين ، ودويرکەفتنا مللەتى عيراقى ژ وان دەرد ونەخوشى وقوربانى و دەربەدەريى، بەلى مخابن بەعسيان خەلەتى کر چەوا عبدالکريم قاسمى ولايەنگەرین وى خەلەتى کرين و دەليقە هەمى دەما ناهين ل دويف حەز وهيشيا بەلى ئەگەر پەيدا بوو بتنى خۆدان ميشکين فەکرى وزانا بکاردئين ومفای ژى وهردکرن، ئەو بو بەعسيان ژبەر رەکەز پەرستى وشوفينيهت وکەرب وکينا خۆ رازى نەبوون ل سەر چارهسەريا ئاشتiane لەوما (چارە سەريا سيى) هەلبژرت چارهسەريا شاهی گۆر بەگۆر شاهی ئيرانى ب هاريکاري وشيان وپيکۆلین دەولەتتەن دەروبەر و هندەك لايەنتەن دەرەكى پشتى ل سەر هندەك بەرژەوندیين هەفیشك کۆم فە بووين. ول قيرى گۆتتا ئايەت الله گالقانى دەيتە پيش دەمى گوتى ((ئايين وسياستى چ دەيك وباب نين))، دەم هات ژبو جيىبەجىکرن پيلانى وژناقېرنا بەرهەمى خەبات وقوربانين سالاها سالىن مللەتى کورد وهەردوو ريککەفتن ل سەر ئيمزاکرنا ريککەفتنناما جەزائيرا کور ل ۶/ئادارا سالا ۱۹۷۵ تيدا بەعسيان دەست ژ هندەك دەقەرین سنورى بەردان بو شاهی ئيرانى دگەل ئافا عيراقى يا هەريمى ل (شگ العرب) وکەنداقى دەرەمبەردا ئيران دەست ژ هاريکاري وپشتهفانيا مللەتى کورد بەردەت وهاريکاري حکۆمەتا عيراقى بکەت ژبو ليدانا شۆرەشى وژناقېرنا وي ئەگەر يا بەردەوام بوو ل سەر خەبات وبەرخۆدانا خوو.

سەرکردایەتیا بادینان ل (مانگیشکی) کۆم قەبوون پشتی ئالۆگۆرکنا دان وستاندا دناقبەرا خۆدا پشتهفانیا خۆ و یاجەماوەر وھیزین خۆ یا بئ سنۆر بۆ بریارا سەرکردایەتیا شۆرەشی دەربرین و ب برۆسکە ھاتە ھنارتن، و ژلایئ کەل وپەلین خارنی وچەک وتەقەمەنیئ قە بۆ ماویئ سالەکی ل بەردەست ھەییە، بەلی سەرکردایەتیا شۆرەشی ل بریارا خۆ لئ قەبوویە بەری ب دوماھیک ھاتنا ژفانی ھۆشداریی چۆنکی ئەوی پێشبینی دکر پیلان دی مەزنتەر و بەرفرەھتر لئ ھیت ژلایئ دەولەتین دەرۆبەر قە و دی د ئیگرتی بن دناقبەرا خۆدا و دی ھیرشی کەنە سەر شۆرەشی و کوردستانئ ژھەمی لایا قە وئەنجام دی پتر دخرابکار و یرانکەربن، بەلکۆ دبیت ل دەمەکی پتر گۆنجای سەرکردایەتیا شۆرەشی ریکە چارەکا باشتر ھەبیت بشیت بەردەوامیئ بدەتە خەباتا خۆ یا چەکداری ل دویف کاودان وشیان وئامەدە باشیا. د ئەفی دەمی دا نقیسینگەھا سیاسیا پارتی برۆسکەک ئاراستە ی پارتا بەعس کر تیدا داخاز ژئ کریە کۆ بەرژەو ھندیا گشتی پیتقی ب چارسەریا ئاشتیانە ھەییە و دووبارە دەستپیکرنا دان وستاندا دگەل شۆرەشی ودانانا بنەما و چارەسەریئ گۆنجای بۆ کیشی و ب دوماھیک ئینانا کریارین لەشکەری.

ئەقە وەک دەلیقەکا دیتەر بوویە بۆ بەعسیان ئەگەر بەرچاڤ وەرگرتبا و بەرسقەکا پۆزتیی ھەبا ول دویف دیتنەکا کیر وب مێشکەکی قەگری ولۆجیکی کارکربا و فیاپا بەرژەو ھندیا گشت ملەتی عیراقتی پاریزیت دگەل چارەسەریا کیشا کوردی ب کیمترین داخازی وبھایی.

ئەگەر پارتا بەعس ب ئەفی جۆرە ھەلوئستی کارکربا ورەفتار دگەل کاودانا کربا دا بیتە جھئ دلخۆشی وریزگرتنا ملەتی کورد و دیتن و بووچونین وی سەبارەت بەعسیان دا ھیتە گھۆرین وتا بیتە ئەگەری پەیدابوونا بەرپەرەکی نوی ل سەر بنیاتی ریزگرتنی دناقبەرا ھەردوو لادا وب دوماھیکئینانا ھەمی ئەو دەر د و نەخۆشیئ چەندین سالان و ھەمی ب پیکقە کار بکەن ژبۆ ئافاکرنا عیراقەکا پێشکەفتی بەلی بەعسیان دەمی خۆ سەرکەفتی دیتن بئ منەتیەک ل دەف وان پەیدابوو و دبئ ھۆشیا سەرکەفتنا خۆدا دژیان، ئەو بوو بەرسقا وان بتنی بریارا لیبۆرینەکا گشتی بوو ژبلی (بارزانی) و کورین وی وژبەر کیمیا دەمی لیبۆرینی و روژ ب لەز دبۆرین سەرکردایەتیا شۆرەشی ل شەفا ۱۹/۱۸ - ل ئادارا سالا ۱۹۷۵ وب دلەکی پر خەم و کۆفانی قە بریارا ب دوماھیکئینانا شەری ودانانا چەکی خەباتا شۆرەشا کوردی دا و د ھەمان شەف دا ھەمی لق و ھیز و پارەگایین پارتی ھاتنە ئاگەھدار کرن ب بریارا ناڤبری و پیتقی جیبەجیکرنا وی دگەل ژناڤرنا ھەمی جۆرین چەک و جەبەرخانی و دەست بەردان ژ ھەمی جۆر وئەرکین لەشکەری، ھەروەسا راگەھاندیە کۆ ھەر کەسەک یئ ئازادە ئەگەر بقیت خۆ رادەستی

حكۆمهتی بكهت يان ژى ئەوئى بقییت دەربازی سنۆرى بیت و بهرف ئیرانی قه بچیت پیتقی یه بهرى رۆژا ۱۹۷۵/۴/۱ دەرباز بییت، لهوما رۆژا ۱۹/ ئاداری / ۱۹۷۵ دهیتته هژمارتن وهك رۆژهكا ویرانکهر و مرنا ب کۆم و رۆژین ل دويفدا وهك رۆژا خرفبوونئ بوو بهرامبهر بهلانس و دادیا بهعسیان چۆنکی بریارئ ههمی ئەو رهنج و خهبات و بهرهههئ خوینا مللهتی کورد دگهل خۆدا راکیشایه خوینا ریبازا چارده سالین پری رهنج و خهبات و بهرخۆدانئ ههروهو و بئ بهرامبهر چوو و رۆژهكا رهش وتاری و کور هاته پیش. خیزان وکەس وکارین شههیدین مللهتی وئهو پیشمه‌رگین چهله‌نگ وقاره‌مان وخه‌لکه‌کی گشتی یین کۆ ساله‌ها ساله ب سهر بلندی وسه‌رفرازی دگهل شۆره‌شی دا دژیان ئەفرۆکه ژنه‌چاری وهك ئیخسیران زقرینه قه دنافـ حکۆمه‌تا فاشست دا ئەو حکۆمه‌تا کار به‌رنامئ وئ پری کهرب وکین دژی کوردان وهه‌رده‌م بۆ دیارکریه کو دئ تۆلقه‌کرنا تۆند بکارئینیت چ نۆکه بیت يان ل باشه‌رۆژئ.

سه‌رۆك كۆمارئ عیراقئ ل وئ سهرده‌می (احمد حسن البکر) راگه‌هاند کۆ کیشا کوردی ژنافچوو بئ دووباره بزقریته قه وئ کۆ رۆژه‌کی گوه لی بییت کیشه‌ک یا هه‌ی بناقئ کیشا کوردی، ئەقسه ژى ژ کیم فامیا وی بوویه هه‌روه‌سا خۆ وهك سهرداچووی وئ منه‌ت ددیت وهك ده‌سته‌یا وی یین مه‌ژی هه‌شك وخۆدان دیتنن ره‌گه‌ز په‌رستی وشوفنیزم، هه‌روه‌سا ژبه‌ر کیم فامی ونه‌زانینا وان ل دۆر خه‌بات و به‌رخۆدانا ملله‌تین زۆملیکری خۆدان داخازی ومافین ره‌وا وخه‌ریبین ئازادیی. و ژه‌زر وئنه‌تین خراب یین به‌عسیان هه‌ولین وان بۆ ژنافرنا خاست وگیانئ خه‌باتگیریا ملله‌تی کورد ژره وریشالین وئ وحه‌لاندا ئەقی ملله‌تی زۆملیکری دناف نه‌ته‌وا عه‌ره‌بی دا وهك د گوتارین رۆژناما (الپوره) یا به‌عسیان دا ده‌اتنه‌ نقیسین به‌ری ده‌ستپیکرنا شۆره‌شا ئەیلوولئ ول سالا ۱۹۶۹ ژى سه‌رۆك كۆمار (احمد حسن البکر) مزگینی بۆ جیهانئ راگه‌هانیه کو کیشا کوردی ژ نافچوو بئ کۆ دووباره بزقریته قه به‌لی پشتی چه‌ند هه‌یقه‌كا ئەوی بخۆ ریککه‌فتنناما ئادارا سالا ۱۹۷۰ ب ریکا رادیو وته‌له‌فزیونا به‌غدا راگه‌هانیه، و ئها ئەقسه‌یه بئ فامی ونه‌زانین.

ژماره‌كا مه‌زن ژ شۆره‌شگیر وجه‌ماوه‌ری کوردستانئ رازی نه‌بوون بچن ول ژیر حۆکمی به‌عسیان بژین و ژ هه‌ژی نه‌ ددیتن خۆ راده‌ستی دۆژمنه‌کی زۆردار بکه‌ن و به‌رف ئیرانی وچاره‌ نقیسه‌کی نه‌دیار وتاری قه‌بچن ول ژیر حۆکم وده‌سه‌لاتا شاهئ گۆر به‌گۆر بژین یئ کۆ کیمتر نینه ژ زۆم و دژایه‌تی وکهرب وکینا به‌عسیان بۆ ملله‌تی کورد، ئەقسه چوونه‌كا ژنه‌چاری بوویه چۆنکی چ جه وچ ده‌سه‌لاتین باشر وچیت نه‌بووینه ل ده‌قهرئ وب قئ چه‌ندئ که‌له‌ک ژ شۆره‌شگیرین کورد خیزان وکەس وکارین خۆ

ب جە ھېلان وبەرف سنۆرى قەچوون، وپشتى ماوھكى ئاكنجىبوونى ل ئىرانى ژمارەك ژئەوى خەلكى زفرىنەقە وخۆ رادەستى حكۆمەتا عىراقى كرن وھەروەسا ژمارەكا دىتر ب نھىنى قە خىزانىن خو ژ عىراقى وكوردستانى قەكۆھاستنە ئىرانى وھندەكىن دىتر دووبارە ل ئىرانى پەيوەندى ب سەرکردايەتيا شۆرەشى كرن .

ب دوماهىك ھاتنا خەباتا چەكدارى شۆرەش د راوہستىت، بەلى ئايە ھەتا ھەتاي وەك دۆژمىن شوڧىنزم ھزر دكرن؟ يان ژى بو ماوھكى دەستىشانكرى وەك خەباتكەر وخوراگرا ل دەلىڧىن تەنگاڧيا دەست ھەلداين وبەرەقانى ژداديا مللەتتى خۆكرىن ويا پىتتى يە بخۆ مفاى ژسەرپور وراپردوى بىنن ب شىوھكى باش وھويرىن؟

ب شەكستنا شۆرەشى ل سالا ۱۹۷۵ و ب ھەلكەفتا قەمراندنا چرىسك و رۆناھيا شۆرەشى حكۆمەتا عىراقى دەست ب گىرانا ئاھەنگا كر، ھەروەسا مژوئىلى كۆمكرنا چەك وتەقەمەنى وكەل وپەلئىن شۆرەشى بوون وبۆ وان بوويە جھى سەر سۆرمانى دەمى دىتىن شۆرەش خۇدانا ئەقى قەبارى مەزن بوو ژچەك وپىتتىلئىن لەشكەرى ول ھەمان دەم دا دان پىدان كرن كۆ ئەو ب رىكىن لەشكەرى نە سەرکەفتى نە بەلكۆ ب رى يا سىياسى سەرکەفتن ب دەست خۆقە ئىنان.

حكۆمەتا عىراقى ھەمى دەقەرئىن كوردستانى داگىركرن وزۆربەيا كۆپىتكىن چىايىن كوردستانى كرنە خال وبنگەھىن لەشكەرى ئەو چىايىن رەنگ داى ب خوئنا شەھىدىن كوردستانى ئەو چىايىن شانازى ب زىرەقان وبەرەقانىن خو دكر، وئەقروكە بوويە ئىچىرا دۆژمىنى ول سەر كۆپىتكە وكانىين وئى يىن شرىن و زەلال ئاھەنگىن سەرکەفتنى دگىرن، دەسھەلاتى سىستەم ورى رەوى جاشاتىي ھەلوەشانند وئەو رىكەفتنناما دگەل سەرۆك جاش وخۆفروشا ھاتىە مۆركرن ل دەستپىكا سالا ۱۹۷۴ ئەوا تايبەت ب ھژمارتتا وان وەك زىرەقانىين سنۆرى بو ماوھى پىنچ سالان ھاتە لادان و ژناقېرن، ھەروەسا ھاتنە ژچەككرن ومۆچىن وان ھاتنە برىن وب خۆرتى وب سەرشورى زفراندنە گۆندىن وان ودھاتنە سزادان ل سەر چەك وكەل وپەل وجل وبەرگىن وان يىن بەرزە بوى ونەديار، ئەقە خەلاتى خزمەت وقۆربانىين سالاھا سالا بوويە بو حكۆمەتا عىراقى وئەقە ئەو سەرشورى وشەرمزارى يە بو ھەر كەسەكى خىانەتتى ل مللەت ونشتىمانى خو بكەت، (وچ پى نەقئىت ھەميا گوە ل چىروكا خەباتكەر وشۆرەشگىر بەدرخان پاشاى وپسمامى وى بوويە دەمى خىانەت لى كرى ول دوماهىكى كا چ ب سەرى ھات وەك سزايى خىانەتا وى وئەقە ھەمى سەرپورن بو يىن ل دويفدا ئەگەر بخۆ مفاى ژى وەربگرن).

راسته ل دوماهیئ شۆرهشی شکستن ئینا به لئ گه له ک کار و دهسکه فتیئین باش و بهرچا فل دویف خۆرا هیلاینه پیتقی یه ل سهر ب راوهستین و بو من بووینه پالدەر ئەز ئەقی پەرتوکی درۆست بکه م و بنقیسیم و ههر وهکی ل پیش وهخت د ئەقی نفیسنی دا من دیارکری کۆ شۆرهشا ئەیلوولی نه وهک ههر شۆرهشه کا دی یا کوردستانی رویدایه وهاتیه ژبیرکرن به لکو گه له ک دهستکه فتی ب دهستخوڤه ئیناينه و مللهت تا نوکه شانازیئ پی دبهت وهک:

1- شۆرهشا ئەیلوولی شۆرهشا ئیکانه بوو ل کوردستانی سهرهلدایه ب سهرکردایه تیا پارته کا سیاسی وجه ماوه ری و شۆرهشگیری و دیموکراتخاز تیشک و روئاهیا وی بو ماوهی چارده سالان فه کیشایه تا کو شکستنا وی ل ئادارا سالا ۱۹۷۵.

2- دهسهلاتا شۆرهشی زۆربه ی دهقهرین کوردستانا عیراقتی فه گرتبوو و ژماره کا سه نته رین قهزا و باژیر و باژیرکین کوردستانی هاتبوونه رزگارکرن ههر ژ زاخو تا کو خانه قین ولهشکه ری وی یی شۆرهشگیری کو یی پیکهاتی بوو ژ زۆربه یا تهخ و چینین گه لئ کوردستانی ب تاییهت تهخا ریئجه بهر و جوئیاری و کاسبکارا و کیم نه ته وه و برابین مه یین عه ره ب ئەوین دژی حوکمرانیا به غدا به روفاژی شۆرهشین دیتر یین کوردستانی ئەوین عه شیره ته ک یان خه لکی دهقهره کی بتنی ل قیری و ل ویراهه پی رادبوون.

3- سهرهلدانا شۆرهشا ئەیلوولی دووباره هیقی و باوه ری بو مللهتی کورد زفرانده قه وئو دشیته بهرسینگێ دۆژمنی بگریته و خوراگریته و بهره قانیئ ژخو بکهت و مافیئ خو ب دهست خو قه بینیت و ههر ب ریکا ئەقی شۆرهشی تاما ئازادی و سه ربلندی زانی یه و رازی ناییت ل دویفدا ب سهر شۆری بژیت ل بن دهستی دۆژمنی چه ند تۆند و تیژیا وی یا بهرده وام بیت.

4- شۆرهشا ئەیلوولی هوکار و ژیده ره کی سهره کی یی گرنگ بوویه د به لافکرنا ههستی نه ته وایه تی دنا ف جفاکی کوردستانی دا ئەوژی ب ریکا ئیزگه وئو ده بیات و پهیره وی وی یی راست و درۆست و قهحه واندا وی بو سیاسه تمدا ریئ کورد یین ژیهاتی و خودان شیان و بهرده وام ب کار و بزاقین سیاسی رادبوون ب باشتین شیوه، ههروه سا ب ری یا دان و ستاندین وان دگه ل حکومه تا عیراقتی وئو دهنگ و باسین دهاتنه به لافه کرن ل دور شۆرهشی و مافیئ مللهتی کورد د ئیزگین عیراقتی و یین ده ره کی دا، له وما خه لکی پارچین دیتر یین کوردستانی سهره دانا کوردستانا عیراقتی دکرن و ژئیزیک پیزانین ل سهر خه باتا شۆرهشی و هردگرتن و چه وانیا سه پاندا دهسه لات و بهره قانیا وی ل

سەر دەقەر و باژێرکێن کوردستانی یێن رزگارگری، ئەقە بووینە ئەگەر یێن کارتیکەر ل سەر خەلکی پارچین دی یێن کوردستانی و هەست کرن ب زۆمێ و ئەوی سەرۆبەرێ خراب تیدا دژین دگەل تەپەسەریا نەتەوویی و ماف و ئازادیا گشتی، لەوما هزر درێکێن قۆرتالکرنێ و کار و خەباتی دا دکرن وەك چاقلێکرن ب کوردستانا عیراقی تاکۆ ئەوژی ب ئازادی و سەر بلندی بژین و قۆرتال ببن ژ تەپە سەری و خاپاندنی.

5- دیسان دماوی شۆرەشی دا پێشمەرگین سۆران دگەل یێن بادینان تیکەلی ئیک و دوو بووینە و قەگۆهاستنا وان هاتتە کرن ژ دەقەرەکی بۆ یا دیتەر ب پیکقە بەرەقانی ژخاکا کوردستانی دکرن بی هەست کرن ب هەبوونا جیاوازییەکی، هەر وەسا ئالۆگۆرکنا سەرەدانا دەهاتە کرن دناقبەرا جەماوەری کوردستانی دا و بووینە ئەگەرێ خۆرتکرنا پەیه وەندیین جفاکی و خزمایەتی دناقبەرا وان دا زیدەباری هەقنیا سینێ ل سەر داب و نەریتین هەردەقەرەکی سەرەدان لی هاتتە کرن، دیسان ژ گرنگین دیتەر یێن قان جۆرە تیکەلیا ئەو ژ ی زانینا زارا قین ئیک و دوو.

6- شۆرەشا ئەیلوولی شیاپە کیشا مللەتی کورد و مافین و یێن رهوا بۆ جیهانا عەرەبی ویا نیف دەولەتی بدەتە نیاسین، دیسان هەر ب ریکا ئەقی شۆرەشی دەستە و دەزگایین نیف دەولەتی پیزانین بۆ پەیدا بووینە ل دۆر وان تاوانین هاتینە ئەنجامدان دژی مللەتی کورد چ ب شیوەکی ئیکسەر بیت یان نە ئیکسەر ئەو ژ ی ب ریکا وان شەر ودان و ستاندنێن دگەل حکۆماتین عیراقی هاتینە کرن، هەر وەسا ب ریکا رۆژناما و یی یاناقەندی و ب رێ یا ئەدەبیات و شاندین و یی بۆ ژدەر قەوی وەلاتی ب تاییبەت پستی ریککەفتنناما ئاداری تاکۆ کورد و کوردستان هاتینە نیاسین ل ناف دەستە یێن نیف دەولەتی و دناف مللەت و پارتین پێشکەفتنخاز ب تاییبەت نافێ (مستەفا بارزانی) ل ئەسمانی کوردستانی د برسقی و دەهاتە هژمارتن وەك هیمایێ مللەتی کورد، و هۆزانقانی عیراقی یی نافدار (محمد مهدي الجواهري) و چەند یی راستگۆو بۆ دەمی سالوخت دای و گۆتی:

((بالمستفا عنوان نهضة امة يوم التخاصم باسمه تُقَصِّم))^(۱)

7- شۆرەشا ئەیلوولی دەستکەفتیەکی دی یی گرنگ ب دەست خۆقە ئینا دەمی حکۆمەتا عیراقی نەچارگری ونە ژدل و پستی سالەکی ژ ئەوی شەری خویناوی ریککەفتنناما ئادارا سالا ۱۹۷۰ ئیمزا

(۱) دێرەکا هوزانی یە ئەوا بنافێ (کوردستان موگن الابگال) یا هۆزانقانی عیراقی محمد مهدي الجواهري کۆ ژلای و ی بخۆ قە هاتبوو خاندن ل کۆنگرێ قۆتابین کۆرد ل میونخ ل ئەلمانیا سالا ۱۹۶۲، (وەرگیر).

بکەت وئیکەم جار دان پیدان ب حۆگمى ئۆتۆنۆمى بۆ کوردستانى کرىه وئەڤه ئیکەم حکۆمەت بوو دان پیدان ب ئەڤى جۆره حۆگمى کرى، لەوما ئەڤ ریککەفتننامە ببوو بنەما وبنچینه کا ب هیز کۆچ حکۆمەت ل پاشه رۆژى نەشین کیمتر ژحۆگمى ئۆتۆنۆمى پيشکيشى مللهتى بکەن.

8- ل دوماهیكا نڤیسینا مه ل دۆر شۆرهشا ئەیلوولا ب پر قەدر گران ئەم وهك قۆتابخانە وئەكادیمیەكا دەوله مەند د هەژمیرین و ب مەزناهی وسەر بلندی وقۆربانیدان وقاره مانیه تی کۆ مللهت شانازی پى دبهت، ههروهسا یا پرى وانه وسەربۆر بوویه وباشترین رى رهو بوویه بۆ دەسته وگەنجین باشه رۆژى وتاکۆ ب هویربىنى هزر د ئەوان وانه وسەربۆرا دا بکەن ومڤاى ژى وهربگرن. پیتى یه ل سەر مللهتى کورد ئەوى مللهتى ب دەهان سالا تەپه سەرى و دەربە دەرى دیتى ل ژیر دەستى رژیمین حۆکم ل عیراقى کرین ئیک ل دویف ئیک دیتنه کا ل سەر بنیاتی ریزو وقەدر گرتى بەرى خۆبەدنه شۆرهشا ئەیلوولتى وقۆربانى وقاره مانیه ت و دەسکەفتین وى، دیسان ب دیتنه کا شانازی بەرى خۆبەدته سەركيش وسەر کردایه تی وشه هیدین وى وخەله تی وشکەستنا وى ببیته سەربۆرهك و رى یا راست وپاشه رۆژا مللهتى گەش بکەت.

من پشکا ئیکى ل دۆر شۆرهشا ئەیلوولتى نڤیسى ب شیوهکى گشتى وب کۆرتى تیدا چەند رۆنکرهك هاتنه دیارکرن سەبارەت ئەگەر وهۆکارین رابوونا شۆرهشى وقۆناغ وکار و دەستکەفتین وى ل دویف پیزانین وئەنجام وشروڤه کرنین من و ژخوش بەختیا من ئەز ئیک ژ شۆرهشگیرین ئەڤى شۆرهشى بوویمه هەر ژ سالا ۱۹۶۱ وتا نۆکه وئەز فەخر و شانازی وسەر بلندی ب خەباتا خۆ د بەم، و ژبەر هندهك كاودانا ئەز نەشیام مڤاى ژ ژیدەرین تايهت ب بابەتى ڤه ببینم ههروهسا ژلايى راسته کرنا رى نڤیس وریزمانى ژى دبیت هندهك کیماسى دنڤیسینا من دا هەبن، ب راستى ئەڤ بابەته پتر پیتى ب ڤه کۆلینه کا زانستى یه ژهەمى لایین وى ڤه وهك ئەگەر ورویدان وئەنجام و دەستکەفتى. ول دوماهیكا ئەڤى پشكى:

ریز وسلاڤ ووهفادارى وشانازی بۆ شۆرهشا ئەیلوولا قەدر گران وشه هیدین وى یین خوینا خۆ ریتین پیخه مەت نازادین وهەمى شه هیدین کوردستانى یین نەمر.

سلاڤ وریز گرتن بۆ سەرکردى شۆرهشا ئەیلوولتى، سەروکى نەتەوهی و نشتیمانى (مستەفا بارزانى نەمر). هەر بەرز وبلند بیت ئالای کوردستان وئالای پارتى دیمۆکراتى کوردستان ئەو پارتا شۆرهش راکرى وسەرکیشیا وى کرى.

سلاڤهكا سۆز و وهفاداريى بۆ شۆرهشگيرين ئه يلوولى ئه وىن ماينه ل سهر سۆز وپهيمانين خو وهك
وهفادار بۆ گهل ونشتيمانى.

روى رهشى وسهرشورى وشهرمهزارى بۆ دۆژمين كوردستانى وخوفروشان.

دهستپيكا سال ۱۹۸۱

پشکا دووی

شۆره‌شا ئەیلوولێ ل دەقەرا بادینان :

پشتی شۆره‌شا ۱۴ تیرمه‌ها نیشتمانی ورزگاربخازی ل سالا ۱۹۵۸ سەرهلداي وحوکمی پاشاتی ل عیراقتی لادای ول جهتی وی حۆکمی کۆماری هاتیه راگه‌هاندن عیراق ژده‌سته‌هلالات وبه‌ند وپه‌یمانین داگیرکەرا رزگاربوو و دەستویری هاته‌دان بۆ ئەنجامدانا کار وچالاکیین سیاسی وپه‌یدابوونا چۆره‌ نازادیه‌کا که‌سایه‌تی ودمۆکراسی وحومالیکرنا سەرروه‌ت وسامانی نیشتمانی ل عیراقتی وراگه‌هاندنا یاسایا چاکسازیا چاندنی وچه‌ندین کار وده‌ستکه‌فتیین دیتر وئه‌فه‌هه‌رده‌م حه‌ز وخوازیین گه‌لی عیراقتی وپارتین وی یین نیشتمانی وبه‌ره‌می خه‌باتا وی یا درێژ وسالین به‌رته‌نگاقتی بوویه، دیسان ژنه‌گه‌ری ئەقتی شۆره‌شی به‌رژه‌وه‌ندین داگیرکەر وپاشکه‌فتی وخوافروشان هاتینه‌ لیدان و ژناقیرن، هه‌روه‌سا دادگه‌ها گه‌ل ب سەرۆکاتیا پله‌داری له‌شکه‌ری (المهداوی) هاته‌ درۆست کرن ژبو دادگه‌هکرنا خو فروش وخیانه‌تکارین سەرده‌می پاشاتین.

و سه‌باره‌ت گه‌لی کورد ل عیراقتی ب تایه‌ت جفا‌تا سەرکردایه‌تیا شۆره‌شی دخالا سی یا دستوری وی یی به‌روه‌خت دا هاتیه‌ ودبیتیت ((کورد وعه‌ره‌ب هه‌فیشکن د نیشتمانی عیراقتی دا)) ، له‌وما برایه‌تی و خه‌باتا هه‌فیشک دناقبه‌را هه‌ردوو ملله‌تان (کورد وعه‌ره‌ب) پتر خوچه‌ بوویه ل عیراقتی. بارزانی وشۆره‌شگیرین دگه‌ل وی د ری پێفانا خو یا میژویی بۆ ئیکه‌تیا سوڤیتی ل سالا ۱۹۴۷ دووباره‌ زقرینه‌فه‌ بۆ ناف ملله‌تی ب ریز وقه‌در گرتن فه‌، ئەوبوو پێشوازیه‌کا بی سنۆر بۆ وی وه‌ه‌فالین دگه‌ل دا هاته‌کرن ژلای زۆربه‌ی خه‌لکی عیراقتی ب کورد وعه‌ره‌ب وکیم نه‌ته‌وه‌ فه‌، دیسان ده‌ستویری بۆ پارتی دیمۆکراتی کوردستان هاته‌دان ب کار وبزاف وچالاکین خو یین سیاسی رابیت ب سەرکیشیا بارزانی وده‌اته‌ هژمارتن پارتا ئیکانه‌ بۆ سەرکیشیا بزافا رزگاربخازا کوردی. ل دويفدا پارتی رۆژناما خو یا ناقه‌ندی (خبات) ب ئاشکه‌رایي به‌لاقه‌کر وب تۆندی دگه‌ل پارت ولایه‌نین دیتر به‌رسینگ داگیرکەر وپاشقه‌چوو وخوافروشان دگرت سهره‌رای وان ره‌فتارین خراب ژلای به‌ره‌نکاربوین ملله‌تی فه‌ دگه‌ل ئەندام ولایه‌نگه‌رین پارتی وگه‌له‌ک جارن ئاسته‌نگ وده‌ژایه‌تیا کار و خه‌باتا وی دکر وتۆهمه‌تبار دکر ب کریارین خراب وپه‌یوه‌یین نه‌ره‌وا ونه‌ ده‌جی خو‌دا، ئەفه‌هه‌می هۆکارین هاریکار بوینه‌ ژبو پتر به‌لاقبوونا هه‌را نه‌ته‌وايه‌تی ل هه‌می ده‌فه‌رین کوردستانی وه‌نده‌ک ئاسۆ وه‌یفیین نوی وگه‌شبین

بهرامبەر بزاقا رزگاربخازان هاتنه پيش زيدهبارى وان پيلين پشتهقانىي وپهيوهنديين جهماوهري ب شيوهكى بهرفرهه دگهل پارتى وكاركرن ل ژير ئالايي وي ي نشتيمانخاز وهك د ئهوى دهقن د پهيرهوي وي دا هاتي و دييژيت((پارتى نوينهرايهتيا بهرزهوهنديا كريكار وجوتيار وكاسبكار ورهوشنبيير وشورهشكيرا دكته))، بهلكو نوينهراتيا گشت مللهتن كورد دكر، ههمى ئهف پيشفهچوون وهوكارين مه دياركرين ههر زدهستپيكي چ ل سهر ئاستي عيراقى يان كوردستانى كارتيكرا خو ب خرابى كره ل سهر جان ودهرووني پاشكهفتى وخوفروشان يين هه لگريين كهر ب وكين ودژايهتيا شورهشا ١٤ تيرمههى وبزاقا رزگاربخازا كوردى دكرن وچهند شورهشا ١٤ تيرمههى دهستكهفتى وپيشفهچوون بخوفه دديت وپينگافين باشتر وگرنگتر دهافيتن ژبو ئاشتى وئاراميا گهل عيراقى تا بينين ئهقان لايهنين پاشكهفتى ودهستهييين خوفروشان پتر تيكدچوون وپيلان دگيران دژى شورهشا تيرمههى وكار ودهستكهفتييين وي ب شيوهكى گشتى و دژى پارتى وسهروكى وي وبزاقا رزگاربخازا كوردى. ههلبهت ب پشتهقانى وپالپشتيا ژمارهكا بهرپرسيين بالا ئهوين دناف دهولهتن دا كاردكرن ژبو وي چهندي تاكو دووبهركى وناكوكيي بيخيته د ئهوي ئيكرتن وبرايهتيا ههى دنافبهرا ههردوو مللهتان دا (كورد وعهرهه).

وژكريارين ههره خراب وكارتيكرا خو ههبوويه ل سهر پهيداكرنا ناكوكيي دنافبهرا مللهتن عيراقى دا ئهوژى ئهه رويدائين دلگران ونهخوش يين ل مويسل وكركوكي پهيداوووين ل سالا ١٩٥٩ ل دهمي (شهواف پشتهرييووى ل سهر شورهشا ١٤ تيرمههى) وحكومهتن دهست ب دروستكرنا ئاستهنگا كر بهرامبهر پارتى وبزاقا وي يا سياسى ودهستهسهركرا ئهندام وكادريين وي وژمارهك ژ وان هاتنه دويرئبخستن بو باشورى عيراقى، ئهفه دگهل پيشكيشكرن ودابهشكرنا پاره وچهكى ل سهر پاشفهمايين كورد (سهروك عهشيرهتين كورد يين خوفروش وخيانهتكار) ئهوين دژايهتيا پارتى وسهروكى وي بارزانى دكرن، ول دوماهيي لايهن وكهسانين پاشفهماي شيان مهرهمين خو پتر ب جه بينن وهيدى هيدى (عبدالكريم قاسم) نهچار كر دوير بكهفيت ژبنهمايين شورهشا ١٤ تيرمههى، لهوما دهسهلات وپارتين نشتيمانى وپيشكهفتنخاز كهفتنه ژير ناكوكيهكا سياسى بناقى ياسايي وبهرزهوهنديا گشتى ودهست ب دروستكرنا ئاستهنگا كرن بهرامبهر ئازادى وديموكراسيهتنى دناف مللهتنى دا.

وهك ل پشكا ئيكي مه ديار كرى ل دور چهوانيا دروستبوونا وان كاودان وگورانكاريين ب سهر عيراقى وكوردستانى دا هاتين وهك دژايهتيا خوفروش وپاشكهفتيان بو سهروك بارزانى وپارتى وخهباتا وي ول دويفدا ئهفه چهند هوكارين ديترن بووينه ئهگهر شورهشا ئهيلوولئ دهست پي بكهت ل

۱۱/ئەیلۈلۈ/۱۹۶۱، ۋە قۇناغىن شۆرەش تىدا بۆرىن ھەمى ل پىش ۋەخت مە بەرچاقىرن تاكۆ شۆرەش تۆشى شىكەستى بوى ل سالا ۱۹۷۵ ۋە ھۆكارىن بووینە ئەگەرى ئەۋى شىكەستى ئەز ب فەر دىنم دووبارە بىكەم دىگەل ھندەك زىدەھىين دىتر ژبەر گىنگيا ۋى:-

1- لاوازا سەركردايەتيا پارتى ل زۆربەى دەقەرا ل دۆر سەپاندنا دەسەھلات ۋىبنەمايىن شۆرەشى ل سەر ئەۋى جەماۋەرى شۆرەشىگىر يىن كۆ سالۇخەتى عەشىرەتگەرى پتر زال بووى ل سەر ئەۋان دەقەرا.

2- نەبوون يان كىماسى ۋىلاوازا د ئەزموون ۋىشانىن لەشكەرى ل نك ھندەك سەركردە ۋىشورشىگىران ۋىبەرسىنگىرتنا دۆزمنەكى پر چەككىرى.

3- لاوازا ۋىكىماتيا شىانين شۆرەشى ژلايى كەل ۋىپەلین لەشكەرى ۋىئابوورى ۋىراگەھاندنى بەرامبەر شىانين دەسەھلاتى ژبلى ئەۋى باۋەريا ھەى ب مافىن مللەتى يىن رەۋا.

4- بىكارىنانا تۆند تۆپژىيەكا بى سنۆر ژلايى دەسەھلاتى قە ل سەر گۆند ۋىبازىركىن كوردستانى يىن پرى ئاكنجىبوون ب تۆپخاننى ۋىفرۆكىن جەنكى ۋىب شىۋەكى ھوقانە.

5- ھەست ۋىھزرا نەتەۋايەتى ل دەف گەلەك ژخەلكى كوردستانى دقۇناغىن خۆ يىن دەستىيىكى دا بوون ۋىھزر ۋىرەۋىشنىبىريا پارتايەتى تا رادەكى يا خۆجە نەبوۋىيە ل دەف ئەقى خەلكى. لەۋما ۋىژبەر ئەقان ھۆكار ۋىئەگەرىن مەل سەرى دىياركىن شۆرەش تۆشى ئەۋى شىكستنا لەشكەرى بوو ۋىئە خەلكى شۆرەشىگىر بەرامبەر ھىزىن دۆزمنى پاشقەچوون ۋىھىدى ھىدى بەرۆكىن شەرى ژلايى ۋىانقە ھاتنە بەردان ۋىب جە ھىلان ۋىپشتى چەند رۆژەكىن كىم ژمارەكا ۋىان شۆرەشىگىرىن ل دوھى بەرەقانى ژمافىن مللەتى دكرن ب مخابنى قە پەيوەندى ب دەسەھلاتى كرن ۋىلايەنگەرى ۋىپشتەقانىا خۆ بۆ دەربىر ۋىژمارەكا دىتر پەيوەندى ب سەرۆك عەشىرەتىن كوردى يىن خۆفرۆش كرن ۋىچەكى خىانەتى ھەلگرتن ۋىژبەر قان ئەگەرا:-

1) زۆربەى ۋىان كەسىن پەيوەندى ب دەسەھلاتى كرىن ژ ترسا سزا ۋىتۆلفەكرنا كۆمەتى بوۋىيە، لەۋما دەمى بارزانى زقرى ۋىدەست ب خەباتى كرى دووبارە ئەۋان ژى ھەلوپىستى خۆ گۆھارتن ۋىدووبارە زقرىنەقە دناف رىزىن شۆرەشى دا.

2) ھندەكەين دېتەر ژبەر نەزانينا وان بۆ راستيا خەباتا پارتى وئارمانجېن وى يان ژى ژ بەر ھندەك ناكۆكەين عەشپرەتى وجقاكى وكەسايەتى بوويە، ئەفە دووبارە زقريئە فە بۆ ناف رېزېن شۆرەشى دماوئى قۇناغېن شۆرەشى ودان وستاندنان دا دگەل حكۆمەتى.

3) ولايەنى سېئ ئەوېن پەيوەندى ب رى رەوى جاشاتىي وخوفروشىي كرين ھەر ژبەر ئەوى كەرب وكينا ل دەف وان ھەى بەرامبەر پارتى وسەرۆكىي وى ولايەنگەريا وان بۆ وان سەرۆك عەشپرەتېن خۇدان پەرستيا كۆرە وبەردەوامبوون ل سەر ھەلوپستى خۆ يى جاشاتىي ودژايەتيا بنەمايېن شۆرەشى، ئانكۆ ئەم دشيېن بېژين رى رەوى جاشاتىي گەلەك ب خرابى كارتېكرن ل سەر گورەپانا سياسيا كوردستانى كر و دبەرژەوہنديا دوژمنى دا ب دريژاھيا سالىن شۆرەشى بى راوہستيان ول سەردەمى ھەمى ئەوان حكۆماتېن ل دويف ئىك دەسھەلات ل عىراقى كرين .

دېشكا ئىكى دا مە بەحس ل سەر شۆرەشا ئەيلوولئى كر ب شيوہكى گشتى ورۆلى بارزانى د سەر كيشيا وى دا ول پشكا دووى دى ل دۆر رۆل وگرنكى وقۇناغېن شۆرەشى ناخشىن بتنى ل دەفەرا بادينان وەك ھاتىە دياركرن دناف. ونیشانېن سەرەكى يىن ئەفى پشكى دا.

وہك ل زۆربەى دەفەرېن كوردستانى ل دەفەرا بادينان ژى ل ۱۱/ئەيلوولئى/۱۹۶۱ شۆرەشا ئەيلوولئى سەرھلدايە ودەست ب سەر ھەمى بنگەھيېن پۆليس ولەشكەر وسەنتەرېن ناحيا وقەزايا داگرتن، وشۆرەشگير دگەلىي دەھوكى وزاخۆ دا خرّفەبوون ژبۆ بەرسينگگرتنا ھيژېن حكۆمەتى ھەر ژتوبخانە وفرۆكە وپەيادئى بگرە، وبۆ زانين ل وى دەمى چ ھيژېن چەكدارېن خوفروش وجاشا ل دەفەرى نەبوون بتنى ھيژېن حكۆمەتى بوون وزۆربەى خەلكى دەفەرى پشتەقائېن شۆرەشى بوون ويېن ھەقدژ ژى دېئ دەنگ و د بى لابەن بوون بەلى پشتى شۆرەشى دەستپىكرى ب ماوہكى كيم تۆشى شكستېن لەشكەرى يىن مەترسیدار بوون و ھيژېن وى ل بەرۆكېن شەرى ژيکقەبوون ونەشيان بەرسينگى دوژمنى بگرن وخەلكەكى زۆر خۆ رادەستى ھيژېن حكۆمەتى كرن ولايەنگەريا خۆ بۆ دەربرين وكەفتنە د رى رەوى جاشاتىي دا. وپشتى ماوہكى كيم ل دەفەرېن (دھوك - زاخۆ - ئامپدى - شيخان) بتنى چەند شۆرەشگيرەك مان يىن كۆ ژمارا وان نيزىكى (۱۰۰) چەكدارا بوون ژكادر وبەرپرس وپيشمەرگەى وئەو ژى بەرف دەفەرېن دوير يىن سنۆرى توركيا فە چوون وكەفتنە ژير كاودانەكى بەرتەنگ ونەخۆش ودوير ژ ھەمى جورېن ھاريكاريا و ژترسا تۆلشەكرنېن دەسھەلاتى ل تاريا شەفى

بەرف گۆندىن سنۆرى قە چوون وگەلەك ب ھشيارى چوونە دناڧ مالىن ل رەخ و رويىن وان گۆندا قە ژبۆ دابىنگرنا خارنى و وەرگرتنا پىزانينا ل سەر دوژمنى ول دوڧ چارە نڧىسى وان يى تارى، وئەم دشىين بىژين كۆ د سەرۆبەرەكى زۆر ئالۆز و بەرتەنگ دا دژيان ورەنگە بى زارى وبى ئومىدى يەك ل دەف وان پەيدابوو سەرەراى وان پەيوەندى ب بارزانى ھەبوويه يى كۆ ئەو ژى ل دەقەرا ئاكرى مژويلى بەرسىنگگرتنا چەكدارىن عەشيرهتەن ئەوئى دەقەرى بوو ئەويىن بريارا دژايەتيا شۆرەشى وبارزانى داين، ھەرەسا بارزانى پشتراستبوو كۆ ئەو نەشيت بەرسىنگى ھەمى عەشيرهتەن دەقەرى بگريت وشەرى دگەلدا بکەت و ب سەرکەڧيت د ئەفان كاودانىن سەخت ودژوار دا. وتشتى ھەرە بەرچاڧ وەرگرتى ترسا وى ژ دووبارە پشتەريبوون ودژايەتيا عەشيرهتەن كوردى ل سەر بزاڧا رزگاربخازا كوردى وەك ئەوا ل سالا ۱۹۴۵ درۆستبووى ھەرەسا يى ئاگەھداربوو ل سەر ئەوان كاودان وپيشقەچونين ل دەقەرا بادىنان درۆستبووين ب تايەتى و دەقەرىن ديتەر يين كوردستانى ب گشتى ژ كەستين لەشكەرى وھەستكرن ب قەمراندا مەشخەلا شۆرەشى كۆ بەرف دوماھيك قەدچيت، ديسان ھەست دكر كۆ بەرپرسايەتيا ديروكى ونەتەوايەتى يا بەرز وھەستيار وى پالددەت وەك سەرکردى مللەتى وسەرۆكى پارتى دەست ب ديتنەچارەكا ب لەز بکەت ژبۆ قورتالكرنا سەرۆبەرى ژسكستەكا ئىكچار وبەرى دەم ب سەرڧە بچيت، ھەرەسا پىتقى يە دەست ب رى پىڧانەكا دى يا شۆرەشگىرى بھيتەكرن ل دقەرىن كوردستانى وەك خۆھاڧتەن بەرف مرنى. بارزانى برياردا بەرف دەقەرا بادىنان قە بچيت وببیتە خالا دەستپىكرنا كرىارين شورشگىرى سەرەراى كۆ زۆر بەى خەلكى لايەنگەريا خۆ بۆ دەسھلاتى راگەھاندبوو.

بارزانى ل ناڧەرەستا باييزا سالا ۱۹۶۱ سەرکيتشيا ھىزەكا بچووڧك كر ژدەقەرىن (بارزان - دولەمرى - شيروان - مزورى ژورى - گەردى)، وئەڧ ھىزە ژكەسانين زيەك وقارەمان بوون برياردان دگەل بارزانى بەشداربن ب خۆشى ونەخۆشىين ژيانى قە وئەڧە ھىمايى وەفادارى ودلسۆزى وقۆربانىدانا وايە بۆ بارزانى و ژبۆ بەرەڧانىكرنى ژخاكا نشتىمانى وباوهرىەكا مۆكم ب داديا كيشا مللەتى ھەبوويه دەمى خىزان وزارۆكىن خۆ ب جە دەيلن وبەرف مرنى قەدچن سەرەراى خىزان وزارۆك وكەس وكارين وان د ھەژاريى دا دژيان، ژمارا وان ژ (۲۰۰) كەسا پتر نەبووينە وچەكى وان چەكەكى كەڧن بوويه وھندەك ژى ھەر دې چەك بوون وتەقەمەنى زۆر يى كىم بوو، وھەر بۆ زانين ژمارەك ژئەفان شۆرەشگىرا

شۆره شگيرين شۆره شا ساللا ۱۹۳۴^(۱)، وگومارا لهباباد وري پيئانا ئيكي بوون ئەوا بەرف ئيکەتيا سوڤيتي ڤه چووڤين دگهل (بارزاني مستهفا)ی، ئەڤ جۆره شۆره شگيره خۆدان باوهريه کا مۆکم بوون ب داديا کيشا ملله تي وخۆدان ههسته کي نه ته وایه تي يي بهرز وبي سنۆربوون لهوما ئەڤ سالۆخه ته بووينه هوکار دووباره هه ڤالينيا بارزاني بکهن دئه ڤي ري پيئانا شۆره شگيري دا پيخه مهت نازادي و نه رازيبوون ل ژير ته په سه ريا دۆژمني ديسان ژبه ر سالۆخه تين ل دهف بارزاني هه ي وه ک زيره کي وچالا کي وچاڤ نه ترسي زيده باري شيانين پلاندان و سه رکيشي دده ليڤين بهرته نگ دا، ئەڤه ودهاته نياسين ب که سه کي دل سوژ و دلۆڤان وره وش و ده روڤن بهرز و پاڤز و هه رده م باوهري بخو بوون د دل و جانئ شۆره شگيرا دا چي دکر، ب ئەڤي ههستي و بهرپرسايه تي و هه ک شيره کي بريندار ژجهي خو ده رد که ڤيت و بهرف دۆژمني ڤه دچيت.

بارزاني دهست ب ري پيئانا خو يا ديروکي يا دووي کر ياکو دبیت گرنگيا وي ژ يا ئيکي کيمتر نه بوويه ژايي سياسي و نه نجامان ڤه، به لي تشتي جياواز دناقبه را هه ردوو ري بيئانا دا ئەڤ ري پيئانه دناق ده ڤه رين کوردستاني دابوو ژبو بهرسينگگرتن و ڤه بخاستنا دۆژمني بوويه و تاکو شۆره ش ژنه ڤي ئالۆزي و بهرته نگي قورتال بيت، ري پيئانا بارزاني زۆربه ي ده ڤه رين کوردستاني ڤه گرت و بو ماوه ي پينچ سالان و دژي (۶۰) سالي دا ههروه سا ل هه مان ده م دا حکومه تا عيراقئ و هيزين وي چاڤديري و دويڤچوونا وي و شۆره شگيران دکر و بهر ده وام پيلان و بيسه بو دهاتنه دروستکرن و بهرسينگي شۆره شگيرا دگرتن ب هه و و هيزين له شکهري به لي سه ره رای ئەڤان ناسته نگا هه ميا شۆره شگير شيان چه ندين ده ڤه را رزگار بکهن ئيک ل دويڤ ئيک. شۆره شي بو ماوي پينچ ساللا ڤه کيشا تاکو بارزاني ل ده ڤه را (گه لاله) خو جه و جينگير بوي و کريه بنگه هه کي سه ره کي بو هه مي ئەو ده زگا ولڤين سه ر ب شۆره شي ڤه.

ري پيئاني ژده ڤه را بارزان ده ستپنکر ول ده مي گه هشتيه سنۆري ڤه زا ناميدي ل ده ستپنکا هه يڤا چريا دووي ل ساللا ۱۹۶۱ زۆربه ي خه لکي عه شيره تا (دوسکي ژۆري) دگهل عه شيره تا (نيره) په يوه ندي ب شۆره شي و بارزاني کرن و په يوه نديا وان بوويه پالپشتيه ک و هيز و سه رکه ڤتنه ک بو هيزين ري پيئاني و بهر زبوونا ناستي (ووره يي) دناق ريزين پيشمه رگه ي دا، هنده ک ليکدان وروي ب رويوون دناقبه را

(۱) مه بهست ب شۆره شا ساللا ۱۹۳۴ ئەو شۆره شا چه کداری بوو ئەوا شيخ ئەحمەد بارزانی سه رکيشيا وي دکر دژي حۆکمرانيا پاشاتي ل سه ر ده مي پاشا فه يسه لي ئيکي کو ل ساللا ۱۹۳۱ ده ستپنکر بوو، (وه رگير).

شۆره شگىر و (جاش خۇفروشان ئەوېن سەرب سەرۆكىن عەشیرە تا رىكانى) ولايەنگەر و دويقە لانكىن وان ژدەقەرا (رىكان) قە چى بوون بەل نەشيان خۇ ل بەرسىنگى وەلات پارىزا بگرن و ژنە چارى رەقىن و بەرف تۆركيا قە چوون، بارزانى دەربازى رويبارى زىي مەزن بوو ئەوئى دەقەرا نىرە رىكان و دەقەرا بەروارى بالا ژىك جودا دکەت و بەرف سەنتەرى ناحيا (کانى ماسى) قە چوو و ئەو شۆره شگىر ل پىش وەخت خۇ رادەستى حکۆمەت نەكرين دووبارە چوونە دگەل بارزانى كۆ دەمەكى دا شۆرەش ل دەقەرا بادىنان د هەناسا خۇ يا دوماهيكى دابوو وب گەهشتنا بارزانى بۆ دەقەرى دووبارە مەشخەلا شۆرەشى رۆن وگەش بوو قە.

گەهشتنا وى بۆ دەقەرا كانى ماسى ژ نىشكەكى قە هيژىن حکۆمەت و هيژىن جاش و خۇفروشان حييەتى بوون وترسەك ل دەف وان پەيدا بوو ژ ئەگەرى پەيدا بوونا وى و ئەوئى هيژا دگەلدا، ول دەمى دەرباز بوونا وى ل رەخ ورويىن كانى ماسى ھندەك ليكدان وروى ب رويبوون دگەل پۆليسىن نافخوويى و جاشىن خرقەبووى ل ناحيى دگەل هيژىن گەروك چى بوون بەل بارزانى ژ زيرەكى و تىگەهشتن و سەربۆرا ھەى ل دەستپىكى هيژىن خۇ روى ب روى شەرىن مەزن و دژوار نەكرن ئەوژى ژترسا تۆشبوونا شكەستەنەكا چاقەرى نەكرى دھزرا وى دا بوو و تا كارتىكرنى ب خرابى ل سەر دەرۆنى پىشمەرگەى نەكەت ل دەمى شكەستەنەك بەيئە پىش، بارزانى برياردا كانى ماسى ب جە بەيلىن و دۆژمنى ل وئى دەقەرى بەيلىتە د ترسكا بەردەوام دا و بەرف دەقەرىن ديتەر يىن بەروارى بالا و زاخۇ و دەھۆكى قە بچىت تاكو هيژ و شيانين پىشمەرگى خۇ بۆ دۆژمنى ديار بکەت ل فان دەقەرا، ھەرەسا تا ئەو بخۇ ژى ژ نىزىك سەحكەتە كاودانا و ھزر و بۆچونين خەلكى دەقەرى و كا چەند د ئامادەنە بۆ قۆربانيدانى پىخەمەت شۆرەشا مللەتى، ول دەمى كانى ماسى ب جە هيلاى وەسا بۆ خەلكى و دۆژمنى دياركر و بەلاقەكر كۆ ئەو دى بەرف سورىي قەچىت و نامىنتە ل كوردستانى و مەرەما وى ژئەقى تەكتىكى تاكو ئەو شۆره شگىر ل دگەل دا ل (بيژنگى) بکەت وەك تاقىكرنەكى بۆ وان و ژلايەكى دى قە تا ل بەر دۆژمنى و هيژىن وئى بەرزەكەت وچ ژ پىلانين شۆرەشى نەزانن وب سنورى سورىي قە مژوئل بن.

بارزانى ب رى پىقانا خۇقە بەرف رۆژئاقايى دەقەرا بەروارى بالا قە چوو، ول قىرى من دقیت دووبارە وان پەيقىن جۆان يىن وئى دەيكا كورد پەرور ژ كۆندەكى ئەقى دەقەرى ب قەگىرم ئەوژى دەمى بارزانى گەهشتى ئەقى گۆندى ئەقى دايكى دەربرينا ھەستى خۇ يى كوردايەتى بۆ بارزانى و شۆرەشى ب ئەقان پەيقا دياركر وگۆت ((گەلى شۆره شگىرا بيژنە بارزانى بلا ھزر و خەمىن قۆربانيا

نەھەلگىت و دوو دل نەبىت بلا زكى سالەكى يى مە ئافرەتا بىتتە قۇربان ژېيخەمەت سەركەفتنا
 شۆرەشى))، چەند پەيئەكەين سادەبوون بەلى د دىرۆكى بووينە ھەرەسا بووينە جەن دلخوشيا
 شۆرەشگىرا و كارتىكرنا خۆ ھەبوو ل سەر بەرزكرنا وورەيا وان وەلات پارىزىن شۆرەشگىر، ھەرەسا ئەف
 پەيئە دگەل خۇدانا پەيئا جەن رىز وقەدرگرتنى يە ودى دىرۆك ب شانازى قە رۆلى ئافرەتا كورد بەرز
 راگىت. ديسان وەك خەلكى دەقەرا بەروارى بالا ب ھەمان جان وروحىت خەلكى سەر ب عەشیرەتا
 (الگولى) قە لایەنگەرى وپشتەقانى وئامادەبوونا خۆ بۆ شۆرەشى دەربرىن و كار بکەن وەك پېشمەرگە
 دگەل رىزىن شۆرەشى. و دەمى بارزانى گەھشتیە رۆژئاقايى چىايى (مەتىنى) ئانكۆ ل دوماھىكا زنجیرا
 چىاي كۆمەكا ھىزىن جاشا ژ زۆربەى وان عەشیرەتىن خۆفروش رى ل رى پىئانا بارزانى گرتن بەلى ب
 وورەییەكا شكەستى وب گيانەكى شەرى يى لاواز وھەبوونا ترس و دوو دلى وبى باوهرى دناف رىزىن
 وان دا لەوما ب لەز دەست ب رەقینى كرن ونەشيان بەرسىنگى ھىزىن پېشمەرگەى بگرن. ھەرەسا ل
 دەقەرین دھوكى و زاخۆ ژى ھندەك لىكدان وروى ب رويوونىن بچوويك دگەل ھىزىن جاش
 و خۆفروشان درۆستبوون بەلى ب ھەمان شپوہ رەقا ب لەز كارى وان بوويە وپشمەرگە شیان
 سەرۆبەرى بىخەن ژىر دەستى خۆ وترسكا بى سنۆر كەفتە دناف ھىزىن دەستەلاتى و خۆفروشان دا
 وھەر ژبەر ئەووى ترسى دەست ب بەلافكرنا پروپاكدان كرن دناف خەلكى دا وەك دگۆتن (ھندەك
 چەكدارىن بارزانى دەند كرىنە ب زنجیرا وناھىتە ئازاد كرن ژوان بەندا بتنى ل دەليقین تەنگاقيى
 نەبىت)، وئەف پروپاكدە دناف باژىران ژى دا بەلافە ببوون.

زۆربەى خەلكى دەقەرا دھوك و زاخۆ وئامىدىي لایەنگەرى وپشتەقانىا خۆ بۆ شۆرەشى دەربرىن
 وژمارەكا زۆر ژى گەھشتە دناف رىزىن شۆرەشى دا و زۆربەى وان دېن چەك بوون بەلى خۇدانە دگەل
 رى پىئانى وھارىكارى پېشكىش دكرن وەك دابىنكرنا ئاقى و كەل وپەلین خارنى بۆ پېشمەرگەى و ب
 كارى قەگوھاستنا شەھىد و برىنداران ژبەروكىن شەرى رادبوون و قەگوھاستنا پۆستەى ژدەقەرەكى بۆ يا
 دىتر و بۆ ماوى چەند ھەيئەكا دمانە بى چەك دگەل شۆرەشى بى كۆ دوو دلى وبى زارى ل دەف وان
 پەيدا بىت تا شۆرەش شىاي وان ب چەك بىخىت ژوان دەستكەفتىين ب دەست خۆقە دئىنان دشەرین
 دگەل دۆژمنى دا چۆنكى وەك مە ل پېش وەخت دياركرى شیانىن شۆرەشى د بەرتەنگ و د
 سنۆرداربوون، و ژلايىن دابىنكرنا پارەى قە پالپشتيا شۆرەشى ل سەر وان بېشا بوو ئەوین دەھانە كۆمكرن

دناف ملله تی دا ب تایبەت ل کوردستانا باکۆر و روژئاقای، لەوما ببوونە جھێ ریز وقەدرگرتنی دناف گشت ملله تی وشۆرەشی دا.

بارزانی دچەند روژەکی کیم دا گەهشتە رەخ و رویین باژیرکی زاخۆ و گەلیی وی یی نافدار و هیزین وی ل دویف وان شیرەتین ئەوی ئارەستەکرین شیان ھندەک سەرکەفتنا ب دەست خۆقە بینن ل دەقەری و دیسان بووینە جھێ ترسی دناف ریزین دوژمنی دا ژئەگەری ئەوان لئین و چالاکیین پێشمەرگە ی یین ب لەز ژجھەکی بۆ یی دیتەر وەک ل سەر ریکا (دھوک - زاخو) پێشمەرگین بارزانی روی ب روی قۆلەکی لەشکەری بوون بەلی ب لەزەکا سەیر و رارەقاندی شیان ب تەنەگین خۆ یین کەفن دوژمنی بشکینن وب راھیلنە ل دویف تانک و زریپۆشین دگەلدا و هیزا وان یا لەشکەری ھەمی رەقین و خۆ ل ئیک و دوو نەکرەنە خۆدان، ب فی شیوی دەنگ و باسین ری پیفانا بارزانی و سەرکەفتین وی ل دەقەری بەلاقە ببوون. حکۆمەتی ہزر دکر کۆ بارزانی و هیزین دگەلدا دی بەرف سوریی قەچن لەوما دەست ب خرقەکرنا هیزین لەشکەری کر ل سەر تۆخویبی سوریی ب شیوەکی بەرفرە و هیزین شۆرەشگیر گەهشتنە دەشتا سلیفانەیا ورەخ رویین رویاری دیجلە بەرامبەر سنۆر و تۆخویبی سوریی، و دئەقی دەمی دا گەلەک ژ وەلات پاریزین شۆرەشی و ملەتی ہزر دکرن کۆ ری پیفانا وان ب دوماھیک ھاتیە و دی بەرف سوریی قەچن و دبیت بۆ ماوەکی دریز ژ وەلاتی دویر بکەفن لەوما ھەر ئیک ژوان لەپەک ژناخا وەلاتی دگەل خۆدا ھەلگرتن تاکۆ ل (غەریبیا) بەین کەنی و بییر ل وەلاتی بکەن بەلی بارزانی دیتنا خۆ یا تایبەت ھەبوو و دەمی دیتی زۆربە ی خەلکی دەقەری لایەنگەر و پشتمەقانتین شۆرەشی نە و پەبوونەدی ب ریزین وی یا بەردەوامە و گیانی قۆربانی دانۆ ل دەف وان یی بەرزە و دیت ھەمی کاودان دگۆنجای و د بەرھەقن ژبۆ ئەنجامدانا ھیرشەکی و رزگارکرنا وان دەقەرا ژدەستین دوژمنی، بارزانی فەرمان دا هیزین پێشمەرگە ی بزقنە قە بۆ دەقەرا دۆسکیا ول ھەمان دەم پیزانین گەهشتنی کو لیوایەکا هیزین گەروکین پۆلیسا دگەل ژمارەکا چەکدارین جاشین عەشیرەتا (ریکانیا) یین ل سەریکا دناقبەرا زاویتە و سیارەتیکا خرقەبووین ئیکسەر بارزانی فەرمان ل هیزین خۆ کر بەرف ئەوی دەقەری قە بچن و پیتقی یە دربەکی ب داوەشیننە وان هیزین خرقەبووی، د ئەقی دەمی دا پێشمەرگین بارزانی زۆر دپی خوشبوون کۆ بارزانی کوردستانۆ بجە ناھیلیت و دی بەردەوام بیت ب سەرکیشا شۆرەشی دناف کوردستانۆ دا.

ل قېرى من دقېت رۆنكرنه كى ده باره ي هيزين شورەشى دياربكه م كو ئەف هيزه ددابه شكري بوون بو چەند پېكها ته كا وهەر پېكها ته كى سەر كرده كى شورە شا سالا ۱۹۴۵ ورى پېفانا ئېكە تيا سوڧىتى سەر كيشى وسەر پەرشتيا وى دكر. ئېكسەر سەر كرده ين هيزا ب لەز وب سينگه كى بەرفرە ه فەرمانا بارزاني وه رگرتن وبەرف جەن دەستنيشان كرى قە چوون ل زاويته وسياره تىكا وب ريكي قە كهفته بەرسينگى ھندەك ژكۆميين خۆفروشان ل ھندەك ژ گۆندين ل سەر ريكا وان ل سيمپىلى و دھوكى بەلى وهك ھەر جار ئەف هيزه ژيك قە بوون وبەلاقە بوون پىشتى چەندين زياتين گيانى ومادى ل پشت خورا ھيلاين د ھندەك وان ليكدانا دا و ھندەكين ديتەر ئېكسەر ھەر ل دەستپيكا روى ب رويوونى د رەڧين.

وەر زى پاييزى بەرف دوماھيكي قە دچوو و دوان رۆژا دا بارانين زور دبارين لەوما دۆژمنى ھزر نەدكر كو بارزاني دگەل ھيزين خو ب ئەڧى لەزا رارە قاندى دى شين ژ زاخو گەھنە زاويته، ول دەمى گەھشتنى ول دويف پلانە كا مۆكم وداريشتى و ب سەرپەرشتيا بارزاني پېكها ته يين رى پېفانى خو ئامادە كرن ول سپېدەھيە كا زوى وهك بەريكانە كا كى دى ل بەراھيى ھيرش كەتە سەر دۆژمنى وھيرش دەستپيكر ب شەرە كى دژوار ل گۆندى كەڧلەسنى ئەوا دكەڧتە دناڧبەرا زاويته و دھوكى دا وپىشتى ليديانا درين كۆژەك وداستانە كا قارمانانە وكيم وينە و تا نيڧا شەڧى قە كيشاى ھيزين دەسھەلاتى تۆشى شكستنە كا ئېكجار مەزن بوون ژ كۆشتى وبرينداران دگەل ژمارە كا ئېخسيران، لەشكەرى عيراقى چەكى خو يى گران قە كيشانە دھوكى تاكو نەھيتە دەستە سەر كرن ھەر وەسا ژمارە كا زور ژ چەك وتە قە مەنى ژى ھاتە دەستە سەر كرن وژمارە كا ترومبيل ومەشينا ھاتنە سوتن. وسەبارەت ھيزين چەكدارين (ريكانى) رەڧ كارى وان بوو وبەرف سەرسنكى قە چوون وھيزين شورەشى ب دويف كەتن ونە چار كرن ب رەڧنە سەرسنكى وئامپىدى ول دەمى گەھشتينە سەرسنكى نەشيان خو ئاسى كەن وميننە ل ويى لەوما ب روى رەشى وشەرمە زارى قە رەڧا وان بەرف ئامپىدى قە چوو، و دوپراتيا دناڧبەرا سيارە تىكا وقە دشى دا نيزيكى (۳۵) كم، وب ئەڧى سەر كەڧتنى پتر ترس ودوو دلى كەڧتە دناڧ ريزين دۆژمنى دا بەرۆڧاژى ھيزين شورەشى پتر باوهرى بخو ھەبوو و د ئاست بەرز بوون. ل قېرى دەسھەلاتى دەست ھافيتە پيلانين خو يين چەپل وخيانە تكار ئەو ژى دەمى بارزاني وھيزين دگەلدا گەھشتينە سەرسنكى پلەدارى لەشكەرى (حسن عبود) فەرماندى مويسل بوو ل وى سەردەمى ودھاتە ھژمارتن ژ ئەفسەريين نشتيمانى وپيشكەڧتنخاز ھاتە راسپاندىن ژبو دان وستاندا دگەل بارزاني بكەت دگەلدا چەند كەسين ديتەر ژ پاراستنا دەسھەلاتى ودگەل ئاميرە كى دەستنيشان كرنى ژبو ئاشكە راكرنا جەي روينشتنا

بارزانی و (حسن عبود)ی تاكو ئەف جھه پشتی دهیته دهستنیشانكرن ئیکسەر ب فرۆكا بهیته توپ بارانكرن بهلئ ژ زیرهکی وتیگههشتنا بارزانی رازی نهبوو بهینته ل سهرسنکی و (حسن عبود) بتنی دگهل خو بر وچوونه دناف گهلیی سهرسنکی دا و بهردهوام فرۆکین دوژمنی هاتن وچوون ل هنداف سهرسنکی دكرن بهلئ چ مفایئ خو نهبوو وپشتی زفرینا (حسن عبود)ی دهسهلاتئ دهستهسهرکر وزینداکر تا بارزانی داخازا بهردانا وی کر د وان دان وستاندنئین ل دويفدا دگهل حکومهتی هاتینه کرن. بارزانی زیرهکی وچالاکي وئامادهباشی بو قوربانیدانئ ل نک پیشمهزگین خو دیت پیخهههت ئازادیا مللهتی ودشیانین وان دایه سهرکهفتنن مهن تومار بکهن چهند هیژین دوژمنی د دژوار وتوند بن، لهوما بارزانی دووباره زفری فه دقهره بهرواری بالا ژبو بهین فه دانهکا کاتی وکورت ژسهرمایا دژوارا زفستانئ وتا ئەف دهقهره بیته خالا چوون ودهستپیکرنا رزگارکرنا دهقهرین دیتر یین بادینان ئیک ل دويف ئیک ژدوژمنی وجاشین وان، نهو بوو هیژین شوهرشی گههههسته رهخ ورویین سههنترئ ناحیا (کانی ماسئ) و ژبهر کو ئەفه دهقهره یا ههفسنوره دگهل تورکیا هیژین دوژمنی نهچاربوون و بی بهرگریکرن ژخو و حکومهتا خو بهرف سنوری تورکیا فه بچن، بارزانی ئیکسەر هوشاری دا حکومهتا تورکیا ژبو ((دهرکرنا هیژین حکومهتا عیراقی وجاشین دگهلدا ژ سنورین خو وئهگهر نه دی فرمانی دهمه هیژین شوهرشی دويفچوونا وان بکهن دناف خاكا تورکی دا وهین بهرپرسن ژ نهجامان)). بارزانی پینهکی مهن دابوو پشت راستکرنا بهریی پاشی ژ پیلان وپیلانگیان چونکی بهرسینگرتنا دوژمنی ژ پیش و پاشقه کارهکی مهترسیداره ودشیان دا نینه سهرکهفتن ب دهست فه بهیت، لهوما تورکیا هزر دنهجامین خراب دا دکر وهیژین دوژمنی نهچارکرن ئیکسەر ژخاكا تورکیا ب دهرکهفن و ژ نهگهرئ سهرما دژوار وههبوونا بهفرهکا زور نهچار بوون وخورادهستی هیژین شوهرشی کرن ل گوندئ (بیدوهئ) نهوا ل تیزیک سنورئ تورکیا بهلئ ژمارهکا کیم ژ وان دگهل سهروک جاش (محسن بهرواری) کو ههمی خهلکی نهوی دهقهرئ بوون شیان ل تاریا شهقی خو بگههیننه وان دهقهرین حکومهتی زالههی ل سهر ههی ل دهقهره سهرسنکی.

دهقهره بهرواری بالا ههمی کهفته ژیر دهستی شوهرهشگیان و ژبهر زفستانا دژوار بارزانی ب فر وب دهلیقه دیت وهك بهینقه دانهکی بدهته هیژین شوهرشی تا زفستان ب دوماهیك دهیت ههروهسا دهقهره بهرواری بالا ونیروه د ئاقابوون و دشیان دا بوویه هیژین شوهرشی ب ههویین و ژلایهکی دی فه چیایی(مهتین)ی وهك بهربهستهکی بوو دناقبهرا هیژین حکومهتی وهیژین شوهرشی کو دشیانین

حكومهتی دا نه بوو دهربازی چيای بن بیی پشته قانیا چه کئی گران و فروکا ههروه سا ل وی سهرده می ریکیکن هاتن وچوونی ژی نه بوون بتنی ریکه کا سه ره کی هه بوو دناقبه را دهوک وئامیدی دا وچایی مه تینی ب دریزاھیا خو دکه فیته هنداف وئه ف چیا به بوو ئاستهنگ بو هیژین حکومه تی وئه ف ده قه ره پاراستیه ژه یژین دوژمنی دماوی شو ره شی دا.

بارزانی فه رمان دا خالین زیره قانیی بهینه دانان ب دریزاھیا چیا یی مه تینی ژبو زیره قانی وچاقدیری کرنا لقینین دوژمنی وه یژین دیتر یین شو ره شی وه ک میه قاندار ل سهر گوندین ده قه ری به لاقه ببوون وبارزانی بخوژی ل گوندی (مایئ ئیسلام) ئاکنجی ببوو. بوژانین خه لکی ده قه ری ب سینگه کئی به رفه ره پیشوازی ل پیشمه رگین شو ره شی دکرن وه ک میه قان ل دریزاھیا وه رزی زقستانئ. وسه باره ت دوژمنی نه شیا چ پینگافا پافیژیت بتنی کاری حکومه تی خره کرنا له شکه ری بوو دگه ل توپباران کرنا گوندا وده قه ری روژانه هه ر ژ سپیدی تا ئیقاره کا درهنگ ب توپخانئ و فروکا ب شیوه کی توند وهو قانه و ببوو نه گه ری کوشتنا ها ولاتی و گیانه وهر و ته رش وکه والی وسوتن و خراب کرنا خانین خه لکه کئی بی گوننه ه ب مه ره ما به لاقه کرنا ترسی دناق. وان دا وتا نه چاربن گوند و مال ومولکین خو ب جه بهیلن وقه ستا ده قه ری حکومه تی ده سه لات ل سهر هه ی و په یوه ندی پی بکه ن، به لی حه ز وه یقیین وان دجه ئ خو دا نه بوون ژبه ر کو ئه ف تاوانین هو قانه پتر که رب وکین ل ده ف وان په یدا کریه به رامبه ر ده سه لاتئ و پتر موکم و خوراگر بووینه د خه باتا خو دا وه می ئه و ئاستهنگ ونه خو شیین ژیانئ ئه وین بو وان هاتینه پیش ژ زو لم وزورادری و دورپیچا ئابووری ل سهر ده قه را وان هه ی، وئافره تین شیرهن روژانه و ب شه ف خارن و پیته یین دیتر بو پیشمه رگه ی وخیژانین خو وهه ر ریقنگه کئی دگوندین وان را دهربازبا ئاماده دکرن ل سپیده ها ب زوی ئه ف خارنه دگه هاندنه بنداف وشکه فتا ئه وین ل ره خ وروین گوندا تا بهینه پاراستن ژ توپباران کرنئ وه یرشین ئه سمائی، بارزانی بریارد بوو کو هه ر پیشمه رگه کئی بهینه شه هیدکرن دناق گوندا دا ب هیرشین ئه سمائی نا هیته هژمارتن وه ک شه هیدی شو ره شی ههروه سا بریندار ژی پشتی ساخوونئ دی بهرپرسیار بیت، ئه ف بریاره ژی هه ر ژگرنگی و پیته دانا وی بوویه ژبو پاراستنا گیانئ وان چونکی مانا وان دناق گوندا دا یا بی مفایه ونه هه سترنه ب بهرپرسیایه تی.

بارزانی روژانه سپیدی زوی ژ گوندا ده ردکه فت و پشتی روژ ناقابوونئ دزقری قه سه ره رای کو مروقه کئی دان عه مر بوو ب مه ره ما وی چه ندی تا کو یین دیتر ژی چاف ل وی بکه ن ول هه مان ده م دا

يېن نەپىگىر ژى بەرپىسار بىت بەرامبەر بىارا وى. بەين قەدانا ھىزىن شۆرەشى تا دۆماھىكا شواتا ساللا ۱۹۶۲ قەكىشا و ژقانى لقينا وبەردەواميدان ب رى پىقانى ھاتە كرن وئەو ئەركى ھەرەگران ژبو قورتالكرنا مللەتى ژبن زۆم ووزداريى بەلى ئاسۆ پتر رۆن وئاشكەرا بوون ئەوژى دەمى بارزانى قيان وپشتەقانى وگيانى قوربانيدانى دچاقين خەلكى دەقەرى دا دىتى و د بەرامبەردا دۆژمن ولايەنگەر وخوفروشين دگەلدا تۆشى ترس وحيبەتى و بى زارى وبى ھىقىى بوون وچەوانيا رەقىنى ل دەمى روى ب روى پىشمەرگەى دبن، بەرى دەست ب رى پىقانى بەيتە كرن بارزانى بىرادا خۆدى ژى رازى (ئەسەد خۆشەوى) بىتە سەرکردى گشتى يى دەقەرا بادىنان و ژبەر كۆ بنگەھى وى يى سەرەكى ل دەقەرا بەروارى بالا بوو سەرپەرشتيا ئىكسەر ل سەر ھىزىن دەقەرا ئامىدىى دكر وشەھىد (عىسى سوار) سەرپەرشتيا ھىزىن دەقەرا زاخو و(على خلیل خوشوى) سەرپەرشتيا ھىزىن دھوكى دكر وئەف ھەرسى كەسە ژ سەرکردىن نافدار و وەفادار بوون، بارزانى پالپشتى وباورىيەكا مۆكم پى ھەبوو، وفەرمان دابو وان بنگەھا ھەر ئىك ل دەقەرا ئەو لى سەرپەرشت وەك سەرکردە بەيتە دامەزراندن و راستەوخوو كاروبارىن خۆ ب رىقەبەن وبارزانى ژى ژلايى خۆقە ھىزەكا لىدەر ژچەكدارىن زىرەك يېن چاف نەترس ژ وان كەسین ل دەستپىكا رى پىقانى دگەلدا وھندەكىن دىتر ژخەلكەكى پارتى ل دەقەرى يېن پەيوەندى ب شۆرەشى كرىن وخۆدان سەربۆر، بارزانى دگەل ئەقى ھىزى ژ نىشكەكى قە وب نەينى لقينا خۆ ژ دەقەرا بەروارى بالا بەرەف دەقەرەكى قەچوون ل دوماھىكا زنجىرا چىايى (مەتىنى) ژلايى رۆژئاقاى قە بەلى رى پىقان بەرف كىقە دچىت؟ ژبلى وى وھندەك سەرکردىن نىزىكى وى كەسەك نزانىت، سەرۆبەر بو ھەميا يى ئاشكەرا نەبوو وھەر ئىكى ل دويف بووچون ودیتنا خۆ رى رەوى رى پىقانى شروقه دكر.

گۆندى (دەھى) جھى خرفەبوونا پىشمەركىن شۆرەشى بوو ول دەمى رۆژئاقابوونى بارزانى خۆ دياركر وپەيقەك بو ئامادەبوويان پىشكىشكر تىدا ھندەك شىرەت رۆنكركرن ورى بەرىكرن وئاموژگار يېن خۆ ئارەستەى شۆرەشگىرا كر ھەرەسا دووپاتى ل سەر وى چەندى كر يى حەز وشيان نەبىت بەردەوامىى بەدەتە رى پىقانى دىت بزقرىتەقە چۆنكى رىكەكا پرى نەخۆشى وئارىشە ومەترسىدارە، بەلى ھەمى شۆرەشگىر زۆر ب كەيف بوون چۆنكى دى مل ب مل ھەقالىنيا بارزانى كەن د رى پىقانى .دا.

پشتی ب دوماهیكهاښتی ژپه یقا خو بارزانی فه رمان ل سه ركرديڼ خو كر بهرف ههردوو گونديڼ (سيار وسپينداري) فه بچن ل دهقرا بهرواری ژپری ئهوا ب دویراتیا نيزکی (۱۰) ده مژميران كو ئهف هیزه ل بهری سپیده هیا زوی بگههن وجهین خو بگرن ل رهخ ورویڼ ههردوو گوندا تاكو ئهوه چه كدارين حكومهتی ئهویڼ دناف ههردوو گوندان دا یڼ كو ژمارا وان نيزیكي (۳۰۰) چه كدارا بوون ریك ل وان بهیته گرتن ونه شین بهره قانیی ژخو بگهن ونه چاربن خو رادهستی هیڼین شوړه شی بگهن، وئشان ههردوو گوندا سهنگا خو هه بوویه ل دهقهری و ده می شوړه ش سه ركه فتنی ب دهست خوځه بینیت دی بیته هوکاره کی پشته قان بو سه ركه فتنی ل دهقرا بهرواری ژپری ورهخ و رویڼ وی بیی خویڼ ریڼ، لهوما هیڼین شوړه شی دگهل بارزانی ب زیره كانه وب دله کی شیرانه ب شهف دناقبه را خالیڼ زیره قانیا هیڼین دوژمنی را دهربازی جادا سه ركه کی بوون و وهك پلان بو هاتیه دانان ههردوو گوند هاتنه دوړیچكرن هه ر ژ سپیدی زوی ئهوبوو خهلكی ههردوو گوندا (سيار وسپيندار) پشته قانی ولایه نگریا خو بو شوړه شی وسه ركردی وی دهربرین ووزر بهی وان بوونه پيشمه رگه دگهل بارزانی وب تاییه ت ژ گوندي (سپينداري) وب قی چه ندي دهنگ وباسین گه هشتنا بارزانی بو دهقهری به لاقه بوون و بوویه ئه گهری شكستنا دوژمنی ژلایي دهرونی وهیڼی فه ل دهقرا ناقری.

هیڼین حكومهتی نه شیان بهرسینگی شوړه شگیرا بگرن ئهویڼ بهرده وامي داینه ری پيقانا خو وبهرف دهقرا شیخان فه چووین وهندهك لیكدان وروی ب رویوون وشه ریڼ دژوار دگهل دوژمنی كریڼ وبه رگریه كا ب توند هاتیه كرن ل هندهك گوندا ژلایي دوژمنی فه بهلی هه ر ل دوماهیي هیڼین حكومهتی دگهل هیڼین جاش خوځوړوشان رهف ژ گونده کی بو یی دیتر كاری وان بوویه و نه شیان خوړاگرڼ بهرامبه ر دریڼ پيشمه رگه ی پشتی گوندي (بريفكا شیخا) هاتیه نازادكرن وسه بارهت گوندي (مرييا) هاته دوړیچكرن ژلایي پيشمه رگه ی فه وچ نه ما بوو دا هیته راده سكرن بهلی (عبدالله ناغا شهرفانی) داخازا دهلیقی كر تاكو خو رادهست بگهن بهلی ب نهیڼی فه شیا هیزه كا حكومهتی بینته دناف گوندي دا خوئاسی كرن و ب مخابنی فه ژماره كا قه هه رمانا شهید وبریندار بوون لهوما هیڼین شوړه شی نه چار بوون خو ژ رهخ ورویڼ گوندي فه كیشن بی كو بشین نازاد بگهن ئه وژی ژترسا وی چه ندي تاكو گه لهك قوربانی نه هیته دان، و دئهی شه ری دا (محمد امین میرگه سوری) ب دژواری دهیته برینداركرن لهوما بارزانی ژنه چاری وب چاقین گری فه رادهستی دهسه لاتي دكهت ل (ئه تریشي)

ژبو چاره سهرکرنی ل نه خوشخانین حکومه تی بهلی ل دوماهی ل نه خوشخانا موپسل ب غدر وخیانه تا جاش خو فروشان دهیته شه هیدکرن.

زۆربه ده قهرین شیخان هاتنه رزگارکرن ژدوژمنی وزۆربه یا خه لکی ده قهری ب سینگه کی بهر فرهه لایه نگه ریا خو یا بی سنور بو شوره شی وسه روکی وی دهر برین وهك خه لکی مه ژ کوردین ئیزدی نه وین ب رۆله کی بهرز وبالا رابووین ب پشته قانیا شوره شی وهك پیشکیشکرنا هاریکاریین خارنی وگه لهك ژ کهل وپه لین پیته ی زیده باری په یوه ندیکرن ب ریزین پیشمه رگه ی وژبه ر بهر فره هیا په یوه ندیکرنا خه لکی ده قهری بو نافه ریزین پیشمه رگه ی بارزانی (حه سو میرخان دوله مه ری) دامه زرانده وهك سهرکردی پیشمه رگه ی ل ده قهرا نافری وبریاردا باره گایهك بو بهیته دانان. ول دویفدا بارزانی بهرف ده قهرا ئاکری قه چوو ئهوا کاودان وسه رو بهری وی یی جیاواز ژده قهرین دیتر یین بادینان ژبه ر پیکهات وسیسته می وی یی عه شیره تگه ری وهك عه شیره تین (هه رکی وسورچی وزیباری وگوران) ئانکو ساخله تی عه شیره تگه ری ولایه نگه ریا بی سنور یا خه لکی سهر ب ئه قان عه شیره تا قه بو فرمان وبریارین سهرۆك ومه زنین وان بوویه نه وین هه ر ژکه فن دا دژایه تیا بارزانی وپارتی وبزاقا رزگاریخازا کوردی دکرن. وده سه ه لاتین حوکم ل عیراقتی دکرن ئیک ل دویف ئیک ب پاره وهندهك کار وپله یین حکومی وله شکه ری دسه رداد برن وبو مه ره مین دژایه تیا کیشا کوردی بکار دئینان، لهوما ئه قه ده قه ره وهك ئاسته نگه کی بوو به رامبه ر شوره شا ۱۹۴۵ وشوره شا ئه یلوولئ وژبه ر وان ئه گه رین مه به ری نوکه دیارکرن بتنی ده قهرا (زیبار ونه هله) هاتنه رزگارکرن وتا راده کی دچولگری بوون چونکی زۆربه ی ئاکنجیین وان په یوه ندی ب ریزین حکومه تی کر بوون وبارزانی نه دقیا ده می خو ل ده قهرا ئاکری بی مفا بۆرینیت چونکی شهر دگه ل عه شیره تین ئه قی ده قهری نه کاره کی ب ساناهی یه سه رکه فتن ب ده سته بهیته، لهوما (مه لاشنی) هاته دامه زرانده وهك سهرکردی پیشمه رگه ی بو ئه قی ده قهری ئه وی ل سالا ۱۹۶۱ ل نئیزیک ئاکری هاتیه شه هیدکرن.

بارزانی ئه قه ده قه ره ب جه هیلا ودوژمن حیبه تی بو وچ ژ پلانین وی نه دزانین وکا ئه وی چ ل بهره وری پیفانا وی دی بهرف کیقه چیت و تا دویف جوونا وی بکه ن، ههروه سا سه رکه فتنین شوره شی ئیک ل دویف ئیک وپه یوه ندیین جه ماوه ری یین بی سنور ب شوره شی هه می هزر وپیلانین دوژمنی تیکدان. حکومه تا عیراقتی هزر دکر بارزانی بو پینگا فا خو یا ل دویفدا دی بهرف ده قهرا بارزاز قه چیت به لی ژنیشکه کی قه ئه و دگه ل هیزین خو ل ده قهرا (گه لاله وبالهك) یاستراتیژی ئهوا هه قسنور دگه ل ئیرانی

دياربوون وعه شيره تين سهر ب ئه قى ده قهرى قه ههر ژكه قندا د بهرنياس بوون ب دژايه تيا خو بو
 مسته فا بارزانی وبارزانیان وتوند رهوى وكهرب وكينا وان بو شوره شى ياكيمتر نه بوويه ژ عه شيره تين
 ده قه را ئاكرى وهك (ههركى وسوفى وبرادوستى) چهندين ليكدان وروى ب رويوون هاتنه ئه نجامدان ل
 هه مى ده قهرين سهر ب گه لاله قه و (بنگه هى رايات) وتاكو دگه هيته چيايى (كيله شين)، وبو ماوه كى
 دريژ ئه فان شهر وليكدانا قه كيشا جار هيرش بوون و جار قه كيشان بوون، ول دور داگيركنا ئهوى
 بنگه هى دگوتنى (الرايات) چيروكه كا دريژ هه يه و وانه كا كارتيكه ر و ئاشكه را بوو بو دوژمنى ل دور
 زيره كى وقاره مانه تيا پيشمه رگه ي وخوراگريا كيم نموونه يى ئه وژى ل ده مى كاريزه كا بنعه رد ژلايى وان
 قه هاتيه كولان ژ دوير وتا دناف بنگه هى نافه رى دا ده ركه فتين له وما ئه و هيزا چه كدارا دناف دا ژ
 نه چارى خو راده ستى قاره مانين ئه قى كيرارى كرن ول دويفدا شيان سهر ب ده قه را (لولان) دا بگرن
 وهه مى هيزين جاش خو فروشين ده قه رى ره قين وبه رف ئيرانى قه چوون. ئه قه زيده بارى گرنا ريكا
 (كيله شين و خاكورك و گه ليى على به گ) ژلايى پيشمه رگه ي قه. وپشتى ساله كى ئه و هه ركيين كوچكرين
 ول ئيرانى دور پيچبووين شيان بزقرنه قه ب رى يا گه لى على به گ پشتى بارزانى برياره كا ليپورينى بو
 وان ده رتيخستى وهك دلوقانيه كى بوو ژلايى وى قه پيخه مه ت قورتالكرنا خيزان وزاروك وتهرش وكه والين
 وان ژ برسى وئيشا ومرنى وكاروانين وان دخالين پشكينين شورشگيرا را دبورين وئه قى ليپورينى گه له ك
 بباشى كار تيكرن ل سهر عه شيره تا هه ركى كربوو تاراده كى گه له ك ژ وان ومه زنين وان ده ست ژ ئه وى
 دژايه تىي به ردان ئه وا دگه ل شوره شى دكرن. پشتى فان سه ركه فتين شوره شى يين ل دويف ئيك روژ بو
 روژى په يوه نديكرنا جه ماوه رى ب شوره شى وهيزين وى قه به رف زيده بوونى قه بوو له وما بريار
 هاته دان باره گا ل ده قه رين رزگارى بهينه قه كرن دگه ل دانانا سه ركردا بو فان ده قه را سه ره راي كو شيانين
 شوره شى زور دكيم بوون به لى تاراده كى مفا ژكه ل وپه لين وان خو فروشان ده اته ديتن ئه وين گه هشينه
 ناف ريزين ده سه لاتى وچوونا وان ژى ژبه ر گه له ك ئه گه ران بوويه هنده ك ژبه ر ئه وى كه رب وكينا ل
 ده ف وان هه ي به رامبه ر شوره شى وسه ركردى وى وهنده كين ديتر ژبه ر وه فاداريا وان بو سه روك
 عه شيره تين خو يان ژبه ر هنده ك ناكوكيين دناف عه شيره ت وبنه مالان دا وهنده كين ديتر ل وى باوه ريى
 بوون كو ل دوماه يى سه ركه فتن هه ر باهرا حكومه تى يه و ژچاره نقيس و پاشه روژا خو دترسيان وسزايين
 ده سه لاتى وهنده كين ديتر ژبه ر پاشكه فتن ونه زانينا وان ل سهر شوره شى وبنه ما وئارمانجين وى يين
 نه ته وايه تى وگه له ك ژفان ته خا دقوناغيين ل دويفدا يين شوره شى رى ره وى خيانه تى ب جه هيلان بتنى

ئەو نەبىن ئەوئىن د كەرب و كينا خۇدا نقووبوين. ل دويىف بريار وفەرمانئىن سەرکردايەتيا شۆرەشى سەرکردىن دەقەرا بادىنان وەك دەقەرئىن ديتىن كوردستانى يىن رزگاركرى (خرقەكەرئىن باجى) دامەزراندن ل ھەمى وان گۆندىن رزگارى ژبو وەرگرتنا (دەھكى) ژداهاتى و دەرامەتئى چاندنى ژگشت خەلكى وەك ھارىكارى و بەشداريەك ژلايى وان قە بۇ شۆرەشى. وسەبارەت ئەو گۆندىن ل ژىر دەست وھىزىن دەسھەلاتئى يىن دكەقنە سەرچادىن سەرەكى و نىزىكى باژىر وسەنتەرئىن حكۆمى پشتەقانىا خۇ بۇ حكۆمەتئى راگەھاندن ب رازەمەنديا شۆرەشى تاكو دوير بكەقن ژ زۆلم و فشارا ھىزىن لەشكەرى و دەزگايىن ئەمنى بەلى دبنەرەت دا ب دل و جان پشتەقان ولايەنكەرئىن شۆرەشى بوون و بەردەوام ھارىكارى و بەخشىن ب نھىنى قە پىشكىشى شۆرەشى و پىشمەرگەى دكرن، ھەرەسا پىزانين ل دۆر لقينين لەشكەرى عىراقئى رۆژانە ددانە ھىزىن شۆرەشى و ب رۆژ بتنى ھىزىن دەسھەلاتئى دشان بچنە دناق گۆندان دا يىن كو ئاكنجىيىن وان ب رۆژ دگەل دەسھەلاتئى بوون و وەسا خو دئىنانە پىش كو دژى شۆرەشا كوردى نە بەلى ل دەمئى شەقئى ب وەفادارى دخرمەتا پىشمەرگەى و شۆرەشى دا بوون، وئەقئىن خۇدان بەرژەوئەندىن چاندنى و پى چىبووى ئەوئىن دەقەر و گۆندىن وان ل ژىر دەسھەلاتا شۆرەشى باج ژوان دەھاتە وەرگرتن ول دەمئى خو نەرازى دكرن و باج نە ددان بەرژەوئەندىن وان دەھاتن تىكدان ل دەقەرى، و ب راستى زۆربەيا خەلكى د دلسۆز بوون دگەل شۆرەشى و ھەمى ھىقىيىن خو يىن پاشەرۆژى ب شۆرەشى قە گرئىدبوون و ژوان ژى ھندەك برايىن عەرەب ئەوئىن خۇدان بەرژەوئەندى ل كوردستانئى ب سىنگەكتى بەرفرەھ باھرا خويا ھارىكارى پىشكىشى شۆرەشى دكرن.

ژلايىن ساخلەمىي قە:

دەقەرا بادىنان وەك دەقەرئىن ديتى يىن كوردستانئى يا پشتگۈ ھاقتى بۇ ژلايى ساخلەمىي و فىركنى و پىشەسازى و ئاقەدانكرنى قە ھەرەسا پزىشك و كارەمەندىن ساخلەمىي جھىن كارىن خو ب جە ھىلابوون ل دەمئى كاودان تىكچوووين بەرى دەستپىكرنا شۆرەشا ئەيلوولئى. وسەبارەت پزىشكىن كورد جھى داخئى بۇ كو ھەلوئىستئى وان يى دوير بوو ژبەرپرسايەتيا نەتەوايەتى ئەوژى ئىك پزىشك ژى پەيوەندى ب شۆرەشى نەكر ل دەقەرا بادىنان تا بەيانناما ۱۱ ئادارى ساللا ۱۹۷۰ لەوما سەرکردىن شۆرەشى نەچاربوون مفاى ژكارەمەندىن ساخلەمىي بىين وەك برىنپىچا ئەوئىن خۇدان شىان دكارى خۇدا

ودكه فندا ل گوندا كاركرين يين كو ژمارا وان ژ ژمارا تيلين دهستي پتر نه بووينه وئاماده كاريا خو ب سينگه كي بهر فره ده برين و كار بكن دناڤ ريژين پيشمه رگه ي دا بو نمونه خودي ژي رازي (د. موشي) نهوي فيري نه قى كاري بوى دگه ل له شكه رى (ليفى)، ههروه سا (د. حنا) وبرين پيچين ديتر وهك (ابراهيم وگيار) ژ گوندي بالقوسى نهوا سهر ب ده قهرا سليقانه يا قه لهوما ريژگرتنا وان نهركه كه ل سهر شوره شى وپارتى وپيشمه رگه ي وهاولاتيين ده قهري ژبه ر نهوي خزمه تا پيشكيش كرين ب تايهت ل دهستيپكا شوره شى. كارمهندين نافبرى هاتنه دامه زانندن ل بنگه هين گشتى ژبه ر ژمارا وان يا كيم و روژانه ب كاري خو يى مروفايه تى رادبوون ب ده زمانكنا بريندار ونه خوشين دناڤ پيشمه رگه ي وهاولاتيان دا ل دويف وان شيان وپيچيوونين كيم ولواز چونكى ب ده ستفه ئينانا ده زمان وكه ل وپه لين ساخلمه يى كاره كى سهخت بوو وگه لهك جارن هه ر ب ده ست نه دكه ت ژكيميا ماليه تى وژبه ر دوپيچا ل سهر ملله تى ژلايى دوژمنى قه وههروه سا ژلايى حكوماتين ده روبه ر ژي لهوما ژنه چارى هندهك جارن ده زمانين گيايى بكاردئينان، هه ر ژبه ر كار وخزمه تا وان جهى ريژ وقه درگرتنى بوون ل ده ف بهر پرس وپيشمه رگين شوره شى وهاولاتيين ده قهري وچونكى كاري وان يى مروفايه تى بوو و ب ده كى ساخ كاردكرن، ده ستين وان د پيروز بوون دهه ر كاره كى برين پيچيى دا ساخى وسلامه تى د دويف رابوويه.

سه روبه ري هاولاتيين كورد ل ده قه رين ژير ده سهه لاتا حكومه تى:

پشتى ده سهه لاتى هه لويسى خو گوهارتى و دژايه تى به رامبه ر ملله تى كورد بكارئيناي نه خاسمه پشتى شوره شا نه يلوولى دهستيپكرى ده سهه لاتى ب ده ليقه ديت ژماره كا مه زن و ب هزارا ژخه لكى كوردستانى ده سهه سه ركرن وزيندانكرن نهوين ب شيوه كى يان ديتر په يوه ندى ب شوره شى قه هه بيت وههروه سا يين چ په يوه ندى ژي نه با سه ره راي كو ئاكنجيين ژير ده سهه لاتا حكومه تى بوون ل باژير وباژيركين كوردستانى وچهند جاره كى هيزين حكومه تى توشى دريين پيشمه رگه ي ببا دا ده ست ب هه وين گرتن وزيندانكرنا هاولاتيين كوردين بى گوننه ه كه ت لهوما ل ده مى شه ران زيندانين حكومه تى پر دبوون ول ده مى دان وستاندى دهاته كرن تاراده كى قالا دبوون به لى كاري سيداره دانى يى كيم بوو ژبلى د ماوين حوكمرانيا پارتا به عسا فاسشت دا نه خاسمه ل سالا ۱۹۶۳ كو كوشتارين ب كوم هاتنه نه جامدان زيده بارى سوتن و خرابكرن ويړانكرنا خانى وگوندا وسيداره دانا ب دهه ان ژخه لكى باژيري

(سوله يمانين) وب سەدان كارين تالانكرنئ وسەريپچيپن جورە وجور لەوما ماوي حۆكمرانيا بە عسيان گەلەك ڤە نەكيشا بتني چەند هەيشەك بوون وچوونە د زبلدانكا دپروكئ دا وتا نەفرەتەين دەستەيەين داھاتي ژي ل وان بيارن.

سەرو بەرئ لەشكەري :

تشتي هەرە گرنگ ل نك سەركردين دەڤەرا ئەوژي گرنگي وپتەدان ب كاروبارين لەشكەري وريڤخستنا پيشمەرگەي ب شيوي يەكا وكوما ودانانا بەرپرسا بو ڤان يەك وكوما ژكەسانين پسپور وشارەزا وخودان شيان ژبو وهرگرتنا ئەڤي بەرپرساتيا گرنگ وچەوانيا ئارەستەكرنا ئەرك وبيزانينا ل دۆر لڤينين دۆژمى وداوہشاندا دربي ل دەمي پيتشي هەرەسا هشيرابوون ژهيرش وهويڤن دۆژمى وچەوانيا دانانا بيسا و سەرداگرتنا گوندين جاش خۆفروشان ل دەڤەرين ژير دەسەلاتا حۆمەتي، ديسان دۆپاتكرن لسەر وي چەندي كو رەفتارەكا باش دگەل گشت ھاولاتيان بەيتەكرن ژلاي پيشمەرگەي ڤە، هەرەسا داينكرنا پيتشين پيشمەرگەي ل دويڤ شيانا وهك جل وبەرگ وچەك وتەڤەمەني وكەل وپەلين خارني ژوان ھاريكاريا ئەويڤن ژلاي ھاولاتيين كوردستان ڤە دەھاتنە پيشكيشكرن، سەرەراي ئەوي جياوازيا ھەي ژلاي شيانا ڤە و ژھەمي لايەكي ڤە دناڤبەرا حۆمەتي وشۆرەشي دا بەلي پيشمەرگين قارەمان چەندين سەركەڤتن تۆماركرن ل سەر دۆژمى ئەوژي ژبەر ئەوي باوھريا مۆكم ب خو ومافين نەتەوايەتي يين مللەتي ھەي، بو ڤوونە ل دەستپيكا سالا ۱۹۶۲ كاودانەكي سەخت ودژوار دا و ب سەركردايەتيا شەھيدئ سەركردە (عيسى سوار) پيشمەرگين چاڤ نەترس ل دەڤەرا زاخو ل سەري ري يا (دھوك - زاخو) ل نيزيك گوندي ئاسھي شيان ڤۆلەكي لەشكەري عيراقئ ژناڤ بەن و د ئەنجامدا كوشتي وبريندار وئبخسير چارەنڤيسئ وان بوويە زيڤدەباري دەستەسەركرنا ڤەبارەكي باش ژچەك وتەڤەمەني، هەرەسا ل گەلي زاخو ژي ھيزەكا لەشكەري عيراقئ بەرف مويسل ڤەدچوون توشي دربين پيشمەرگەي بوون ودئەنجامدا توشي زيانين مەزن بوون ژ كوشتي وبريندار وئبخسيرا زيڤدەباري ب دەستڤەئينا چەك وتەڤەمەني يين سڤك وناڤنچي و (ھاونين ۲ - ۳) ملم وچەند كەل وپەلين لەشكەري وسوتنا ترومبيلين بارھلگرين سەربازي و گەلەك ئاميرين لەشكەري يين ب بەا كو پيشمەرگەي نەدزانين بكارينن.

ژبەر سەرکەفتن ودریڤن پېشمەرگین شۆره‌ش وچالاکيڤن وان يڤن بهرز حکۆمه‌تا عيراقی برياردا هه‌وه‌کا مه‌زن يا له‌شکه‌ری به‌ته‌ سهر (باتي‌فا) سه‌نته‌ری ناحيا (گۆلی) ل قه‌زا زاخۆ ژبو شکاندن ولوازکرن لڤين وکريارڤن شۆره‌ش و دانانا سنۆره‌کی بو چالاکيڤن پېشمه‌رگه‌ی وه‌اولاتيڤن شۆره‌شگير نه‌و بوو ل ه‌اڤينا سالا ۱۹۶۲ ه‌يزه‌کا مه‌زن يا له‌شکه‌ری عيراقی وجاشيڤن خۆفروش ژ زاخۆ ده‌ستپيکرن ب پشته‌قانيا تانک وزريپۆش وتۆپخانی و فروکا به‌رف باتيفی قه‌ چون ژبهر جهی وی يی ستراتيجی و نه‌و دوماهيک ده‌قه‌ره ريکا ترومبيللا بگه‌ميتی کو ده‌زرا وان دا بوو ب داگيرکرن نه‌قی ده‌قه‌ری نه‌و دی شيڤن نه‌و نارمانجین مه‌ به‌حس لی کرين ب جهیڤن. پېشمه‌رگه‌ی وه‌يزڤن به‌رگري مللی ب پيکفه به‌رسينگی ه‌يزڤن دوژمنی گرتن بو ماوی هه‌يف و نيفا ژ شه‌رڤن دژوار ول دوماهيی ه‌يزڤن له‌شکه‌ری عيراقی شيان بگه‌هنه باتيفی به‌لی پشتی زيانيڤن مه‌زن قتيکه‌فتين ژکوشتی وبريندار و ژناقبرنا نامير و که‌ل و په‌ليڤن له‌شکه‌ری و د به‌رامبه‌ر دا پېشمه‌رگه‌ی داستانيڤن قارمانانه تومارکرن و چه‌نديڤن شه‌هيد وبريندار کړنه قۆربانی چۆنکی ژمارا پېشمه‌رگه‌ی دکيمبوون و ده‌ستپيکا درۆستبوونا ريکخستين خۆدا بوو، هه‌روه‌سا پالېشتيا وان بتنی ل سهر چه‌کی سڤک بوويه و سه‌باره‌ت چه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی زۆر يی کيمبوو و ب ده‌ستقه‌ئينانا وی ژي کاره‌کی بساناھی نه‌بوويه ژبهر کو هه‌می ده‌قه‌ر د دوړپيچکری بوون به‌لی سه‌ره‌رای قی چه‌ندی سه‌رکردايه‌تڤن ده‌قه‌ری کرينا به‌شه‌کی ژچه‌ک و ته‌قه‌مه‌نی ب ئه‌رکی خۆ دزانی وگه‌له‌ک ژپېشمه‌رگه‌ی وه‌اولاتيڤن ده‌قه‌ری چه‌ک و که‌ل و په‌ل و ته‌قه‌مه‌نی ژکيستی خۆ دکرين و به‌ره‌قانی پي ژخاکا مله‌تی دکرن نه‌خاسمه ه‌اولاتيڤن کوردستانا باکوور گه‌له‌ک ه‌اريکاريڤن چه‌کی پيشکيشی شۆره‌شی دکرن و شيان رۆلی خۆ يی نه‌ته‌وايه‌تی و نشتيمانی بيڤن ب پشته‌قانيا شۆره‌شی ل ده‌قه‌را بادينان ب دريژاهيا قۆناغيڤن وی نه‌و شۆره‌شا هه‌ر چار پارچيڤن کوردستانی شانازی پي دبر وهه‌ستی وان يی نه‌ته‌وايه‌تی خاستيه وی چه‌ندی پشته‌قان بن بو نارمانجڤن شۆره‌ش.

مه‌دقيت به‌حسی دوو رويدانا بکه‌ين ياتيکی يانه‌خۆش بو ويا دووی يا سه‌ير وب که‌نی بوويه، يا ئيکی ل ده‌می دوژمن دگه‌رم وگوريا ه‌يرشيڤن خۆدا ل سهر ده‌قه‌را (باتيفی) کو د رژدبوون بگه‌هنه نارمانجا خۆ دبه‌رامبه‌ر دا ه‌يزڤن پېشمه‌رگه‌ی دخۆراگربوون ل به‌رۆکين شه‌ری تا شيان گۆره‌پانا شه‌ری بيخه‌ ژير ده‌ستڤن خۆ و سه‌ر ب زريپۆشه‌کی دا بگرن وبستين لڤيري به‌تاليۆنه‌کا له‌شکه‌ری نه‌چار بوو خۆ راده‌ستی ه‌يزڤن پېشمه‌رگه‌ی بکه‌ت و ده‌می سه‌ره‌تاليون (امر الفوج) ئلايی سپي به‌رزکری کو ه‌يمایي خۆ راده‌ستی يه و به‌رف ه‌يزڤن پېشمه‌رگه‌ی قه‌ ه‌اتی د نه‌قی ده‌می دا ه‌يزه‌کا جاش

خۆفروشىن دەرۋەرا ئاكرى گەھشتە دگۆرەپانا شەرى دا و بوونە رىگر بەرامبەر گەھشتا (سەر بەتاليونى) وخۆ رادەستكرنا وى دگەل بەتاليونى وئەگر ھاتبا رادەستكرن دگەل ئەوى چەكى گرانى دگەلدا تا بىتە خالەكا وەرچەرخانا لەشكەرى و سىياسى ل دەرۋەرى بەلى مخابن خۆفروشىن كورد كرىارا خۆ ئەنجامدان وەك ھەرچار كۆ خىيانەتكارى ھەر ژكەقندا كارى وان بوويە وەك ئەوا ل دىنارتە رويداي ل سالا ۱۹۴۵ ودى ل باشە روژى ژى ھەر قان كارىن روى رەش وشەرمەزار ئەنجامدەن. و رويدانا دووى ياسەير وب كەنى بوو ئەو ژى ل دەمى پىشمەرگەى ئەو زىپوش ستاندى و دەستەسەرگى وەك مە بەرى نۆكە بەحس لىكرى ئىك ژ پىشمەرگىن قارەمان چوبوو دناقدا وبى كۆ ھەست پى بكەت دەرگەى وى لى ھاتە گرتن ونەشيا قەكەت وب دەرگەىت لەوما ب دەرگەى بلىد وب ترس گازى دكر و دكرە ھەوار تاكو كەسەك بەيت قورتال بكەت وكەسەكى نەدزانى دەرگەھ چەوا دى ھىتە قەكرن وپشتى چەندىن پىكولا دەرگەھ ھاتە قەكرن و ژى دەرگەفت وەك مروقى ژ زىندانانى مرنى قورتال بووى.

پشتى دوژمن توشى چەندىن شكستنا بوى وچەندىن كوشتى وبرىندار ل دويف خورا ھىلاين وژدەست دانا گەلەك ژ نامىر وكەل وپەلەين لەشكەرى ب سەرپەرشتيا فەرماندى ھىزىن لەشكەرى تاوانبار (محمد مجيد السبع)^۴ پى بەرنىاس ب توند رەوى وكەرب كىنى بەرامبەر مللەتى كورد ھەردەم گەف دكرن وسۆز دابوو كۆ ئەو دى بنگەھى خۆ دانىتە سەر روپيارى خابىرى ل (بىگۆفا) ئەوا دكەقئىتە روژئاقايى دەرۋەرا بەروارى بالا لەوما ھىزەكا مەزن دا دگەل خۆ وبەرف گۆندى (بەھنىنەى) قەچوون، گۆندى سەرۆك عەشیرەتا گۆليا خۆدى ژى رازى (حەجى صادق برو) كۆ دكەقئىتە باكوورى كۆمەلگەھا باتىفى وئەوى ل بەر بوو بەردەوامى بەدەتە ھىرشىن خۆ تا بگەھىتە بىگۆفا بەلى ب گوللەيىن پىشمەرگەى دەھىتە كوشتن دگەل چەند ئەفسەرەكىن دىتر. ب بەرگرى وخۆراگريا پىشمەرگەى وھاولاتيىن دەرۋەرى ھىزىن دوژمنى نەچار دبن ول ژىر دريىن ھىزىن شۆرەشى دووبارە خۆ قە دكىشن بو زاخو وھەر بو زانىن ل دەمى خۆقەكىشانى ژى توشى زەرەر وزيانىن گىانى ومادى بوويە ژ لەشكەرى رىكخستى وجاشان ژى وسەرەراى ئەقان شكستىن ب دوژمنى كەفتىن بەردەوام دراگەھاندىن خۆدا بەلاقە دكرن كۆ لەشكەرى عىراقى سەرگەفت ب دەست خۆقە ئىناينە.

سەرگردايەتيا دەرۋەرى ل ھىشيا دەليشىن گونجاي بوو تاكو ھندەك دريىن كۆژەك بدانىتە ھىزىن لەشكەرى عىراقى ب مەرەما وى چەندى تا پتر لاوازى بكەقئىتە دناق ھىزىن وى دا و تا دووبارە ھەويىن لەشكەرى نەبەتە سەر دەرۋەرىن رزگارگرى.

و ل پاییزا سال ۱۹۶۲ دوو پۆلیسین سەرب کۆمپانیا پەترولا (عین زالە) ڤه یوهندی ب هیژین شۆرەشی کرن ل زاخو و سەروبهری زێره ڤانین ل کۆمپانیا ناڤبری بۆ پێشمەرگە شروڤه و ئاشکەرا کرن، و ئیک ژ وان ئامادهییا خو دەربری و هارکاری بکەت وەك رێ نیشاندهر ل دەمی پیتقی، لەوما سەرکردی هیژا زاخو (عیسی سوار) بریاردا کۆمپانیا (عین زالە) بیته ئارمانج و بهیته لیدان چۆنکی جەهەکی هەستیاری و کارتیکەرە و باشرین ئارمانجە ژبو نەهیلانا ئەوی بی دەنگیا راگەھاندنی ئەوا ل ژدەرڤه سەر شۆرەشی هەمی و ژ ئەگەری ئەوی پەردەپوشیا راگەھاندنی ئەوا سەپاندی ل سەر شۆرەشی ژلایی حکۆمەتی و دەولهتین دەوروبەر ڤه.

و ئەف جۆره کریاره وەك خۆھاڤیتن بوو بۆ مرنی چۆنکی برینا ریکەکا دویر و پری مەترسی و ل ژیردەسەھلاتا حکۆمەتی ژھەمی لایین خۆڤه نەکارەکی ب ساناهی یه. شەھیدی سەرکردە (عیسی سوار) سەرکیشیا هیژەکی کر ژ زاخو و یا پیکهاتی بوو ژ (۳۰۰) چەکدارین زیرەك و ڤارەمان بەری روژ ئاڤا بییت ل گۆندی ئاسەتی ب ریکەتن ول جادا سەرەکی دەربازبوون ئەوا دناڤبەرا (دھوک - زاخو) دا ودناڤ خالین لەشکەری را بۆ دەشتا سلیڤانەیا گۆند بۆ گۆندی تاکو ل وان بوویە سپیدە وب درێژاھیا ئەوی روژی دناڤ دەحلین گۆندەکی ل سەر رویاری دیجلە خو ڤهشارتن ول شەڤا پاشتر دەربازی رویاری بووین وب پیکڤه هیژ کرە سەر کۆمپانیا ناڤبری وشیان ب سەردابگرن بی بەرگریەکا وەسا بەحس لی بهیته کرن وچەند شارەزایین بیانی و ڤەرمانبەرین عیراقی و پۆلیسین کۆمپانین ھاتنە دەستەسەرکرن دگەل ھندەك چەك و تەڤمەنیا سڤك وکەل و پەلین دیتەر و سۆتتا کۆمپانین ل دویف شیانا، ول ھەمان شەڤ دا هیژا شۆرەشی زڤرینە گۆندەکی دیتەر ل روژھەلاتا رویاری دیجلە وب روژی ھەمی مانە دناڤ دا تا روژ ئاڤابووی و بەرف دەڤەرا رزگارگری ڤه چووین وبتنی قۆربانین ئەڤی کریارا قارمانانە ئیک شەھید بوو ئەوی بناڤی شەھید (شاهین شیخو). ئەڤی کریاری دەنگڤەدانا خو ھەبوو چ دناڤخوویا عیراقی و کوردستانی دا وچ ژدەرڤە عیراقی چۆنکی ژکریارین جۆری بوویە ونە دھزرا دۆژمنی دا بوو کو ئەڤ جۆره کریارین قارەمانانە دشیانین پێشمەرگە دایە بەیتنە ئەنجامدان دناڤ جەرگی دۆژمنی دا و بوویە ئەگەری بەرزبوونا و ورەیا پێشمەرگە و ھاولاتین دەڤەری و بەروڤاژی ب خرابی کارتیکرن ل سەر و ورەیا دۆژمنی کریە و دەنگ و باسین کریاری ل ئیزگە و دەزگایین راگەھاندنا دەرەکی ھاتە بەلاڤە کرن و ئەگەر شارەزایین بیانی نەھاتبانە ئیخسیرکرن و دبیت گۆمان بۆ وان دەزگایین راگەھاندنی چۆ ببا سەبارەت کریاریا ناڤبری ھەرەسا بۆ جیھانا ژدەرڤه ژی دووپات بوو کو شۆرەش یا بەردەوامە و

راگهاندن ژى دبهژوهوندىا وى دا بوو بهروفاژى وان پروپاكندين حكومهتى دژى شورەشى دراگهانندن دەمى دگوت مه شورەش يا ژنافېرى وبتنى چەند ريگرن ل سەر سنورى تورکيا کرياران ئەنجام ددەن.

وژکريار وسەرکەفتين ديتەر يين پيشمه رگه کريارا (گه لي قەنتارا) بوو ل سەر رى يا (دهوك- ئاميدى) ژلاي سەرکردايەتيا دەقەرا دهوکى قە هاتبوو ئەنجامدان وشەريين دژوار ل (بەرى کەر) هاتە کرن ل نيزيک ئاميدى، هەر وەسا هەندەك شەريين ديتەر ل ئەتريشى وشيخان وئاکرى وگەلەك کريار وشەريين ديتەر هەمى ب سەرکەفتيانە هاتە ئەنجامدان. لەوما بەردوام ترس و دوو دلى وبى هيفى دناف هيزين دوژمنى دا هەبوو، هەر وەسا پتر باوەريا خەلکى دەقەرى ب شورەشى وبنەمايىن وى دووپات بوويه، و ژئەنجامى بەرقەرار بوونا ئيمناهيى ل دەقەريين رزگارکرى پەيونديکرن ب ريزين شورەشى وپيشمه رگه هەر ژ دەستپيکا بەهارا سالا ۱۹۶۲ خورتەر ليھاتن ژ کورد وکيم نەتەوہين ديتەر و ژهەمى تەخين جفاکى ب تايبەت برايىن مه يين مەسيحى وشيان رۆلەكى بەرز بگيړن دخزمەتارمانجيين شورەشى دا پشتى رەفينا وان ژخزمەتار لەشکەرى عيراقى، لەوما لاوازى و دوو دلى وگوومان ونەمانا باوەريين دناف هيزين حكومهتى دا پەيدابوو پشتى رەفينا ژماريין زور ژخزمەتار لەشکەريين ورەفينا سەرباز وپوليسان ب شيوى کەسايەتى ويا بەرەللاھى بوو، ئانکو نەيا ريکخستى و بەرنامەکرى بوو ژئەگرى نەبوونا پەيوەنديين پارتايەتى دگەل وان پشتى جوړە ژيکفەبوونەکا ريکخستى چى بووى ژئەنجامى گرتن وزيندانکرنا ژمارەکا زور ژ ئەندام وريکخستى ولايەنگەريين پارتى ئەويين دناف دەزگايين حكومهتى دا کاردکرن ب تايبەت ل دەستپيکا شورەشى چ يين لەشکەرى يان ژى يين ئيدارى وژبەر فى چەندى سەرکردايەتيين شورەشى نەشيان ب دروستاهى ئەفان کەسا ب دەليقە بزنان و بکاربينن ژبو ستاندى و دەستەسەرکرنا يەکين وان يين لەشکەرى چۆنكى زۆربەى فان يەکين لەشکەرى وپوليسان پيکھاتيين وان ژکەسانين کورد وکيم نەتەويين ديتەر بوون وەك برا مەسيحيا و د ئامادەبوون پشتەرى بين لە سەر يەك و دەزگايين خو، وەندەك پيکولين کەسايەتى وئیکانە ل هەندەك يەکين لەشکەرى هاتە کرن ژلاي ژمارەکا سەربازين کورد قە ژبو دەستەسەرکرنا بنگەھ ويەکين خو بى ئاگەهداريا سەرکردايەتيين دەقەريين شورەشى وەك دەستپيشخەرى ژلاي وان قە بەلى چۆنكى ئەو نە د ريکخستى ونە پلانداريشتى بوون گەلەك ژ وان شکەستن ئينا وەندەك ژى هەر ب خرابى ل سەروان راوہستيا تا گيانى خو ژى ژ دەست داين وەندەك ژى ب خەلەتى قە شەھيد بوويە کو نە پارتى ونە شورەشى ئەو نە دنياسين، وەھەر بوو فوونە پيکولەکا ژئەفى جوړى هاتيە ئاشکەراکرن ل دەمى هەندەك ژ سەربازين

سەرب بەتالیونەکا لەشکەری ڤە دەمە جیبه جیکرنی دا ول زفرینی ل گەلیی زاخۆ پیلانا وان ژناقچوو وهاتنه ئاشکەراکرن، هەروەسا نمونەکا دیتەر ل فرۆکخانا بامەرنی بەتالیونەکا لەشکەری ل هەبوو و زۆربە ی سەربازین وی ژ رەگەز کورد و برایین مه یین مەسیحی بوون وهەمی ژئەندام ولایەنگەرین پارتی بوون ب پیکه دناقبەرا خۆدا ریکهفتن ژبو ریکخستنا پیکۆلهکی تا بەتالیونی رادەستی پيشمه‌رگه‌ی بکه‌ن ب چه‌ك وته‌قه‌مه‌نی وئامیرو وکەل وپەلین وی ڤە بەلی ژبەر کیم شارەزاییا وان ددانانا پلانەکا مۆکم وریکخستی د قونغا دوماهیکی دا دەسەلات شیا ئاشکەرا بکه‌ن وگەله‌ک ژ وان هاتنه دەسته سەرکرن وهنده‌کین دیتەر شیان ب ره‌فن وخۆ قورتال بکه‌ن وبگه‌هنه ریزین شورەشی وئەگەر ئەڤی پیکۆلی سەرگرتبا کاوداتین لەشکەری و سیاسی ل دەڤەری تارادەکی تا دبەرژه‌وه‌ندیا شورەشی دابن.

ریکخستنا پارتایه‌تی:

ل پیش وهخت مه‌دیارکر کو ل دەمی دەستپیکرنا شورەشی و ئەو رویدان وگۆرانکاریین ل دویدا درستیبوون په‌یوه‌ندیین پارتایه‌تی دناقبەرا بنچینی وسەرکردایه‌تی تا رادەکی مه‌زن هاتنه برین وریکخستنا پارتایه‌تی ژێ ژیکه‌ه بوو ولوازبوو نه‌خاسمه‌ پشتی هەویین گرتن وزیندانکرنا هاولاتی وئەندام ولایەنگەرین پارتی زیده‌باری به‌شەکی زۆر ژخەلکی په‌یوه‌ندی ب ریزین دەسەلاتی کرن وهنده‌ک سستاهی ولوازی که‌فتبوو دناق ریکخستنی لیزنین نافخوویی وریکخراوین ب سەرڤه‌ تا هاقینا سالا ۱۹۶۲ دەمی سەرکردایه‌تی بریارداي دووباره ریکخستنی گشت دەڤه‌را به‌ینه درۆستکرن له‌وما سەرکردایه‌تی لقه‌ک ل بادینان ڤه‌کر بناڤی (لقا ئیک) وئەڤی له‌ڤی ژێ هنده‌ک لیزنین نافخوویی دانان ل دەڤه‌ری (دهوک- شیخان- زاخۆ- ئامیدی- ولیژنه‌کا نه‌ینی ل مویسل)، وئەڤان لیزنا ژێ ده‌ست ب درۆستکرن ودانانا ریکخراوان کر ژ پيشمه‌رکه‌ی وهاولاتیان ل دەڤه‌ری رزگارکری و هنده‌ک کادرین ره‌وشنیر بو ڤان ریکخراوا هاتنه دامه‌زراندن وه‌ک زانایین ئایینی وگەل ژوان کادر وئەندام بوون د ریکخراو ولیژنین نافخوویی به‌ری دەستپیکرنا شورەشی له‌وما ب ئەرکین خۆ یین نشتیمانی ونه‌ته‌وه‌یی وئایینی رادبوون ب باشتین شیوه‌ ورۆله‌کی به‌رز وکارتیکەر هەبوو ل سەر ئاراسته‌کرنا هاولاتیان وپيشمه‌رگه‌ی وشه‌ریه‌تا خه‌بات وبه‌رخۆدان وقۆربانیدانا وان پیکه‌مه‌ت ئازادیا ملله‌تی ودۆپات کرینه

كۆشەرىعت وئايىنى ئىسلاما پىروز فەرمان ل مەكرىه ئەم بەرەقانىي ژ خۆ ومولكى خۆ بكەين ودرى داگىركەر وزالمان ب راوهستين.

رىكخراو وليژنن نافخوويى دەست ب گریدانا كۆر وسيمنارا كرن دناڤ پيشمەرگه‌ی وهاولاتين دەڤه‌رى دا وگرنكى دايه لايى ره‌وشنبىرى بۆ بنچينين پارتى ب رىكا كۆمبونين خۆله‌يى، هه‌روه‌سا ب رىئا ئەدەبىيات وچاپمەنن پارتى له‌وما دماوه‌كى كيم دا رىكخستنن پارتى شيان رۆل وجهى خۆ بىبنن دناڤ جه‌ماوه‌رى دا ب پيشكىشكرنا هه‌ر خزمه‌ته‌كا هه‌بىت دناڤ هاولاتيان دا، وسه‌ركردايه‌تتین له‌شكه‌رى هه‌ست ب وى چهندي دكرن كۆ خه‌لكى ده‌ڤه‌رى پىته‌ وگرنگى دهنه‌ ده‌زگايين پارتايه‌تى وبه‌رڤه‌ دچن ل ده‌مى درۆستبوننا هه‌ر ئاريشه‌كى يان ب رىڤه‌برنا كارۆباره‌كى ده‌ستنىشانكرى ژبۆ چاره‌سه‌ركرنى، له‌وما ئەڤان سه‌ركردايه‌تيا وه‌ر ئىك ل ده‌ڤه‌رىن به‌رپرسايه‌تيا خۆ هنده‌ك ژ فەرمانه‌وايىن خۆ راده‌ستى ليژنن نافخوويى ورىكخراوين وان كرن ژبۆ پيشكىشكرنا خزمه‌تتین چڤاكى وجىبه‌جىكرنا ئەركين پىتڤى دناڤ چڤاكى دا وئه‌ڤه‌ ژى ژبۆ بارسڤكرنا كارى سه‌ركردايه‌تتین له‌شكه‌رى بوويه‌ وتا بشين پتر ده‌م وگرنكى بده‌نه‌ كارۆبارين له‌شكه‌رى. ل دويف رينمايىن لقى و ليژنن نافخوويى ورىكخراوين ب سه‌رڤه‌ دەست ب كۆمه‌كرنا (زه‌كاتى) وتاپۆيى كرن ودانانا (باج وه‌رگرا)ل ده‌ڤه‌رىن جۆدا جۆدا ده‌مان ده‌م دا كارۆبار وئاريشين خه‌لكى چاره‌سه‌ردكرن وبه‌رده‌وام شيره‌ت ژسه‌ركردايه‌تتین لقا وه‌ردگرتن سه‌باره‌ت چه‌وانيا چاره‌سه‌ركرنا ئاريشين ب قۆرس وگريى ودابه‌شكرنا عه‌ردين چاندنى يىن جاش خۆفروشان ل سه‌ر پيشمەرگه‌ی وهاولاتيىن پىتڤى پى هه‌ى ژبۆ چاندنى و وه‌رگرتنا پشكه‌كى ژبه‌ره‌مى وى بۆ پارتى ل دويف هنده‌ك ژ وان داب ونه‌ريتتین ده‌ڤه‌رى وهاريكاريكرنا سه‌ركردايه‌تتین له‌شكه‌رى يىن ده‌ڤه‌را ژبۆ دابىنكرنا پىتڤيىن پيشمەرگه‌ی وكرينا كه‌ل وپه‌ل وده‌رمانا.

ژبۆ ب رىڤه‌برنا كاروبارين جۆره‌ وجۆر به‌رده‌وام هه‌ماهه‌نگى هه‌بوو دناڤه‌را سه‌ركردايه‌تتین له‌شكه‌رى خۆدانين ده‌سه‌لاتين راسته‌قىنه‌ وسه‌ره‌كى وسه‌ركردايه‌تتین پارتايه‌تى وه‌ك لقى وليژنن نافخوويى ل قه‌زايا، وه‌ر بۆ ئه‌وه‌نه‌ خۆدى ژى رازى (ئه‌سه‌د خۆشه‌وى) ئه‌وى به‌رنياس ب خۆدان بىردانكه‌كا ب هيز وبيرو بۆچوونين راست ودرۆست هه‌ى و ب رىڤه‌برنا كاروباران ب ئارامى وب باشترين شيوه‌ زىده‌بارى خۆ به‌رپرس دزانى به‌رامبه‌ر نه‌خۆشى وگرفت وئاسته‌نگا تاكو كاروبار ب له‌ز وب هوپربىنى به‌ينه‌ ئەنجامدان.

لەشكەرى شۆرەشكېرى كوردستانى :

ب كىمترىن ولاوازترىن ئاست ژ پىتھىيىن ژيانى بەردەوام پىشمەرگىن قارەمان دئامادە باشىي دا بوون پىخەمەت بەرگىركن ژخاكا مللەتى وليدانا دۆژمنى ب دريىن كۆژەك وبەرسىنگگرتنا ھەويىن لەشكەرى ودانانا بىسا ب شەف و رۆژ ژبو وى چەندى تا دۆژمن نەشيت خو نىزىكى دەقەرپن رزگاركرى بكتە و ژجادپن سەرەكى دەرباز نەبن، ھەرەسا بەردەوام سەر ب گۆندپن جاش خوڤروشان دا دگرتن و زېرەقانى و بەرھنگارىا خرابكار وسيخورا دكرتن ھەر ژبو ھندى بوو تاكو دەقەرپن رزگاركرى د ئىمناھىي دا بژين وبشپن كاروبارپن ژيانا خو ب باشتىن شپوھ ب رىڤەبەن لەوما ئەف دەقەرە د ئاقەدانكرى بوون وئاكنجىپن وان ژى دخوراگر بوون بەرامبەر گەفپن دۆژمنى ھەيزپن وى يىن ئەسمانى.

ليژنپن چارەسەركرنا ئاريشا:

پشتى ھندەك دان وستاندن دناقبەرا سەركرداپەتپن پارتى ولەشكەرى دا ھاتىنە كرن برياردان ليژنپن چارەسەركرنا ئاريشەيان بەپنە درۆستكرن ل دەقەرپن رزگاركرى ژبو ديتن ودويڤچوونا گلە و گازندە وسكالاپن ھاولاتيان وچارەسەركرنا وان، ئەڤان ليژنا ب گرنگى قە دەست ب ئەرك وكارپن خو كرن ول گۆند وناوچا دگەريان ژبو دويڤچوونا ئاريشا وسكالا وگۆھدانا بوچوونپن لايەنپن ناكوكى دناقبەرا وان دا ھەي و دەركنا برياران ل دويڤ شەريعت وبنەماپن ئىسلامى وياسايى ھندەك داب ونەريپن دەقەرى.

بنگەھپن ساخلەمىي:

وھك ل پيش وەخت مە دياركرى كو ھندەك بنگەھپن ساخلەمىي ل بنگەھپن سەرەكى يىن سەركرداپەتپن لەشكەرى ھەبوون ژبەر نەبوونا شيان وكادرپن ساخلەمىي بتنى پالپشتى ل سەر ھندەك برىنپىچا بوو ونەخوشخانا سەرەكى ژى ل گۆندى (قومرپن) بوو ل دەقەرا بەروارى بالا يى كو جە وبنگەھى (ئەسەد خوشەي) لى و دەھاتە ب رىڤەرن ژلايى (د.موشى)قە، نەخوش وپرىندار لى دەھاتنە چارەرسەكرن وئەف نەخوشخانا دەھاتە ھژمارتن وھك سەرۆكاتيا ساخلەمىي ل دەقەرى وپشتى چەند

سالهكا (د.حنا)ی په یوه ندى ب شوره شى كر ونه خوځځانهك بو هيذا زاخو هاته فه كرن ل (باتيفن) ب ريشه به ریا وی وبنگه هه كى ديتر يى ساخلمه يى دناځه بنگه هى هيذا دهوكى دا بوو ونيكى ديتر ل شيخان. سه ره راى نه بوونا ده رمان وكه ل وپه لىن ساخلمه يى يىن پيټشى به لى كارمه ندىن ساخلمه يى ل ژير وان كاودانىن دژوار شيان رولى خو ببينن ب جاره سه ركړنا نه خوځ و بريندارين پيشمه رگه ی وهاولتيان و بوونه جهى ريز وقه درگرتنى دناځه ملله تى وشوره شى دا.

ناميرين په يوه ندي كرنى:

سه ركړدايه تيىن له شكه رى شيان ناميرين بيته ل (لاسكى) ب داننه بنگه هين خو يىن سه ره كى نه ويىن دشه را دا ژ دوژمنى هاتينه ستاندىن و كسانين پسرور ل سه ر كاردكرن يىن د پيش وه خت دناځه له شكه رى عيراقى دا ل سه ر هاتينه مه شه قدان وكار ل سه ركړين و د هه ر بنگه هه كى دا نيك كه سى بتنى لسه ر كاردكر وه ك تايبه تمه ندى بيته لى ژبه ر كو ژمارا وان دكيم بوون، كارى وان يى سه ره كى وه رگرتن وه نارتن برؤسكا وه ه ما هه نكى وپه يوندي كرنى بوو دگه ل بنگه ه وه يزيىن ده قه را زيده بارى كارى زي ره قانى ودوي فچوونى ل سه ر ناميرين بيته ل يىن ده سه لاتى، وگه له ك جارن د شيانين وان دا بوويه بروسكين دوژمنى وه ربگرن وشروه بكه ن وپلان ولشينيىن هي زيىن وان ناشكرا بكه ن، وشوره شى مفايه كى باش ژ شيان وشاره زايا وان دديت له وما نه ف كسانين هه نى بوونه جهى ريز وقه درگرتن به رپرس وسه ركړدين شوره شى.

ژيانا روژانه يا هاولتيان:

ده سه ه لات يا به رده وام بو ل سه ر توپبارانكرنا ده قه رين رزگاركرى بشيوه يه كى هو قانه و ژ نه نجامى كريانين دوژمنى زه ره ر وزيانه كا مه زن گه هاندىبوو هاولتيين گونديىن ده قه رى ژشه هيد وبريندار و خرابكرن وسوتنا خانى وباخچا وكوشتن و ژناځه رنا ته رش وكه والى زيده بارى به لاقبوونا نه خوځيا دناځه ملله تى دا نه خاسمه دناځه زاروكان دا و ژده ست دانا گيانى وان ژبه ر سه رما دژوار وژيانا دناځه شكه فت وگه ليا ول بن كه قرا ژده رقه ي گوندا هه ر ژ سپيده هيىن زوى تاكو ب شه ف، ترسا هه ره مه زن ژتوپبارانكرنا فروكا بوو ژبه ر كو بى دلوقانى وب شيوه كى هو قانه گونديىن ده قه رى روژانه دهاته تىوپبارانكرن، له وما

هاولاتى وئاكنجىيىن گۇندا كاروبار يىن خو يىن چاندنى و يىن ديتىر ب شەف ئەنجام ددان وب رىقەدېرن وئافره تىن خوڭراگر نەچار دېوون كار يىن خو وئامادە كرنا خارن ونانى وپېتھيىن ژيانى ب شەف درۆست بكن بۆ روژا پاشتر ول دەمى دەليقى دخاست مل ب مل دگەل زەلام يىن خو كاروبار يىن باخچا ورەزا ب رىقەدېرن. وب فى شيوەى مللەتى شەف و روژ يىن خو دېرنە سەرى دگەل بەردەواميا شەر وليكدانا ل بەروكىن شەرى ل قىرى ول وپراھە دگەل بەردەواميا پەيوەندىكرنى ب شۆرەشى ژسەرباز وپۆليسان وھەمى تەخىن دى يىن جفاكى كوردستانى. ومللەت سەرهەراى قوربانى ونەخوش يىن ژيانى ھاتنە نياسين ب خوڭراگر يى و بەرخۇدانى تاكو پارتا بەعس ل سپدەھيا روژا ۸/شواتى/۱۹۶۳ ئىكەم بەياننامە ژ ئىزگى دەنگى بەغدا راگەھاندىە وتيدا دياركرىە چەند ئەفسەركا دگەل پارتا بەعس رابووينە ب ئەنجامدانا كۆدەتايەكا لەشكەرى وشياينە دەسھەلاتا (عبدالكرىم قاسم)ى ژناف بېن يى بەرگرىەكا بەرچاڧ.

ھاتنا پارتا بەعس وسەردەمى رەش:

پارتا بەعس شيا سەركەفتنى دكۆدەتا يا خو داينىت بەلى ب راستى كۆدەتايەكا (ئەنگلۆ ئەمريكى)بوويە وئەف ئەركە رادەستى لايەنگەريىن خوكرىە يىن كو ھەر ل روژ يىن دەستپىكى ژخوكرمانيا خو دەست ب گرتن وكۆشتن وزىندان كرنا ھاولاتيان دناڧ جفاكى عىراقى دا كرى ودماوەكى كىم وب چەند بريارەكا ھەمى ئەو دەستكەفتىن شۆرەشا ۱۴ تىرمەھى ژنافېرن. وسەبارەت ھەلوپستى ئەنجامدەريىن كۆدەتايى بەرامبەر شۆرەشى و ژبەر كو دەستپىكا خوكرمانيا خوڭا بوون و ژبو ب دەستفە ئىنانا دەمى وتا بشىن پتر بنچىيىن خوكمى خو موكم بكن، ژلايى خوڭفە برياردان شەرى دگەل شۆرەشى ب راوستىن وداخازا دان وستاندنا كرن. لەوما وژبەر نەبوونا شيانان وماندىبوونا پىشمەرگەى ومللەت كورد ب شيوەكى گشتى ژكاودان وپاشماو وئەنجام يىن شەرىن دگەل دەسھەلاتى ئەويىن بۆ ماوەى نىزىكى سال ونيڧا قەكىشايىن سەركردايەتيا شۆرەشى رازى بوو ل سەر داخازيا بەعسيان وشاندەك ھنارتە بەغدا ژبو ئەنجامدانا گفتوگو ودان وستاندنا يىن كو بو ماوى نىزىكى چار ھەيڧا قەكىشايىن.

ب راستى ماوى دان وستاندنا ماوەكى گرنگ بوو بو بەيئەھەدانا ھاولاتيىن كوردستانى نەخاسمە ئەويىن ئاكنجىيىن دەڧەريىن رزگاركرى وئەنجامدانا كاروبار يىن خو بى ترس وب ئىمناھى. بەلى چۆنكى بريارا دان وستاندنا ژلايى بەعسيان قە وەك تەكتىك بوو وكەرب وكينا وان بەرامبەر مللەت كورد ھەر د

دلێ وان دا بوویه و دچاڤه‌ری ده‌لیقی بووینه تاکۆ شۆره‌شی ب ئیکجاری ژناقبه‌ن و وان باوه‌ری بخۆ نه‌بوویه دێ دشیان دا بیت خه‌ونا خۆ جیبه‌جیکه‌ن له‌وما ژبو ئه‌قی مه‌ره‌می داخازا هاریکاری ژ قۆلپا (ناتو) کرن.

ده‌سه‌لات د وی هزری دا بوو کۆ دێ ئه‌قـ جاره ب ئیکجاری شۆره‌شی ژناقبه‌ن ب ب زفریته ڤه وه‌ک شۆره‌شین دیتر یین کوردستانی. ده‌وله‌تین سه‌رب قۆلپا ناتۆ ڤه وسۆریا رازیوون ل سه‌ر مایتیکرنا له‌شکه‌ری دژی کوردان وئیکه‌م پینگاڤا ده‌سه‌لاتی ئه‌وژی ده‌سته‌سه‌رکنا هندک ژ ئه‌ندامین شاندى شۆره‌شی بوو ژبلی وان ئه‌وین چووینه مسری هه‌ر ژبو ئه‌رکه‌کی گریڤای ب دان وستاندا ڤه وه‌نده‌کین دیتر شیان خۆ ب ڤه‌شیرن ول سپیده‌هیا روژا ۱۰/خۆزیرانی ۱۹۶۳ بریارا شه‌ری دژی کوردستانی رگه‌هاندن ب به‌یاننامه‌کا تایبه‌ت ب ری یا ئیزگی ده‌نگی به‌غدا وده‌ست ب شه‌رین دژوار وتۆند کرن ل سه‌ر ده‌ڤه‌رین کوردستانی ب هه‌می شیانین خۆ یین له‌شکه‌ری و ژبه‌ر کو ده‌ڤه‌را بادینان ژلای باکووری وی ڤه یا هه‌ڤسنۆره‌ دگه‌ل تۆرکیا و ژلای روژناقای ڤه دگه‌ل سویریایی ووه‌ک ل پيش وه‌خت مه‌ د پشکا ئیکتی دا ژ په‌رتووکی دیارکری ده‌وله‌تین هه‌ڤسنۆر دگه‌ل عیراقتی (ئیران وتورکیا) له‌شکه‌رین خوو خرڤه‌کرنه سه‌ر سنۆرین کوردستانی دگه‌ل هه‌نارتنا ئه‌ڤسه‌رین خۆ یین په‌یوه‌ندی وه‌ه‌ماهه‌نگی دگه‌ل له‌شکه‌ری عیراقتی، تۆرکیا ئه‌ڤسه‌ری خۆ ره‌وانه‌ی مویسل کر وئیرانی هه‌نارته که‌رکۆکی وڤروکین وی یین زیره‌ڤانی و دوویڤچوونی ژبنگه‌هی دیاربکر به‌رف ده‌ڤه‌رین کوردستانی ئه‌وین ل ژیر ده‌سه‌ه‌لاتا شۆره‌شی دفرین و سه‌باره‌ت سویریایی له‌شکه‌ری وی گه‌هه‌شته ده‌ڤه‌را ده‌وکی وشيخان، هه‌روه‌سا ئیکه‌تیا سوڤیتی هه‌لوڤستی خۆ یی مروڤایه‌تی ئاشکه‌را کر ده‌می هۆشداریه‌کا (۴۸) ده‌مژمیری دایه ده‌وله‌تین هه‌ڤیمان ژبو نه‌هیلانا مایتیکرنا له‌شکه‌ری د کوردستانی دا وده‌ست ب مانورایین له‌شکه‌ری یین مه‌زن کر ل ده‌ریایی ره‌ش له‌وما ئیران وتۆرکیا نه‌چارکرن هیزین خۆ ژسنۆرین کوردستانی ڤه‌کیشن و سه‌باره‌ت له‌شکه‌ری سویری پستی چه‌ندین شه‌رین دژوار دگه‌ل هیزین پيشمه‌رگه‌ی هه‌ر ژ ده‌ڤه‌را شيخان وتا دگه‌هیته زاخۆ تیدا هیزین سویری تۆشی شکستین مه‌زن بوو و دئه‌نجامدا گه‌له‌ک کۆشتی و بریندار ب دوویف خۆرا هیلان ونه‌چار بوون دووباره هیزین خو ب رویه‌کی ره‌ش ژ کوردستانی ڤه‌کیشنه سویری به‌لی ب مخابنی ڤه سه‌رکردی قاره‌مان (هه‌رمز ملک چکۆ) دشه‌رکی دا دگه‌ل هیزین له‌شکه‌ری سویری گیانی خۆ ژده‌ست دده‌ت و دگه‌هیته کاروانی شه‌هیدا.

لهشكهرى عيراقى ودگه لدا هيزين جاش خوڤروشان دهست ب ههوين لهشكهرى يين هوڤانه كرن ل سهر دهڤهرين شوڤهش و ب تايهت دوپاتى ل وان دڤهرا دكرن ئهوين سهركرده بارزانى لفين تيدا دكر ب توپخاننى و فروكين جهنكى ب شيوهكى چر ودهڤهرا بادينان ب شيوهكى گشتى كهفته ژير هيرشين دوژمنى ب تانك وزرپوش وچهكى گران نهخاسمه توپبارانكرنا بومبين (ناپالم) و بهردهوام سهركردين بهعسيان گهف دكرن ژبو نههيلانا شوڤهش و هك (العقيلى ورشيد مصلح و حردان التكريتى) وگهلهكين ديتر خودان هه لگريڻ كه رب و كينى بهرامبهر ره گهزى كورد، وهه ر ژ ناخفتن و بوچوونين وان ئاشكهر بوو كو ئارمانجا وان يا سهرهكى وهك پينگافا ئيكى ژنافرنا شوڤهش يه ويا دووى ل دويفدا هه لاندنا نه تهوا كورد دناف جفاك و نه تهوا عه ره بى دا. و پشتى هيرشين دوژمنى ل سهر دهڤهرا شيخان ودهووكى دهستپيكرين شيان هندهك سهر كهفتنا ب دهست ڤه بينن ل هندهك بهروكين شهرى بهرامبهر هندهك شكستين مهن ل هندهك بهروكين ديتر بين شهرى وچهند دوژمن توشى شكستنى ببا وزيان گه هشتبايى هيرش و تاوانين خو بهرامبهر هاولاتيين بى گوننه ه و بى چهك چرتر و دژوارتر و پتر لى دكرن وهه ره جه ودهڤهرا كا دوژمن گه هشتبايى سياسه تا (عهردى سوتى) بكاردينان ئانكو كارين سوتن و خرابكرن و ويرانكرن ل دويف خورا دهيلان و خه لكهك نه چاردكرن ئه و بخوو چهكى جاشاتى دژى مللهتى خوو هه لگرن. و ژبهر كو پيشمه رگه ي بتنى ب شهڤى خو دياردكرن و كريان نه انجام ددان ژبهر دژواريا هيرشين ئه سماني و توپخاننى ل سهر دهڤهريڻ رزگاركرى لهوما دهسه لاتى ب (چهك چه كيلين شهڤى) ناسناف كربوون. ول هه يفا ته باخا سالا ١٩٦٣ خرڤه بوونين لهشكهرى دوژمنى گه هشتنه (سياره تيكا و مانگيشكى و سهرسنگى و فروكخانا بامرنى ول گه لهك ته وهريڻ ديتر). ل تهورى مانگيشى سه نتهرى ناحيا دوسكى هيرش كرنه سهر گوندين ده و روبه رى ناحيى و كارين سوتن و خرابكرنى ل فان گوندان نه انجامدان وهيزين پيشمه رگه ي و بهرگرى مللى ب توندى بهرسينگى هيزين دوژمنى گرتن پشتى توشى شكستنى بووين وزيانه كا مهن ب لهشكهرى عيراقى كهفتى سهركردين هيرشى ديت كو بهرهنگارى يا دژواره و ته وهرى بامهرنى پيتقى ب هاريكارى هه يه لهوما برياردان خوڤه كيشن و بچن هاريكاريا تهوى تهورى نافبرى بكن، ول تهورى سياره تيكا هيزه كا مهن يا دوژمنى ب پالپشتيا تانك و زرپوش و توپخاننى و فروكا هيرش كرنه سهر دهڤهرا بهروارى ژيرى ل گوندين (سيار و سپيندارا) بهلى ديسان شوڤه شگيريڻ پيشمه رگه ي وهيزين بهرگرى مللى ب دليرانه روى ب روى هيزين دوژمنى بوون و بهره قانيه كا ب هيز ژ دهڤهريڻ كرن و شيان دربين كوژهك ب داوه شيننه دوژمنى ونه هيلان بگه هنه

گۆندى (سپيندارى) وئىك ژ زرىپوشىن دۆژمنى كهفته ژىر نىچيرا پلانا بيسهكا ناماده كرى ئه وژى ل پيش وهخت خهلكى گۆندى سپيندارى (ل سهر رىكى عهرد ب كىراتى كۆلا بوو و ب گيايى داپوشى بوو) ول ده مى هيرشى ده ستيپىكرى ئىك زرىپوشا كهفته دناق. دا ود نه جامدا شكهستن وترسه كا مهزن كهفته دناق. هيزىن دۆژمنى دا وخوفه كيشان وگه هشتنه هيزىن خو يين خرغه بووى ل ده قهرا سهرسكى.

مه ره ما سهره كى يا دۆژمنى ژقان هيرشا و به لاقبوونا وان ل سهر چهند ته وه ره كا يائىكى ژبوو لاوازرنا ئاستى (ووره يى) يى پيشمه رگه ي وهاولاتيىن ده قهري ويا دووى داگيركنا بنگه هى سهره كى يى سهر كر دايه تيا ده قهرا بادينان بنگه هى (ئه سعه د خو شه وى) ل ده قهرا به روارى بالا ل گۆندى (ئه دنى)، ههروه سا ئارمانجا وان ئه و بوو په يوه ندىن دناق به را سهر كر دايه تىي وده قه رىن دىتر برن ونه هيلين چ هاريكارى دناق به را وان دا بى نيت ول دويفدا شو ره شى ل ده قهرا بادينان ژناق به ن. دووباره دۆژمنى هيزىن خو يين پىكه اتى ژله شكه رى رىكخستى وزيره قاتين نه ته وه يى وجاش خو فروشان ل فروكخانا بامرنى وسهرسكى ول سهنه رى قهزا ئاميدى خرغه كرن. ل قىرى من دقيت ئه وى جياوازا هه ي دناق به را هيزىن دۆژمنى وشوره شى دا ژلايى ژمارا چه كدارا وكه ل وپه ل وشيانان فه كو ژمارا هيزىن ده سه لاتى يين رىكخستى ودگه ل جاشا (۱۵) هزار چه كدار بوون وب چار ته وه را ب درى ژاهيا چيايى مه تىنى ب پشته قانيا توپخانا گران وزرىپوش و فروكا به رامبه ر هيزىن شو ره شى يين پيشمه رگه و به رگريا مللى ل چيايى مه تىنى بتنى نيزىكى (۶۰۰) چه كدارا بوون وچه كى وان ژى بتنى چه كه كى سقك بوو ويى پىكه اتى بوو ژ (تفه نگين ننگليزى و ئه لمانى و برنويا ودوو ره شاشين فيكه رس ودوو برين وهاونه كى ۳ ملم) وته قه مه نيه كا زور كيم وشيانين لاواز، هيزىن ده سه لاتى هيرش كرنه سهر چيايى مه تىنى وژچار ته ورا فه ب ئه قى شپوه ي:

● ته وه رى ئىكى :

ژ فروكخانا بامرنى تا دوماه يكا چيايى ژلايى روژناقاي فه به رف (گه ليى ده ي وگۆندىن بانكا وبابيرى).

● ته وه رى دووى :

ژ فروكخانا بامرنى تا سهرى بامرنى ول دويفدا بو گۆندى (ده رگه لى وپاش بو بنگه هى (ئه سعه د خو شه وى) ل گۆندى (ئه دنى) ئه وى ل نيزىك سنورى توركيا.

● ته وه رى سى :

ژسەرسنگى دەستپىدكەت بۇ گۆندى (ئەرەدننى) وسەرى نافىلا كۆپىتكا چىيى مەتىنى ول دويفدا بۇ گۆندى (شىلازا) ژبۇ ھارىكارى وپشتەفانيا ھەردوو تەوهرىن (دوو و چار).

● تەوهرى چارى:

ژئامىدىن دەستپىدكەت بۇ سەرى چىيىن ھىداڧ سەنتەرى قەزا ئامىدىن ژلايى باكوورى قە ول دوماھىكا چىيى مەتىنى ژلايى رۆژھەلاتى وبەرف (كانى ماسى) قە، و دوويراتيا دناقبەرا ئامىدىن و كانى ماسى دا نىزىكى (۲۰) كم.

دەسھەلاتى ل ھەر چار تەوھرا د ئىك دەم دا دەست ب ھىرشى كر ب ھەمى شيانين خوقە ب چەكى گران وپىشكەفتى ويى سڧك بەرامبەر شيانين پىشمەرگەى يىن كىم ژچەك وتەقەمەنىي و رۆژ بۇ رۆژى شەر دژوار تر لى دەھات وھىزىن شۆرەشى پىشمەرگە وبەرگى مللى بەرەقانىەكا تۆند وكىم ويئە ژخاكا دەقەرى دكرن ب سەرپەرشتيا (عيسى سوار وسعيد خليل) دەقەر بۇ دەقەرى وپىنگاڧ پىنگاڧ و نەھىلان دوژمن دھەفتيا ئىكى دا ژدەستپىكرنا ھىرشى بگەھىتە سەرى بامەرنى ئەوئى ب دوويراتيا (۵) كم ژ فروڧكخانا بامەرنى سەرەراى وان ھىرشىن ئەسمانى وتۆپخاننى يىن تۆند ودژوار، ول دويف ئامارا ئەفسەرەكى دوژمنى نىزىكى (۸۷۰۰) بۆمبىن تۆپخاننى ھاتبوونە بكارئىنان ل ھىرشا سەرى چىيى بامرنى وسەبارەت تەوهرى ئىكى بەرگىيەكا بەھىز ژلايى پىشمەرگەى قە دەھاتە كرن. ھىزىن لەشكەرى عىرافى دگەل چەكدارىن خوقوشان شيان بگەھنە ھەردوو گۆندىن (دەھى وبانكا) ل دوماھيا چىيى مەتىنى ژلايى رۆژئاقاى قە، ل تەوهرى دووى دوژمن نەشيا چ سەرکەفتنا ب دەست قە بينيت وتۆشى زەرەر وزيانەكا مەزن بوو و ژبەرتسا ژ كەستن وپاشقە زفرىننى ژچىيى مەتىنى ھىزىن خو ژتەوهرى ئىكى قەكىشان دگەلدا خەلكى گۆندىن (سپنەى) ژى ب خورتى راکىشانە لايى خو ونەچاركرن چەكى خوقوشى ب مللى خو قەكن وپالپشتيا ھىزىن تەوهرى دووى بكن ل بامەرنى وپشتى دوو حەفتىين شەرىن تۆند ودژوار و ژدەست دانا چەندىن شەھىدىن قارەمان ھىزىن دوژمنى شيان بگەھنە گۆندى (دەرگەلنى) ل دەقەرا بەروارى بالا.

وسەبارەت تەوهرى سىيى زيان وقۆربانىين دوژمنى د كىمتر نەبووينە ژ يىن تەوهرى دووى بەلى د ئەنجامدا شيان بگەھنە گۆندى شىلازا ل دەقەرا بەروارى بالا، ديسان تەوهرى چارى ژى ب ھەمان گيانى قوربانيداننى ھىزىن شۆرەشى بەرەقانىەكا ب ھىزى ژدەقەرا تەوهرى خوو دكرن لى ھىزىن لەشكەرى عىراقى شيان بگەھنە سەرى ئامىدى ب دوويراتيا (۸) كم ژسەنتەرى قەزا ئامىدىن بەلى نەشيان بگەھنە

کانی ماسی و خوش به ختانه ل وی ده می ریکی هاتن و چونی ل ده قهرا بهرواری بالا نه بوون لهوما تانک وزرپوش و توپین گران نه شیان دگه ل هیژین په یاده بچن و پالپشتی ل بکه ن ژدرپین پشمه رگه ی. لهوما ل قیری ده سهه لاتی پالپشتیا خو دانا بوو سهر هیرشین ئه سمانی و توپاران کرنا به ره لاهی. وهه ر بو زانین شورشی ل ئه قی ده قهری بتنی ئیک توپا هاوون یا (۳) گری هه بوو دگه ل سی بومپین وی و شیان تاراده کی باش به ره قانی ژده قهری بکه ن به رامبه ر چه کی وان یی گران و ئه ف سه رهاتیه جهی شانازی یه له ده ف ملله تی وناهیته ژبیرکرن.

چه کدارین شورشی ئه وین ل پیش وهخت مه شق وراهینان ل سهر توپخانا کرین دنا ف له شکه ری عیراقی دا ئه و توپا ئیکانه ل سهری ئامیدی گریدا وئیکه م گولله هاقیتی ئارمانج ئینا ئه وژی بنگه هی قوله کی له شکه ری و جاشان بوویه ویا دووی وسیی ل دویف ئیک ل هه مان بنگه ه هاته توپاران کرن و گولله یین شورشی ب دوماهیك هاتن و قوربانین دۆژمنی نیژیکی (۲۷) کۆشتی و بریندار بوون و بوویه ئه گه ری سستی و لاوازیی دنا ف هیژین وان دا ل ده قهرا نافبری و بو وان وه ک تشته کی سهر و حیه تی بوو ونه دزانین شورشی ئه ف چه که یی هه ی وب ئه قی شاره زایی بکاربینن، و ژبه ر ئه قی چه ندی هیژین وان نه شیان چ پینگا فا به رف پیشقه پا قیژن، و سه باره ت هه ردوو هیژین ته وه ری دووی وسیی ل ده سته پیکا بلنده یین (گایبرکی) ژلای رۆژئا قای فه ل نافه راستا ده قهرا بهرواری بالا و دنا فبه را گۆندی (رافینا وئاسه ی) دا گه ه شتنه ئیک. سهره رای ئه فان کاودان و ده لیقین به رته نگ ونه خوش جه ماوه ری پارتی ب تایبه تی وهاولاتیین ده قهری ب زه لام وئافره ت فه ب شیوه کی گشتی و دگه لدا هیژین پشمه رگه ی و به رگری ملی داستانین قاره مانانه تو مارکرن د به رگری دا دژی دا گیر که ران و شیان هیرشین دۆژمنی ب راوه ستینن و مه زنترین زیان بگه هیننی وب کی مترین قوربانی هه رچه نده جیاوازیه کا مه زن دنا فبه را شیانین هه ردوو لادا هه بوو ژه می لایه کی فه .

ژبه ر وان زیانین مه ئاماژه پیداین ئه وین ب دۆژمنی که فتین ژبو ب ده سته ئینانا سه رکه فتنه کا به رچا ف وئارمانجرتی بیزار بوون، لهوما نا کوکی دنا فبه را سه رۆک جاشان دا و دنا فبه را وان سه رکردین له شکه ری دا درۆستبوو و بوویه ئه گه ری نه مانا باوه ریی دنا ف وان دا. ب گیانی خوراگریا پشمه رگین قاره مان وب سه رکر دایه تیا شه هید (علی هالو) وهندک به رپرسین دیتر ژ کورین ده قهری هیرشه کا هه فذ بره سه ر هیژین دۆژمنی ل ته وه ری دوو وسیی ل بلنده ییت (گایبرکی) دئه نجامدا دۆژمن نه شیا خو ل به ر درپین شورشیگرا بگرن و توشی شکسته کا مه زن بوون وهه ره فا ب له ز کاری وان بوویه و دۆژمنی

ئاگر بەردا جەبرخانین چەك و تەقەمەنیین خۆ ل گۆندی (دەرگەل) تاكو نەكەفیتە ژیر دەستی شۆرەشگیان ومفا ژى نەهیتە دیتن وتا روژا پاشتر ئیشارى ژى ئەو چەك و تەقەمەنی عمباركرى دهاته سۆتن و پەقاندن، ئەگەر نەژ برسى و وەستیانی و كیم ژمارەیا پيشمەرگەى با دشیان دا بوو ب سەدان سەرباز وجاش وسەرۆكین وان بگرن وئىخسیر بكەن.

ول قیری مەدقیت دیاربكەین كو دماوی (۴۵) روژین شەرین خویناوی تا دوژمن شیای ژ فرۆكخانا بامرنی بگەهیتە دەقەرا بەرواری بالا بەل ل دەم رهفینی وشكستن قیکەفتی هەمان دویراتیا ریکى وزقرین بو بامرنی ب (۱۲) دەمژیران دا گەهشتن. و ژنەنجامى شكستنا تەوهرین دوو وسی ل بن تاریا شەقى هیزین تەوهرى چارى خو فەكیشان بو ئامیدی ول دويفدا بو سەرسنكى وهەمی هیزین دەسەلاتی ب شەرمزاری فە زفرینه جهی ژى هاتین و ژدەستكەفتیین پيشمەرگەى ل تەوهرین دوو وسی دوو توپ بوون دگۆنتى (خمسه خمسه) وهندەك ژچەكى سقك وكەل وپەلین خارنى.

دماوی وان شەرین بەردەوام ئەوین مە بەحس لی کرین هەر ژدەستیکە هیرشا دوژمنی تا شكستنا هیزین وی چەندین شەهیدین قارەمان گیانی خو ژدەستان كو ژمارا وان نیزیکی (۳۰) شەهیدا بوون ژپیشمەرگەى وهیزین بەرگری ملی و نیزیکی (۱۰۰) برینداران ژ ئەنجامى وان هیرشین ئەسمانی وتۆپخانى هەر ژ زاروك و پیرو كال وئافرهتا بگره بووینه قۆربانی سیاسەتا رهگەز پەرسیتیا بەعسیان زیدەبارى سۆتن و خرابکرنا خانى ومۆلك و باخچین هاولاتیان ل گۆندی جودا جودا وكۆشتنا تەرش وكەوالى وان ب شیوهكى هۆفانه. ئەف سەرکەفتنه یا گۆنجای بوو دگەل قەبارى هەوی و بەرفرههى وهوفا نهتیا وی لەوما ل سەرانسەرى دەقەرى ئاهەنگ وكەرنه فالین سەرکەفتنى هاتنه گیران وئاستی باوهریا جەماوهرى ب شۆرەشى بەرزتر لی هات و ئەف هیرشین دوژمنی بو سەر دەقەرین (دهوك وبارزان) وهك تاقیکرنهكى بوون بو شۆرەشى وسەرکردایهتیا وی. سەرکەفتنن شۆرەشى وشكستنن دوژمنی بووینه هۆکاری لاوازا دەسەلاتى ژلایى لەشکەرى وئابووری و (وورەیی) فە و ئاریشن سەرکردایهتیا پارتا بەعس زیدەتر لیهاتن زیدەبارى ژدەست دانا بنچینهیا جەماوهرى، لەوما دئەنجامدا تاوانین خو بەرامبەر گشت مللەتى عیرافى بەرفرههتر لی کرن نەخاسمه ژلایى وان هیزین بنافى (زیرەفانین نەتەوهی) فە ئانكو (الحرس القومی)، و ئەفى هیزی پتر مایتیکرن وهەفرکی دکاروبارین لەشکەرى دا دکر و وەسا خو دئینا پیش هەر وهکی ئەو هیزا دەسەلاتداره ل عیراقى و ئەف چەندە بوویه ئەگەرى نەرازیبوونا لەشکەرى ژ ئەفى هیزی و ژدەسەلاتى ژى.

دناڤ قان كاودانين بهرتهنگ وخراب وناكوكيان دا دووباره هيقيين تاك رهويا دهسهلاتي ل دهف (عبدالسلام عارف)ى بهرز بوونه فه نهوي سهرۆك كوومار وئندامى جفاتا شورەشى ول سەردەمى (عبدالكريم قاسم)ى ژى نهفى كهسى پينكول دكر دهسهلاتي ب دهست خوڤه بينيت و(عبدالكريم)ى لادەت بهلي پينكولا وي شكستن ئينا ودادگهها مللى ب سهرۆكاتيا (المهداوى) هوكمى سيداره دانى دانا سهر وب دريژاهيا ماوي دادگههكرنى دا سهرۆكى دادگههه نهف كهسه كربوو پى ترانك وپى كهنين دناڤ هوڤا دادگههه دا، بهلي ل دوماهينى عبدالكريم قاسم دلوقانين پى دبەت ولي دبوريت وحوكمى وي جييه جي ناكەت.

دى زقرينه فه بابەتى خو،(عبدالسلام عارف)ى كاودانين عيراقى بخوو ب دهليفه ديتى وب كوودەتا يا خو يا سپى رابوو ل سهر هوكمرانيا پارتا بهعس ل دوماهيا چريا ئيكى سالا ۱۹۶۳ بى بهرگريه كا بهرچاڤ بهيته كرن، دنهفى ماوي كيم يى هوكمرانيا پارتا بهعس دا كو كيمتر بوويه ژدهه ههيفاه بهلى دهيته هژمارتن ب ماوهكى خويناو يى پرى تاوان سهرەراى كو عبدالسلام عارف سهرۆك كوومار وسهرۆكى جفاتا سهركرديهتيا شورەشى بوو ويى كيم تاوانبارتر وكهرب وكين تر نهبوويه ژ بهعسيان بهلي تاكو بهرامبەر گهلي عيراقى خو ژ تاوانين بهعسيان بى گوننهه ب ههژميريت دئيكەم بهياناما خودا دان پيدان كر دەمى گوڤى ((مروفايهتى يا سهر چهماندى يه ژبەر تاوانين پارتا بهعس ودى مينيت خالهكارەش ب ناڤ چاڤين وان فه))، وپشتى ب دروستاهى سهر ب دهسهلاتى دا گرتى وههڤدژين خو ژنافيرين ولادايين و حكوته كا نوى پينكئيناي دهست ب دان وستاندا كر دگهل سهركرديهتيا شورەشى ول دهستپيكا سالا ۱۹۶۴ ههردوولا ريككهفتن ل سهر راوهستاندا شەرى ودهستپيكرنا ههڤهيفينا ول فيرى ديبته خالهكا وهرچەرەخان دبهرژهوهنديا شورەشى وكاودانين كوردستانى دا نهخاسمه ل دهڤهرا بادينان چونكى كاودان وسەروبهري نهفى دهڤهري ل سەردەمى(عبدالكريم قاسم)ى وماوي د دويڤدا ژ هوكمرانيا پارتا بهعس نهخوشترين ومهترسيدارترين قوناغين شورەشى بوويه ژههه لايهكى فه وژبەر قان نهگهرا:

- 1- كيميا شيانين شورەشى يين مادي وچهك وتهقهमे نيى.
- 2- دژايهتيا حكوماطين ههڤسنورين كوردستانى (توركيا- سوريا- ئيران) دگهل شورەشى ههر ژدهستپيكا وي تا دوماهيك سالا ۱۹۶۳ وههڤكاريا وان بو حكوماطين عيراقى د چهسپاندا دؤريچا ئابوورى ل

سەر دەقەرى چۆنكى تۆركيا وسوريا هەق تۆخين دگەل دەقەرا بادينان ژلايى باكوور و روژئافاي وى قە و حكۆمهتا عيراقى ژلايى باشورى قە.

3- شۆرەش دەستپىكا دروستبوونا خۆدا بوو وپيشمەرگەى ژى شارەزايى نەبوو ل سەر هۆنەر وتەكتيك وشيوازين شەرى وچەوانيا بەرسينگگرتنا چەكى گران وپيشكەفتى هەرورەسا هاولاتيان ژى نەدزانين دى چەوا خۆ پاريزن ژ هيرشين ئەسمانى.

4- دەقەرا بادينان يا پىكهااتيه ژەندەك عەشيرهتەين ب هيز ومەزن وسيستەمەين وان يين عەشيرتەگەرى ب هيز وكارتيكەر بوون وگەلەك ژ هاولاتيەين سەر ب قان عەشيرهتان قە شانازيى پى دبن وسەرۆك ومەزتين گەلەك ژقان عەشيرهتا ببوونە سەرکردەين گەندەلى وخيانەتە ل دەقەرى وهەلگريى كەرب وکينى بوون بۆ شۆرەشى وسەرکيشى وى، لەوما ئەقان عەشيرهتا كارتیکرەنا كراب هەبوو ل سەر هەمى لايەتەين ژيانى وخەبات وبەرخۆدانى ل دەقەرى.

5- ژەگريى ئەوى دۆرپىچا ئابورى ئەوا ل سەر دەقەرى سەپاندى ژلايى دەولەتەين هەق تۆخيب قە ب دەستقەئىنانا دەرمان وپیداوئىستەين ساخلەمىيى كارەكى ب زەحمەت وگەلەك جاران ب دەست نەدكەفت ئەبوو ژ نەچارى زۆر جاران گيايىن دەستپىكى دەهاتنە بكارئىنان ژبۆ چارەسەريا نەخۆش وبرينداران، دئەقى ماوى شەرى دا ئەقى بەرى نوکە مە ل سەر ئاخفتى خەلكى دەقەرى گەلەك دەرد ونەخۆشى ومال خرابكرن وسۆتن ويرانكرن وسەرمايەين دژوار ديتن وب كيمترين ئاست دا ژيانا خوو يا ساخلەمىيى دبرنە سەرى وئەقە هەندەك نموونە نە ل دۆر نەخۆشەين هاولاتيەين دەقەرى.

ئافرەتا كورد سەرەراى يا زۆملىكريبە دماف وئەرك ونەخۆشەين ژيانى دا سپدەهەيىن زوى دگەل زاروكين خۆ دا ژ گۆندى دەرکەفیت و بەرف شکەفت و جهين بەرزە وئاسى قەچیت ژبۆ پاراستنا خۆ و زاروكين خۆ و ژترسا هيرشين ئەسمانى وتۆپبارانكرنى ول دەمى روژئافا دبوو دووبارە دگەل زاروكين خۆ دزقري قە گۆندى بشەف و تا دەست ب كاروبارين ژيانى كەت ژئامادەكرنا خارنى بۆ ئەندامەين خيزانى ومپهقانين خۆ وشيشتنەجل وبەرگا و ديسان حازركرنا خارنين پیتقى بۆ روژا پاشتر و ب هەمان شپوہ ل سپدەهەيا زوى جارەكا دى تا ژگۆندى دەرکەفیت بەرف جهين نەپەنى وقەشارتى، هەرورەسا ئافرەتى بەشدارى دگەل زەلامى دا دكر ب ريقەبرنا كاروبارين چاندنى ول دەمى زەلام دچوونە بەروكين شەرى ژبۆ بەرهقانىيى ئافرەتى هەمى ئەف كاروبارە ب ستويى خۆ قە دگرتن وب ريقەدبرن ژدەرقي مال.

وسه بارهت زهلاما سه ره راي نه رگين وان دناف ريزين لهشكهرى شو ره شگيرى كوردستانى دا وهك پيشمه رگه و بهرگرى مللى و وهك هاوالاتيين ديتر دماوى دهستويرين دا ب هشاريبه كا تهمام ژترسا هيرشين نهسمانى ب كاروبارين جو تيارين و خودانكرنا تهرش و كهوالى رادبوون، وگه لهك جارن نه دشان ب روژ كاروبارين خو دناف مولك و باخچين خودا نه نجام بدن ژ بهر دژوارى و بهر ده و اميا هيرشين نهسمانى لهوما پشتى روژ ئاڤا دبوو مفا ژ روڤاها چراكين (فانوس) د ديتن ول ده مى گاز نه با مفا ژ روڤاها نهوى ئاگرى هه لكرى د ديتن و چاندين ل بهر دكر. و هه ر ژ نه گهرى نهوى دوړپيچا ئابوورى ژلايى توركي و سوريايى فه كو نه دهيلان چ كهل و پهل بهينه هنارتن بو ناف كوردستانى بتنى ب نهينى فه و ب شهقين تارى و ب هاريكاري خه لكى كوردستانى ل فان ههردوو دهوله تا كهل و پهل و پيتقيين ژيانى ب دهست فه دهاتن، وسه بارهت وان ده فهرين ل ژير ده سههلاتا حكومه تى هندهك ژكه سانين جيبه جيكار وهك سه روڤك جاش و بازرگانين شهرا كاوداين كوردستانى بخو ب ده ليقه د ديتن و دگهل وان دا هندهك ژ بهر پرسين حكومى ل ئاستين جياواز به شدارى د نهوى مفاى دا دكرن ل ده مى ريك ددانه هندهك هاوالاتيان بازرگانين ب تهرش و كهوالى بكهن نهوى ژ توركي دهات يان ژى نه و كهل و په لين ب قاچاغى فه بو ده فهرين شو ره شى دچوون وهك (شه كر وچا وئار و په روڤك و گاز و كهل و په لين ديتر بين خارنى) و ب بهايين گران بو خه لكى ده فهرين رزگاركرى دهاتنه فروتن و گه لهك جارن هاوالاتى دچوونه ده فهرين دوير ب شهف و روژه كا تا دگه هشتنه نيزيك باژيران و دناف خال وسه ربازگه هين لهشكهرى را ول ژير مه ترسيه كا توند هاتن و چوون دكرن پيخه مهت كرينا هندهك كهل و پهل و پيتقيين ژيانى و گه لهك جارن هه ر دشان دا نه بوويه وهك (گاز وشه كر) ب دهست فه بهيت ژ نه گهرى موكميا دوړپيچى، لهوما هاوالاتيان ئاگر ل نيڤا ژورين روينشتنى فه يان ل قورنه ته كى هه ل دكرن يان ژى د (سپل ومه نقه لادا) ژ بو مفا ديتنى ژ روڤاها ئاگرى يان ژى د سوپين دارادا و ده رگه هى وى دهيلانه فه كرى و سيني كهك ددانه بهر تا روڤاها ئاگرى بهيته فه گو هاستن و به لافكرن دژورى دا و نه ندامين خيزاننى بشين ل بهر نهوى روڤاهاينى خارنى بخوون، و ژ بهر نه بوونا چايى ل جهى وى ميويژ يان ژى تيفكل (بيهي) دهاته خارن و بكارئينان ژلايى وان كه سا فه بين كو نه دشان بيى فه خارنا چايى ب قه تينن. ب نه فى شيوى سهخت جهماوهرى كوردستانى ژيانا خو دبرنه سهرى ب سينگه كى بهر فره ه و بيى سهرى خو بو دوژمنى ب چه مينن و پيخه مهت هيڤيا وى روژا ئازادى و چا فه ريكرنا ب دهستفه ئينانا بهر هه مى خه بات و تيكوشينا ملله تى كوردستانى، ديسان ب راستى ئاسته كى (ووره يى) يى بهر ز يى به لاقبوو ل ده فهرى و بوويه نه گهرى

خۆراگريا خەلكى كوردستانى وقەب خاستى دگەل ھەمى وان كاودان ونەخۆشىيىن ب سەرى وان ھاتىن، و جەماوهرى كوردستانى ل وى ھزرى بوون كۆ ھەر شۆرەشەكا بشىت خۆ راگريت بو پىنج تا ھەفت سالا وىيى كۆ دەسھەلات بشىت ئاگرى وى ب قەمرىنىت و ژناقىبەت نەتەوھەيىن ئىكگرى ئىلايى خۆفە دى مائىتكىرى تىدا كەت و دەسھەلاتى نەچاركەت داخازيىن شۆرەشى جىبەجى بكتە، لەوما ئەفە زى ھۆكارەكى دىتر بوويە زىدەبارى ھۆكارىن دىتر يىن خەبات و خۆراگرى ب پىكقە خەلكى كوردستانى خۆ ل بەر كاودانىن سەخت بگرن وبگەھنە ئەوى ماوھى بەلى ب راستى د نەزانبوون ل دۆر سەروبەرى نەتەوھەيىن ئىكگرى ئەوا ئەو بخۆ پىتقى ب پىشتەقانىي ژبەر فشار و دەسھەلاتا دەولەتىن زل ھىز. وكورتيا ئاخفتى ئەو كۆ ب ھارىكارى وئىك رىزيا ھاولاتىن كوردستانى وباوھريا وان ب كىشا مللەتى يا رەوا و دادپەرورەانە وب سەركردايەتيا پارتى وشۆرەشى ب تايبەت كەسايەتيا سەروك بارزانى ئەوى ھەردەم ل جەي باوھريا جەماوھرى، لەوما وب ئەفى گيانى خەبات وقۆربانىدانى شۆرەش بەرف پىش پالدايە ژبو بجھىنانا ئارمانجىن وى وشيايە خۆ راگريت بەرامبەر وان ئاستەنگ ونەخۆشى وپىلانا ھەمى شيانىن مادى و مروقى ھاتنە بكارىنان، ديسان د بەرامبەردا حكۆمەتىن عىراقى شيانىن مللەتى خۆ يىن ئابوورى ومروقى مەزاختن دسەرىن خۆدا يىن نە دادى دا، ئەف ھۆكارە بوويە ئەگەرى درۆستبوونا دوو كۆدەتايىن لەشكەرى ل سەر دەسھەلاتا عىراقى ھاتىنە ئەنجامدان بىي خويىن رىتن و دماوى كىمتر ژ دوو سال و نىفان ژ زىي شۆرەشى.

وھە بەرى نۆكە مە ئامازە كرى (عبدالسلام عارف)ى كۆدەتا خۆ يا سپى ئەنجامدا و دەسھەلاتا خۆ ل سەر ھۆكىمى سەپاندى و دەست ب ھەقپەيىنا كرى دگەل سەركردايەتيا شۆرەشى و د دەمەكى دا دەفەر ھەمى دئاستەكى زۆر خراب دا دژيا لەوما ماوى ھەقپەيىنا ماوھەكى باش بوو بو خەلكى دەفەرى ب شىوھەكى گىتى و ھەك بەيىنقەداكى بوو بو زاروك وژن وپىر وكالا دوور ژدەنگى تۆپ وفروكا، ھەرورەسان پىشمەرگە زى زقرىنە ناف كەس وكارىن خۆ، وھاولاتى شيان ب ئىمناھى كاربارىن خۆ يىن رۆژانە ب رىقەبەن وھاتن وچوون ل دەفەرىن ژىر دەسھەلاتا حكۆمەتى دكرن ژبو كرنا پىتقى وكەل وپەلان بەلى خالىن زىرەقانىي يىن شۆرەشى ھەك خۆ مابوون ئەو زى نەكە ھندەك جارن لەشكەرى عىراقى ب ئىتەتەكا خراب تۆپياران بكتە يان زى ب سەردا بگريت.

ديسان سەركردايەتيا شۆرەشى ئەف ماوھ بخۆ ب دەليقە زانى ژبو گریدانا كۆنگرەكى پارتى چۆنكى ئەو چەند سالەك بوون پارتى چ كۆنگرە نەگریدان ژنەگەرى كاودانىن شەرى وئەوى سەروبەرى

مهترسیدار ئه‌وۆ شۆره‌ش تیدا دبووری، له‌وما کۆنگرێ شەشی یی پارتی ل هاقینا سالا ۱۹۶۴ ل قه‌لادزی هاته به‌ستن ل ژیر مه‌زنترین ومه‌ترسیدارترین جۆدابوون دناڤ سه‌رکردایه‌تیا پارتی وبنچینا وۆ دا. ول پشکا ئیکێ مه‌ ب تیر وته‌سه‌لی ل سه‌ر ئاخفتبوو وگریدانا کۆنگره‌ی ژیتیشیین گرنگ بوو د ئه‌قی ماوه‌ی دا تا به‌شداربووین کۆنگری راستیا ئه‌وۆ جۆدابوونی بزنان وتا بریارین شۆره‌شگیرانه وگۆنجای ده‌رکه‌ن سه‌باره‌ت وان کاودانا و وه‌ك به‌رسقک بوو بۆ بریارا جۆدابووین ئه‌وا ب له‌ز ونه‌ دجه‌ی خۆدا بتنی د به‌رژه‌وه‌ندا دۆژمنی دا بوو، له‌وما به‌شداربووین کۆنگره‌ی بریاردان ئه‌وین قه‌ه‌تیای ژناف ریژین پارتی به‌ینه‌ ده‌رکه‌ن ودويفچوونا وان ژى به‌يته‌ کرن ل ده‌قه‌را (ماوه‌ت) تا ژده‌رقه‌ی سنۆرین کوردستانى، هه‌روه‌سا ژبریارین گرنگ یین کۆنگره‌ی ئه‌وژى بریارا درۆستکرنا جڤاتا سه‌رکردایه‌تیا شۆره‌شی بوو و درۆستکرنا کارگیريین نافخوویی ل هه‌می ده‌قه‌رین کوردستانى ئه‌وین ل ژیر ده‌سه‌لاتا شۆره‌شی ئه‌بوو قائیمقام و ریڤه‌به‌رین ناحیا ورڤه‌به‌رین دارایی و دادوهر دگه‌ل فه‌رمانبه‌ران وده‌زگایان هاته‌ دامه‌زراندن ژکادرین پارتی ئه‌وین خۆدان شیان وزیره‌ك و باوهر پى کری. ئه‌شان ریڤه‌به‌ری وده‌زگایان ده‌ست ب کارین خۆکرن وکاروبارین هاولاتیان و به‌رژه‌وه‌ندیین وان ب باشتین شیوه‌ ب ریڤه‌دبرن و سه‌ره‌رای کو درۆستکرنا فان کارگیریا کاره‌کى وه‌ختی بوویه وئارمانج ومه‌ره‌مین خۆ هه‌بوینه به‌لی ده‌هاته هژمارتن وه‌ك پینگافه‌کا گرنگ وب مفا وگۆنجای بۆ ئه‌وی ماوۆ به‌رته‌نگ وه‌سته‌یار سه‌ره‌رای کۆ ئه‌وین جۆدابوون چ کارتیکرن ل سه‌ر ده‌قه‌را بادینان نه‌بوو وتاراده‌کی یا ئارام بوویه. ئه‌شان کارگیریا دويفچوونا ئاریشه‌ وگله‌ وگازنده‌ین خه‌لکی د کرن ویین ب ساناهى و دشیان دا ده‌هاته چاره‌سه‌رکرن ویین گرنگ وب زه‌حمه‌ت ده‌هاته ره‌وانکرن ژبو چاره‌سه‌ری ل دادگه‌ها، فه‌رمانبه‌رین ریڤه‌به‌رین دارایی کارین وان ژى کۆمکرنا دارایی شۆره‌شی بوو ژ گومرک وکریین مۆلك وده‌هاتیی خۆفروشان.

وئهو لیژنن سه‌ر ب دادگه‌هین ده‌قه‌را فه‌ ب کارى قه‌کۆلینى رادبوون ل دۆر رویداتین کۆشتن وناکۆکیا ودويفچوونا سکالا، وپشتی قه‌کۆلین ده‌هاته کرن فائیلین هاولاتیان ره‌وانه‌ی دادگه‌ها دبوون ژبو قه‌کۆلین و بریاردانى ل سه‌ر کیشین وان. و سه‌باره‌ت رویداتین کۆشتن وئاریشین جڤاکی یین گه‌له‌ك گرڤه‌ر وکه‌فن بۆچوون وشیره‌تین سه‌رکردایه‌تیا له‌شکه‌ری وپارتی ده‌هاته وه‌رگرتن هه‌ر ئیک ل جه‌ی خۆ به‌ری ده‌رکنا بریارى ژبه‌ر دویرکه‌فتن ژخه‌له‌تی وگۆمانى ول ده‌مى رویداتین مه‌زن وه‌سته‌یار دادگه‌هه‌کا شۆره‌شگیرى ده‌هاته پیکئینان ل سه‌ر ئاسته‌کى به‌رز ژ به‌رپرسین پارتی وله‌شکه‌ری ئانکۆ وه‌ك ساخله‌تی دادگه‌ها مه‌زن بوویه، زۆربه‌یا هه‌ره‌ زۆر ژبریارین وان دادگه‌ها جه‌ی رازیبوونا ئه‌وی خه‌لکی

ناکۆکی دناقبهرا وان دا هه‌ی سه‌ره‌رای وان کاودانیڤ گۆرانکار پشته به‌یاناما ۱۱ ئاداری سا‌لا ۱۹۷۵ به‌لی بریارین دادگه‌ها خۆجه د مان وه‌ک خۆ وپه‌گیری پێ ده‌اته‌کرن بێ ناکۆکی.

ب راستی پشته پیکتینانا په‌کین کارگیری و‌دادگه‌ها ل ده‌قه‌را بادینان تاراده‌کێ مه‌زن کاری لیژنێن نافخوویی وریکخراوین ب سه‌ر‌قه سقک ببوو وشیاینه پتر ب کاری خۆ یێ ریکخستنێ رابن.

په‌کهاتێ کارگیرین ده‌قه‌را بادینان وه‌ک ل خاری دیارکری بوو:

1- لقی ئیک یێ پارتی ب کاری پارێزگه‌ری و سه‌ره‌رشته‌ی ل سه‌ر کارگیریا رادبوو ب تابه‌ت به‌رپرسی لقی.

2- به‌رپرسیڤه‌زایا (قائیمقام).

1) عبدالله حاجی بدری سندی - قائیمقامی زاخۆ بوو و پشته هاتیه‌ فه‌گۆهاستن مه‌لا صالح حاجی سلیفانی جه‌ی وێ گرت.

2) نجم الدین الیوسفی - قائیمقامی ئامیدی بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک به‌رپرسی لیژنا نافخوویا ئامیدی.

3) احمد جرجیس نه‌تروشی - قائیمقامی قه‌زا ده‌وکێ بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک نه‌ندام لقی.

4) مجید جرجیس نه‌تروشی - قائیمقامی قه‌زا شیخان بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک نه‌ندام لقی.

3- ریشه‌به‌رین ناحیا:

1) مه‌لا أحمد اسلام نیره‌وی - ریشه‌به‌ری ناحیا کانی ماسی بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک نه‌ندامی لیژنا نافخوویا ئامیدی.

2) یوسف محمد بیدوهی - ریشه‌به‌ری ناحیا نیره‌وی ریکان بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک نه‌ندامی ل. ن. ئامیدی.

3) حسن احمد حجی شعبان ئامیدی - ریشه‌به‌ری ناحیا سه‌رسنکی بوو زیده‌باری کاری وی وه‌ک نه‌ندامی ل. ن. ئامیدی.

قه‌زا شیخان:

- (1) علی جوقی - ریڤه‌به‌ری ناحیا ته‌تریش.
- (2) فاروق سعید بگ - ریڤه‌به‌ری ناحیا ته‌لقوش.
- (3) محمد حسن بامرنی - ریڤه‌به‌ری ناحیا نه‌هله.

قه‌زا زاخو:

- (1) مه‌لا صالح حاجی سلیقانی - ریڤه‌به‌ری ناحیا باتیفا.
- (2) مه‌لا حیدر احمد - ریڤه‌به‌ری ناحیا ئاسه‌ئ.
- (3) شعبان سعید - ریڤه‌به‌ری ناحیا شه‌ران‌ش زی‌ده‌باری کارئ وی وه‌ک ئه‌ندام ناوچه.

قه‌زا ده‌وک:

- (1) یوسف میرخان - ریڤه‌به‌ری ناحیا زاو‌یته بوو زی‌ده‌باری کارئ وی وه‌ک ئه‌ندام ناوچه.
- (2) میکائیل علی سارکی - ریڤه‌به‌ری ناحیا سی‌می‌لی بوو زی‌ده‌باری کارئ وی وه‌ک ئه‌ندام ناوچه.
- (3) فارس حسن کوره‌مارکی - ریڤه‌به‌ری ناحیا مانگی‌شکی زی‌ده‌باری کارئ وی وه‌ک ئه‌ندام ناوچه.

دگه‌ل ده‌ستی‌کا به‌ارا سالا ۱۹۶۵ ماوئ هه‌فه‌یه‌شینا و ماوئ تیمناهی و ته‌ناهی ب دوماهی‌که‌هات ئه‌وئ بو پتر ژ ساله‌کئ فه‌کیشای و دووباره‌هه‌ورین ره‌ش و تاروی ب سه‌ر ئه‌سمانئ کوردستانئ دا گرتن و کاودان تیکچوون و ده‌سه‌ه‌لاتئ هی‌زین خو به‌رامبه‌ر شو‌ره‌شی خرغه‌کرنه‌فه و دیسان دووباره‌هه‌توانبار (عبدالسلام عارف)ی ئیه‌تین خو یین پیس و چه‌په‌ل و شو‌فینزم ئاشکه‌را کرن چونکی ل پیس وه‌خت ئه‌وی هزر دکر کو نه‌شیت ئارمانج و خه‌ونا خو ب جه‌بینیت و شو‌ره‌شا کوردی ژناقبه‌ت دماوئ خو‌کمرانیا به‌عسیان دا چونکی ده‌سه‌ه‌لات و فه‌رمانه‌وایین وی دبه‌ند و سنوردارکری بوون سه‌ره‌رای کو ئه‌و سه‌روک کو‌مار و جقاتا سه‌رکردایه‌تیا شو‌ره‌شی بوو، به‌لئ د ئه‌فئ قوناغئ دا هه‌می فه‌رمان و ده‌سه‌ه‌لات دده‌ستئ وی دا بوون و تینئ خوین ری‌تنئ بوو تا‌کو هه‌می ئه‌وئ که‌رب و کینا ل ده‌ف هه‌ی ل سه‌ر ملله‌تئ کورد ب داریژیت چونکی رابردوئ وی یئ نئزیک پشته شو‌ره‌شا ۱۴ تیرمه‌هئ به‌لگه‌یه ل سه‌ر وی و ده‌هاته هژمارتن وه‌ک که‌سئ دووئ د ده‌وله‌تئ دا وه‌ک جه‌ و په‌ل پشته (عبدالکریم قاسم)ی وه‌ه‌ر ژ وی ده‌می ئیه‌تین خو یین پری که‌رب و کین و بو‌چووین خو یین دوژمنکار به‌رامبه‌ر زفرینا بارزانی ژ ئیکه‌تیا سو‌فیتی به‌رچاڤ کرن، له‌وما ئه‌ف ساخله‌تین خرابکار وه‌ه‌قدژ ئه‌و پالدایه ژ بو هندی تا‌کو جاره‌کا دیتر

شەرى دژى كوردستانى ب راگەھىنىت وھەمى ھەزرا وى ئەو بوو كۆ ھەر ئەو يى سەركەفتى يە وناشكىت ودى شۆرەشنى ژى ژانقەت وھەر ژبەر كار وكريار وبرىارپن وى يىن نەرەوا ونە دجھن خۇدا دناڧ مللەتى عىراقى دا ھاتبوو بناڧكرن ب (حەجى مشن) وئەوى ھەز نەدكر ئەو يى شەرى شۆرەشا مللەتەكى بن دەست وزۆملىكىرى دكەت وئەڧ مللەتە بو وى خۇ ناچەمىنىت ودى بەرگىرى ژخاك وناشتىمانى خۇ كەت وئەڧ مللەتە خۇدان داستان و پرى قارمانە وپارتەكا پىشكەفتنخار سەركىشيا وى دكەت وسەرۆكى وى ژى خۇدان شيان وپىر وپاوەرە مللەت ھەمى شانازىن پى دبەت و دوژمن بەرى دۆست و ھەڧالان دان پىدانى ب زىرەكى وپىرخاسيا وى دكەن.

شەر ھاتە راگەھاندن وھكۆمەتى ب ھەمى شىانين خۇ يىن لەشكەرى ڧە وچەكى گران وپىشكەفتى ھىرش ئىنانە سەر كوردستانى بىي دلۆڧانى وب شىوھكى ھۆڧانە وتاوانين مەزن ئەنجامدان دوپر ژھەمى بنەما وداپ ونەرىتپن مروڧايەتپى وپووينە خالەكارەش ب ناڧ چاڧين (عبدالسلام عارف)ى و دەستەكا وى ڧە وھەر ئەو بخۇ بو دەمى ل ساللا ۱۹۶۳ تاوانين بەعسيان ل قەلەم داين وگۆتى ((مروڧايەتى يا سەر چەماندى يە ژبەر تاوانين بەعسيان)). ئەرى ژبو تاوانين (عبدالسلام)ى بخۇ مروڧايەتى چ دىڧىت؟ بەلى ھۆزانڧانەكى عىراقى دىڧىت:

((لاتنه عن خلق وتأتى مثله --- عار عليك اذا فعلت عظيم يا (حجى مشن)))

ھىقى وئومىدپن (حجى مشن)ى يىن درۆندانە بەرھنگارى چىاين كوردستانى و خۇراگريا پىشمەرگين قارەمان وجەماوەرى كوردستانى بوون، وپشتى شەرىن دژوار وخۇيناوى ھىزپن لەشكەرى عىراقى ودگەلدا ھىزپن جاش خۇڧروشان تۆشى شكستپن مەزن يىن گيانى ومادى بوون وپشتى نەشيان چ سەركەفتنا ب دەستڧە بينن ھىزپن دەسھەلاتى تۆشى بى زارى وبى ئومىدپى بوون لەوما وەك تۆلڧەكرن تاوانين مەزن ئەنجامدان ب رى يا ھىرشپن ئەسيانى ل سەر گۆندپن دەڧەرى يىن ئارام وب شىوھكى درۆندانە و دەنجامدا ھاولاتپن بى گۆننەھ ژ زارۆك وژن وپىر وكال بوونە قۆربان وتارادەكى پىكۆلەك بوو ژبو ژانڧرنا ھەمى تۆخمپن گيانەور وتەرش وكەوالى چۆنكى سىاسەتا رژىمى سىاسەتا ئەردى سۆتى بوو ئانكۆ ھەر جھى گەھشتباپى وپران دكر و دسۆت لەوما خەلك وھاولاتپن ڧان گۆندپن بەر بىاڧى ھىرشپن دوژمنى دكەفت نەچار دبوون كۆچپن وبەرەڧ شكەفت و دوول ونھالان ڧە بچن وكاروبارپن خۇ يىن چاندنى ب شەڧ ئەنجام بەن، سەرەراى ڧان كاودانپن سەخت و دژوار ھاولاتپن كوردستانى چ جارا خۇ بى ئومىد نەدزانپن وب سىنگەگى پىلاپى بەرسىنگى وان كاودانا دگرتن

پېشمەرگین شۆرەش ل بەرۆکین شەری زېرەقانی ل لڤینین دەسەلاتی یین لەشکەری دگرتن
 و بەردەوام هێرشین وان دەهاتنە شکاندن و پاشقەدەبرن ول هەمان دەم دا خیزان وکەس وکارین وان
 پېشمەرگا ل ژیر تۆپارانکرن و هێرشین ئەسمانی بوون و یی راوەستیان کارۆبارین خو یین روژانە وەك
 کارین چاندنی و خودانکرنا تەرش وکەوالی ب ریفەدەبرن و دوو یفچوونا دەنگ و باسین شەری دکرن و دووعا
 ژخوودی دخواستن پېشمەرگین کوردستان بەینە پاراستن و سەرکەفتنا یین ل سەر دۆژمنی، و ئەف رویدانا ل
 خاری دیارکری پالپشتی یە ل سەر ئەو ساخلەت و ناخفتنا بەری نۆکە مە بەحس ل سەر کری. هیزین
 دۆژمنی ل دوماهیکا بایزا سالا ۱۹۶۵ هێرشەکا بەرفرەه و ژگەلەك تەورا فە ژگەلیی زاخو تا بلندا هیین
 (برجینی)، و ژ(بیزەهی ویتاسن)، و تەوهری گرکین روژههلاتا زاخو ئەوین بنافی (دووژدە ملان) ئەف
 هیزە ژ لەشکەری ریکخستی و جاشان پیکهاتی بوون، هیزین شۆرەشگیرین زاخو ب سەرکردایەتیا شەهید
 (عیسی سوار) و هیزین دەوکی ب سەر کیشیا (علی خلیل) و هەندەك هیزین ئامیدی ب سەرکیشی
 و سەرپەرشتیا (سلیم اسعد) و هەمی ژهه لگرن چەکی سڤک و سادە بوون و چەکی ژهه میا گرنگتر و گرانتر
 بتنی ئیک تۆپا (۱۲۰) ملم بوو و ئیکەم جار بوو بکاردئینان، دگەر ماتیا هێرش ل دا و دناف ئەوی سەرۆبەری
 خراب یی کو ب ساناھی و ب چەند ریزەکی نڤیسینی ناھیتە سالوختە دان خەلکی وان گۆندین
 کەفتینە ژیر تەوهرین هێرش گۆندین خو ب جە هیلان ژنەگەری ستەم و تەعدایین دۆژمنی و هیزین
 لەشکەری عیراقی دگەل هیزین جاشا گۆندین وان تالان دکرن ول دوو یفدا دسۆتن ژبلی کۆشتنی
 و خەلکەك نەچار دکرن ب خۆرتی چەکی هەلگری و دژی شۆرەش راوەستن و ئەفە کیمترین پیرابوون
 بوون دگەل خەلکی دەفەری ئەنجامداین.

ئەز دگەل ئەفسەرین تۆپا (۱۲۰) ملم و هیزەکا دیتەر ژ پېشمەرگین سەر ب دەفەرا ئامیدی فە ژبو
 هەوارهاتنا وان پېشمەرگین ل بەرۆکین شەری ل دەفەرا زاخو ب فەرمانا خودی ژی رازی (ئەسەد
 خو شەوی) ول شەفەکا تافە هەیقی ئەم گەهشتینە گۆندی (بیزل) ل روژههلاتی گۆندی (بیزەهی) ول
 دەمی دناف گۆندی راجووین ئەم دبەر ئافرهتاکا دان عەمر رابورین یا کو ژچاڤا ژی فە بی سەرۆبەر
 ووەسا دیاربوو بۆقچەکا جل و بەرگا ل پشتی بوو وزارۆکەکا بچووێک دەستی وی گرتبوو ول بەراھیی
 دچوو بەرف روژههلاتی بو دەفەرا دۆسکیا ژ ئەگەری زۆم و هێرشین ئەسمانی یین دۆژمنی و تا بگەهیتە
 کاروان وکەس وکارین خو ژخەلکی گۆندی یین دەر بەدەر ول دەمی زانی هەر ژ ریفەچوونا مە یا بی
 دەنگ کو ئەم پېشمەرگینە و ئەم یی د هوارهاتنا پېشمەرگین دەفەری هاتین، و سەرەرای ئەوی

سەروبەرى ئەو تېدا ھىقى كرن وگۆت: ((گەلى خۆشتىقا ھىن بخۆدى كەنە نەھىلن دۆژمن بنگەھى عىسى سوار بسۆژن)). بەلى مخابن ھىقىا وى ب جە نەھات سەرەراى كۆ بەرھنگارىيەكا تۆند ژلايى پېشمەرگىن قارەمان قە ھاتبوو كرن لى ژبەر ژمارا مەزنا ھىزىن دۆژمنى وشيانىن وان يىن ئاميرىن لەشكەرى كۆ دزۆر بوون بەرامبەر چەكى شۆرەشگىرا يى سقك وسادە ھىقىا ئەوى دايكا كورد ب جە نەھات بەلى بەيقىن وى يىن پر بەا وئەو داخازيا وى كرى ل نىقا شەقى ئاسۆدە دميشك وھزرا مەدا رۆنكرىە ودھزرا ھەر كەسەكى ئەو ديمەن ديت بيت يان گۆھ لى بووى، ئەو دايكا دان عەمر ئەوا ھەمى مۆلك و مال و حالى خۆ ب جە ھىلاى دى پى خۆشبيت ئەگەر بنگەھى ھىزا پېشمەرگىن زاخۆ ھىنىت ونەگەقىتە ژىر پىن دۆژمنى سەرەراى كۆ ئەو بنگەھ بىتى وەك كۆلكەكى ئاخى بوو بەلى ھىمايى سەربەرزيا پېشمەرگەى بوو ل دەقەرى.

ئەف مەونە وب دەھان مەونىن وەك وى بەلگەنە ل سەر حەز وقيان ورىژگرتن وپشتەقانىا خەلكى كوردستانى بو شۆرەشا ئەيلوولى وسەركرەدە وقارەمانىن وى دخۆشى ونەخۆشيان دا، وھەر ئەقەيە نھىنيا سەرەكەفتىن شۆرەشى ورۆلى وى يى كارتىكەر دگھۆرىنا حكۆماتىن عىراقى دا ب كۆدەتايىن ل دويف ئىك ودان پىدان ب كىشا كوردى وقەكرنا دەرگەھى دان وستاندن وھەقەيەقىنا وروينىشتىن ب پىكفە ل دۆر مېزا گەفتوگۆيا ھەر دگەل وان كەسانىن شۆرەشگىر كۆ ل پىش وەخت ب كەسانىن پىشتەرى و جەردەچى ددانە نياسىن. ھاولاتىن دەقەرى ب ھىقى وب باوهرىيەكا مۆكم ول ژىر مەترسىن تۆند كارۆبارىن خۆ يىن رۆژانە ئەنجام ددان چۆنكى ھەميا ئەو باوهرى ھەبوو كۆ پارت وسەرۆكى وان دى ل دوماھىي ھەر ب سەرەكەقىت و رۆژەكا گەش و ژيانەكا بەختەوەر ل پىشيا وانە وەك بەرھەمى ئەوى خۆراگرى وقۆربانىدانى يە. ديسان ل دۆر تاوانىن حكۆماتىن عىراقى يىن زۆر رويدانەكا نەخۆش وكارتىكەر ل سەر دەرۆنى مروقى ھەبوو ئەوژى د سالەكى دا ژسالىن شۆرەشى ود وەرزى زقىستانەكا بەفرگرتى دا ھىرشەكا ئەسمانى ھاتە سەر گۆندەكى دەقەرى يى قالا وچۆلكرى ژمرۆقان وفرۆكىن دۆژمنى ل ئاستەكى زۆر نزم ل دۆر دزقرىن ب مەرەما وى چەندى كەسەكى بىنن گۆللە باران بكەن وبكۆژن، دئەقى ماوہى دا(سەيەك) ژترسا دەنگى فروكا ژگۆندى دەردكەقىت ول سەر بەفرى دچىت و درەقىت و دەمى فروكەقانا دىتى قيان بخۆ كەيف وخۆشى ل دويف راھىلان وكۆشتنا ئەقى (سەى) چىكەن ئەوى ژترسى ھات وچوو دكر ودقيا ل جھەكى خۆ ب قەشىرىت بەلى دۆر زقرىن فرۆكا سەرىن رىكا ل بەر بەرزەكرن وپشتى وەستيانەكا زۆر ل سەر بەفرى ژخۆ بى زارېبوو و كەس نەبوو

قۆرتال بکەت کەفتە سەر پشتا خۆ و بەرێ خۆ سەر ئەقرازکر و د ئەقی دەمی دا فرۆکین دۆژمنی گۆللەباران دکەن و دکۆژن. مەرەم ژگۆتن و دارێشتنا ئەقی رویدانی ئەو کۆ حکۆمەتا عیراقی چ دلۆفانی ل دەف نەبوویە وچ پێگیبری ب یاسایین نیف دەولەتی نەدکر ونەبەس مروف بتنی بەلکۆ گیانەوەر ژى ببوونە نیچیرا زۆلم و زۆرداریا وان.

رۆژانە تاوانین جوړه و جوړ دەرەهەقی مللەتی کورد ئەنجامدان بیی بەرپرسایەتی بەلی خۆدایى مەزن هەردەم دگەل راستی بوو وتۆل ژ تاوانبار و دۆژمنین مللەتی کورد قە دکرن.

پشتی زۆلم و زۆرداریا دەسەهەلاتی گەهشتیە بەرزترین ئاست، دەم هات دوعایین زۆملیکریان ژ ئیتیم و بیژن وجەگەر لی سوتیا ژلایى خۆدایى مەزن قە بەیتە وەرگرتن، ئەوژی ل دەمی (عبدالسلام عارف) ب سەرەدانەکی ب فرۆکی بەرف باشۆری عیراقی قەدچوو ل ۱۳ نیسانا سالا ۱۹۶۶ فرۆکا وی دپەقیت وتیدا دگەل چەند کەسەکا دسوژن و دگەهیتە سزایى خۆی دادوهرانە، سزایى ئەوی کەرب وکینا ژمللەتی کورد هەلگرتی و ئەو هەمی تاوانین ئەنجامداین و دچیتە د زبلدانکا دیروکی دا، ول دویف دا برایى وی (عبدالرحمن عارف) جهی وی دگرت و دبیتە سەرۆک کۆمار بەلی ئەف کەسە دەسەهەلات وشیانین وی زۆر دلواز بوون لەوما سەرۆک وەزیر (عبدالرحمن البزاز) روپی راستەقینە یی دەسەهەلاتی بوو، ئەو دەسەهەلاتا دنالی ژ لاوازیا خۆ یا لەشکەری و ئابووری وشکستین بەردەوام ل بەرۆکین شەرا، ئەو ئابووری ژ ئەنجامی سیاسەتا دژایەتیکرنی دگەل مللەتی کورد ب بەرەللاهی هاتیە مەزاختن سەرەرای ئەوی سەرۆبەری خراب عبدالرحمن عارف و دەستەیا وی یا لەشکەری بەردەوامی دانە شەرین خۆ دژی کوردستانی و ب هەمان شیوی برایى خۆ (عبدالسلام عارف) ی تاوان دژی مللەتی کورد ئەنجامدان ب هیرشین ئەسمانی و تۆپبارانکرنا گۆندا و سوۆتن و خرابکرنا وان زیدەباری دۆرپیچا ئابووری ل سەر گشت دەقەرین کوردستانی.

و پشتی دوو هەقیقین هیرش و شەرین دژوار و چارەنقیس ل چیاین زۆزک و هەندرین دۆژمن تۆشی شکستن وزیانین مەزن بوو و هیزەکا لەشکەری (لیوا) و دگەل چەند هیزەکین جاشا ب تەمامی هاتە ژناقبرن، دووبارە دەسەهەلات نەچاربوو دەرگەهی دان و ستاندنا دگەل سەرکردایەتیا شوڕەشی قەکەت و د ئەنجامدا ریکەفتننما ۲۹/ خۆزەیرانی/ ۱۹۶۶ هاتە پیش و تیدا هاتیە حۆکمەکی نەیی نافەندی بۆ کوردستانی بەیتە دان، و هەقەقیقین د بەردەوام بوون تا هەرسى ئەفسەران (عبدالرزاق النایف، ابراهیم

الداوود، سعدون غيدان) ب ههڤكاريا پارتا به عس كۆده تايا ۱۷/تيرمه ها/ ۱۹۶۸، ئەنجامداين وهك ل پيش وهخت ب هوپربيني مه ل سهر ئاخفتي.

دماوئ شورهشا ئەيلوولئ دا ههر ژسالا ۱۹۶۱ تا رېكهفتننا ئادارا سالا ۱۹۷۰ چەندين كۆده تاين لەشكەرى ل عيراقئ رويدان وكاودان وسەرۆبەر نهين هيمن بوو چونكى ئەو حكوماتين حۆكم ل عيراقئ دكرن نه ل جهئ رازيبوون و باوهريا گهلي عيراقئ بوون بهلكۆ ب شيوي سەپاندنئ حۆكم ل سهر ملله تي دگيران، ئانكو شيوازئ حۆكمراينئ دكتاتوري وزورداري بوو، وفان حكومهتا شهرين نههيلان و ژنافرنا ناسناما نه تهوايه تي دگهل ملله تي كورد دكرن، ئەو ملله تي بتني داخازين وي وهگهفي و داد پهروهري بوويه د ئهرك ومافان دا دگهل برايئ خو يين نه تهوا عه ره بي و دبه رامبهردا لايه نين ده سه هل اتدار ب زۆم وخوين رينئ به رسف ددا ، لهوما هه ردهم ئەنجامين فان شهرا هه ميا د بهرژه وهنديا ملله تي كوردا بووينه ، ئەفـ جوړه سياسه ته بووينه ئەگهري درۆستبوونا سەرۆبەرکی خراب و نهين ئارام ژلايئ سياسي وئابووري فه وپهيدا كرنا ناكوكيئ دنافـ جفاكي دا ههروه سا ژلايئ كاگيري ژي فه سستي ولاوازيه كا زور مهزن كهفته دناف هه مي دهزگايين دهوله تي دا وبويه ئەگهري زيده گافيئ ژلايئ هندهك دهزگا وپه كين كارگيري ل سهر بهرژه وهند وده سه هل اتا هندهك دهزگايين ديتر.

هه مي ئەو هوكارين مهدياركرين بووينه ئەگهري ژدهست دانا حكوماتين عيراقئ بو بنچينا خو يا جه ماوهري ونه مانا باوهريئ ب هيزا وي ياله شكهري ژي و دئەنجامدا ماوه بو ماوه كۆده تا ب سانهي وبيي خوين رينئ درۆستبوون وهك ئەوا ل شواتا ۱۹۶۳ وپاييزا ۱۹۶۳ ول هافينا ۱۹۶۸.

پشتي سهركهفتين شورهشي ل چياين هندرين وزوزهك بهرپرسيئ حكومه تي گه هشتنه ئەوي باوهريئ تاكو ل دويف بوچوونا (عبدالرحمن البزاز) بچن وگوهبه ديئ چونكي ل پيش وهخت ئەو بتني دگهل هه فپه يقينا بوو و دژي شهري بوو دگهل كوردان، وپشت راست بوون كو ب ريكين له شكهري شورهش ناهيته ژنافرن. لهوما هه فپه يقينا ده ستيپكر وتا تيرمه ها سالا ۱۹۶۸ فه كيشا وده فـ ماوه ي دا پتر ژ سئ گورانكاريين وه زاري هاتنه كرن وپشتي هاتنا به عسيان ل سهر حۆكمي ئەوان ژي به رده وامي دانه دان وستاندنا تا بهارا سالا ۱۹۶۹ و دئەفـ ماوه ي دا چهند گورانكاري وپيشفه چونين باش د سه رۆبەري شورهشي دا درۆستبوون ودگه لهك بياقان دا وهك بهري نوكه ل پشكا ئيكي مه ب تيرو ته سه لي ل سهر ئاخفتي. ول فئيري دووباره دي به حسي هندهك ژ وان پيشفه چوونا كه ين ئەوين ل ده فـه را بادينان درۆستبوون دماوي هه فپه يقينا دا ژبه ر گرنگيا وان، چونكي ئەفـ ماوه ده ليفه كا باش وب

مفا بوو بۆ پيشمه رگه ي وخه لكى كوردستانى ب شپوه كى گشتى ژبو بهين قه دانى ودوير ژ شهرا و خرابى ونه خو شين ل دويى دا، ههروهسا تاكو هه مى هاولاتى بشين بزقرنه سه ر كاروبارين خو ين روژانه ودووباره نفاكرن ونويزه نكرنا خانى وكوندين خو ين سوتى و خرابكرى و تا بشين به ره مه ين خو ين چاندى كوم بكه ن وبفروشن وكه ل وپه لين پيتقى دابين بكه ن ئه وين ژده قه رين ژير ده ستى ده سه لاتى بو ده اتن وه ك كه ل وپه لين خارنى ين گرنى (چا وشه كر و روين) ههروهسا گاز وجل وبه رگ وكه له ك پيتشين ديت، ديسان خو ش ده ليقه بوويه ژبو چاره سه ركنا نه خو ش وبرينداران ل نه خو شانين حكومه تى ب نايه ت ئه وين چاره سه رى وان ب زه حمه ت دناق ده زگايين ساخله ميا شوره شى دا ژنه گه رى نه بوون وكي ماتيا ده رمانا.

ل ده قه را بادينان هه رده م خالين زيره قانيى ل توخييين هه مبه رى هي زين ده سه لاتى د ليكدان و روى ب روى بوونين به ربه لاق دا بوون دگه ل (چه ته) وخوفروشين قه قه تىاى ژشوره شى سه ره راي لاوازى وژمارا وان ياكيم به لى ل ده قه رين كه ركوك وسوله يمانى بكوم كوم په يوه ندى ب ده سه لاتى دكرن وشه رين دژوار وچاره نفيس دگه ل هي زين شوره شى نه نجامدان وهه ر ل ده ستپيكتى سه ركردين جو دابوويان سوزدا بوونه حكومه تى كو ئه و دى شوره شى وسه ركردى وى ژناقبه ن نه گه ر ده سه لات پشته قانيى لى بكه ت ول دويى دى جه ي پارتى گرن ودان وستاندنا دگه ل حكومه تى كه ن ل سه رمافين نه ته وايه تى ين ملله تى كورد. وب شيوى كيم فامى خو وده سه ته كا خو رازى دكرن كو ئه و دى نه قى خه ونى ب جه نين ههروهسا ده سه لاتى ژى هي قى وئوميدين خو ل سه ر سوزين وان ين ناشوپى گریدا بوون.

فیرکرن:

ده قه را بادينان وه ك هه مى ده قه رين ديتر ين كوردستانى هه ر ژ ده ستپيكا شوره شى يا بن به هر بوو ژفيركرنى ول پايىزا سالا ۱۹۶۶ و ژنه گه رى باشبوونا سه روبه رى شوره شى وگه ورينا به لانسى دبه رژه وه ندى وى دا وهه قيه يقين دبه رده وامبوون ل دويى ري ككه فتننا ما ۱۹۶۶/۶/۲۹ سه ركردايه تيا شوره شى ديت كو كاودان دگونجاي و ودبه ره ه قن به راورد دگه ل سالين چويى له وما فه رمان دا ب قه كرنا قوتابخانا ل ده قه رين رزگاركرى ل دويى شيانا و ژسه ره تايى ده ستپيكرن و ژبو جي به جيكرنا نه قى

فهرمانی لیژنین ناوچا دەست ب فه کرنا قوتابخانا کرن ل ههمی وان گۆندین قوتابخانه لی ههین بهری شۆرهش سهرهلدهت زیدهباری فه کرنا قوتابخانا ل وان گۆندین دیتر یین زاروکین قوناغا ئیککی ژ سهرهتایی لی ههین وماموستا ژ ئەندامین پارتی ئەوین خاندن ونقیسین دزانین هاتنه دامهزراندن و زارۆک ژ کۆر وکچا ل ههر گۆندهکی ل دویف ژمارا وان د ژورهکی یان د دووا فه خاندن تیدا دکرن، بهلی دماوی شهری دا ئانکو پستی هیرشین به عسیا ل بهارا سالا ۱۹۶۹ مامۆستایین قان قوتابخانا ژترسا هیرشین ئەسمانی قوتابیی خۆ دبرنه ژدهرفهی گۆندا و ل بن دارا وشکهفتا وجهین نهپهنی خاندن ب ریفه دبرن چۆنکی دۆژمنی دهیرشین خۆدا ب شیوهکی چر دۆپاتی ل سهر گۆندا دکر. کاودان د نهخۆش و بهرتنگ بوون وناقاهی وجه وشیان وپیتقیین فیگرنتی دلواز ودکیم بوون ئەفه ههمی هوکار بوون ب خرابی کارتیکرن ل پرۆسا خاندنی هاتبۆکرن بهلی سهرهرای قان ئاستهنگا ههمیا وب شیان وکهدا دهزگایین پارتی ومامۆستا وسهروهی قوتابیان وحهزا زاروکین کوردستانی ل سهر زانست وفیگرنتی ههول وپیکۆلین پرۆسا فیگرنتی ب شیوهکی ریخستی تا ئادارا سالا ۱۹۷۰ سهرکهفتن د بهردهوامیا خاندنی دا ئینان. ژبلی ئەفا مه ئامازه پی دای ئاستی قوتابیی قوتابخانین شۆرهشی یی جیاواز وباشتر بوویه ژانستی قوتابین وان دهقهرین ژیر دهسهلاتا حکومهتی ل باریزگههین باکوری وئەف چهنده پستی ریکهکفتنناما ئاداری دیار وئاشکهرا بوو وئەفه ژی بو وی زهحمهت وماندییوونا وان مامۆستا وروهوشنیرا دزقریت ئەوین شیانین خۆ ههمی بو کاری فیگرنا زاروکین کورد تهرخانکیرن بیی بهرامبهر بتنی ئارمانجا وان خزمهتا مللهت ونشتیمانی بوویه وقورتالکرنا زاروکین کورد ژ نهزانینی. وههر ژبهر رۆلی وان و برینیچان یی بهرز سهرکردایهتیا شۆرهشی داخازا ژدهسهلاتی کر ب شیوهکی فهرمی بهینه دامهزراندن ل ریفه بهریین پهروهردی وساخلهمی ل دهقهرین حۆکمئی ئۆتۆنومی پستی ریکهکفتنناما ئادارا ۱۹۷۰. دهسهلات رازی بو ل سهر ئەفی داخازی ههروهسا دان پیدان ژی ب قوتابخانین شۆرهشی کر دگه ل وان باوهرنامین ژی دهرچووین.

دهقهره بادینان وهک دهقهرین دیتر یین کوردستانی زیدههی یهکا بهرچاڤ بخۆفه دیت بهلکو دووجارکی د ژمارا لهشکهری شۆرهشگیری کوردستانی دا وئەف چهزا پهیوهندیکرنتی یا بهرز ژلایی هاولاتی کوردستانی فه بهلگهیه ل دۆر چهز وقیان وباوهریا وان ب دادیا مافین مللهتی، لهوما سهرکردایهتیا شۆرهشی ل دهقهری گرنگی وپیتهکی مهزن دا بو چهککرنا وان ژچهکی سقک د دهمهکی دا کۆ پيشمه رگه ی پیوستیه کا زۆر پی ههبوو چۆنکی تا وی دهمی ژی ب تفهنگین کهفن شهر دکرن،

۱۹۶۶ ل دەمى دان وستاندا دگەل (عبدالرحمن عارف) ى ۈكۈنگرى ھەشتى دەسەركەفتىن رىكەفتىنما ئادارى دا ل ھافىنا ساللا ۱۹۷۰.

شۈرەشى ھەردەم كار دكر ژبو ۈى چەندى تاكو جەماۋەرى كوردستانى بەشدارى دارىشتن ۈدەستىشانكرنا ئەيدولۇجيا پارتى ۈشۈرەشى ۈسياسەت ۈئارمانجا ۈى بىت ب رى يا پەيرە ۈپروگرامى نافخوۈىيى يى پارتى ئەۈۈى ل دەمى گرىدانا كۈنگرىن پارتى ۈبەشداريا جەماۋەرى كوردستانى كو زۆربەى وان ئەندامىن پارتى بوون، بەرى گرىدانا ھەر كۈنگرەكى ل پىش ۈەخت ھەلبىزاتن ل ئاستى بىچىنا پارتى دەاتنە ئەنجامدان لەوما ھەمى ئەندامىن پارتى بەشدارى دكرن ۈ ھەر ئىك ل دەقەرا خو ژبو ھەلبىزاتن لىژنە ۈرىكخرا ۈنوينەرىن خو بو كۈنگرەى ل دويف ئەۈى رىژا سەركردايەتيا پارتى بو دەستىشانكرى.

ل دەمى دەستىپىكرنا كو مبون تىكى يا كۈنگرەى ئامادەبوۈىن كۈنگرەى ۈەك رىزگرتن ل سەر گيانى پاكى شەھىدان خو لەكەكى راۈەستيان، ديسان رىز ۈسلاڧ ۈبەرز راگرتنا سەركەفتىن پىشمەرگەى ھاتە كرن ل دويفدا سكرتيرى پارتى دەست ب خاندنا راپورتا سىاسى كر ئەۈا تايەت ب كۈنگرەى قە، نافەرۈكا ۈى ھەمى لابەن بخو قە دكرت (سىاسى ۈلەشكەرى ۈدارايى ۈجفاكى) دگەل شرو قەكرنا كاۈدانا دگەل دەسەلاتى ۈچەۈانیا ب رىقەبرنا ھەقەپەقىنا ۈل دويفدا ئامادەبوۈىن كۈنگرەى خالىن راپورتى ھەلسەنگاندن ب رى يا پسىار ۈدان ۈستاندن ۈگفتوگويان دناقبەرا خو دا دگەل پەسەندكرنا وان خالىن ل سەر رىككەفتىن، ھەرۈەسا ژكارىن كۈنگرەى دويفچوونا راسپاردىن كۈنگرى چوۈى ۈچەۈانیا پىگىريا سەركردايەتيا پارتى ب برىارىن ۈى ۈدوۈبارە لىنيرىن ل دۆر پەيرە ۈپروگرامى پارتى ۈگھورىن ۈلادانا خالىن پىتقى ۈدەركرنا برىاران ل دويف گۆرانكارى ۈخاست ۈبەرژەۈەنديا پارتى ۈشۈرەشى، ھەرۈەسا گەنگەشە دەاتنە كرن ل دۆر پەيوەندىن شۈرەشگىرى دگەل ھىزىن نشىمانى ۈدەۈلەتىن دىمۆكراتخاز ۈپىشكىشكرنا سوپاسناما بو لايەتىن پشەقانى ل خەباتا مللەتى مە كرى ۈل دوماھىيى بەشداربوۈىن كۈنگرەى ھەميا ب پىكقە سوژ ۈفادارى ۈپشەقانى خو بو سەركردى شۈرەشى ۈمللەتى كورد دەربرىن ۈ ۈەك سەرۈكى پارتى ھەلبىزاتن ۈل دويفدا لىژنا نافقەندى ھاتە ھەلبىزاتن ژبو سەركردايەتيا شۈرەشى.

ۈب ئەقى رىكا دىمۆكراسى رى ل تىكدەر ۈ ھەلگرىن كەرب ۈكىنى ۈ دۆژمىن شۈرەشى دەاتە گرتن ۈ ژلايەكى دى قە خەلكى كوردستانى پتر ھەست ب ۈى چەندى دكر كو ھەر ئەۈن خو دانىن شۈرەشى ۈبەردەۈامىي ددەنە خەباتى ۈھەر ئەۈ ھاولاتى دى ل جھى بەرپرسايەتى بن ۈدى

خۆ ل خەلەتی وکیمیاسیین وی کەنە خۆدان ودی باجا شکستنا وی ژى دەن، بەلئى بەرۆفاژى دى ب خۆشى بەرهەمى سەرکەفتن و دەستکەفتیین وی بینن، لەوما ب ڤان بیرو باوەرا خەلکى کوردستانى بەرسف و بەرسینگى خۆفروش و دەلیقەتیا ن ددان دناڤ دەزگایین پارتنى وشۆرەشى دا و لادانا وان ژگۆرەپانا سیاسى وشۆرەشگىرى ل دەمى گریڤانا کۆنگرا و دەهاتنە دویر ئیخستى بیى زفرین.

ل پشکا ئیکى ب تیرو تەسەلى مە بەحسى چەوانیا ب ریڤهبرنا دەسەهلاتا تاکرەوی یا بەعسیان کر ل ۱۹۶۸/۷/۳۰ وکا چەوا بەردەوامى دانە هەڤهەیفینا دگەل شۆرەشى تا بەهاری سال ۱۹۶۹ وئەو دان ستاندى ب شیوی ئالۆگۆرکنا شاندا بوو دناڤهەرا هەردوو لادا بتنى ژبو رازیوونا ئیک و دوو بوویە چۆنکی سەرۆبەر بەرف خرابیى ڤە دچوو ژبەر پشتهڤانیا دەسەهلاتى یا بەردەوام بو چەکدارین سەرکردایەتیا جۆدابویان دشرە ولێکدانین وان دگەل شۆرەشى. سەبارەت دەڤەرا بادینان چ پيشڤه چوون وگۆرانکاریین تايبەت درۆست نەببوون ئاماژە پى بهیتە دان وکاودان وئیمناھیا دەڤەرى یا بەرقەرار بوو تا بەهاری سال ۱۹۶۹ ول دويفدا دەمى دەسەهلاتى ئامادەباشى وخرڤهەبوونین خۆ یین لەشکەرى کرین وراستیا خۆ یا شۆفینى ورەکەز پەرسىتى بەرامبەر مللەتى کورد دیارکرین و دەست ب کارین نازراندن و تیکدان وروى ب روپیوونى کرین ب درېژاھیا سنۆرى بەرامبەر هیژین شۆرەشى تاکۆ بوویە ئەگەرى پتر تیکدانا پەيوەندیا ول دويفدا ھاتینە برین. لیکدانین جۆدا جۆدا زۆربەى دەڤەرى کوردستانى ڤهگرتن وھیفیین ئاشتى ژى نەمان و دەسەهلاتى هیجەت درۆست دکرن ژبو وی چەندى تاکۆ شەرەکتى نوى دگەل کوردستانى ب راگەھینن کۆ دەزرا وان دا بوویە ھەمى کاودان دەرژەوہندیا وان دانە ئەگەر شەرى دژى شۆرەشى ب راگەھینن ودی شین ئاگرى شۆرەشى ڤەمرینن، لەوما ھەمى شیانین خۆ یین لەشکەرى ومادى و سیاسى دژى شۆرەشى بەرھەڤکرن و ل ھەمى بەرۆکین شەرى دەست ب ھیرشا کرن و دووبارە دەنگى تۆپ ومۆشەکا دول ونھالین کوردستانى ڤهگرتن وخەلکەکتى بى گوننەھ ژ زاروک و ژن ودان عەمرا بوونە قوربان وسۆتتا باخجە و دەرامەتى چاندنى وھەر نڤشەکتى ھەى ل سەر روپى عەردى ژجۆرین گیانەوہرا، سەرەرای ڤان تاوانا پيشمەرگین شۆرەشى ب سینگەکتى پیلای وب چەکتى خۆ یى سڤک بەرسڤا ھیرشین دۆژمنى ددا وزیانین مەزن گەھاندنى ل زۆربەى دەڤەرى کوردستانى، لەوما هیژین لەشکەرى عیراقى بتنى دشیان ل سەر ریڤکین سەرەکتى ھاتن وچوونى بکەن. بو ئمۆونە ل سەر ریڤکا دھوک بو ئامیدی و دھوک بو زاخۆ ومویسل بو شیخان وئەتریشى ومویسل بو ئاکرى و ژبەر لاوازی ونەشیانین دەسەهلاتى ژبو ب دەستڤهئینانا سەرکەفتنا وبەرفرەھکنا بیاڤى چالاکیین خۆ یین لەشکەرى

دەست ب ھېرشىن ئەسمانى وتۆپبارانكرنى كر ل سەر گۇندا وئەنجامدانا تاوانىن ھوقانە چۇنكى ئەقە ھەر ئەو بەعسىيىن سالا ۱۹۶۳ بوون وتاوانبارى ژساخلەتتىن سەركردين وانە وب ساخلەتتىن تۇند و توپژىيى بىنچىنە بو پاشمايىن خو و دەزگايىن وان ئاقاكرىنە وب قان رەوشتىن خراب وكرىت دەپنە ھژمارتن ژ وان كەسانىن ل سەر دەمى تارياتىي و (ياسايا دارستانى). وھەر بو پشت بەستن ل سەر تاوانىن بەعسيان وسالوخەتتىن وان دوو نموونە ھەنە ئەوژى ل گۇندين (دەكا وخورتى) ئەويىن سەر ب قەزا ئاكرى قە ول ژىر وان دەقەرىن رزگاركرى بوون ل دەستپىكا ھەيقا تەباخى سالا ۱۹۶۹ دەسھەلاتى ھېرش وھەوھەكا بەرفرەھ برە سەر دەقەرى ژ ھىزىن لەشكەرى وجاشا ب پالپشتيا فروكا وتانك وزرپوش وتوپخانى وژبەر زۇلم وزورداريا وان و ترسا خەلكى ژئەنجامدانا تاوانىن ھوقانە بەرف شكەفتا وجھىن نەپەنى قە چوون ل رەخ ورويىن ھەردوو گۇندا ژبو پاراستا گيانى خو وزاروكرىن خو، وسەرەراى بەرھنگاريا تۇند ژلايى پىشمەرگەى قە بەلى شيانين دەسھەلاتى يىن لەشكەرى يىن مەزن شيان بگەھنە ھەردوو گۇندين نافېرى و دەست ب سۇتتا وان كرن پشتى ھاتىنە تالانكرن ژھەر تىشتەكى تىدا ھەى، ول دەمى كۆمەكا خىزانا ژ ھەردوو گۇندا دناف شكەفتەكى دا خوڤەشارتتىن ھىزىن تاوانبار گەھشتنە شكەفتى وھەدارا وان ب كۆشتى بىتنى نەھات و ئاگر بەردانە شكەفتى ل رۇژا ۱۹۶۹/۸/۱۸ بىي رىكى بدەنە كەسەكى ژ ژن وزاروڪ ودان عەمران ژى ب دەركەفن تاكو ھەمى تى قە سوتىن وزاروڪى ب شير ژى ل بەر سىنگى دايى بوويە پرتەكا گۆشتى سۆتى دگەل گۆشتى لەشى دايكا خو تا ئەوى رادەى دشىان دا نەبوويە گۆشتى لەشى ھەردووكان ژىك بەپنە جۇداكرن. زاروڪ ب ئەقى شىوھى ھاتنە سۇتن چۇنكى ژبلى بەرسىنگى دايكىن خو چ رى نەبوون ھەوارا خو بگەھىننى. ژمارا قوربانيا ژى (۶۰) كەس شەھىد دبن وئەقەژى ئىك ژتاوانىن ھوقانەين دەسھەلاتى وجاشىن دگەل دا بوويە.

د ديروكا مللەتى كورد يا نوى وھەقچەرخ دا ھەردەم زۇلم وستەمەكا بى ھژمار لى ھاتتە كرن ب رى يا ھەويىن ھوقانە وكموكرىيى كۆ جفاكى نىف دەولەتى خو لى بكەتە خۇدان ژبەر بەرژەوھەندىين ھەقپشك دگەل سىستەمىن دەسھەلاتدار ل دەقەرى. وەك ھۆزانقان دىيژىت ((قتل امرى و فى غابە جريمە لا تغتفر وقتل شعب ىمن مسأله فيها نقرأ))،^(۱) لەوما دىي بىژىن كەنگى ووژدانا

(۱) رامانا ئەقى دپرە ھۆزانى ب زمانى كوردى ئەوھ كۆ(كۆشتنەكا كەسەكى بىتنى دناف دارستانەكى دا تاوانەكا مەزەنە وليپورين بو نىنە بەلى كۆشتنا مللەتەكى ئاشتىخاز كارەكە بىتنى دىتن وپوچوون بو ھەنە) ومەبەست ژى مللەتى كوردە، (وھرگىر).

مروقايتي دى ھشيار بيت وراستى دياركەت وزۆم وستەمكارا شەرمزار كەت بەرامبەر وان تاوانىن دژى مللەتى كورد ئەنجامداين ئەوى مللەتى بتى داخازيا وى ئەو بوويە وەك مللەتتەن ديتەر يىن جيهاننى ب سەرفرازى وب ئىمناھى بژىت وب مافىن خو يىن نەتەوايەتى شاد بيت ودى ئەو رۆژ ھەر ھىت وەك ھۆزاقانەكى عەرەب دىيژىت ((اژا الشعب يومآ اراد الحياه فلا بد أن يستجيب القدر)).

گۆندى سوريا :

گۆندى (سوريا) ئىكە ژگۆندىن برا مەسىحيان دكەفیتە نىزىك گۆندى فيشخابور ئەوى ل سەر رويبارى دىجلە ل نىزىك سىگوشەيا سنورى دگەل تورکيا وسوريا، ئەف گۆندە ل وى دەمى ژوان دەفەرىن ل ژىر دەسھەلاتا حکۆمەتى بوون ول رۆژا ۱۶/۹/۱۹۶۹ ل دەمەكى دا خەلکى ئەفى گۆندى مژويلى کاروبارىن خو يىن رۆژانە بوون ل ناف مال وباخچا دا و ژئەنجامى پەقينا مينەكى ل بن ترۆمبيلەکا لەشكەرى كۆ خەلکى گۆندى نافىرى ھىچ ئاگەھ ژئەفى رويدانى نەبوون ژ نىشكەكى قە ھىزەکا لەشكەرى سەر ب ئەوى گۆندى ھىمن دا گرتن ب سەر پەرشتيا ئەفسەرەكى بى دلوفان بناقى (عبدالکریم جیحىشى) وپشتى تالانکرى خەلکى گۆندى ژ زەلام و ژن و زاروك ودان عەمرا دگەل قەشەيى كەنيسا گۆندى و پشتى ليدان وئەشكەنجەدانى سەرکردى وان فەرمان دا ھەمى خرقە بنە سەر ئىك و برياردا ھەمى بەيتە گۆللەبارانکرن وسەربازىن وى ب شيوەكى درندانە فەرمان بجھئينا و(۴۰) كەسین بى گۆننەھ قۆربانى كەرب وکينا خو كرن، ھندەك خىزان ب ئىكجارى شەھيد بوون كەسەك ژى قۆرتال نەبوو بتى ئەو نەبيت يى ل پيش وەخت ژ دەرڤەي گۆندى و ل بەرى رويدانى حازر نەبووى. تاوانبار(عبدالکریم جیحىشى). دگەلەك ھەلکەفتان دا بەحسى كریارا خو يا چەپەل دکر وشانازى ب ئەفى تاوانى دەر ودگۆت ھەستى بى وپژدانى ل دەف من پەيدا نەبوو ل دەمى من تاوان ئەنجانداى ول دويف را ژى، ھەرۆەكى چەند (مىرپەك) كۆشتين، ھەرۆەسا دئاخفتنەكا خۆدا دىيژىت ((ل دەمى من فەرمان داى مۆختارى گۆندى بکۆژن دوو كچين جوان ل پيشيا ژىي خۆدا بوون ژناق ئەوى كۆما خرقەكرى دا دەرکەفتن وخو ھافىتتە بەر پيت من وماچى دكرن وھىقى ژمن خاستن بابى وان نەكۆژم بەلى من بەرى لىليا كلاشينکۆفا خو دا وان وب (سەلپەكا تەمام گۆللە بارانکرن)). لەوما بو ئەفى تاوانبارى دىيژين وھەمى تاوانبارىن وەكى وى نەفرەتا مروقايتي ل ھەوہبن وئەف تاوانە ھەر دى

مینیت خاله کارهش ب نافه چاقین دۆژمنی وهه می ئه و خوڤروشین خو و مللهت فرۆتین، و ئه و خه لکی ب گۆننه ژخویشک و براین مه ژ ههردوو گۆندی (خورت ودکا) بوونه قۆربانین سیاسهتا کهرب و کینا دهسهلاتی وب پیکهه دخوینا ئیک و دوو وهربوون. تاوانباران گۆنده کی قالا ل دویف خورا هیلان دگهل ب دهنگیه کار ترس سهرداگرتی.

وسه بارهت سهروبه ری گشتی بی لهشکه ری ل بهروکین شه ری وپشتی نیزیکی ساله کی ژ شه ری خویناوی و بهرهنگاریا قارمانانه ژلای لهشکه ری شوهره شگیری کوردستانی فه وگشت ملله تی کورد وگه هاندنا مهزنتین زیان ب دۆژمنی ومهزاختنا شیانتین وی یین لهشکه ری ومادی، لهوما به عسی نهچار بوون گو ه بدهنه داخازیین ملله تی کوردستانی وشوره شا وی یا نشتیمانخاز و دنه نجامدا دهسهلاتی دان پیدان ب حۆکمئ ئوتونومی کر بو کوردستانی ونه فه ئیکه م جاره حکومه ته کار عیراقی دان پیدانی ب نه فی جو ره حۆمی دکهت. نه فه ریککه فتننامه ل شه فا ۱۹۷۰/۳/۱۱ ل ده مژمیر (۸/۵) ب ریکا نیزیکی دهنگی به غدا هاته راگه هاندن ژلای سه روک کوماری فه نه وی به ری چهنده هه یقه کار دگوت چ شوهره شین کوردی وروی ب رویبون نین یان چ کیشه نین بناقی کیشا کوردی به لکو شوهره شگیر ب گروب وهنده ک که سانیین ریگر ل بلنداهیین چیا یین سنوری ددانه نیاسین وه کی یین به ری وی ل سالا ۱۹۶۳ پیشمه رگه ب (چه کچه کیلین شه فی) سالوخهت ددان.

راگه هاندنا ریککه فتننامی ببوو جهی دلخوشیا گشت گهل عیراقی وناهنگ ل گشت ده فه را بادینان دهستی کرون وه که هه می ده فه ری دیر یین کوردستانی ول دویف ریککه فتننامی بریار هاته دان ب لهز نه فه خالیین ل خاری دیارگری بهینه جیبه جیکرن ژبو ب دوماهی کئینانا شهر ولیکدانا ودویرکه فتن ژکه رب وکینی و بهرقه رارکرنا ناشتی وتنهاهی.

1- دهست ب فه کیشانا لهشکه ری عیراقی ژکوردستانی وهه می ده فه ری روی ب رویبون لی هه ی بو جه وبنگه هین خو یین به ری شوهره شی.

2- ژکارئیخستنا ری ره وی خوڤروشی (جاشاتی) و ژچکرن وبرینا موچی وان دگهل نه ویین فه فه تیای.

3- دۆرپیچا ئابووری ل سه ر کوردستانی هاته راکرن وگهل کوردستانی ب ئازادی وخوشی شاد بوون.

4- ئالۆگۆركنا ئىخسيرا دناقبەرا ھەردوو لادا دگەل ئازادكرنا زىندانىيىن سىياسى ژلايى دەسھەلاتى ڧە.

ويشتى ڧان پىنگاڧىن گرنك ويىتىشى ھەردوولا كاردكرن ل دۆر چەوانيا جىبەجىكرنا خالىن دىتر يىن رىككەڧتنامى ب تايبەت ژلايى دەسھەلاتى ڧە چۆنكى ھەر ئەو جھى برىاردانى بوو وەك ل خارى دياركرى:

1- دەستىشانكرنا دەڧەرا ھۆكمى ئۆتونومى. دەسھەلاتى دەست ب گورانكارىيىن كارگىرى كر ل دەڧەرا بادىنان ب مەرەما گۆھارتنا پىكھاتا وى يا ئاكنجىبونى وەك دەڧەرپىن دىتر يىن كوردستانى، لەوما برىاردا ھەمى ئەو قەزايىن سەر ب پارىزگەھا مويسل ڧە ل ژىر كارگىريا دەسھەلاتى بن تاكو ەرەبكرنا وان يا پاراستى بيت سەرەراى وى چەندى رۆژھەلاتا باژىرى مويسل وتاخى (نبى يونس) وگەلەك تاخ و دەڧەرپىن دىتر زۆربەيا ئاكنجىيىن وان ژ رەگەزى كورد وكىم نەتەويىن دىترە بەلى دەسھەلات رازى نەبوو ئەو قەزا و دەڧەر سەر ب دەڧەرا ھۆكمى ئۆتونومى ڧە بن ل ژىر ھندەك ئەگەر وھىجەتتىن نەدجھى خۇدا، وسەبارەت قەزا شنگالى ھەمى ئاكنجىيىن وى كوردن وزۆربەيا وان ژى كوردپىن ئىزدى نە بەلى دەسھەلاتى رادگەھاند و دگۆت ھەمى ئىزدى دىنيات دا ژ رەكەز ەرەيىن ئومەوى نە بەلى دىرۆك و كەلتۆر وزمانى وان ژ كوردپىن رەسەنن.

زۆربەيا ئاكنجىيىن قەزا تلەغفەر كوردن دگەل رىژەكا براپىن مەيىن تۆركمان، قەزا تلىكىف و دەڧەرا بەرتللە زۆربەيا ئاكنجىيىن وان ژبرا مەسىحى نە بەلى دەسھەلاتى خۆ ب وپرسىن كىم نەتەوا دەھەژمارت وب چ رەنگا وان كىم نەتەوا مافى چارنقىسى خۆ نەبوويه وب خۆرتى ھەمى كىم نەتەويىن دەڧەرى دگەل ئىزدىان ئىخستەنە ژىر كارگىريا دەسھەلاتا نافەندى. ديسان قەزا شىخان ژى زۆربەيا وان كوردن ول دويفدا برا مەسىحى نە وھەر ژبەر رىژەيا زۆر يا ئىزدى ومەسىحيان مانە ل ژىر دەسھەلاتا نافەندى ژبلى ناحيا ئەترىشى، وسەبارەت قەزا ئاكرى يا زانايە كو ئاكنجىيىن وى ھەمى كوردن بەلى چۆنكى زۆربەيا ەشیرەت وسەرۆكىن وان دگەل دەسھەلاتى بوون د رى رەوى خۆڧروشىيى دا كاردكرن و دژى شۆرەشى بوون وب ھىجەتا وى چەندى ئەو د رازى نىنن ژلايى كارگىرى ڧە دگەل دەڧەرپىن ھۆكمى ئۆتونومى بن لەوما ئەڧ قەزايە ژى ما ل ژىر دەسھەلاتا نافەندى.

ل دویف ریځکه فتننامی و ژبو قه برکرن وده ستیشانکرنا ده قهرین حوځمې ئوتونومی ههردوولا ریځکه فتن لدور پې رابوونا نامار وریراندومه کا پاک ونازاد ل وان ده قهرین ناځوکی ل سهر هه ی ول دویف بنیاتی نامارا سالا ۱۹۵۷ به لې ده سهه لاتی ئه قه ریځکه فتنه جیبه جی نه کر ولی قه بوو. ول کهرکوگ و خانقین وهه می ئه و ده قهرین ناځوکی ل سهر هه ی کا چهوا ب له ز ریځکه فتن ئیمزا کر وه سا ب له ز لدور هنده ک خالی وې لې قه بوو ب تایهت ئه و خالی گریډای ب گهورینې نه ته وه یی قه. وسه بارهت پاریزگه ها دهوکی ئه و ده سهه لاتی ل سالا ۱۹۶۹ کریه پاریزگه ه هه می ئاکنجین سهنتر وقه زاین وې (قهزا دهوک- ئامیدی- زاخو- سیمیل) ژ ره گه زی کوردن دگه ل به شه ک ژبرا مه سیحیا وبریار هاته دان ناحیا ئه تریش ژلای کارگیری قه ژ قهزا شیخان ب قه قه تیته وبه یته گریدان ب باریزگه ها دهوکی قه وپاریزگه ه بخو ژ ل ژیر کارگیری حوځمې ئوتونومی بیت.

2- دامه زاندا فه رمانبه ران ژخه لکی کوردستانی ئه وین سهر کردایه تیا شوره شی هه لبراتین بو هه می کارگیری پاریزگه ه یی ل ژیر ده قه را حوځمې ئوتونومی ژبلی ده زگاین ئیمناهی وریقه به رین وان،(هاشم حسن ئاکری) هاته دامه زاندا وه ک پاریزگار وخه باتکه ر (علی شنکالی) وه ک چیگر زیده باری کاری وی وه ک بهرپرستی لقا ئیکا پارتی.

3- دامه زاندا وه زیرا وه ک نوینه رین حوځمې ئوتونومی دنا قه حکومه تا نافه ندی دا وه ک وه زیرین (کاروبار ونیشه جی کرن- و وه زیری ئافه دانکرنا باکوور وهنده ک وه زیرین دیتر).

4- پیکتینا لیژنا ئاشتی ل سهر ئاسته کی بلند ژ سهر کردایه تی ههردوولا ژبو سهر پهرشتی ل دور چهوانیا جیبه جی کرنا خالی ریځکه فتننامی وچاره سهر کرنا ئاریشن وې.

5- بهتالیونین زیره قانی هاته پیکتینان ژ پشمه رگه ی ودابینکرنا هاریکاری هه یفانه بو وان وخیزانین شه هید وپه ککه فتیا.

6- حکومه تی ده ست ب قه ربوکرنا وان هاوالتیان کر ئه وین خانین وان هاتینه سو تن و خرابکرنا ب ریکا وه زاره تا ئافه دانکرنی ئه و کاری ئافا کرنا قو تابخانا وبنگه هین ساخله می بخو قه گرتی زیده باری دابینکرنا ئافا قه خارنی یا پاقر و ساخله م بو چه ندین گوندین ده قهری.

خو دی ژنی رازی (نعمان عیسی) بهرپرستی لقا ئیکا پارتی بوو وبنگه ه ی وی ل گوندی (گه لناسکی) بوو ل ده قه را دوسکیا دماوی شوره شی دا وئه قه بنگه ه هاته قه گوهاستن بو باژیری دهوکی پشتی

رېككهفتنا ئادارى وبنگههين ليژنين نافخوويى بو قهزايا وهه ر ئيك ل دهقرا خو وپشتى ماوهكى كيم (نعمان عيسى) هاته دانان وهك قائمقامى راوهندوز ول جهن وى ههقال (على شنگالى) بهرپرستيا لقا ئيك وهرگرت ول دويفدا دهستهيا لقي كو نهز ئيك ژ نهدامين وى بووم برياردا بنگهه بهيته قه گوهاستن بو باژيرى مويسل كو دهاته هژمارتن ب پينگافهكا باش وگرنگ چونكى ببوو جهن دلخوشى ورازيبوونا خهلكى مويسل وقهزاين ب سهرقه وئف بنگههه ببوو جهن سهرهدانا گهلهك ژ براين مه يين عهرهه وهيشى دخاستن پشتهقانيى لى بكهين ژ زولم و تهعدايا بهعسيان. نهو لقا ل مويسل كهفتبوو ژير نهخوشى وئاستهنگ و زيدهگافيين دهسهلاتى وخوفروشين وى ل شنگالى وئاكرى وتلكيف وشيخان وبهرتله وگهلهك دهقهرين ديتر وبهرهقانييهكا بى سنور ژ هاولاتين زولم ليكرين وان دهقرا دكر بى جوداهى، وليژنا ئاشتى زوربهى دهى خو ب چارهسهركرنا ئاريشين قان دهقرا قه دبر نهوين دهزگايين دهسهلاتى ولايهنگهريين وان نهف ئاريشه دروست دكرن. ول دهى قائمقامى شنگالى ل هاينا سالا ۱۹۷۲ هاتيه كوشتن كاودان ب شيوهكى ئيكجار خراب هاتنه تيكدان ژ نهگهري پى رابووين دهسهلاتى يين توند وخو ئامادهكرنا وى بو ههوهكا لهشكهري ل چيايى شنگالى، لهوما ب سهدان نهندام ولايهنگهريين پارتى بهرف چيايى قهچوون پشتى هاتينه گونههباركرن ب كوشتنا قائمقامى چونكى دهسهلاتى گومان ههبوو كو سهركردايهتيا لقي وليژنا نافخووييا شنگالى دهست ل پشت كوشتنا قائمقامى نافبرى ههبوو وخوش بهختانه ل وى دهى دا حازربوونا خودى ژى رازى (عبدالخالق سامرائى) ^(۱)، وليژنا ئاشتى ل مويسل رولهكى ئيكجار باش وگرنگ دگيران ژبو نههيلان و دروستبوونا چ رويدان و كوشتارا وهك تولفهكرن ژلايى دهسهلاتى قه وههه ژبو نههيلانا چ پى رابوونا دژى بهرپرس وئهدامين لقي ودهليفه ديتن بو خرابكاريا.

ژبهه نهفى چهندي سهركردايهتيا لقي برياردا وب لهز بنگههى خو ب قه گوهيزنه دهوكى وب دوو قوناغين ل دويف ئيك دا دقوناغا ئيكى دا بهرپرسى لقي كو نهو يى ئارمانجكرى بوو وئهدامين دهستهيا كارگيريا لقي مويسل ب جه هيلان وئهز دگهل (فاروق محمود) بهرپرسى ليژنا ناوچا مويسل دگهل ژمارهكا پيشمهركهه مابن تاكو نهم ژى شفا ل دويفدا مويسل ب جه بهيلين ول روژا پاشتر ل سپيدى

(۱) عبدالخالق السامرائى ئيك ژهزرقان وسهركردين پارتا بهعس بوو ودهاته نياسين ژكسانين ئاشتيخاز دناف ريزين پارتا خودا بهروفاژى سهركردين ديتر يين پارتا وى، لهوما وژبهه هزر وبوچووئين وى يين جياواز، ب پيلان وب بريارهكا سهدام حوسينى نافبرى هاته گونههباركرن ب توهمهتا بهشدارى ودروستكرنا پيلان وكودهتايهكى دژى (سهدام حوسينى) ودهستهكا وى، ل ۱۹۷۹ ۸ ۸ عبدالخالق سامرائى ل گوهرهپانهكا ب رهخ قهسرا كومارى قه هاته سيدارهدان، (وهرگير).

ئەز دگەل (فاروق محمود)ى چووينە لىژنا ناوچا مويسل مە خۆدى ژى رازى (عبدالخالق سامرائى) ل
 ويى ديت و دەليقە يا گونجاي بوو ومەكۆمبوونەكا ب لەز گریدا ب ئامادەبوونا نشتيمانخازى عيراقى
 (عزيز شريف) ئەوى بۆ چەندىن سالا ھاتتە دوورئىخستن وگەلەك جاران ب نھىنى وب رىكا سۆرى را
 سەردانا سەركردايەتيا شۆرەشى دكر، د ئەقى كۆمبونى دا من راستيا سەرۆبەر وكاودانين شنگالى وبى
 گونەھيا پارتى ب ھەمى دەزگايين خوقە درويدانا كۆشتنا قائىمقامى بۆ روون و دياركر و دبەرژەووندىا
 گشتى دايە لىبۆرينەك بەيتە راگەھاندن بۆ ھەمى وان كەسپن رەقن وخۆ ل چيائى شنگالى ئاسپكرين
 پشتى كۆشتنا قائىمقامى ژترسا تۆلقەكەرنەكا كۆرە، من داخازكر رامالينا لەشكەرى ل سەر چيائى شنگالى
 بۆ چەند روژەكا بەيتە گىروكرن تاكو ئەوين رەقن بزقنەقە يين كو ژمارا وان نيزىكى ھزار كەسا بوون،
 ھەرەسا مە داخاز ژى كر مائيتكرنى د ئارامكرنا ئەوى كاودانى تىكچووئى دا بكتە ل دەقەرا ئاكرى ژى
 چۆنكى خۆفروشپن دەقەرى ب پشتەقانيا كەسائين تىكدەر ژدەزگايين دەسھەلاتى كاودان بخۆ ب
 دەليقە دزانين تاكو ئاگرى ناكۆكى وفيتنەگەرىي خۆش بكن. وبۆ دىروكۆ ئەم پەسەند دكەين كو خۆدى
 ژى رازى عبدالخالق سامرائى داخبار بوو ب شروفەكرن وگۆتن وھيقى خاستنا مە وگۆت دى ھەمى
 پىكۆلا بكارئىنم ژبو چارەسەركرنا ئەقى كاودانى ول دويف شيانا چۆنكى ئەوى ژى ھەست دكر كو
 دەستەكئ پيس ونەپەنى يى ل دويف ئەنجامدانا ئەقان كرىارا ھەي ژبىخەمەت تىكدانا سەرۆبەرى
 وئەنجامدانا كرىارپن خرابكار وتۆلقەكرنى ودرۆستكرنا ئاستەنگا بەرامبەر جىبەجىكرنا بەندىن
 رىككەفتننامى و دووبارە ھەلئىخستنا شەرى، وب راستى ئەقى كەسى گەلەك شيائين كارتىكەر ھەبوون
 وشيا ب باشى ب مەزىخيت يين و ببوونە جھى دلخۆشى وسۆپاسيى، ئەو بوو پشتى ماوھكى كىم كاودان
 تارادەكى ل باژىرى مويسل بەرف ئارامىي قەدچوون وھەقال (فاروق محمود) ما وەك بەرپرسى لىژنا
 ناوچا مويسل بەلى بنگەھى لقى ما ل دەھۆكى.

دەسھەلات يا بەردەوام بۆ ل سەر درۆستكرنا ئالوزى وئاستەنگا بۆ كىم نەتەوين ئاكنجى ل دەقەرىن
 ناكۆكى ل سەر ھەي وپالدىنا جاش وخۆفروشان ژ ئازراندن وپەيداكرنا ناكۆكى وئاريشا دناقبەرا
 لايەنگەرپن شۆرەشى دا زىدەبارى دەست درىژيى ل سەر وان ودرۆستكرنا ئالوزى وئاستەنگا دكاروبارپن
 ژيانا وان دا و دەستەسەركرنا ئەردى وان ب گىرانا پىلانا تاكو نەچاربن گۆند ومۆلكين خۆ ب جە بەيلن
 ب تايبەت ل (شنگالى وتلەغفەر وتلكيف وئاكرى). وەك مەديار كرى (ھاشم حسن ئاكرەي) پارىزگارپ
 دەھۆكى بوو و(على شنگالى) ھاتبوو دانان وەك جىگرى وى زىدەبارى كارپ وى وەك بەرپرسى لقا ئىك يا

پارتی وپشتی کیمتر ژساله کی ژ ریځکه فتننما ئاداری ناکوکی دناقبهرا هاشم ئاکره ی وخوډی ژی رازی
 ئەسعد خوښه بی دا دروست بوو، ل دەستیکی (هاشم) ی خو دینا پیش و دیاردکر وه ک کسه کی
 ئوپوزسیون دهرباره ی هەر کاره کی رۆژانه یین (علی شنگالی و ئەسعد خوښه بی) ئەنجامدا با زیدباره ی
 نەرازیبوونا وی ل سەر شیوازی رهفتارکرنا وان ل دۆر چهوانیا چاره سهرکرنا ئاریشین گریډای ب دهقهری
 ودهسهلاتی فه وپشتی ناکوکی دژوار بووین دناقبهرا وان دا راستی دیار وئاشکهرا بوو کو دهسهلات
 یاشیای ئەوی دسهردابهت وخیانهتی ل پرنسیپ وبنهما وسۆزین خو بکەت وپه یوهندی ب دهسهلاتی
 دکەت وئەف کسه دهیتە گهورین ودبیتە تۆندترین دۆژمن بو شۆره شی وکەسی بارزانی بخو گەلەک
 قەنجی ومنەت ل سەر هه بوون کو بهردهوام د پاراست وپشته قانی لی دکر ژ پئ رابووئین سهرکرډایه تی
 وراست گۆتیه:

((فان اکرمت الکریم ملکتە ----- وان اکرمت اللئیم تمردا))^(۱)

وئەف کسه بهردهوام تۆهمه تین بی بنهما وب خرابی بهحسی شۆره شی وپارتی وکەسایه تیا
 بارزانی دکر ب تابهت پشتی شکستنا شۆره شی ب ریځا بهرنامین هفتیانە ئەوی بخو ل ئیزگی دهنگی
 بهغدا پیشکیش دکر.

ل پشکا ئیک کی مه بهحسی شۆره شا ئەیلوولی ورئیکه فتننما ئاداری کر وگرنگی وباشی
 ودهستکهفتیین وی وئەو پیشقه چوون وگورانکاریین باش وخراب ل دویف را پهیدا بووین ول هه می
 ئاستا ول هه می دهقهرین کوردستانی، دیسان مه بهحسی ئەگەر وهۆکارین شکستنا دان وستاندنا
 ونه جیه جیکرنا ریځکه فتننما و بهرپرساتیا هەر لایه کی ل دویف پیزانین وشروقه کرنا من، لهوما پیتهی
 ب دوو باره کرنی ناکەت وب ئەف چهندی دی پشکا ئیک کی ب دوماهیک ئینین و دی بیژین کو بهعسیان
 دقیا دووباره ل دهستیکا هه یفا نیسانا سالا ۱۹۷۴ ئاگری شهرتی ل کوردستانی هه لکه ن و تا جاره کا دیتر
 بهختی خو بکاربینن وشه ره کی دی دگهل شۆره شی ئەنجام بدن، ئەبوو شهر راگه هاندن وه ک گۆنجای
 ل دویف هزرین وان یین شۆفینی وره گەز په رستی ونه باوه ری پیکرن ب چ بنه مایین دیمۆکراسیه تی و
 پشتی په یمانا هه فال دوستی دگهل ئیکه تیا سوڤیتی کریډاین وپارتا شیوعی ژی خوډایه دگهل بهره یی

(۱) ریمان ژ ئەف هۆژانا عه ره بی ب زارافی ساده یی دهقهره مه ئەفه یه ((ده می تۆ باشی وقهنجی ل کسه کی مهرد
 ومیرخاس بکه ی دی بۆ لاین خو راکتشی و دی بیته کسه کی نیزیکی ته به ل ل ده می قهنجی ل کسه کی نهفس نزم
 وچاڤ تاری دکه ی دی ل ته قۆلیت و دژی ته راوه ستیت))، (وه رگین).

وان وهیژین دەسهلاتی پتر تۆشی سەرداچوونی و دفن بلندی بیوون و وەسا خو دئینانە پیش کۆ هیژەکە ناھیتە شکەستن و ژناڤەرن.

کاودان تیکچوون و دان و ستاندن ژى هاتنه برین و راوەستیان و دوژمنی هیژین خو ل دەڤەرین ستراژی و هەستیار خرفە کرن دگەل کۆمکرنا جاش و خوڤروشان و خو ئامادەکاری بو هیرش و شەرین خویناوی. و ژلایەکی دیتەر ڤە سیاسەتا پارتی و شوڤەشی ول دویف ئاراستەییان بارزانی هەر ژدەستییکا شوڤەشی ئەو بوون کۆ چ جارن هاوالاتییان باژیران نەچار و پال نەدەن بگەھنە شوڤەشی بەلکۆ چیتەر و باشتەر ئەو ەمیننە ل جەین خو و پیتتی یە دەمی سەرۆبەر و کاودان ئالۆز دین و تیکدچیت پیشمەرگەه ژ باژیران ب دەرکەڤن و خو تیدا ئاسی نەکەن و خو دویر بیخن ژلێکدان و روی ب رویوونی دگەل هیژین دەسهلاتی دناڤ باژیران دا چۆنکی یا ب زەحمەتە بەیتە پاراستن و دی تۆشی خرابکرن و ویرانکرن بن ژلاین رژیمی ڤە و هاوالاتییان کوردستانی و هەژار دی بنە قۆربان چۆنکی هەردەم هیڤیا بەعسیان ئەڤە بوویە و ب راستی سیاسەتەکا راست و حەکیمانە بوو لەوما باژیرین کوردستانی بیوونە جەیی وەفاداریی بو شوڤەشی و پیشکیشکرنا هاریکاری و پیزا نینا ل دۆر لڤینین دوژمنی و خەباتا هاوالاتییان باژیران ب ریکین نەینی دژی دوژمنی سەرەرای مەترسیا ل سەر وان ژ زینداکرن و سیدارەدان، بەلی هاوالاتییان کوردستانی دڤۆشگۆزار بوون ب ئازادیا ریککەفتننا ئاداری و دەستکەفتییان ڤیرا و دەهاتە هژمارتن ب چەرخێ زیرین چۆنکی بو جارا ئیکێ بوو هاوالاتییان کوردستانی ل ژیر ئیمناهی و ئاکنجیوونا بەرقەرار دژیان و حۆکم ل خو بخۆ دکرن دویر ژ زۆم و زۆرداری و پیرا بووین ئەمنی یین دەسهلاتی، لەوما و پشتی حکۆمەتی دووبارە شەر راگەھاندی هاوالاتییان کوردستانی ژگشت باژیر و ڤەزا و ژدەڤەرین نیژیکی دەسهلاتی دەرکەفتن و بەرف دەڤەرین شوڤەشی ڤە چوون وەک سەرھەلدانەکا جەماوەری یا کیم وینە و ژھەمی تەخ و کەرتین چڤاکی و گەلەک ژ وان ب خیزانین خوڤە و گەلەکین دیتەر خیزان و هەمی مۆلک و کەس و کارین خو ب جە هیلان و مانە ل ژیر دلۆڤانیا دەسهلاتی و ئەو پەیوەندیان جەماوەری دگەل شوڤەشی هەر ژبو بەشداریکرن بوو ب شیوەکی پراکتیکی د بزاڤا رزگاربخازا کوردی دا ئەڤە ژلایەکی و ژبەر زۆم و زۆرداری و پیرا بووین دەسهلاتی ژلایەکی دیتەرڤە. ول دەڤەرا بادینان ھندەک سەربازگەھ هاتنە ڤەکرن بو ئەوی جەماوەری نە خیزاندار ئەوین پەیوەندی ب شوڤەشی کرین ل دەڤەرین سەر ب دەھوکی و زاخۆ و ئامیدی و شیخان ڤە.

ل ناههراستا ههيقا ئادارا سالا ۱۹۷۴ شەرى دەستپىكر ول هەمى بەرىين شەرى ل دەقەرا بادىنان و دەقەرىن دىتر يىن كوردستانى ھىزىن پىشمەرگەى بەرسىنگى ھىرشىن دۆژمنى گرتن وشيان داستانىن كىم وىنە تۆمار بكەن يىن كۆ مللەت ھەردەم فەخر وشانازىي پى دەت. بۆ موونە ھىزىن پىشمەرگەى شيان سى جاران (كۆپى قەوغائى) بستىنين و بىخەنە ژىر دەستى خۆ دىسان (شكەفتا سۆمتى) و (گەلىي رەش) و ئەقە دكەقنە باكور و روژھەلاتى باژىرى دھوكى و (گەلىي بىسىرى) و دۆژمنى ھەمى پىكۆل كرن ب درىژاھيا ماوى شەرى ھەر ژ ئادارا سالا ۱۹۷۵ و ب ھەمى شىانين خۆقە نەشيا ھىلپن بەرەقانيا پىشمەرگەى بۆ چەند پىنگافەكا ژى بستىنيت. دىسان ب ھەمان شپوھ ل دەقەرىن زاخو وشىخان وئاكرى ژى دۆژمن تۆشى شكستى وزىانين مەزن ببوو، وپشتى سالەكى ژكۆشتن و خرابكرن و وپرانكرنى ومەزاختنا شىانين ئابوورى ب بەرەللاھى و بى مفا وسەرەراى عەرەبكرنا دەقەرى و دەركرنا كوردان ژگۆندىن وان وئاكجىكرنا عەرەبىن باشوورى ل شنگال وزمار و دەشتا سلىقاناھيا وشىخان و دەقەرىن دىتر ول دەمى بىزار بووين وچ سەرکەفتن ب دەستقە نەئىناين ل گشت دەقەرىن كوردستانى دەسھەلاتى دىت كۆ پاشەرۆژا سىاسەتا وى يا تارى ومەترسىدارە وپىتقى ب گىرانا پىلاناھە ژبو قۆرتالكرنا چارنقىسى خۆ يى رەش ئەوبوو سەرى خۆ بۆ شاھى ئىرانى چەماندن و دگەل رىككەفتن ل سەر (رىككەفتنناما جەزائىر ل سالا ۱۹۷۵).

دى زفرىن و دووبارە بىزىن كۆ ئەگەرى سەرەكى يى ئەوئى پىلانا خىانەتكار ل سالا ۱۹۷۵ و بۆ ھەمىا روڭ وئاكرا بوويه يى دویر وىي نىزىك بۆ دۆژمن وھەقال و دۆستى شۆرەشى سەرکەفتن ل سەر دۆژمنى ئىناھە ژلايى لەشكەرى قە وشىانين شەركرنى و وورەھيا بەرز وپىشتەقانيا بى سنۆر ژلايى جەماوهرى كوردستانى قە ب نەتەوھ و ئۆل وئاينين خۆقە دگەل ئۆپۆزسىونا عىراقى وسەرکەفتنا دوماھىكى يا نىزىك بوو و دبىت چەند ھەيقەكا قەكىشابا تا ئەنجامين وى ھىنە پىش، لەوما ژترسا نىزىكبوونا سەرکەفتىن مەزن دەولەتىن ھەرىمى دىت كۆ بەرژەوھەندى وپىكھاتا جفاكى وان دمەترسىي دايە پىتقى يە ناكۆكىين دنابقبەرا خۆدا ب جە بھىلن ول قەدىتتا چارەسەرىيەكا ب لەز بكەن ل دۆر ئەوى كاودانى مەترسىدار بۆ وان درۆستبووى ل دويف دىتن و دژاھەتيا وان بۆ مللەتى كورد چۆنكى ترسا وان دەولەتا ئەوبوو ئەگەر شۆرەش سەرکەفت و ئارمانجىن خو بجھىئىنان دى سنۆر ونەخشا گھۆرىت و دى ھندەك ناڧىن دىتر ل سەر نەخشى دەقەرى ھىنە پىش، لەوما وھك توشبوونا (ھىستىريايى) بۆ وان چى ببوو وسەرەراى وان ناكۆكىين ستراتىژى ئەوین دنابقبەرا وان دا ھەى عىراق وئىران گەھشتنە رىككەفتنناما خىانەتكارا جەزائىر ب ھارىكارى وپىشتەقانيا لايەتىن دىتر يىن عەرەبى ھەروەسا بۆ جھى رازەمەندىا دەولەتىن زل

هیز یین روژناقای و روژهه لاتی ژبو پاراستنا بهرژه وهندیین وان ل ده قهری و دبیت هر لایه نه کی ژوان هندهك دهستكه فتین مادی ژی وهرگرتن بهرامبهر بی دهنگی و رازیوونا وان ل سهر ریكه فتینامی ول دویف دا کا دی چ ب سهر ملله تی کورد هیئت. بهری نوکه مه (دیره کا هۆزانی) ب زمانی عهره بی دیارکربوو ئەوا دگۆنجیت ل سهر فان جوړه نه خووشی وتراجیدیا ئەوین ب سهری ملله تین هه ژار وبن دهست وزۆمللیگری دهیت وهه لویستی هیزین مهزن بهرامبهر ئەفان کاره ساتا.

((قتل آمری و فی غابه جریمه لا تغتفر ---- و قتل شعب ئی من مساله فیها نقر)).

دی بیژین و بی گومان وب چ شیوا دشیان دا نینه ملله ته کی بقیت بژیت ب سهر فرازی دویر ژبن دهستی وسهرشوری خهباتا وی بهیته ژناقبرن و د پاشه روژه کا نیزیك دا راستیا ئەقی چهندی وشروقه کرنین من دی دیار وناشکرا بن وچیا یین کوردستانی وهك (سه فین وگاره ومه تین) دی بهرسینگی هه می پیلانا گرن ژوانا پیلانا جه زائیرا خیانه تکار وئه نجامین وی ژی ههر دی ب سهری دوژمنا دا شکین وئیکه م ئەنجام ژی شهرتی ههشت سالی بوو دناقبه را (عیراقی وئیرانی دا) وین ل دویفدا دی د خرابتر بن.

خال و بهندیین ئەقی ریكه فتینامی ودارپشتن ب شیوه کی نهینی هاتنه قه هاندن وهندهك کۆمبوونین ل دویف ئیک دا دناقبه را(عیراقی وئیرانی) دا هاتنه کرن ب به شداریا تۆرکیا و ل روژا ۱۹۷۵/۳/۶ ل جه زائیر ریكه فتن هاته ئیمزاکرن و حکومه تا جه زائیری رۆله کی مهزن و کاریگر هه بوو د سهرگرتن وئیمزاکرنا ئەقی ریكه فتینامی وپشتی چهند روژه کا هاته راگه هاندن ول دویفدا ژلای دهزگایین دهنگ و باسین جیهانی ژی قه هاته قه گوهاستن وچه ندین دهولهت وکەسایه تیا پیروژباھی ل ههر دوو لایه نا کرن ب نایبهت ل عیراقی. وئه قه وی چهندی دگه هینیت کۆ سیاسهت یا قالایه ژه می بنه مایین مروفایه تی وچ راستی و دادی و داب و نه ریت و یاسایین نیف دهولهتی ژی ل بهرچا قه ناهینه وهرگرتن ده می بهرژه وهندی دهینه تیکدان ول دویفدا هه میان ههست ب گۆننه ها خو کرن پشتی دیتین ملله ته کی بی گۆننه ه بوویه قۆربانی سیاسه تا ره گهز بهرستی، به لی کهنگی پشتی ده م ب سهر قه چووی.

پشتی ب دوماهی که هاتنا پشکا نایبهت ب شو ره شا ئەیلوولی قه دی بیژین وب ریز و حورمهت وشانازی قه بهرزی ونه مری بو کاریمای کورد مسته فا بارزانی وهه می شه هیدین کوردستانی.

- بهرز و بلند دبیت ئالایی کوردستانی.

- بەرز وبلند دبیت ھیمایی پارتی دیمۆکراتی کوردستان.
- ریز وحوۆرمەت وڤیان بۆ شۆرەشگێر وجەماوەری شۆرەشا ئەیلوولا نشتیمانخاز.
- روی رەشی وشەرمزاری ونەفرەتا مللەتی ل دۆژمن وخۆفروشی کوردستانی بیت.

دوماھیکا ھاڤینا سالا / ۱۹۸۱

بەشەككى نوى وب كۆرتى ژدەرد ونەخۆشى وتراجيداييىن مللەتتى كورد ژئەنجامى راگەھاندنا رىككەفتنناما جەزائىر ياخيانهتكار تا دەستپىكا شۆرەشا گۆلانا پىشكەفتنخاز وبەستنا كۆنگرى نەھى يى پارتى.

جەماوهرى شۆرەشگىرى كوردستانى حىيەتتى بوو سەبارەت بريارا چارەنقىسى خۆ پىشتى راگەھاندنا بدوماھىكئىنا خەباتا چەكدارىا شۆرەشا ئەيلوولتى و ئازادى دان بۆ ھەر كەسەككى بقتى وب ھەلبزىريت ئاوارەى ئىرانى بيت دماوى دەھ روژان دا ھەر ژ روژا ۱۹/۳/۱۹۷۵ تا ۳۰/۳/ ل ھەمان سال يان ژى يى بقتى مېنتە ل عىراقى وخۆ رادەستى حكۆمەتتى بكەت ل ژىر ئەوى ئىپورىنا ھاتتە راگەھاندن پىشتى رىككەفتننامى.

جەماوهرى كوردستانى بوونە بەش بەش وئاراستە وبۆچووئىن ھەر بەشەكى دجىاواز بوون ۋەھەر ئىكى ھەلوئىست ورەفتارىن خۆ ھەبوون ل دويف ھزر وزانىنا خۆ. وجەماوهرەكى زۆر بەرف ئىرانى قە چۆن ژبەر قان ئەگەرا:

- 1- چۆنكى سەركردايەتيا پارتى وشۆرەشى پتر ھەز دكرن ئاوارەى ئىرانى بىن نەك مېنتە ل عىراقى.
 - 2- ژبەر ترسا چارەنقىسى خۆ يى تارى وكريارىن تۆلشەكرنى دژى وان بەھىنە ئەنجامدان ژلايى دەسھەلاتا عىراقى قە.
 - 3- گەلەك ژوان ئىران ھەلبزارت ژبەر ئەوى كەرب وكىنى ئەوا ل دەق وان پەيدا بووى بەرامبەر دەزگايىن ئەمنى يىن دەسھەلاتى وخۆفرشىن كورد يىن كرى گرتى.
- پىشتى ماوھەككى كىم ژگەھشتنا ئەوى جەماوهرى زۆر بۆ ئىرانى تۆشى نەخۆشى وئاستەنگ وئالوزيا بوون ژلايى دەزگايىن دەسھەلاتا شاھى گۆر بە گۆر قە زىدەبارى گەف وپى رابووئىن تۆند تاكو دووبارە بخۆرتى بزقرنە قە عىراقى ومەرەم پى ئەگەرىن دوژمنانە وكەرب وكىن بوويە بەرامبەر مللەتتى كوردى زۆملىكرى ۋەك:

- 1- ژبو كىمكرنا پىشتەفانيا جەماوهرى ئەويىن پەيوەندى ب سەركردايەتتى كرىن وب مەرەما لاوازكرنا وى.
- 2- ژبو كىمكرنا ئەوى ژمارا مەزن يا پەنابەران وسقكرنا بارى دەسھەلاتى.
- 3- حكۆمەتا شاھى بىر ل رويدانىن كۆمارا مەھاباد ورۆلنى بارزانى وبارزانيا دكر و دترسيا دووبارە بىت ورىككەفتن دگەل كوردىن ئىرانى بەھتە كرن.

4- هندەك كەس ژبەر سەردەرى ورەفتارا خراب یا دەزگایین دەسهلاتا شاهی زفرینه‌فه.

5- گەلەك ژسەرکردین لەشكەری وکادرین حزبی وپیشمەرگەه زفرینه عیراقی ژلاوازا بیروباوهرین وان وپەیدابوونا دوو دلیی ژسەرکردایەتیا بارزانی کۆ ل دویف دیتنا وان مەحاله دووبارە ئاگرۆ شۆره‌شی گەشبییت وکوردایەتی ژئەفان ئاستەنگ وئالوزیا تپەر بیت.

هەلبەت ئەو سۆزین دگەل خەلکی کوردستانی گۆتین نەهاتنە جییه‌جییکرن بەلکۆ بتنی گەفین خۆ ب جەئینان وەك دویرئێخستن و دەربەدەرکرتی بۆ باشووری عیراقی و بەعسکرنا خەلکی ب خۆرتی وەرەبکرنا دەفەرین وان پشتی هاتینە دویرئێخستن. وپشتی چەند هەیفەکین کیم ژ ریککەفتنناما جەزائیر ب سەدان خیزانین کورد ب نەینیی فە چۆبوونە ئیرانی و زۆربەیی خیزانین دەفەرا بادینان بەرف تۆرکیا فە چۆبوون چۆنکی کاودان و سەرۆبەر ل تۆرکیا گۆنجای تربوو بۆ وان ژ ئیرانی، ئەفە هەمی سیاسەت وپی رابوونین حکۆمەتا عیراقی بوون یین شۆفینی ورەگەز پەرستی وپری کەرب وکین دگەل کوردان و دەستپیکرنا فەکۆلینا دگەل کادر و سەرکردین شۆره‌شی وپارتی زیدەباری پی رابوونین بەلەز دژی هاولاتیین کورد وەك دویرئێخستن بۆ باشووری عیراقی و فالاکرنا گۆندین سنۆری ژئاکنجیا ب خۆرتی و راوہستاندا کار و پروژین ئافەدانیی ل دەفەرین کوردستانی هەر وەسا ئەو شۆره‌شگیرین زفرینه‌فه ل ژیر حۆکمی دەسهلاتی چ داہاتی نەبوو و ژ بی کاریی دنالین زیدەباری گەلەك نەخۆشیین دیتر. وکا چەوا کۆم ب کۆم وب ژمارین مەزن هاولاتی ژئیرانی دزفرینه‌فه عیراقی وچ پیزانین نەبوون ل دۆر ئەوی سەرۆبەری خراب ل عیراقی ب هەمان شیوہ خەلکەکی زۆر دووبارە ب نەینیی فە درەفینە ئیرانی.

سەبارەت ئەوی جەماوہری بریارداي میننە ل ئیرانی ئەم دشیین پۆلین بکەین ل دویف فان خالین ل خاری دیارکری:

1- سەرکردایەتی بریارداوو کادرین خۆ یین بەرز رەوانەیی ئەورپا بکەن بۆ هندەك ئەرك وکارین پارتایەتی وئامادەکرنا وان بۆ دووبارە خەباتا چەکداری و سیاسی ل دەمی بیاف و دەلیقا گۆنجای ب هەلکەفیت.

2- گەلەك داخازی ژ دەولەتین ئەورپی وئەمریکا بۆ پەنابەرین کورد ل ئیرانی هاتن وئامادەیا خۆ دەربرین ژبۆ فەگوہاستنا وان کەسین بقیین بچنە ئەورپا و بی بەرامبەر دگەل پیدانا مافی پەنابەریا سیاسی، لەوما هندەك کوسان ئەف ریکە بخۆ ب دەلیقە دیتن تاکۆ ژئیرانی دەرکەفن و

ژسەرۆبهری خراب قۆرتال بڤن وهندهكین دیتر ژبهر ئهوی کهر ب وکینا ژ پارتی و سهرکردایهتیا وی ههلگرتین و دهلیشهکا باشه ویابن رهنج ولاریبوونه.

3- دیسان ب دوماهیکهاتنا شۆرهشی هندهك كهسا بخۆ ب دهلیقه زانین وییکۆلکرن پارتین سیاسی ب دامهزینن کۆ ل هزرا وان ئهوبوو کۆ دی شین جهن خهباتا پارتی گرن ودی سهرکیشیا خهباتا رزگاربخازا کوردی کهن ودی دووباره ئهوی سهربهززی ومهزناهی زفرینه فه و ئه وهیقی وخوزین پارتی دریککهفتننما ئادارا سال 1970 هاتینه ب جهننان و خهبات ژبو دکر دی شین ب جهننن ئهوین کۆ پارتی نهشیای وان دهستکهفتین ئهیلوولی بیاریزیت و د ئهجامدا ریککهفتننما جهزائیر یا خهیانتهکار هاتیه پیش ول دویفدا شکستن ودهربهدهری وعهربهکرنی دهستپیکریه. ئهفه ژی ل دویف هزرو وبیرو ودیتنا وان یا بهرتنگ بوو بو فهخاندنا کاودان وسیاسهتا ئهوی سهردهمی.

4- هندهك ژسهرکردین پارتی ئهوین بو چهندین سال رهنج وخهبات وکیم وینهی د بهرخۆ دان وبهگرگی وقۆربانیدانی د ژیت شۆرهشی دا تۆمارکرن ئاشوب وهزرا وان خیانهت ل وان کر وپارتهکا سیاسی دامهزراندن بهلی پشتی دژایهتی وسهربوورهکا خراب ب سهری وان هاتی دووباره زفرینه فه سهر ریکراست وجهن خۆی درۆست.

وسهبارهت وان شۆرهشگیر وهاولاتیین ماینه ل دهقهرین رزگارگری ل کوردستانی ودهربهدهری ئیرانی نهبووین ژبهر قان ئهگهرین ل خاری دیارگری بوون:

1- گهلهک ژوان نهشیان یان دهلیقا چوونی بو وان ههلهنهکتهت وپشتی ریک ودهلیقه بو ژمارهک ژ وان چی بووی کۆچکرنه ئیرانی.

2- ژمارهک ژ وان د دوو دل بوون سهبارهت مان ونهمانی وچوون بو ئیرانی وترسا وان ژ نهخۆشی وناستهنگین ژیان.

3- ژبهر کۆ ژمارهک ژ وان ئاکنجین گۆندین ژیر دهقهرین رزگارگری بوون لهوما نهدفیان چهکی خۆفروشی ب ملی خۆفهکهن، بهلکۆ ژیان ومان ل گۆند ودهقهرین خۆ پتر پین خۆشبووینه سهرهراي سالین مهترسی ونهخۆشیین شۆرهشی.

4- هندهك ژوان کۆچبهر نهبوون پشتی هاتینه دسهردابرن ژلای سهرۆک عهشیرهتین وانقه.

5- ژماره کا کیم ژوان ئەوبوون ئەوین قیاین میننه دگەل دەسەلاتی وههلوپستی خو گۆهارتن وپهوهندی ب دەزگایین ئیمناهی وسیخوری رژیما بهعس کرن، ئەفە دگەل پیکۆلا زیاندانا هاولاتیان ب پێشکیشکرنا راپۆرتین ژدره و بی بنه ما ل سەر خەلکەکی بی گۆننه ه بۆ دەسەلاتی.

6- سەبارەت ئەوین د بنەرەت دا دگەل حکۆمەتی وهک (جاش وخۆفروش) وسەرکردین وان دگەرم وگۆریا سەرکەفتنا خوڤا دژیان وشانازی بخۆ دبرن ول وی هزری بوون کۆ پارتا بهعس دی وان ل جهی پارتی دانیت ودی بهشداری دەسەلاتی بن د ریفه برنا کاروبارین دەفەرا حۆکمۆ ئۆتۆنومی بهلی وان هزر نه دکرن کۆ (ستیرا وان دی رژییت) وچاره نفیسی وان ل نک حکۆمەتی ومللەتی و دیرۆکی هەر دی شەرمزاری وسەرشۆری بیت وکەس وکارین شەهیدا دی نه فرەتا لی بارینن، لهوما وپشتی چەند هەیفه کا ژ دوماهیکهاتنا شۆرهشی ههلوپست ورهفتارین دەسەلاتی بهرامبەر وان ب شیوهکی خراب هاته گۆهارتن وب کەرب کین فە هاتنه ژجه ککرن و زرباربوون ژ ئەرک وپله وموچهی زیدەباری سزادانا وان کەسین کەل وپه لپن خو یین لهشکەری بهرزەکرین ب کۆژمیین پارهی وزفراندنا وان بخۆرتی بۆ سەر جه وگۆندین وان. وسەبارەت ئەوی دەستهیا خوڤان بیرو وباوهریه کا مۆکم ب قەدەر وگۆرانکاری وشکەستنا هەی و رازیبووین ب چ شیوی هەی ل دۆر ئەنجامین پیلانا و ب سینگەکی بهرفرهه خو راگرتینه بهرامبەر نهخۆشی وئاستهنگا وگۆه نه دانا پروپاکندا وگۆتگۆتکین ژهراوی یین رژیمی وخۆراگرتن بهرامبەر پین رابووین دەزگایین دەسەلاتا شاهی گۆر به گۆر، وسەرەرای ئەفان تاقیکرتین ب زەحمەت وبارگران وگەفکرن ب زیندانکرن ومرنی ئەفی دەستهیا بهربژیر ب بهین فرههییه کا مهزن وباوهریه کا مۆکم وپیلایی خوڤراگرتن وقەب خاستن ل هەمی کاودانا گرتن وهک ئەوی پارچه هۆزانا ب عەرەبی دبیژیت ((لابد لیل ان ینجلی ولابد للکید ان ینکسر))^(۱)، وهەر ئەفە بوون ئەوین ل دەستپیکا خەباتا خو ویی دوو دلی باوهری ب سەرکردی خو وسەرکردایه تیا شۆرهشی ئیناین وبریارداین هەردەم د ئاماده باشی دابن وپیخه مەت قۆربانیدانی بۆ مللەتی وسەرکیشی وی ئەوی ژیی خو هەر ژ زارۆکینی تا دوماهی بۆ خەبات وئازادیا مللەتی تەرخانکری وخۆراگرتی

(۱) رمان ژئەفی دیرا هۆزانی یا هۆزانقانی عەرەب (ابو القاسم الشابی) ئەوه کۆ پستی هەر شکستن ونهخۆشیهکی بهرفرهه و سەرکەفتن وئازادی ل دویدا، (وهرگێر).

بەرامبەر ھەمی جوړین نه خوښی و یین تراجیدی کو چەند جارەکی ژ شکەستنه کی تیپه‌رییت ب
 سەر بلندی و وورەییە کا بەرز دی بینین دەست ب قوناغە کا نوی یا خەبات و میرخاسین کەت و ب
 خەمخوری و رژدییه کا زیده‌تر وقەب خاستنا ھەر کاودانە کی نه خوښ و ئالۆز کریه. و دیروک
 و شوڤەشین ھەقچەرخین کوردی بەلگەنە ل دور وەفاداری و خەبات و قوربانیدانا بارزانی
 و بارزانیان وەك شوڤەش و بزافا سالا ۱۹۳۱، ۱۹۴۳، ۱۹۴۵ و بزاف وچالاکیین وی یین سیاسی د
 دامەزراندنا کومارا مەھاباد دا ل سالا ۱۹۴۶ وری پیقانا وی و (۵۰۰) ھەقالین دگەلدا بو ئیکەتیا
 سوڤیتی کو ب راستی ئەفان قارەمانا (ھەقالین بارزانی) قەنجیە کا مەزن ل سەر مللەتی کورد
 و بزافا وی یا رزگاربخازی ھەییە و جھن ریزگرتنی نه ژبەر خوراگری و قوربانیدانا وان یا ب سنور
 و مل ب مل دگەل بارزانی ئەوی شیای ب سیاسەتا خو یا ھەکیمانە ل ئیکەتیا سوڤیتی خو ل
 بەرسینگی پیلانگیرا بگریت تا ل دوماھیی سەرکەفتن ب دەست خو قە ئینای و بوویە جھن ریز
 وقەدەرگرتنی ل نك سەرکرده و حکومەتا سوڤیتی، ول دویدا دووبارە قەگریانا وی و ھەقالین وی
 بو ناف خاكا نشتیمانی ل سالا ۱۹۵۸ و پستی سی سالا سەرکیشیا شوڤەشی کریه ھەر وەکی
 کەسەکی گەنج. لەوما کەسەکی وەکی بارزانی دی شیت بو جارا پینجی و شەشی ژی نه خشە ری
 یا قورتالکرنی و نازادی بو مللەتی خو دروست بکەت و دی سۆزین خو ب جھنیت ول دویدا
 ب کریار سۆزا خو بکارئیخست دەمی پستی ریککەفتننا خیانه‌تکارا جەزائر گۆتی ((ئەز یی
 پشت راستم ئەف کاودانە گەلەك نافەکیشن و دووبارە ب ھاریکاریا ھیزین خەمخور و پشته‌فانین
 مە دی قەگەرینە سەر خەباتا خو یا چەکداری ل کوردستانی و دی کاودان دەرژەوہندی مللەتی
 کوردا ھینە گھورین)). و بەرپرساتیا ھەرە مەزن ئەبوو ئەوا ئیخستیه پال ھەردوو کورین خو
 ئەوژی بەرپرساتیا پیکتینانا سەرکردایەتیا بەروەخت، و ب راستی ھەردوو کورین خەباتکەر
 (ادریس و مسعود بارزانی) ب میرخاس و دلیرانە شیان ل جھن ئەوی بەرپرساتیا مەزن بن و
 دیگیربن ب وان شیرەت و ئارەستەیین بابی وان بارزانی مەزن پیکشکیشی وان کرین یی کو
 ددەمەکی دا ل ژیر چاڤدیریا ساخلەمی بوو پستی تۆشی نه خوڤین دبییت ول ھەمان دەم دا
 خو ل ئاریشە ونە خوڤی و دەردەسەریین پەنابەران دکرنە خۆدان و ھەردەم دناڤ وان دا دگەریان
 و گۆھدانا بووچون و دویفچوونا سەرورەری وان دکرن پیکخەمەت وی چەندی بشین ئیش و نازارین
 وان سفک بکەن لەوما ب سەرکەفتیانە شیان کاری خو ئەنجام بدەن. و ل دەستپیکا سالا ۱۹۷۶

شیان کۆنفرانسه کئی گرنگ ل ئه وورپا گریدهن ب ئاماده بوونا ژماره کا سه رکرده وکادرین بهرز دناق پارتی دا وپشتی چهن دین فه کۆلین وگه نگه شه وشروقه کرن وره خنه ودویفچوون وپیداچوونا رابردووی بریاردان به ره یه کئی بهروه خت ژ (۱۵) ئه ندیمان ژ سه رکرده وکادرین که فن یین شوره شا ئه یلوولی پیکبینن، ودووباره پهیره وه کئی نوی بو پارتی هاته دانان دگهل ده رکنا به لاقوکه کئی بناقی (ری یا بزاقا رزگاربخازا کوردی) تیدا دان پیدان ب خه له تیین ده زگایین پارتی وشوره شی هاتیه کرن ههر ژ سه رکردایه تی تا بنچینی، دیسان بناقی کۆنفرانسی به یاننامه کا شوره شگیری و دیروکی هاته به لاقه کرن تیدا مزگینیا دووباره بوونا شوره شی راگه هانسیه وده سته پیکرنا خه باتا چه کداری یاکو چریسکا وی یا ئیکئی ل روژا ۲۶/گولانا سالا ۱۹۷۶ بوویه وهاتیه بناق کرب ب شوره شا گولانا پیشکه فتنخاز ب سه رکردایه تیا پارتی وسه روکی وی بارزانی نه مر.

دهست ب شهرین (پارتیزانی) ل کوردستانی هاتنه کرن وئه فه وه ک مزگینییه کا گه له ک مه زن بوو بو هه رکه سه کئی وه فاداری مله تی، دیسان ل هه مان ده م دا ببوو جهی حیبه تیا دوژمن وخوفروشان ژی ژبه ر ئه وی ماوی کیم ژ راوه ستاندا شه ری چه کداری شوره شا ئه یلوولی ل ۲۰/۳/۱۹۷۵ تا ده سته پیکا شوره شا گولانی ل ۲۶/۵/۱۹۷۶ ئانکو ماوی فه بر بتنی پازده هه یف بوون، له وما شوره شا گولانی ده یته هژمارتن دریزه پیدان بو شوره شا ئه یلوولی.

وبو راستی دان پیدانی دکه ین ودی بیژین ئه و ماوی شوره شا گولانی ل سالا ۱۹۷۶ ههر ژده سته پیکا وی تا سالا ۱۹۷۹ وسه رکه فتن شوره شا ئیرانی ده یته هژمارتن ب نه خوشتین ومه ترسیدارترین قوناغین شوره ش تیدا تیه ری، وکریارین له شکه ری یین شوره شگیرا ژلای قه باره وجوره یی فه ب شیوه کئی بچووئیک بووینه و زیان گه هاندن ل دوژمنی ژی یا کیم بوویه به لی ب کریارین کارتیکه ر ونه وونه یی دهاتنه هژمارتن ویین پی رادبوون ژ قاره مانین چه رخ خو بووینه. وژبه ر کو سه رو به ر و کاودانین خویه تی دگۆنجای بوون ژ ئه گه ری ئه وی سیاسه تا پری که رب وکین ودژایه تی ودفن بلندیا به عسیان به رامبه ر کوردان ب تایه ت ئه وین فه گریای (العائدون) ل دو یف ئه وی ناسناقرنا ده سه لاتی دانا یه سه ر کوردین خوراده ستی وان کرین وبکارئینانا سیاسه تا ده ربه ده ری و به عسکر و دویرئیکه ستنی بو باشوری عیراقی و ژ ئه گه ری ئه فان پی رابوونان هنده ک خیزانین وه فادار وخودان بیرو و باوه ر ئه وین پشتی شکستنی به رف گۆندین توخیبی فه چووین ل کوردستانا تۆرکیا یین کو ب دلسوزیا نه ته وایه تی ونیزیکبوونا خزمایه تی دناق به را وان دا شادبووین و ببوونه جهی فه حواندن وریزگرتنا خه لکی ئه فان

گۆندین تۆخییی زیدەباری هەمی جوړین هاریکاری وبەشداریی دخەباتا چەكدارى دا، ئەف خیزانە ب گەنجین خۆفە باشتەین ژیدەری پیکئینانا قۆلین پێشمەرگەى بوون .

هەرەسا کاودانین نافخووییا تۆرکیا ل ژیر دەسەهەلاتا حکۆمەتا (عصمت ئینینو) دگۆنجای بوون ب شیوەکی کۆ پەنابەر دشیان ل کوردستانا تۆرکیا بەهینە حەواندن دویر ژ زۆلمداریا لەشکەری عیراقی. وپشتی سەرکردایەتیا بەروەخت بریارداى دەست ب خەباتا چەكدارى بکەن بناقی شۆرەشا گۆلانی ل ۲۶/گۆلانی ۱۹۷۶ ئەندامین سەرکردایەتیی گەهشتە سنۆری تۆرکیا وبنگەهین سەرکردایەتیا سەرەکی ل (هەرك وپیداف) و ل روژئافایی خواکۆرکی ل سینگۆشەیا سنۆری دنابقبەرا عیراق وئیران وتۆرکیا دا ول دەقەرا هەکاری هاتنە دانان وپیکئینانا دوو لقا یائیکتی بناقی هەریما ئیکتی ل بادینان ل دەقەرا (قۆشیریا وگۆیی یا) ل تۆرکیا وەهەریما دووی ل دەقەرا سوۆران ب سەرپەرشتیا ژمارەکا ئەندامین سەرکردایەتیی. وسەبارەت سەرکردایەتیا بلند وەهەردوو براین خەباتکەر (ادریس بارزانی) ل ئیرانی و (مسعود بارزانی) ل ئەورپا ب خەمخۆری وب گرنگیدان وب هویربینی دویفچوون وچاقدیریا کاودانین دەقەری وشۆرەشی دکرن وچەوانیا دابینکرنا مەزاختیین پیتقی وپشتەفانیا وورەیی و رەوانەکرنا خۆبەخش وکادرین لەشکەری وحبزی وپێشمەرگەى ژ وان پەنابەرین پشتی شکستنی چووینە ئیرانی بو خۆرتکرنا هیزا پێشمەرگەى وبەشداریکرنی دشۆرەشی دا. روژ بو روژی ژمارا پەیوەندیکرنی ب شۆرەشا گۆلانی بەرف زیدەبوونی قە بوو ژوانا ژ کوردستانا باکۆر ژدەقەرین سنۆری وشیان رۆلەکی بەرز بگێرن دخەباتا چەكدارى دا وب ئەفی شیوەى بو دەسەهەلاتی دوپات بوو کۆ دووبارە مەشخەلا شۆرەشی یاگەشبوویە قە و روژین خۆشی و بەختەوهەری ل وان ب دوماهییکهاتن .

سەرۆبەری پەنابەرا ل ئیرانی:

سەرۆبەری پەنابەرین کورد ل ئیرانی ژلای سیاسی قە گەلەك یی خراب بوو ورەفتارین دژایەتی وگەفین دەرکرنی دگەلدا دەهاتنە کرن ب تاییەت دگەل (ادریس بازانی) ئەوی ل باژیری کەرەج ئاکنجی بووی وشیاپە خۆراگریت بەرامبەر هەمی وان جوړین گەفا ودبەرامبەر دا کاردکر ژبو دابینکرنا مەزاختی وپیتقی بو شۆرەشی وسەرکردایەتیا بەروەخت دگەل پێ رابوونا پەیوەندی ب شیوەکی نەینی ددەمەکی دا حکۆمەتا شاھی هەمی بەرهەفی وئامادەباشی دکرن ژبو قەگۆهاستنا پەنابەران بو سنۆری پاکستان

وئەفغانستانى ۋەك ئەوا دگەل عەشیرەتین (لۆر وقوجان) كرى بەلى خۆش بەختانە ھەز وپپیلانا وان بجه نەھات وئاگرئ شۆرەشا ئىسلامى ل سەرانسەرى ئىرانى ب سەركیشیا ئىمام (خۆمەینى) بلند بوو وشیان ب سەر دەسھەلاتا شاھى وھكۆمەتا وى دا بگرن و ژناقبەن وشاه دگەل خیزانا خۆ درەقیت و نەچار دبیت ژئىرانى ب دەرکەقیت پشٹی دیتی گشت تەخین گەلى ئىرانى دژى وى سەرھەلداينە زیدەبارى پەنابەرین كورد ل گەلەك باژیرین ئىرانى. پشٹی ئەفان گۆرانكاريا وسەرھەلداينە سەرگرتى سەرۆبەر وكاودانین پەنابەران ھاتنە گھۆرین وبەرف باشی قە دچوون، بارزانى نەمر ل ژیرچارەسەریا بزیشكى بوو و ژسەرکردین بەراھىكى بوو یین بیروژباھى وپشتەفانیا خۆ یا بى سنۆر بۆ شۆرەشا ئىرانى دەربرى وخۆ بەرھەف دکر تاكو دووبارە ب قەگەریتە ئىرانى ژگەشتا خۆ یاچارەسەرىن ل ۋەلاتى ئەمريکا وئەوى دوو ھىقى ھەبوون یا ئىكى دووبارە ب قەگەریتە ناف خاكا كوردستانى وب دیتنا پيشمەرگەى شاد ببيتە قە. ۋەھىقىا وى یا دووى ئەوژى كۆ بەردەوام چاقەرىن وئى روژى بوو كۆ ب ریکا خەبات وقوربانیدانا پيشمەرگەى مزگینیا سەرکەفتنا مەزن بۆ ملەتى ب راگەھینیت وھۆكمى ئۆتۆنۆمى ب جە بەیت ونازادى وديمۆكراسیەت ودادى بۆ ھەمیان بەرقەرار ببيت چۆنكى ھەردەم پيشمەرگەھ ھىمايى ۋەلاتپاريزى بوون وگەلەك شانازى پى دبر. بەلى ب مخابنى وب خەم وكۆفان قە ھىقىین سەرکردى مللەتى ب جە نەھاتن و ل روژا ۱۹۷۹/۳/۱ ل ۋەلاتى ئەمريکا دچیتە بەردلوفانيا خۆدى مەزن ودى بیژین ریازا وى ۋەك نەخشى ل سەر بەرى دى ددلى ھەر كوردەكى دا مینیت تا دەستەیین پاشەرۆژى، وناق وخەباتا وى دى ھیتە پاراستن د بىردانكا دپروكى دا.

سەرکەفتنا سەرھەلداينا مللەتین ئىرانى ل سەر ھكۆمەت و دەسھەلاتا شاھى وپپىكئینانا كۆمارا ئىسلامى جھى دلخۆشیا پەنابەرین كورد بوو وپپروژباھى ل كۆمارا نوى ومللەتین ئىرانى كرن وبەشدارى ئاھنكىن سەرکەفتنا وان بوون وھندەك ئاسودەیین نوى بۆ وان و شۆرەشا گۆلانى ھاتنە قەكرن ورازىبوونا ھكۆمەتا كۆمارى ل دۆر دووبارە ھەر كەسەكى ژپەنابەران ل دويف ھەزا خۆ ب قەگریتە قە كوردستانى ول سەرکىستى ھكۆمەتا كۆمارى، ديسان قەكرنا كۆمەلگەھین ئاكنجىبوونى دگەل دابىنكرنا ھارىكاریین ھەیفانە وقەكرنا سنۆران بەرامبەر پەنابەر وسەركردە وپيشمەرگین گۆلانى، ئانكو ئەم دشین بیژین سەرۆبەر وكاودان ب شىوہكى گشتى د بەرژەوہندیا كوردان دا بوو پشٹی بەرقەراربوونا ئازادى ودادى ل ئىرانى.

سەرکردایه‌تیا پارتی هاته فه‌گۆهاستن بۆ گۆندین (راژان و سلێفانا) ل ده‌قه‌را (ملگه‌قه‌ر) ئه‌وا دکه‌فیه‌ته
 باشورێ پارێزگه‌ها (اورمیه‌)، هه‌روه‌سا حکومه‌تا کۆماری رازیوو ل سهر بزاف وچالاکیه‌ن پارتی دناڤه
 په‌نابه‌ران دا ل سه‌رانسه‌ری ئیرانی ب تایه‌ته ل ده‌قه‌ری کوردستانی زیده‌باری ئه‌نجامدان و به‌رده‌وامی
 پیدان ب خه‌باتا چه‌کداری ل کوردستانا عیراقی ب ئازادانه‌ دگه‌ل پالپشتی وه‌اریکاریی ژلایێ حکومه‌تا
 ئیسلامی یا ئیرانی فه‌، وئه‌فه‌ قه‌نجیه‌ هه‌می بۆ (ئیمام خۆمه‌ینی) دزقریه‌ته‌فه‌. وچۆنکی کاودان دگۆنجای
 بوون و ئازادی یا به‌رقه‌رار بوو سەرکردایه‌تیا پارتی ب ده‌لیقه‌ دیت کۆنگرێ خۆیی نه‌هی ل پاییزا سالا
 ۱۹۷۹ ل ده‌قه‌را جه‌ی سەرکردایه‌تیا پارتی ل (م، س) گریده‌ته‌، وئاماده‌بوینه‌ کۆنگره‌ی بریاردان و بۆ
 ئیکه‌م جار خه‌باتکه‌ر (مسعود بارزانی) ب هه‌لبژێن وه‌ک سه‌روکێ پارتی وئه‌فه‌ بوویه‌ خاله‌کا
 وه‌رچه‌رخان درێ ره‌وی پارتی دا وئه‌و قالاها پشتی مرنا مسته‌فا بارزانی هاته‌ پرکرن. هه‌روه‌سا لیژنا
 ناڤه‌ندی ژێ هاته‌ هه‌لبژارتن پشتی سەرکردین سەرکردایه‌تیا به‌روه‌خت لیپۆرین خاستی و خۆ
 به‌ربژیرنه‌کرن سه‌ره‌رای کۆ پیکۆلین زۆر دگه‌ل وان هاته‌ن کرن تاکۆ خۆ به‌ربژیربکه‌ن به‌لی د رژدبوون ل
 سه‌ر هه‌لوسته‌ی خۆ، وپشتی هه‌یه‌قه‌کێ زۆربه‌یا وان بریاردان پارتیه‌کا سیاسی یا نوی پیکبینن بناڤی (پارتا
 گه‌ل) وده‌ست ب بزاقین خۆ یین سیاسی وله‌شکه‌ری ل سواریی ئه‌نجامدان و پیکۆل کرن ب ریکا خاكا
 تۆرکی را وب خۆرتی به‌ینه‌ دناڤه‌ ده‌قه‌ری شوهرشی و لقا ئیکا پارتی دا به‌لی نه‌شیان وشکستن ئینان بتنی
 بزاقا وان ل سه‌ر لایێ ریکخستنی ما و دژایه‌تیا پارتی ب ری یا پرۆپاکندا. ئه‌ندامین نوی یین لیژنا
 ناڤه‌ندی یا پارتی هاته‌ن دابه‌شکرن ل سه‌ر لق و نڤیسینگه‌هین وی، وزۆربه‌ی قان ئه‌نداما ژ کادرین
 ناڤه‌ندی پارتی بوون یین کۆ شیاین رۆله‌کێ به‌رز و به‌رچاڤ دکۆنگرێ شه‌شی ژێ دا بینن، وه‌همیان ب
 پیکه‌ ب بزاق و ب وه‌فاداری ده‌ست ب خه‌باتا چه‌کداری کرن پشتی ژئه‌وی دوره‌یلا نه‌خۆش و پرنالۆزی
 وئاسته‌نگ ژسالا ۱۹۷۵ تا ۱۹۷۹ ده‌ربازبووین.

تیبینی وبۆچوون وههلسهنگاندنا بهریز (حبیب محمد کریم) ل دۆر رهشنقیسی ئەقی پەرتوکی هاتیه
دهبرین ب ری یا ئەقی ناما ل خاری دیارگری:

برای بەریز نهجمه دین یوسفی.

سلاف وریز

ناما ههوه ل ۱۹۹۲/۸/۵:

پشتی من پیداجوون ل سهر ناههروکا پەرتوکی کری ب ههردوو پشکین وی قه یاباش بوو وجهی
سوپاسی یه، بهلی وه ههوه د ناما خودا دیارگری کو پتر پیتی ب پیداجوون وریک وپیکی ههیه ومن
ئاماژه ب هندهک لاپهرا دایه ومه پشت بهستن ل سهر هندهک بابهتین وی کریه د روژناما (خهبات)دا
ژمارا تابهت ب شورهشا ئەیلوولی قه دگهل دیارکری ژیدهری د روژنامی دا وبهلافکرنا وی ل پاشهروژی
دی گهلهک مفاپین خو ههبت ب تابهت بو دهستهیا نوی ئەوین دویر ژ پیزانینین دروست وتهمام یین
گریدای ب ئەقی شورهشا هنده مهن.

دگهل ئەقی نامی دا (رهشنقیسی پەرتوکی) بو ههوه دزفرینهقه

دگهل ریز وقهدهرگرتنا من.

برای ههوه

حبیب محمد کریم

۱۹۹۲/۹/۴

په یقه کا پیتقی:

خاندۀ فانی هیژا ئەف پەرتووکا ل بەردەستی هەوہ بتنی بەشەکتی کیمە ژ وان پیزانین و رویدانین زۆر یین گریډای ب سالتین شۆرەشا ئەیلوولا پیشکەفتنخاز فە ب سەرکیشیا (مستەفا بارزانی) و ئەفە پشکەکە ژ ئەوئی بەشدارى و دیتین منە بۆ رویدانا هەر ژ دەستپیکا وئی و تا دوماهی و ئەگەر ئەز یی سەرکەفتی ب م دپیشکیشکرنا بەرەمەکتی باش و درۆست ئەو هیقی و داخازا من بوویە و ئەگەر نە ئەز داخازا لیبۆرینی دکەم ژەمی وان کەسین د دۆرەیل و رویدانین ئەفئی شۆرەشی دا ژیاين و هەر تیبینی ورەخنەکا ئافاکەر هەبیت جەئ دلخۆشیا منە.

دەمى ئەز دینم ئەف پەرتووکه یا جەئ خۆ دگریت و مفايى ژئ دەیتە وەرگرتن پیتقی یە ئەز وەك نقیسەری وئی سوپاسیا بەریز (حبيب محمد کریم) ی بکەم بۆ تیبینی و هەلسەنگاندنا وی یا پر بها ل سەر پەرتووکی، هەر وەسا پیتقی یە سوپاسیین خۆ ئاراستە ی (م.س) خەباتکەر یا پارتی دیموکراتی کوردستان بکەم ژ بەر پیتەدان و دەستپیشخەریا وئی ژ بۆ چاپ و بەلاڤکرن و هەمی مەزاختیین وئی ب ستویئ خۆفەگرتی، دیسان سوپاسی بۆ نقیسینگەها رەوشنیری وراگەهاندنا پارتی ب تاییەت کادرین کۆمپیوتەری و دەستەیا نقیسین ل گوڤارا مەتین و رۆل و هاریکاریا وان تاکۆ ئەف پەرتووکه بەلاڤە بووی. سوپاس بۆ هەرکەسەکی بۆچوونەك یان هاریکاریەك پيشکیش کری.

نەجمەدین یوسفی

تېبىنيا دوماھىيە :

ل دوماھىيە سالتىن حەفتيان دا و ل دەستپىكا ھەشتيان وپشتى ئەو سەرۆبەر وكاودانتىن خراب و نەخۆش ژئەنجامى شىكستى و خرقەبوونا دۆژمنا ل سەر دژايەتيا پارتى وسەرۆكى وى من دەست ب نقتىسنا ئەقى پەرتوكى كر ژبو بەرچاڧكرن و رۆنكرن وەك ھزرەكا گشتى وب كۆرتى ل دۆر شۆرەشا ئەيلولنى(ستراتىژيا ئارمانج وخەباتا وى وئەو دەستكەفتىين ل دويف خورا ھىلاين ب بەلگە و دىتن وبۆچوونىن من وەك پىشمەرگەكى ھەڧچەرخ و بەشدار دگەل شۆرەشى وبى لايەنى دنقتىسنى دا). وتشتى ھەرە من پى خۆش وپتر باوهرى داىە من وپشتى پتر ژ دەھ سالان ئاشكرا بوو كۆ ھەمى ئەو بىرو بۆچوون وشروڧەكرن ورەخنىن من دنەقى پەرتوكى دا بەرچاڧكرين ل دۆر شۆرەشا ئەيلولنى ب تايەتى ئەو پىشڧەچوون وگۆرانكارىين ل عىراقى و دەڧەرى پەيدا بووين ب گشتى ددرۆست و دجھى خودا بوون، ھەرەسا دگۆنجاى بوون دگەل بووچۆننىن وان سىياسەتمدارىن پشتى سەرھلانا بەھارا سالا ۱۹۹۱ ب دادى ل سەر ئەقى شۆرەشى نقتىسنىن ودۆپات كرىن كۆ شۆرەشەكا نشتىمانى ومللى بوويه وسەرکردايەتيا وى يا سەربخوو بوو دەھلوپستىن خۆ يىن نەتەوايەتى وچارنقتىس دا.

وسەرکردى شۆرەشى ومللەتى ژى خۆدان بىر وباوهرىيەكا پىلايى ھەبوو وب ساخلەت ورەوشتىن كىم وىنە دچەرخى بىستى دا، بەلكۆ ل جىھانى ھەمى پى كۆ ھەردەم خەمخۆرى بەرژەوھندىا گشت مللەتى كورد بوويه دگەل بەرچاڧ وەرگرتنا بەرژەوھندىا نەتەوا عەرەبى ژى ل ھەمان دەم د درىژاھيا خەباتا خۆدا. وئەڧ ناما ل خارى دياركرى ئەوا ھاتىە نقتىسنىن ژلايى كەسەكى ڧە بناڧى (سعيد ھاشم بامرنى) ل رۆژا ۲۵/۸/۲۰۰۰ تىدا ھندەك ژبىرھانتىن خۆ ب شىوى نامى ل دۆر كەسايەتيا بارزانى نقتىسنىنە دەمى ئەو قۆتابى ل مويسل وئاكنجى دەڧەرا شىخان بوويه دناڧ مالا كەسەكى نىزىكى وى بناڧى (مەلا عبدالقھار بريفكانى)، وسعيد بامرنى ڧەدگۆھىزىت ودبىزىت من گەلەك جارن گۆھ لى بوويه مەلا عبدالقھار بريفكانى بۆ مە ومپھقانين كۆچكا خۆ بەھسى بارزانى دكر دەمى ل مويسل ل ژىر ئاكنجيا ب خۆرتى ل دوماھىيە سالتىن سىھان دا، ودگۆت ((دەڧەردارى مويسل (متصرف) پى وى سەردەمى گەلەك پىكۆل دكرن وكەسايەتىن بەرنىاس وپياوين ئايىنى د راسپاردن ژبو رازىكرنا بارزانى تاكۆ دژايەتيا دەسھەلاتى نەكەت و دەست ژخەباتا خۆ يا سىياسى وچەكدارى بەردەت بەرامبەر ھندەك دەستكەفتيان وپىشكىشكرنا خزمەتگۆزارىين ئابوورى بۆ دەڧەرا بارزان وخۆشكرنا رەوشا ژيانا بارزانىن،

وبەردەوام ئەقى دەقەردارى سەرەدانا بارزانی دکر بۆ مەرەما ناڧېرى وەر ژبۆ دسەردابرنى ئايەتین قورئانا پیرۆز وفەرمودین پیغەمبەرى (سلاڧتین خۆدى لى بن) بۆ دخاندن تا ل سەر داخازیا وی رازی بییت، و مەلا عبدالقهار بریفکانی ئیک ژ وان کەسایەتیا بوو یین ھاتینە ھنارتن وسەرەدانا بارزانی کری تاکۆ وی رازی بکەت ل سەر داخازیا دەقەردارى مويسل بەرامبەر ئەفان دەستکەفتیان :

۱- دامەزراندنا (۳۰۰) کەسین بارزانی ل ریفەبەریین دارستانین سەر ب دەقەرا بارزان قە.

۲- قەکرنا ریکین ھاتن وچوونا ترۆمبیللا بۆ ھەمی گۆندین دەقەرا بارزان.

۳- قەکرنا نەخۆشخانەکی ل بارزان ودابینکرنا پزیشکەکی دگەل دەرمانا.

۴- بۆ ھەر خیزانەکی ل دەقەرا بارزان چیلەکا شیردار دگەل شەش سەرین پەزی.

وەر ژ زاردەقئ مەلا عبدالقهار بریفکانی قەگۆھاستیە ودبیتیت (پشتی من ئەق ھەر چار خالە بۆ بارزانی پیشکیشکرین من وەسا ھزر دکر کۆ ئەز یی سەرکەفتی مە ومز یی رازیگری ودی پی خۆش و سوپاس دار بییت بەلی بەرۆقارزی ئەقئ چەندی خۆ ژمن و دەقەرداری نەرازیگر وئەز پاشقەبرم وب تۆرەیی قە فەرمان ل من کر وگۆتە من ((عبدالقهار بیژە دەقەرداری بلا بیژیتە وەزیری خۆ ل بەغدا ئەز مافین مللەتی خۆ ناگھۆرم بەرامبەر خۆشگۆزاریا عەشیرەتا بارزان کۆ ئەوژی بەشەکی بچوینکن ژمللەتی کوردستانی یی ھەژار، وگۆت عبدالقهار تۆ دزانی تا نۆکە چ مللەت وەک کوردان ماینە دابەشگری وب مافین خۆ شاد نەبووینە بتنی ژیا نا وان ل سەر بەرھەمی چیا یین وانە بیی ھەبوونا داھاتیەکی دیت، ئەقە راستە مەلا یان نە ؟)) مەلا عبدالقهار دگۆت لەرزکی ئەز گرتم ژ زیدە تۆرەبوونا بارزانی ژمن دەمی ب ئەقى شیوہی بەرسقا من دای وئەز وەک کەسەکی (لال) لیھاتم ونەشیام چ باخقم وبیژم بتنی من دگوت (راستە قۆربان).

وئەقا ل خاری دیارگری وینى ناما رەسەنە ئەوا ب دەست نقیسی (سعید ھاشم بامرنی) بخۆ.

ول دوماھیی دی بیژین بارزانی ھەلگر وخۆدانى ئەفان ساخلەتین نەتەوايەتی ونشتیمانی یین پاک وبەرز بوویە لەوما ناڧى وی دی ھەر مینیت وەک ھیما وسومبول بۆ بەرخۆدان وخۆراگری ل دەف گشت نەتەوا کورد ب فەخرو شانازی قە.

نەجمەدین یوسفی

گهروم به راسبه ر فوسيا عه شيره تاخو بارزانی زی
 باره استن ژ مله تی کوردی هه ژار []
 مه لاه عبدالقهار دیتیت نه ز هسلن بوم ژوسا
 نه زه میاوا قه بیژمه مته سه رتی
 [باش بارزانی گوته من] (کیش ملله ده کی کوردا مایه
 به رزه لیل قه کری ژارای ل سه ر خه جیا این دی
 بته بیت مه لاه وه به بیان نه []
 مه لاه عبدالقهار دیتیت نه ز نه شام دیتیت
 به س من گوته به تی خوربان ده به راسته .

هه ده سا عبدالقهار گوته حکومه تی که له ل رهسین و
 چه له بته سسل بانی سه ره دانی ههاردنه نک
 بارزانی نابره نه کر دوزا کوردا نه هیل ژ هرو
 بته رتی خرو نه قولوی باش دیتیت بارزانی
 به سه بیان و دیتی زه پی کورده سانی و

ژا ده ری فی بایه تی :

نه ز قولی بوم لالا مله عبدالقهار سالن ۵۴ - ۱۹۵۲
 چکو نه ف مه لاه خه رتایی من بو که لکه هیلرا
 نه ف بایه ته نه دگرا بو هه ر که من بیا مته بان
 لالا وی .

عید هاشم باوری
 هایلاری قونا جاشندوخا
 ۵/۸ / ۱۱۱۰

تینن
 مه رما من و تی باه تی
 دا نه ف گوته بیت بارزانی نه هه
 لری سه ر ده هه گوته بیژمه
 نه من چکو نه زه گر تان پر
 مفا نه و تقی نه مانه ت
 به رزه نه بیت دیار بیت

نجم الدین یوسفی - علی خلیل - ملازم بابکر زیباری که رهج - ایران ۱۹۷۸

ژلایڼ جه پی ښه / د. جرجیس - نجم الدین یوسفی - گه ټاکره یی - هشیار زیباری
پشتی کونگری نه هی ل (راژان) سال ۱۹۷۹

ژماره کا پیشمه رگین قاره مان ل باژی ری سنۆ ل ئیرانی ساللا ۱۹۸۳

شهید حه مدی به گ دگه ل کۆمه کا پیشمه رگه ی ل (هارینا) ساللا ۱۹۸۵

کۆمه کا گه نجین پيشمه رگین سه رب لق ۱ قه ژبو به شداري
دخوله کارهوشن بيري وريکخستن دال سال ۱۹۸۶

نجم الدين يوسفی- د. محمد حسن- عزيز حسن- اسماعيل گروانشی ل ده قه را زاخو سال ۱۹۸۵

نجم الدین یوسفی- ملازم سیف الدین- محمود هروری- گاهر ابراهیم هروری
کریم گروانشی- عزیز حسن بناقی، وچوون بو گهشته کی

خه باتکه ر مسعود بارزانی دگه لدا شه هید گیب ئاکره ی وکۆمه کا پیشمه رگا
پشتی کۆنگری نه هی یی پارتی ل (راژان) ساللا ۱۹۷۹

ژماره کا پیشمه رگین قاره مان وئەنجامدانا کاره کی پارتایه تی

ل ده قه را زاخۆ سالا ۱۹۸۶

خرقه بوونا کۆمه کا پیشمه رگین قاره مان وخۆ ئاماده کرن بهری هپرشکرنی

سه ر خالیڤن دۆژمنی ل هاقینا سالا ۱۹۸۵

ژمارهكا پيشمهركين قارهمان ل گوندى كهرپتى

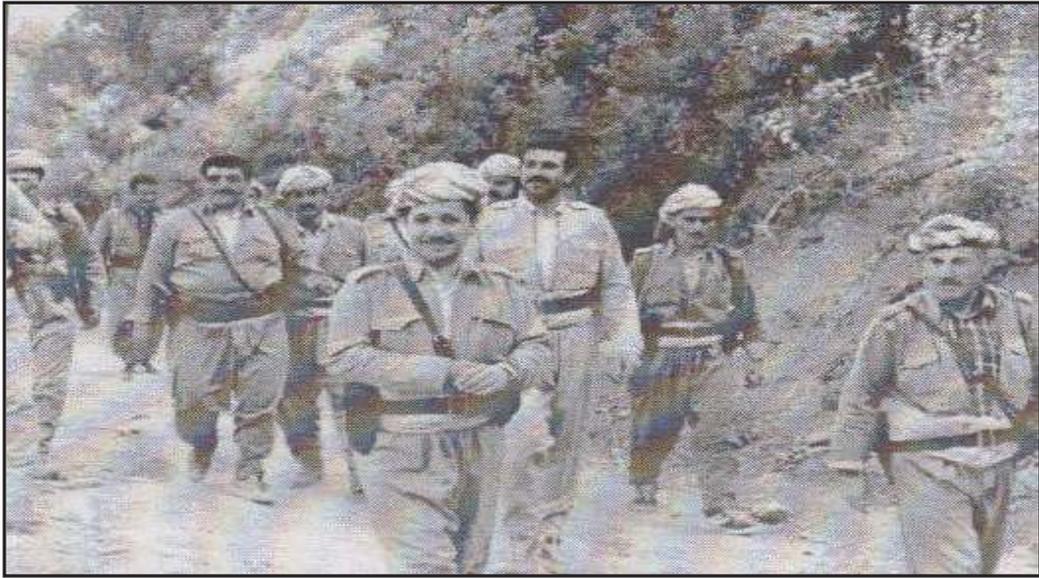
نجم الدين يوسفى وسمينارهك بو ژمارهكا پيشمهركين قارهمان

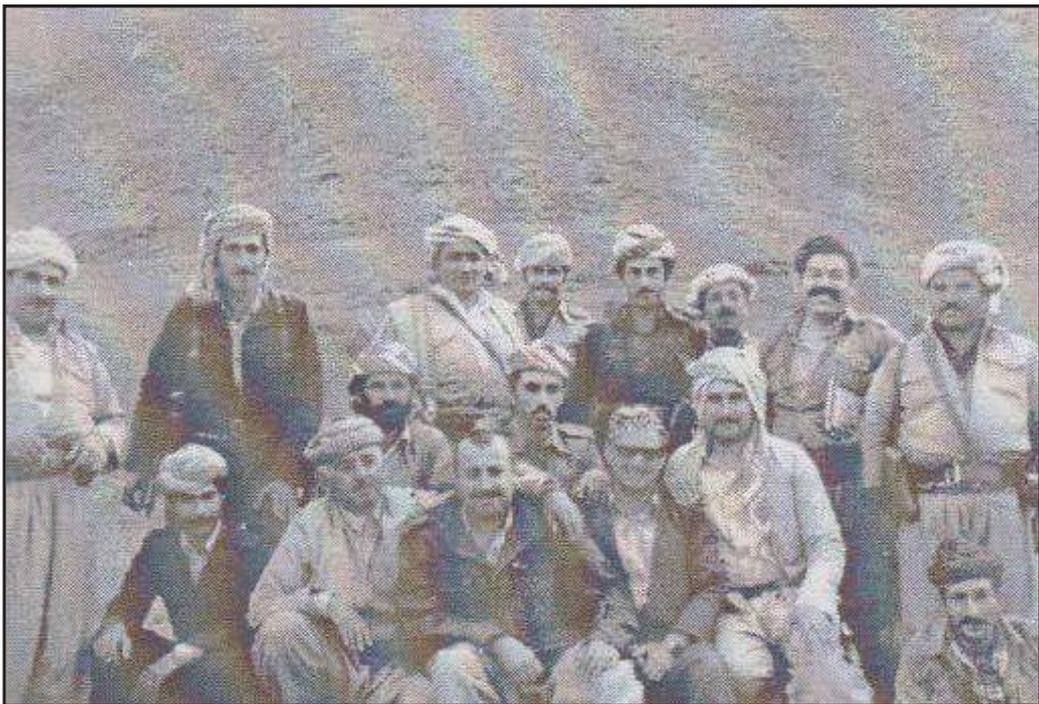
نجم الدين يوسفى دگه‌ل عبدالمهيمن بارزانی- ساللا ١٩٨٦

نجم الدين يوسفى دگه‌ل دوو هه‌قالين قاره‌مان

بهريز مسعود بارزانی دگه‌ل برايی خو سيهاد بارزانی- نجم الدين يوسفی- عبدالکریم جمعه
وژماره‌کا پیشمه‌رگین قاره‌مان

ئەندامین لیژنا نافه‌ندی

ژلایي چه‌پي يين روينشتی/شه‌هيد رئيس عبدالله مايي- د. روژ- د. محمد صالح جمعه - فاضل میرانی
يین روينشتی ريزا دووي/حامد سوری - شكري نيروه‌يي- بابەکر زييارى
يین راوه‌ستياي ژلايی راستی/لاس زييارى- فه‌له‌ك الدين كاكه‌يي- شه‌هيد عبدالله قادو زييارى

بهريز مسعود بارزانی وگۆهدانا شروڤه كرنه كى ژلايى نجم الدين يوسفى قه ل دور
چهند بابته كين تاييهت ب شوره شا گولانى قه ساللا ۱۹۸۰

نقیسەری پەرتوکی کۆرتیهك ل دۆر خەبات وژياناما خو نقيسيه:

ژياننامه

- سالا ١٩٤١ هاتيمه لسەر دونيایي
 - سالا ١٩٤٧ چويمه خاندنگه هي
 - سالا ١٩٦٠ دەرچويي په بمانگه ها کشت و کالی ل به غذا
 - سالا ١٩٥٨ هاتيمه ناف ريزين پارتی
 - سالا ١٩٦١ پایزی له به غذا هاتيمه ناف ريزين شورەشی و بومه پ . م لده قهرا
 - نامیدی لایي خودی ژي رازي اسعد خوشی
 - سالا ١٩٦٢ هاتيمه وەرگرتن کادر
 - سالا ١٩٦٣ ل پایزی هاتيمه وەرگرتن نه ندامی لیژنا ناەوجا نامیدی
 - سالا ١٩٦٤ هاتيمه هەلبزارتن نه ندامی لیژنا نامیدی له هەلبزارتنين گشتی بو
 - کونگرا شهشی
 - سالا ١٩٦٤ هاتيمه وەرگرتن قائمقامی قهزا نامیدی
 - سالا ١٩٦٥ بومە به ریرسی ل ن نامیدی
 - سالا ١٩٧٠ به بزبارا م . س به ریز بومه نه ندامی کارگیری لقی ١
 - سالا ١٩٧٥ دەر به دەری ئیرانی بوم به خیزانقه
 - سالا ١٩٧٩ پاش شورەشا ئیرانی لسەر شاهی بزبار دەرچو بومه نه ندامی لیژنا
 - ریکخستنا په ناھندی کوردی عیراقي له ایرانی
 - سالا ١٩٧٩ له کونگری نه ه یی پارتی دیموکراتی کوردستان هاتيمه هەلبزارتن
 - نه ندامی لیژنا مەرکەزی
 - سالا ١٩٨٠ هاتيمه دامەزراندن مشرف لسەر لیژنا ناوجا زیوه و کارو باری په ناھندی
 - تیتە گواستن له سراسەری ئیرانی بو زیوه و دەورو بهرا
 - سالا ١٩٨١ بومه نه ندامی لیژنا ته فتیشا مەرکەزی بو لقی ١
 - سالا ١٩٨٢ بزبار هاتە دان بيمه به ریرسی بهشی عسکری له م . س
 - سالا ١٩٨٣ بومه به ریرسی لقی ١ پ . د . ک تا پایزا ١٩٨٤
 - سالا ١٩٨٥ هاقتینی چارەکتەر هاتيمه گواستن بو به ریرسی لقی ١ تا هەیفا ١١/١٩٨٦
 - سالا ١٩٨٧ هاتيمه گواستن بو لقی ٢ پ . د . ک
 - سالا ١٩٨٨ هاتيمه دامەزراندن مشرف لسەر بارەگایی شنو له ایرانی
 - بو ناگداری له هەردوو کونگرین دەه و یازده بینت پارتی ب نارەزویا خو من خو نه
 - هەلبزارت بو لیژنا مەرکەزی
 - سالا ١٩٩١ سەر هلدانی له ١٤/٣/١٩٩١ شوەك نوینەری سەر کردایه تی دگەل
 - هە قالا هاتيمه دە قهرا لقی ١ وتا نه قروکه هەر له دهوکی مایمه و نه شه کورتیه که له
- ژيانا من .

نه جمه دین یوسفی نقیسه ری په رتوکي

